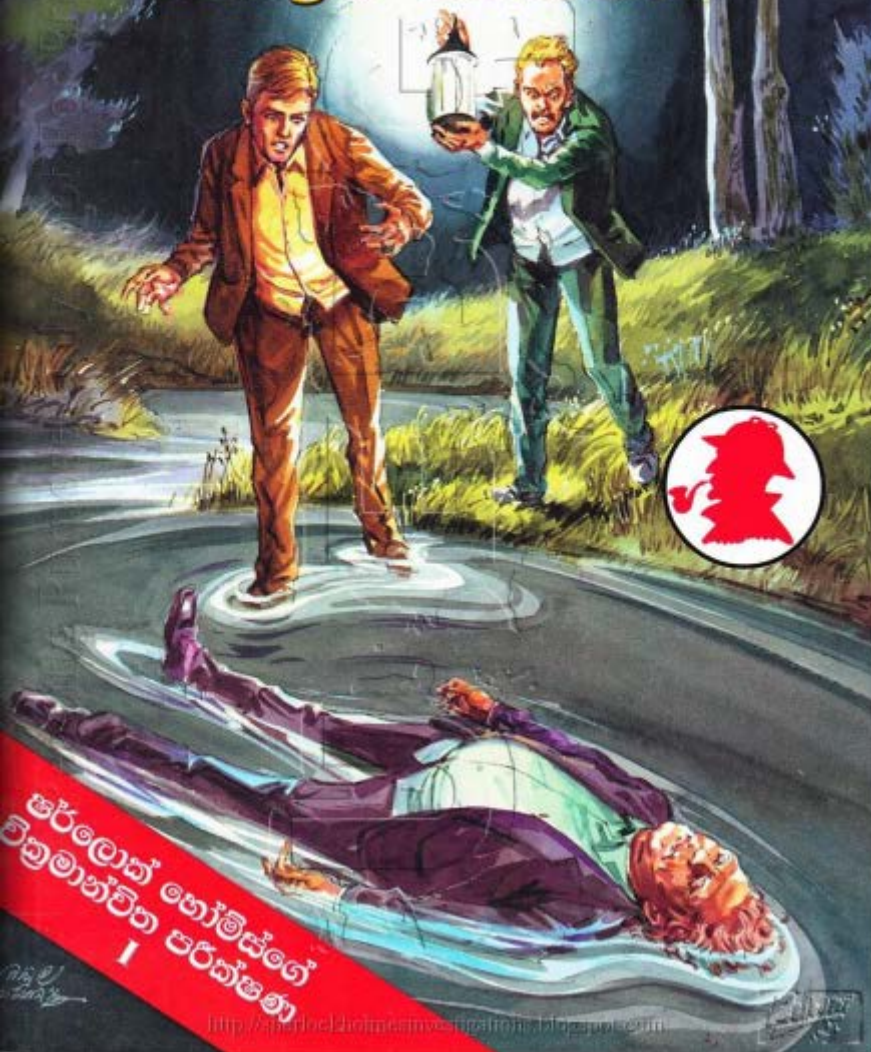

ආතර් කොනන් ඩොයිල්ගේ
ඉන්දුහිම මානිකසය
චන්දන මෙන්ඩිස්

සර්ලොක් හෝම්ස්ගේ
විශ්වානවිත පරීක්ෂණ
1

<http://www.dhammadownload.com/131322001.htm>

Reading Purpose Only.. Not For Print.

Reading Purpose Only.. Not For Print.

ඉන්ද්‍රනිල මානික්‍යය

සර්ලොක් හෝම්ස්ගේ
වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ

වික්‍රම ලේඛිකයෙහි නිර්මාණ හා පරිවර්තන

නවකතා - නිත්වල වංචල දේපල

විද්‍යා ප්‍රබන්ධ - පුරාතන දඩයම්

කෙටි කතා - වන යෙහෙළිය

යොවුන් නවකතා - අධිරාජ්‍යයේ නිධානය, නිල් දියමන්ති අධිරාජ්‍ය

පරිවර්තන (අර්ලොන් හෝමිස් කතා)

සුනම් ගාපය

සිව් රහස් සලකුණ

බිහිසුණු නිමිතය

මිලිගිය ඇත්තෝ සාක්ෂි දෙති

ලේ සලකුණ

අත්තරාග අඩවියක

මග රැ ආ මාරයා

ඉන්ද්‍රනිල මාණික්‍යය

දිගමින් සිටින්න

ලෝහිත පරික්ෂණය

සිංහයා සමුහනිමි

අර්ලොන් හෝමිස් ආපසු එයි

පුද්ගලිකයි රහසිගතයි

ඩිරැක්ටුලාට එරෙහිව අර්ලොන් හෝමිස්

ගණනා මිනියා

කළු විනාශය

රතු වන හැඳි කත

පුද්ගලාගයේ වික්‍රමය

අධිරාජ්‍ය දොස්තර

නික්කර සමග සෙල්ලම්

සමුද්‍රයේ සටන

පරිවර්තන (අනෙක්)

සැකවුණු ලොවේ සචාරියක්

ඇලන් ක්ලාමිස්ගේ විරචාරිකාව

වියරු විද්‍යාඥයා

යකාගේ නවාතැන

හරිමි පුදුමයි!

සිහිනයක රැඳී රහසක්

වාලි සහ අරුමි පුදුම වෙතලව් කම්හල

මෝරා

රහස් පරික්ෂණය අතුරුදන්

හැටකපන පුවා

මිනිසන්දක් හරහා.....ලෝකය වෙලි අසු දවසකින්

ශ්‍රේෂ්ඨ ලේඛකයන්ගේ විශිෂ්ට කෙටිකතා - (රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සම්මාන - 2008)

ශ්‍රේෂ්ඨ ලේඛකයන්ගේ විශිෂ්ට කෙටිකතා II - සොඳුරු සිතුවම්

- (රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සම්මාන - 2009)

ශ්‍රේෂ්ඨ ලේඛකයන්ගේ විශිෂ්ට කෙටිකතා III - සඳු දිගේ පාච්ඡි

ඉන්ද්‍රිල මාණික්‍යය

ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ
වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ

ශ්‍රීමත් ආන්ර් කොනන් ඩොයිල්ගේ

THE ADVENTURES OF
SHERLOCK HOLMES

අසංකෂිප්ත පරිවර්තනය
චන්දන මෙන්ඩිස්

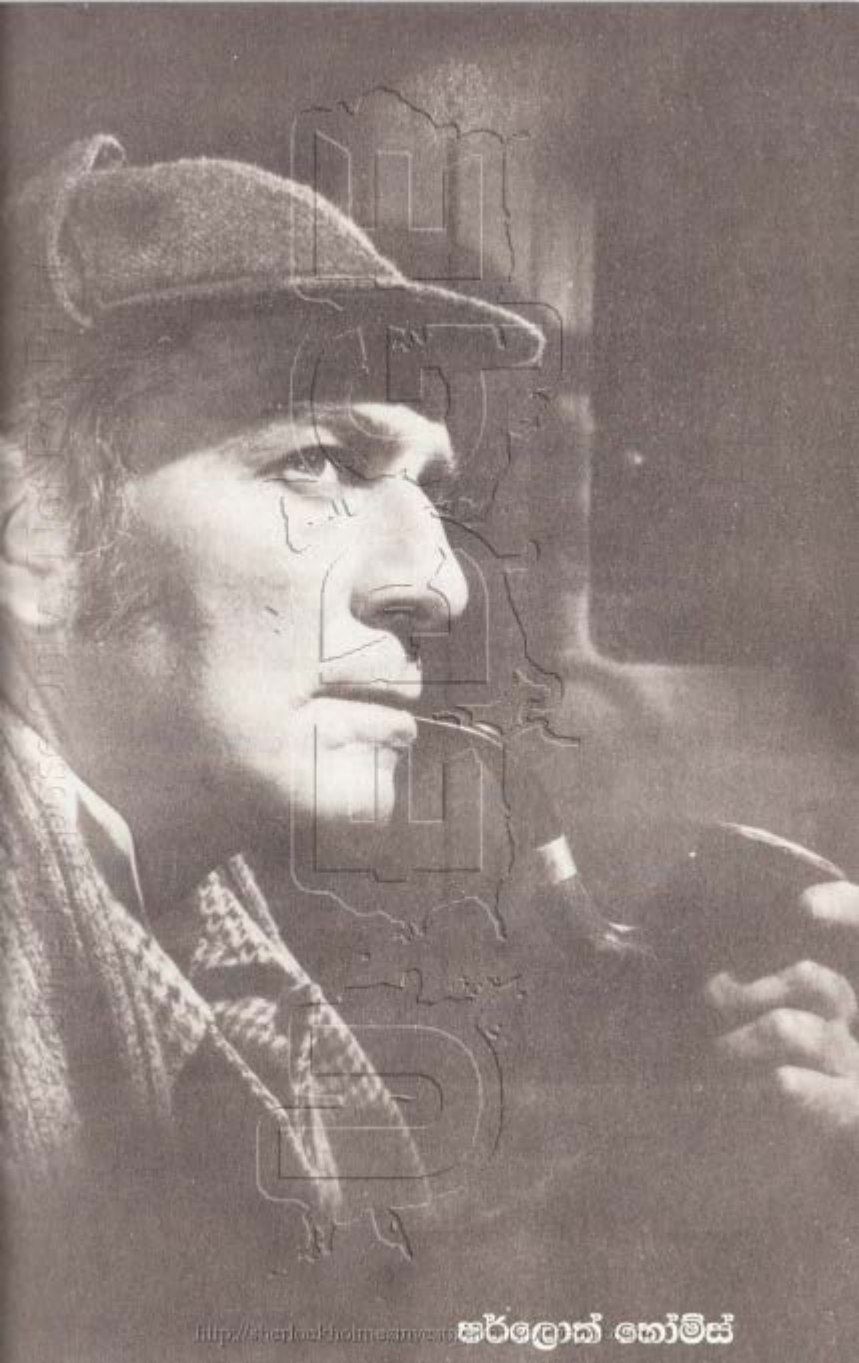
චන්දන මෙන්ඩිස් ප්‍රකාශන

141/2, දූව පාර, බැඳිදහන, කෝට්ටේ

Reading Purpose Only. Not For Print.

පටුන

1. ඉන්දුනිල මාණික්‍යය 9
The Adventure of the Blue Carbuncle
2. උමං දුම්රියේ අහිරහස් මරණය 48
The Adventure of Bruce - Partington Plans
3. අයිරින් ඇඩ්ලර් 99
A Scandal in Bohemia
4. රතු හිසකෙස් ගැටලුව 141
The Adventure of the Red Headed League
5. බිහිසුණු අත්දැකීමක් 185
The Adventure of the Five Orange Pips
6. බොස්කෝම්බි නිම්නයේ බේදවාචකය 216
The Adventure of the Boscombe Valley

Reading Purpose Only.. Not For Print.

ශ්‍රීමත් ආන්ද්‍ර්‍ය් කොනන් ඩොයිල්

ඉන්දුනීල මාණික්‍යය

"ඔබට ශුභ තත්ත්වයක් සහ ප්‍රීතීමත් නව වසරක් වේවා
ඡර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා!"

තත්ත්ව උත්සවය සුදුසු දෙවැනි දිනයේ බේකර් විවියේ අපේ
නිවහනට ගොඩවැදී, මගේ මිත්‍ර ඡර්ලොක් හෝම්ස්ට, මම ආශීර්වාද
පිරිනැමුවෙමි.

දම් පැහැති පිටකබායකින් සැරසී සිටි මගේ මිත්‍රයා, සෝපාවේ
වැසිරී සිටියේය. ඔහුගේ දකුණු පැත්තේ, අතේ දුරින් තිබුණේ
දම්බිමට යොදාගත් පයිප්ප අඩංගු රාක්කයයි. කොළ ගැලැවි
වෙන්වූ පොඩි වූ පුවත්පත් කිහිපයක්, අසලින්ම බිම දමා තිබිණි.
සෝපාවට නුදුරින් වූ ලී පුවුවක එල්ලා තිබුණේ, කිළිටි වූ කර
පැහැති හිස්වැස්මකි. සවිමත් ෆෙල්ට් රෙද්දෙන් තනා තිබූ එහි,
කැන් කිහිපයක්ම පරදු වී ඇති අයුරු මම දුටුවෙමි. බොහෝ
කාලයක් තිස්සේ පාවිච්චි කොට ගෙවී යාම නිසා, එයට ලැබී
තිබුණේ අවලක්ෂණ පෙනුමකි. පුවුව මත, කුඩා දේ අල්ලන අඩුවක්
ද උත්තල කාවය ද විය. හිස්වැස්ම හෝම්ස්ගේ පරීක්ෂාවට
ලක්වෙමින් තිබූ බව එයින් මම ඔටහා ගතිමි.

"ඔබ පරීක්ෂණයක යෙදිලාවගෙයි, මගේ පැමිණීමෙන් ඔබට
බාධා වෙනවා නේද?"

"කිසි ප්‍රශ්නයක් නෑ වොට්සන්. පරීක්ෂණයෙන් මා හොයාගත්
කරුණු ගැන සාකච්ඡා කරන්න, ලිතුරෙක් ඉන්න එක කොයිතරම්
සතුටක් ද? මේක බොහොම සුළු කාරණයක්. ඒ වුණත් සිත්
ඇදගන්නා ලක්ෂණ සහ උගත යුතු කරුණු කිහිපයක් මේකෙ
තැත්තෙම නෑ."

හෝම්ස් පැවසුවේ, හිස්වැස්ම දෙසට ඇහිල්ල දිගු කරමිනි.

සිත සෘතු වේ සිතලේ කොතරම් වී ද යත් ජනෙල් විදුරුවල අයිස් කැට පවා සෑදී තිබිණි. ගිනි උදුන වෙත දැන් දිගුකොට, මම සිතලෙන් හිරිවැටී ගිය දැන් උණුසුම් කර ගනිමි. අනතුරුව මට හුරුපුරුදු භාන්සි පුටුවේ හිඳගනිමි.

"මේක බොහොම අභිංසක දෙයක් වගේ පෙනුණට, මට හිතෙනවා හෝම්ස් මේකට සම්බන්ධව මොකක් හරි බිහිසුණු සිදුවීමක් ඇති කියල. මොනවා හරි භයානක අපරාධයක් හෙළිකරගන්න ඔබට උදව්වෙන හෝඩුවාව මේක වෙන්න ඇති කියලා මට හිතෙනවා."

"නෑ නෑ. කිසිම අපරාධයක් නෑ" හෝම්ස් කීවේ සිතාසෙමිනි.

"වර්ග සැතපුම් කිහිපයක කුඩා ඉඩ ප්‍රමාණයක් ඇතුළත ලක්ෂ හතළිහක ජනතාව උරෙන් උර ගැටී ජීවත්වෙන්න ගියාම, මේ වගේ දේවල් සිදුවෙනවා. මේ තරම් විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් එකට ගැටෙමින් ජීවත්වෙන සමාජයක, ඇතිවෙන්න පුළුවන් ක්‍රියා සහ ඒවායේ ප්‍රතික්‍රියා ගණන අසීමිතයි. ඒ ඇතිවෙන්න පුළුවන් සිද්ධීන් විවිධාකාරයි. මේ අතරේ ඉතාම විස්මයජනක, සිත් කැළඹෙන ආකාරයේ සිදුවීම් පවා, අපට බලාපොරොත්තුවෙන්න පුළුවනි. නමුත් ඒවා හැම එකක්ම අපරාධ වලට සම්බන්ධ නැහැ. ඒවැනි සිදුවීම් මීට කලින් අප හමුවට ඇවිත් තියෙනවා නේද වොට්සන්?"

"ඔව් ඒක හරි. මගේ සටහන් පොතට ඇතුළු කළ අන්තිම පරීක්ෂණ තයෙන් තුනක්ම, කිසිම ආකාරයකින් අපරාධ යයි කිව නොහැකි ඒවා."

"හරියට හරි. මේ සුළු සිදුවීමත් ඒ කාණ්ඩයටම වැටෙන එකක් බවට සැකයක් නෑ. ඔබ හඳුනනවා නේද පීටර්සන්? අර ආරක්ෂක භටයා?"

"ඔව්?"

"මේක අන්න ඔහුට ලැබුණු ජය සංකේතයක්."

"ඒ කිව්වේ අම් හිස්වැස්ම අයිති ඔහුටද?"

"නෑ නෑ. මේක ඔහුට හම්බවෙලා තියෙනවා. අයිතිකාරයා කවුද කියල හඳුනන්නෙ නෑ. මං ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිනවා මේක කාගෙදෝ කබල් හිස්වැස්මක් කියල හිතන්නේ නැතුව, බුද්ධිය අවදි කරන ගැටලුවක් ලෙස සලකා විමසා බලන්න කියල. ඒක

11. "මම හිතෙනවා හෝම්ස් මේක මොනවා හරි හයානක අපරාධයක් හෙළිකරගන්න ඔබට. . . ."

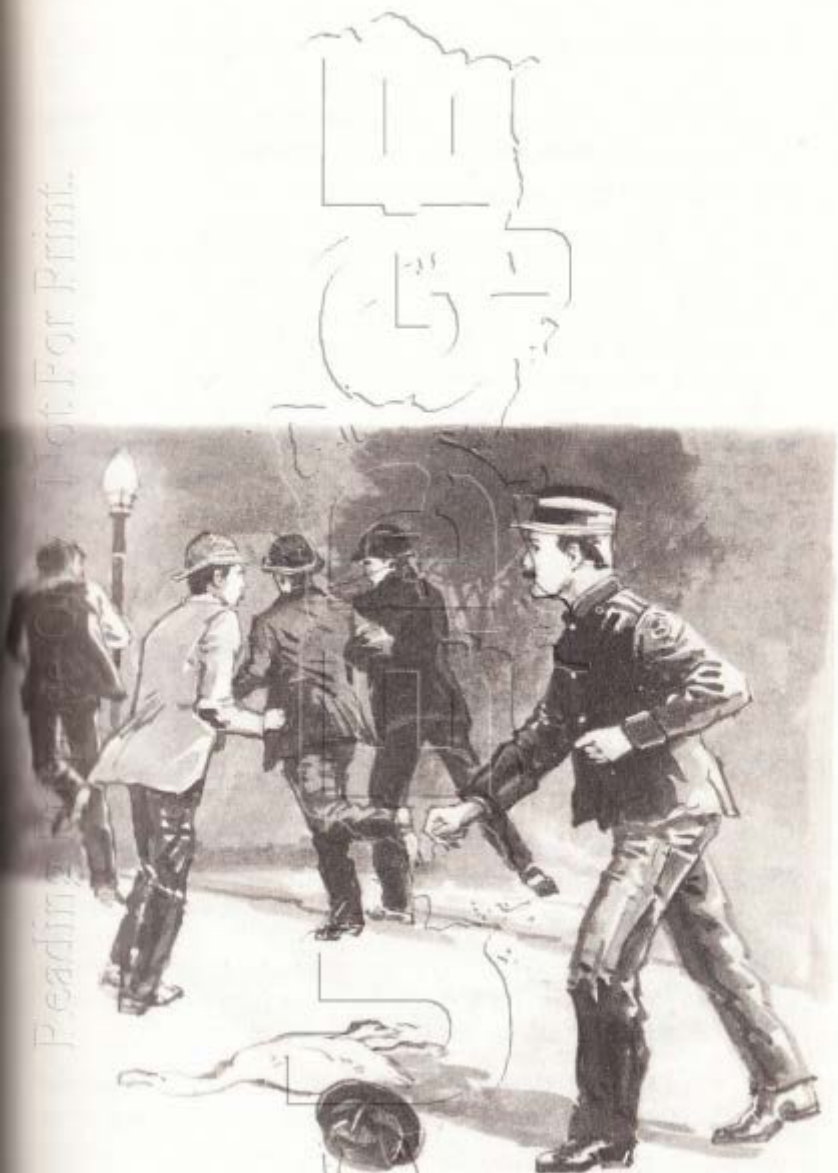
මෙහේට් ආවේ කොහොමද කියලා මං මුලින්ම කියන්නම්. තත්තල් දවසට එළිවෙන්න පාන්දර, මේක ඔහුට හමුවුණේ හොඳ තරබාරු පාත්තයෙකුත් සමගයි. දන් මේ වෙලාව වෙනකොට, පාත්තයා නම් පිටර්සන්ගේ උදුනේ රෝස්ට් වෙනවාට කිසිම සැකයක් නෑ. මට දනගන්න ලැබුණු කාරණා මෙන්න මේවායි වොට්සන්.

ඔබ දන්නවා පිටර්සන් බොහොම අවංක කෙනෙක්. ඔහු ප්‍රීති සාදයකට සහභාගි වෙලා, තත්තල් දවසේ උදේ පාන්දර ගෙදර එමින් හිටියා. ඔහු ආවේ ටොටින්හැම් කෝට් පාර දිගේ. ඔහු ඉදිරියෙන් තරමක් උස පුද්ගලයෙක් සුදු පාත්තයෙක් කපේ තබාගෙන එන හැටි, ගැස් ලාම්පුවේ එළියෙන් පිටර්සන් දුටුවා. මේ තැනැත්තා ගමන් කළේ, ටිකක් එහාට මෙහාට විසිවෙහි වගේ.

ගුප් විටියට හැරෙන හන්දියේදී මේ මනුස්සයන්, හන්දියේ ගැටපුණු වණ්ඩින් කිහිපදෙනෙකුත් අතර් ආරවුලක් හටගැනුණා. උන් එකෙක් එල්ල කළ පහරට, ඒ මනුස්සයාගේ හිස්වැස්ම ගැලවිලා බිම වැටුණා. ඔහු මොකද කුළේ, වණ්ඩින්ගෙන් ආරක්ෂා වීමේ අදහසින් සැරයටිය ඉහළට එසෙව්වා. ඒක වැදුණා ළඟ තිබුණා සාප්පුවක, පුදර්ශන කවුළුවේ විදුරුවේ. විදුරුව කුඩු වී ගියා. මේ පුද්ගලයා වණ්ඩින්ගෙන් බේරා ගැනීමේ අදහසින් පිටර්සන් ඉදිරියට දිව්වා. අර මනුස්සයා දක්කා නිල ඇඳුමක් හැඳගත් ආරක්ෂක හටයෙක් තමන් හිටී පැත්තට දුටුගෙන එන හැටි. තමන්ගේ අතින් විදුරුවක් බිඳිලා, හිනියට පත්වෙලා හිටී ඒ මනුස්සයා, පාත්තයක් එතැන දමලා පැනල දිව්වා. ටොටින්හැම් කෝට් පාරට සම්බන්ධ අතුරු පටු මාවත් රාශියක් කියෙනවා නේ. මේ මිනිහා ඒවා අස්සෙන් අතුරුදන් වුණා. පිටර්සන්ට දකපු ගමන් අර වණ්ඩි ටිකක් පැන දිව්වා. අත්තිමට මොකද වුණේ? සංග්‍රාම භූමියේ තිබී පිටර්සන්ට ලැබුණා ජය සංකේත දෙකක් - ඉතාම වටිනා තත්තල් පාත්තයෙක් සහ පඵද වූ හිස්වැස්මක්"

"ඒක ඔහු කොච්ඡේම අයිතිකාරයට ආපහු භාරදෙන්න ඇති?"

"මිත්‍රයා ප්‍රශ්නය කියෙන්නෙ එතැනයි. පාත්තයාගේ කකුලෙ කුඩා කාඩ්පතක් තුලකින් ගැටගහල තිබුණා. ඒකෙ සඳහන් වෙලා තිබුණා "හෙන්රි බේකර් මූනිම්ය වෙත" කියලා. ඊට අමතරව හිස්වැස්මේ ඇතුළු වාටියේ H.B යන අතුරු දෙක ලියා ඇති බව කියවන්නන් පුළුවනි. මේ කාරණා දෙක අනුව අයිතිකරුවා කවුද

11. පියරසන් දකුණු හමන් රජ පනසි මත පැන දිව්වා."

කියලා අපට හොඳින් තේරුම් ගන්න පිළිවන්. නමුත් මේ නගරයේ බේකර්ලා දහස් ගණනක් ඇති. හෙන්රි බේකර්ලා සිය ගණනක් ඇති. ඉතින් නැතිවුණු බඩුවේ අයිතිකාරයා මොන හෙන්රි බේකර්ලා කියලා හොයාගන්න එක පහසු වැඩක් නෙමෙයි."

"පීටර්සන් ඊට පස්සෙ මොකද කළේ?"

"මං මේ සුළු සුළු ප්‍රශ්න ගැන ලොකු උනන්දුවක් දක්වන කෙනෙක් බව පීටර්සන් දන්නවා. ඔහු නත්තල් දවසේ උදේම හිස්වැස්ම සහ පාත්තයා දෙකම මා ලඟට අරගෙන ආවා. අද උදේ වන තුරු අපි පාත්තයව නියාගෙන බැලුවා. හිම වැටෙන කාලෙ වුණත් උච්ච තවත් නියාගන්න එක කුඩුණට හුරු නැහැ. තවත් පරණ නොකර උෆ් ඉක්මනින් ආහාරයට ගැනීම සුදුසු බව මට පෙනී ගියා. ඒ හින්දා මං පාත්තයව පීටර්සන්ටම භාරදුන්නා. නත්තල් හෝප්පය අහිමිවුණු අර මහත්මභාගෙ හිස්වැස්ම මා ලඟ නියාගන්නා."

"ඔහු පුවත්පතේ දැන්වීමක් දමල තිබුණෙ නැද්ද?"

"නැහැ"

"ඔහු හඳුනාගැනීමට මොනවද්දටම ලැබුණු හෝඩුවාවල්?"

"නිරීක්ෂණ මගින් අපට ගත හැකි නිගමන පමණයි."

"ඒ කියන්නේ ඔහුගේ හිස්වැස්මෙන්ද?"

"අන්න හරි"

"ඔබ විහිළ කරනවා හෝමස්. මේ කබල් හිස්වැස්මෙන් මොනවා හොයා ගන්න ද?"

"මෙන්න වොට්සන් මා සිසුම් දේ පරීක්ෂා කරන උත්තල කාවය. ඔබ දන්නවා නේ කරුණු හොයන්න මා අනුගමනය කරන ක්‍රම මොනවද කියලා? මේ හිස්වැස්ම අයිති පුද්ගලයා ගැන, ඔබට හොයා ගත හැකි කරුණු මොනවාද කියලා බලන්න."

මෙ හිස්වැස්ම අතට ගෙන, එය ඒ මේ අත හරවා පරීක්ෂා කර බැලීම්. එය කළු පැහැති ටෙල්ට් වලින් නැහැ, සාමාන්‍යයෙන් නිතර දෙවෙලේ මගතොට්ටි දකින්නට ලැබෙන ආකාරයේ හිස්වැස්මක් විය. එහි හිසේ පළඳින කොටස රවුම් වූ අතර බොහෝ කාලයක් තිස්සේ පාවිච්චි කර තිබූ බව පැහැදිලිවම පෙනිණ. එහි ඇතුළු

පැත්තේ රතු පැහැති සේද පටියක් අල්ලා තිබුණත්, එය දුර්වර්ණව තිබිණි.

හිස්ට්‍රස්ම නිෂ්පාදනය කළ ආයතනයේ නම සඳහන් ලේඛනයක් එහි නොවීය. කෙසේ වෙතත් හෝම්ස් සඳහන් කළ පරිදි H. B. යන අකුරු ඇතුළු පැත්තේ ලියා තිබිණි. එහි වාරියේ හිස්ට්‍රස්ම ඵල්ලා තැබීම පිණිස කුඩා සිදුරක් විද ඇති අයුරු මම දැටුවෙමි. කෙසේ වෙතත් හිස්ට්‍රස්ම ගැලෑවීම වැළැක්වීමට, නිකට භරණා දමිය හැකි ඉලාස්ටික් පටිය එහි නොවීය. ඒ හැරුණු විට මට දකින්නට ලැබුණේ, වාරියේ තැනින් තැන පඵද වී ඇති අයුරුත්, හිස්ට්‍රස්ම පුරා දුටිලි එකතු වී ඇති සැටිත්ය. එහි මතුපිට නොයෙක් තැන්වල පැල්ලම් රැසක් සෑදී තිබිණි. ඒවා වැසීමේ අරමුණෙන් පැල්ලම් මත කළු පැහැති තිත්ත ආලේප කර ඇති බැව් මම දුටුවෙමි.

"මට නම් මොකුත් පෙනෙන්නේ නෑ."

හිස්ට්‍රස්ම හෝම්ස් අතට දෙමින් මම කීවෙමි.

"ඇත්තම කියනවා නම් වොට්සන්, ඔබට හැම දෙයක්ම පෙනෙනවා. නමුත් ඒ දේවල් වලින් කඳ්දනානුකූලව නිගමනයකට එමට ඔබ අපොහොසත්. නිරීක්ෂණය කළ හැකි දේවල් වලින් භීෂ්මයා නිගමනයකට එම අතින් ඔබ දුර්වලයි."

"එහෙනම් කරුණකරල මට කියන්න මේ හිස්ට්‍රස්මෙන් ඔබට කියන්න පුළුවන් මොනවද කියල"

"බැලූ බැල්මටම පෙනෙනවා මේක අයිති පුද්ගලයා බුද්ධිමත් සිතනෙක් බව. අවුරුදු තුනකට පමණ ඉහතදී ඔහු හොඳ වත් පොහොසත්කම් තිබුණු කෙනෙක්. නමුත් දන් ඔහුට අහේනි කාලයක් ලබලයි තියෙන්නේ. ඉස්සර ඔහුට හොඳ දුරදක්නා නුවණක් තිබිල තියෙනවා. නමුත් දන් ඒකත් හුඟක් අඩුවී ගොස් ඇති බව කියන්න පුළුවනි. මේකට හේතුවක් බොහෝවිට ආර්ථික අතින් දුර්වල බවකට ඇදවැටීම විය හැකියි. ඔහු එහෙම තත්ත්වයකට පත්වුණේ යම් භාණ්ඩකර බලපෑමක් නිසා - බාගවෙලාවට මත්පැන් වලට ඇබ්බැහිවීමක් නිසා වෙන්න පුළුවන්. ඔහුගේ බිරිඳ ඔහු කෙරෙහි දක්වන ආදරයත් නැතිවී ගිහිණි බව පැහැදිලියි. ඒකට හේතුව ඔහුගේ බීමත්කම වෙන්න පුළුවනි."

"මොනවා හෝම්ස්?"

"ආත්ම ගෞරවය රැකගත යුතුයි කියන හැඟීම, තවමත් යම් පමණකට ඔහුගේ හිතේ තියෙනවා. ඔහු ක්‍රියාශීලී ජීවිතයක් ගත කරන කෙනෙක් නෙමෙයි. එළිමහනේ ඇවිදින්න යන්නේ පවා කලාතුරකින්. මැදිවියේ කෙනෙක්. ඔහුගේ හිසකෙස් තරමක් සුදුවෙලා. දින කිහිපයකට කලින් කොණ්ඩය කපපවා ගෙන තියෙනවා. ඔහු හිසේ ආලේප කරන්නේ දෙහි සුවඳ කැවූ ක්‍රීම් ආලේපයක්. ඒවා තමයි මේ හිස්වැස්මේ අයිතිකරුවා ගැන නිශ්චිත වශයෙන් කියන්න පුළුවන් කරුණු. ඒ අතරම බොහෝවිට ඔහුගේ ගෙදර ගැස්ලාමිපු භාවිතයක් නොමැති වෙන්නත් පුළුවන්."

"හෝම්ස් ඔබ විහිල් කරනවා නේද?"

"කිසිම විහිල්වක් නැහැ. මම මේ නිගමනවලට ආවට පස්සෙවත්, ඒවා හොයා ගන්නේ කොහොමද කියලා ඔබට තේරුම් ගන්න බැරිද?"

"මං මහ මෝඩයෙක් බව මං පිළිගන්නවා හෝම්ස්. ඒ ගැන මගේ සැකයක් නැ. ඒ වුණත් ඔබ ඒ නිගමනවලට ආවෙ කොහොමද කියන එකවත් මට හිතාගන්න බෑ. උදාහරණයක් වශයෙන් ඔබ කොහොමද කියන්නේ මේ මනුස්සයා බුද්ධිමතෙක් කියලා?"

එයට පිළිතුරක් ලෙස හෝම්ස් හිස්වැස්ම තම හිසෙහි දමා ගත්තේය. එයින් හෝම්ස්ගේ ඇඟිලිම දක්වා වැසිහිය අතර, හිස්වැස්මේ වාටිය ඔහුගේ නාසයේ ඉහළ කෙළවර මත රැඳිණි.

"පෙනෙනවා නේද එහි පරිමාව කොපමණද කියලා? මේ තරම් විශාල මොළයක් තිබෙන කෙනෙක් බුද්ධිමතෙක් වියයුතුමයි."

"දන් ඔහු ධන පරිහානියකට මුහුණදී ඇති බව?"

"මේක අවුරුදු තුනක් පරණයි. මෙය ඉතාම අතරහ වර්ගයක හිස්වැස්මක්. බලන්න එහි ඇතුළු පැත්තට යොදා තිබෙන වටිනා සේද රෙද්ද. මේ මනුස්සයා අවුරුදු තුනකට කලින් මිල අධික හිස්වැස්මක් මිලදී ගෙන තියෙනවා. නමුත් ඊට පස්සේ එවැන්නක් ගන්න ඔහුට හැකියාවක් තිබිල නැහැ. ඒකෙන් පෙනෙනවා ඔහු ධන භාතියකට පත්වී ඇති බව."

"හොඳයි ඒක පැහැදිලියි. ඔහුට දුරදක්නා නුවණක් තිබූ බවත්, පසුව මානසික පසුබෑමකට පත්වී ඇති බවත් ඔබ කිව්වේ කොහොමද? ඇයි ඔහුගේ ගුණධර්ම පිරිහී ගිය බව?"

හෝමස් ශබ්ද නගා සිනාසුණේය.

"දුරදක්නා නුවණ ඇත කිව්වේ මෙහෙමයි.

"හිස්ට්‍රියම් මිලට ගනිද්දී ඒකට ආරක්ෂක ඉලාස්ටික් පටියක් සවිකරලා ලැබෙන්නෙ නෑ. එහෙම දෙයක් හිස්ට්‍රියම් මිලදී ගත් අයුත සවිකරවා ගැනීමෙන් පෙනෙන්නේ ඔහුට දුරදක්නා නුවණක් තිබූ බව. ඒක මොකටද? හිස්ට්‍රියම් සුළු පහරෙන් ගැලවී යන ඒක වළක්වා ගැනීමට. ඊළඟට අපට පෙනෙනවා ඒ පටිය කැඩීගොස් ඇති බව. ඒක අලුත්වැඩියෑ කරගන්න ඔහු උත්සාහයක් අරගෙන හැගේ. ඒකෙන් අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන්, ඔහුට කලින් තිබුණු දුරදක්නා නුවණ අඩුවී ගොස් ඇති බව. ඒකෙන් මොකක්ද ඔප්පු වෙන්නේ? ඔහුගේ ස්වාභාවික ගතිගුණ වල වෙනස්වීමක් සිදුවෙලා. ඒකට අපි දකිනවා මේ හිස්ට්‍රියම් තිබූ පැල්ලම්, කළු තීන්ත ආලේප කර වහන්න උත්සාහයක් ඇති බව. ඒකෙන් අපට හිතාගන්න පුළුවන් මොකක්ද? කමත්ගේ ආත්ම ගෞරවය රැකගැනීම ගැන, යම් තරමකට හෝ තැකීමක් ඔහුගේ හිතේ තවමත් තියෙනවා."

"ඔබේ නිගමන ඇත්තෙන්ම තර්කානුකූලයි."

"අනෙක් කරුණු බොහොමයක් ඔහුගේ හිස්ට්‍රියම්, ඇතුළු වාටිය සියුම්ව පරීක්ෂා කිරීමෙන් බලාගන්න පුළුවනි. මගේ කාවයට පෙනෙනවා, කරණවැරියකු කතූරකින් කැපූ හිසකෙස් කොට රාශියක්, වාටියට ඇළී ඇති බව. ඒවා තැනින් තැන සුදු වූ හිසකෙස්. ඒ නිසා මැදිවියේ කෙනෙක් බව කිවහැකියි. හිසකෙස් කැබලි වල පැහැදිලිවම, දෙහි සුවඳ කැවූ ශිර්ෂාලේප (සුවඳක් දුනෙතවා. හිස්ට්‍රියම් ආශ්‍රිතව ඇති දුටිලි පරීක්ෂා කරලා බලන්න වොට්සන්. එය පාරේ ආමන් කරද්දී වැදෙන, සියුම් වැලි සහිත ගතියක් ඇති අළු පැහැති දුටිල්ල නෙමෙයි. මේක දුඹුරු පැහැයක් ගත් පුළුන්වැනි සැහැල්ලු, එකට ඇල්ලූ දුටිල්ලක්. ඒකෙන් අපට පෙනෙන්නෙ හිස්ට්‍රියම් වැඩිකාලයක් තිව්ස ඇතුළත එල්ලා ඇති බව. ඊළඟට ඇතුළු වාටිය තෙත්වීම නිසා පැල්ලම් සෑදී ඇති සැටි බැලූ බැල්මටම පෙනෙනවා. ඒකෙන් අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මේ හිස්ට්‍රියම්

පළඳින තැනැත්තාට අධික වශයෙන් ඩහදිය දමන බව. නිතර ඇවිදින්න යන හෝ ශාරීරික ව්‍යායාම වල යෙදෙන කෙනෙකුගේ එවැනි ඩහදිය දම්මක් ඇති වෙන්න හේතුවක් නැ."

"ඒ වුණාට ඔබ කොහොමද ඔහුගේ බිරිඳ ගැන කිව්වෝ? ඇය දැන් ඔහුට ආදරය නොකරන බව?"

"මේ හිස්වැස්ම සහිත ගණනාවකින් දුටුලි ඉවත්වෙන විධියට පිරිසිදු කරල තැහැ. මගේ හිතවත් වොට්සන්. ඔබේ හිස්වැස්මෙන් මේ ආකාරයට දුටුලි එකතුවෙලා තියෙනවා නම්, අපිරිසිදු හිස්වැස්මක් පැළඳගෙන ඔබට එළියට බහින්න ඔබේ බිරිඳ ඉඩ දෙනවා නම්, මොකක්ද මට ගන්න පුළුවන් නිගමනය? පැහැදිලිවම ඔබේ බිරිඳ ඔබ කෙරෙහි තවදුරටත් ආදරයක් දක්වන්නෙ නැහැ."

"සමහර විට ඔහු අවිවාහකයෙක් වෙන්න පුළුවනි?"

"වෙන්න බෑ. ඔහු අර ගෙදර ගෙන ගිය පාත්තයා මතකද? උගේ කකුලේ ගැට ගහලා තිබුණේ බිරිඳගේ නම ලියූ කාඩ්පතක්. ඒ, බිරිඳ සමග සමගි සාමදානයක් ඇතිකරගැනීමේ තැත්ගත් වෙන්න පුළුවනි."

"ඔබ හෙ හැම ප්‍රශ්නයකටම පිළිතුරක් තියෙනවා. ඒ වුණත් ඔහුගේ ගෙදර ගැස්ලාමිපු නොමැති බව ඔබ නිගමනය කළේ කොහොමද?"

"ඉටිපන්දමකින් වැගිරුණු ඉටි පැල්ලමක් හෝ දෙකක් නම් අහම්බෙන් ඇති වූ දෙයක් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මේ හිස්වැස්මේ මං දුටුවා ඉටිපැල්ලම් පහකට තොරවු ගණනක්. ඒකෙන් කේරෙන්තේ හිස්වැස්ම පළඳින පුද්ගලයා, නිතර නිතර දළවු ඉටිපන්දමක් පාවිච්චි කරන බවයි. සමහර වෙලාවට ඔහු රාත්‍රියට ගෙදර ආවම, උඩුමහලට නගින්නේ එක් අතකින් හිස්වැස්මක්, අනෙක් අතින් ඉටිපන්දමක් අරගෙන වෙන්න පුළුවනි. කොහොම වුණත් ගැස්ලාමිපුවකින් ඔහුගේ හිස් වැස්මට ඉටි වැටෙන්න ක්‍රමයක් නෑ. ඔබට සැහිමකට පත්වෙන්න පුළුවන්ද වොට්සන්?"

"හරි. හරි. ඔබ ඒ නිගමනයන්ට පැමිණ ඇති ආකාරය විශිෂ්ටයි" මම සිනාවෙමින් කීවෙමි.

"නමුත් හෝම්ස් දැන් ඔබ කිව්ව වගේ මෙතැන අපරාධයක් සිද්ධවෙලක් නෑ. අයිතිකාරයාට පාත්තයා අහිමිවුණො ඇරෙන්න

විශාල පාඩුවක් වෙලත් නෑ. ඉතින් මේ ඔක්කොම නිකරුණේ වුණු මහත්සිව්මක් වගෙයි තේද පෙනෙන්නේ?"

මගේ අදහසට පිළිතුරු දීමට හෝමිස් සුදානම් වුවා පමණි. එක්වරම අපේ දොර විවෘත විය. ආරක්ෂක හටයා වූ පීටර්සන් අපේ විසිත්ත කාමරයට කඩා වැදුණේය. ඉමහත් විස්මයකට පත්වූ සුද්ගලයෙකු මෙන්, දෙනෙත් විවරකරගත් ඔහුගේ මුහුණ රතු වී තිබිණි.

"අර පාත්තයා! හෝමිස් මහත්තයා අර පාත්තයා!!..." ඔහු තවත් කිසිවක් කියා ගැනීමට නොහැකිව හුස්මක් ඉහළට ආද්දේය.

"ඇයි? මොකද උං වුණේ? මොකද උං පණ ඇවිල්ලා කුස්සියේ ජනේලයෙන් පියාබිලා ගියාවන්ද?" හෝමිස් පුටුවෙන් හැගිව්වේ පීටර්සන්ගේ මුහුණට වඩාත් ළං වී එය හොඳින් බලාගැනීමටයි.

"මේ බලන්න මහත්මයා මේක! මගේ බිරිඳට පාත්තයගෙ බොක්කෙ තිබිල හම්බවුණු දේ!"

පීටර්සන් තම අත දිගුකර පෙන්වීය. ඔහුගේ අත්ලේ වූයේ පුමාණයෙන් බෝංචි ඇටයක් තරම් වූ නිල් පැහැයෙන් බබළන කුඩා මාණික්‍යයකි. ඒ දෙසට වැටුණු ආලෝක ධාරා නිල් පැහැති කිරණ වශයෙන් සෑම අතටම විසිරුණේ දල්වෙන නිල්පැහැති පිදුලි බුබුළකින් පිටවෙන ලෙසයි.

මර්ලොක් හෝමිස් අසුන් ගනිද්දී ඔහුගේ මුවෙන් සිවුරුහන් හඬක් පිටවීය.

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙව්වාට්! ඇත්තෙන්ම මේක මහා අතර්ස වස්තුවක් නේ පීටර්සන්, ඔබ දන්නවද මේ ඔබට ලැබිල තියෙන්නෙ මොකක්ද කියල?"

"දියමන්තියක් තේද මහත්මයා? මොකක් වුණත් වටිනා මැණික්. මේකෙන් විදුරු කපන්න පුළුවන්, බටර් කපනවා වගේ."

"වටිනා මැණික් විතරක් නෙමෙයි මේක තමයි වටිනාම මැණික්."

"මොකා ආදිපාදවරියගේ ඉන්දුනිල මාංශිකාය වත්ද?" මම ඇසිමි.

"හරියට හරි වොට්සන්! මං ඒකෙ ප්‍රමාණයත්, හැඩයත් හරියටම දන්න නිසා මට කියන්න පුළුවනි. ඒ මොකද මැනකදී මේක ගැන තොරතුරක් ඇත්නම් දුනුමි දෙන්න කියලා දන්විමි, දිගින් දිගටම ටයිම්ස් පත්තරේ පළවුණා. මේ වගේ මැංශිකක් ලෝකෙ කොහෙවත් නෑ. මේකේ වටිනාකම කොයිතරමක්ද කියල හිතාගන්නවත් බෑ. මේ මැංශික ගැන ආරංචියක් දෙන කෙනෙකුට රන් පවුම් දහසක තෑග්ගක් දෙනවා කියල ප්‍රසිද්ධ කළා. නමුත් ඒක මේකෙ වෙළඳ මිලෙන් වස්සෙන් පංගුවකටත් අඩුයි."

"පවුම් දාහක්? දෙයි හාමුදුරුවනේ!"

ආරක්ෂක භටයා පුටුවක් මතට ඇදවැටුණේ ක්ලාන්ත ගතියෙන් මෙනි. ඔහු කිසිවක් අදහාගැනීමට නොහැකිව මාරුවෙන් මාරුවට අප දෙදෙනාගේ මුහුණු දෙස බැලීය.

"මේක සොයා දුන් කෙනෙකුට දෙනවා කියන තෑග්ග විතරක් පවුම් දාහයි. නමුත් මැංශික, ආදිපාදවරියගේ ජීවිතය හා බැඳුණු වැදගත් සිදුවීම් ඇති එකක්. ඒ නිසා, ඇය කවත් තැගිබෝග දෙන එකේ පුදුමයක් නෑ, මැංශික සොයා දුන් සන්නේෂයට. ඇය ඇගේ ධනයෙන් භාගයක්ම දුන්නොත්, ඒකෙන් පුදුම වෙන්න දෙයක් නෑ."

"මගේ මතකය හරි නම්, ඕක නැතිවුණේ කොස්මොපොලිටන් හෝටලයේදී නේද?"

"අන්න හරි වොට්සන්. ඒක වූණේ දූතට දවස් පහකට කලින් දෙසැම්බර් 22 වැනිදා. ආදිපාදවරියගේ කාමරයේ අලුත් වැඩියා කටයුත්තක් කරන්න ආවා ජෝන් හෝනර් නම් කාර්මිකයෙක්. ඇයගේ ආහරණ පෙට්ටියෙන් ඔහු මේක හොරකම් කරන්න ඇති කියලයි චෝදනා කළේ. ඔහුට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂිවල ප්‍රබලතාවය නිසා, නඩුව ඉහළ උසාවියට යොමු කරලයි තියෙන්නෙ. මං හිතන්නෙ මේක ගැන පුවත්පත් වල පළවුණු වාර්තාවක් මා ලෙස ඇති."

තම පුවත්පත් අංකඩ ආවිස්සු හෝමිස්, එයින් එකක් දිගහැර කියවීමට පටන් ගත්තේය.

11. "මොන ආදිපාදවරියගේ ඉන්ද්‍රනීල මාණික්‍යය වන්ද?"

කොස්මොපොලිටන් හෝටලයේ මැණික් මංකොල්ලය

මෝකා ආදිපාදවරියගේ ස්වර්ණාභරණ පෙට්ටියෙන් ඉන්දුනීල මාණික්‍යය නමින් හඳුන්වන මැණික් සොරාගත්තේ යයි චෝදනා කොට, ජෝන් හෝනර් නම් තැනැත්තකු 22 වැනිදා අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී. වෘත්තියෙන් ඊයම් පැස්සුම්කරුවකු වන ඔහු විසිහය හැවිරිදි පුද්ගලයෙකි. ආදිපාදවරියගේ කාමරයේ, ගිනි උදුනේ යකඩකුරු ගැළැව් තිබීම නිසා, ඒවා පැස්සීමට ජෝන් හෝනර් කැඳවාගෙන ආ බව, හෝටලයේ සේවක ජේම්ස් රයිඩර් සාක්ෂි දෙමින් පවසා ඇත. තමා හෝනර් සමග සුළු වේලාවක් රැඳී සිටි නමුත්, ඉක්මනින් වෙනත් කාරණයක් සඳහා යෑමට සිදුවූ බව රයිඩර් පැවසුවේය. තමා ආපසු එම කාමරයට පැමිණි විට, හෝනර් අතුරුදන් වී සිටි බවත්, ආදිපාදවරියගේ වටිනා දේ ගබඩාකොට තිබූ ලාච්චුවක අගුළු කඩා, එය විවෘත කර ඇති බවත් ඔහුට දකින්නට ලැබිණි. ආදිපාදවරිය ආභරණ දැමීමට භාවිතා කළ කුඩා හම් පසුම්බිය, කණ්ණාඩි මේසය මත තිබී රයිඩර්ට හමුවී ඇත. එහි කිසිවක් නොතිබූ බවත්, මෙය දුටු වහාම තමා හෝටලයේ ප්‍රධානීන්ට දැනුම් දුන් බවත් ජේම්ස් රයිඩර් පැවසුවේය.

එදා හවස්වරුවේ ජෝන් හෝනර් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත් ඔහු ළඟ හෝ ඔහුගේ කාමරයේ මැණික් නොතිබිණි. ආදිපාදවරියගේ සේවිකාව වූ කැතරින් කුසැක් ද සාක්ෂි දුන්නාය. රයිඩර්ගේ කැගැසීම අසා කාමරයට පැමිණි තමාට ද ඔහු විස්තර කළ ආකාරයේ දේවල් සිදුවී තිබෙනු දකින්නට ලැබුණු බව ඇය පැවසුවාය.

හෝනර් අත්අඩංගුවට ගැනීමට පිළිබඳ සාක්ෂි දීම ස්කොට්-ලන්ඩ්‍යාඩ් පොලීසියේ බී අංශයේ පරීක්ෂක බ්‍රැඩ්ෆීට් අතින් සිදු විය. භොරකම් සම්බන්ධයෙන් හෝනර් අත්අඩංගුවට ගැනීමට උත්සාහ කරද්දී ඔහු ඊට තදින්ම-විරුද්ධවී, තමා අහිංසකයෙකු බව පවසමින් ගැළැව් යාමට තැත්කළ බව, පොලිස් පරීක්ෂකවරයා කීය. සොරකමක් සම්බන්ධයෙන් ජෝන්-හෝනර්-මීට පෙර ද දඬුවම් ලබා ඇත්තෙකු බව මේ අවස්ථාවේදී උසාවියට දැනුම් දෙන ලදී. එම හේතුව නිසා නඩු විභාගය ඉහළ උසාවියට නැඟීමට මහේස්ත්‍රාත්තුමා විසින් තීරණය කරන ලදී. මහේස්ත්‍රාත් උසාවියේ සාක්ෂි විභාග වෙද්දී, විත්තිකරුවා

අභිගමනයට කම්පනයට පත්වී සිටී බව දකින්නට ලැබුණු අතර නඩු විභාගය අවසානයේදී ඔහු ක්ලාන්ත විය. ඒ නිසා ඔහු ඉවතට ඔසවාගෙන යෑමට බන්ධනාගාරයේ නිලධාරියන්ට සිදුවිය."

"භ්මි. පොලිස් උසාවියේදී හෙළිවී තිබෙන්නේ එපමණයි." හෝමස් පැවසුවේ පුළුල්ව පත ඉවතට දමමිනි.

"හෝටලයේදී හොරුන් කැඩූ ආහරණ පෙට්ටියෙන් නැතිවුණු මැණික, ටොටින්හැම් කෝටි පාරේත් හමුවුණු පාත්තයාගේ බඩට ගියේ කොහොමද? අන්න ඒකට විසඳුම හෙවිමයි දන් අප ඉදිරියේ සිසෙත ප්‍රශ්නය. පෙනෙනවා තේද වොටියන්. මෙව්වර වෙලා කිසිම වැදගත්කමක් ප්‍රයෝජනයක් නොතිබුණු අපේ තිරික්සණ හා නිගමන වලට, එකවරම වැදගත් මුහුණුවරක් ලැබුණු හැටි.

මෙන්න තියෙනවා මැණික. මේක එළියට ආවේ පාත්තයාගේ බඩේ තිබිල. පාත්තයාගේ අයිතිකාරයා පරණ හිස්වැස්මක් අයිති හොරේ බේකර් මහත්මයා. දන් අපි සම්පූර්ණ උත්සාහය යොදන්න ඕන, මෙන්න මේ මහත්තයා කොහොම හරි හොයා ගන්න. එතකොට අපට දනගන්න පුළුවනි, මේ පුංචි අහිරහසේ ඔහුට රහපාන්න තිබුණේ මොන වගේ භූමිකාවක්ද කියල. ඒ සඳහා අපි මුලින්ම මරල උපක්‍රමයක් යොදල බලමු. හවස පත්තරේක කුඩා දන්වීමක් පළකරල බලමු. ඒක අයාර්ථක වුණොත් අපට වෙන මොනවා හරි ක්‍රියාමාර්ගයක් ගන්න සිදුවෙනවා. මට ඔය පැත්තලයයි, හොඳයකුයි දෙන්න."

"ලූප් විටියේ කෙළවර තිබේ පාත්තයෙක් හා කළු පැහැති ෆෙල්ට් ඔෆ්වැස්මක් හමුවී ඇත. අද සවස 6.30 ට බේකර් විටියේ අංක 221 සි දරන ස්ථානයට පැමිණියහොත්, හෙන්රි බේකර් මහතාට එය ලබාගැනීමට හැකිවනු ඇත."

"ඒක කෙටියි. ඒ වගේම පැහැදිලියි."

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. නමුත් ඔහු මේක දකිවිද?"

"කිසිම සැකයක් නෑ. ඔහු පත්තරවල "නැතිවීම් - සම්බවිම්" දෙවිම් ගැන, හොඳ යෝදිසියකින් ඇත්තෙ. මේ නැතිවුණු දේ දුප්පත් කෙනෙකුට විශාල පාඩුවක්. ඔහු අතින් වීදුරුව බිඳුණු මෙලාහව, තිල ඇඳුම් හැඳගනිපු පීටර්සන් දුටු නිසා වැඩිදුර කල්පනා භොකොට ඔහු පැන දිව්වා. නමුත් පසුව ඔහු ඒ ගැන බොහොම

කම්පාවෙන් ඇති; විශේෂයෙන්ම පාත්තයා අහිමිවීම ගැන. අපි දැන්වීමේ ඔහුගේ නමක් සඳහන් කරන තිසා, මේකට ඔහුගේ විශේෂ අවධානයක් යොමුවේවි. ඔහු හඳුනන අය පවා, මේ ගැන ඔහුට දැනුම් දෙන බවට සැකයක් නැ.

මෙන්න පිටර්සන් මේකත් අරගෙන දැන්වීම් කාර්යාලයට දුවලා හවස පුවත්පත් වල මේක පළකරන්න කියන්න."

"මොන පුවත්පතේද මහත්මයා?"

"ආ. . . . ග්ලෝබ්, ස්ටාර්, පෝල්මෝල්, ඊටිනිං නිව්ස්, ස්ටෑන්ඩර්ඩ්. . . . මේවා සහ ඔබට තවත් පුවත්පත් වල නම් මතක් වුණොත් ඒවලත්."

"හොඳමයි මහත්මයා. එතකොට. මේ මැණික්ගල?"

"ආ ඔව්. ඒක මම කියාගන්නම්. ආ මට කියන්න බැරිවුණා පිටර්සන්. හොඳ ලොකු පාත්තයෙකුත් අරගෙන එන්න. ඔබේ පවුලේ අය මේ වෙලාවේ සතුටින් අනුභව කරන එකා වෙනුවට අපි මේ මහත්මයාට පාත්තයෙක් දෙන්න ඕනෑ නේ."

පිටර්සන් පිටත්ව ගිය පසු, මැණික් අතටගත් හෝම්ස්, එය හිරු එළියට අල්ලා පරීක්ෂා කර බැලුවේය.

"මේක හරිම අලංකාර වස්තුවක්. බලන්න හිරු එළියෙන් බැබළෙන හැටි. ඒ වගේම අපරාධවල උල්පතක්. හැම වටිනා මැණික්කම ඒ වගෙයි. යක්ෂයා විසින් අපරාධ ඇතිකිරීම සඳහා දමන්න කැමති ඇම තමයි වටිනා මැණික්. ඔය පැරැණි විශාල මාණික්‍ය කිබෙනවා නේද ඩ්‍රොට්සන්? ඒවල කපලා, ඔපදමලා තිබෙන හැම පැත්තක් ගණනටම දරුණු අපරාධ සිදුවෙලා තිබෙනවා.

මේ මැණික් හොයාගෙන තවම අවුරුදු විස්සක් ගතවුණේ නෑ. ඒක හමුවුණේ දකුණු චීනයේ ආමොයි ගඟේ ඉවුරෙන්. මේකෙ ඇති සුවිශේෂත්වය ගැන කියනවා නම්, මෙහි තිබෙනවා රතු කැටයක තිබෙන දසි-බව. නමුත් වර්ණයෙන් නිල්. හොයාගෙන ඒ තරම් කාලයක් ගත නොවුණට, මේකට තියෙන්නේ දරුණු ඉතිහාසයක්. මිනීමැරුම්-දෙකක් සිදුවුණා. ඇසිඩ් ගැසීමක් වුණා. සියදිව් නසාගත්මක්. මංකොල්ලකෑම් ගණනාවක්. ඒ හැම දෙයක්ම කරන්න සමත්වුණේ, මේ ස්ථම්භකරණය වුණු, ක්‍රාන්තකළිහක් බර ගල් අතුරු කැබැල්ල. මේ තරම් ලස්සන සෙල්ලම් බඩුවකට මිනිස්සු

එල්ලුම් ගස් යවන්න, හිරේ යවන්න, හැකියාවක් තියෙනවා කියලා කාටද හිතන්න පුළුවන්? මං මේක මතේ යකඩ සේප්පුවේ දමලා, මා උභ මෙය තිබෙන බවට ආදිපාදවරයාට පණිවුඩයක් යවන්නම්."

"ඔබ හිතන්නේ මේ හෝනර් කියන මිනිසා නිර්දෝෂයි කියලද?"

"ඊක කියන්න බෑ."

"එහෙම නම් මේ අතින් ඔහු ස්වයං හෙතර් බේකර් මේකට මම බන්ධ ඇති කියලා ඔබ හිතනවාද?"

"හෙතර් බේකර් නම් මං හිතන්නේ සම්පූර්ණයෙන්ම අසාධකයක්. ඔහු කරේ කියාගෙන ගිය ආත්තයා, දඹ රත්තරනින් හැරුණු පාත්තයෙකුට එයා වටිනා බව ඔහු දනගෙන හිටියේ නෑ. අපේ දන්වීමට ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණේ ඊක සුළු පරීක්ෂණයකින් ඔට හොයාගන්න පුළුවනි."

"එහෙනම් ඒ වෙනකුරු ඔබට මොකුත් කරන්න හැටියක් තෑ?"

"මොකුත් කරන්න බෑ."

"හොඳයි. එහෙම නම් මං ගිහිත් එන්නම්. මට ලෙවුන් කිහිපදෙනෙක්ම පරීක්ෂා කරන්න තියෙනවා. ඒවා ඉවර කරලා හැරදෑවේ හයහමාරට විතර මං එන්නම්. මේ අවුල් ජාලයට විසඳුම මොකක්ද කියලා බලාගන්න මාත් කැමැතියි."

"ඒ වෙලාවට ඔබට දකින්න මාත් බොහොම කැමැතියි වෙලාවක්. මම රැ කෑම කන්නෙ හතට. මං හිතන්නේ අද රැ කෑමට තියෙන්නේ හබන් කුකුළු මස්. මේ දකින්න ලැබෙන දේවල් ඔබ හැටියට උත්තෙන් බොක්ක හොඳින් සොදිසි කරලා බලන්න කියලා ගෙහිම් කාන්තාවට කියන්න ඕනු."

රෝගියකු පරීක්ෂා කිරීමට බොහෝ වේලා ගතවූ නිසා, සිතූ කරම් ඉක්මනින් බේකර්-එළියට යාමට මට ඉඩක් නොලැබිණ. මා එහි උභාවත වීට සවස හයයි තිහ පසුව තිබිණි. අපේ නිවහනේ ඉදිරි දොරටුව අසල උස පුද්ගලයෙකු බලා සිටින අයුරු මම දුටුවෙමි. බෙල්ල උසටම එනකුරු කබායේ බොත්තම් පියවා සිටි ඔහු, හිස ආවරණය වත් සේ "යකොච් බොතච්" හිස් ආවරණයක් හැඳූ සිටියේය. මා එහි යද්දීම දොර විවෘත විය. අප දෙදෙනා

හෝම්ස්ගේ විසින්න කාරය වෙත කැඳවාගෙන යනු ලැබුවේ එකමය.

"හෙත්ර් බේකර් මහත්මයා වෙන්නැති?" කියමින් හෝම්ස් ඔහුට අතට අත දුන්නේය.

"ගිනි උදන ගෙම පුටුවෙන් වාඩිවෙන්න බේකර් මහත්මයා. අද හරි සීතල හැන්දෑවක්. ඔබ ගිනි සෘතුවට වඩා ගිම්හාන සෘතුවට හුරුපුරුදු කෙනෙක් වගෙයි මට පෙනෙන්නේ. ආ. . . වොට්සන්. ඔබ ආවෙත් හරි වෙලාවට. අර හිස්වැස්ම ඔබේද බේකර් මහත්මයා?"

"ඔව් මහත්මයා. කිසි ශූක්‍යයක් නෑ. ඒක මගේ හිස්වැස්ම."

හෙත්ර් බේකර් උස මෙන්ම, මැඩුණු උරහිස් සහිත පුද්ගලයෙකු විය. ඔහුගේ හිස ප්‍රමාණයෙන් විශාල වූ අතර, මුහුණේ කිබුණේ බුද්ධිමත් පෙනුමකි. මුහුණ වැසී තිබුණු දුඹුරු පැහැති රැවුල තැනින් තැන සුදු පැහැ වී තිබිණි. ඔහු අතට අතදීම සඳහා දිගුකළ අතේ වෙටුලන ස්වභාවයක් පැහැදිලිවම දකිය හැකි විය. ගුණධර්ම වල පිරිහීමක් ඇතැයි හෝම්ස් පැවසූ වදන් මට සිහිවිය. ප්‍රවේශමින් වචන තෝරා ගනිමින්, වාක්‍ය අතර මැද නවත්වමින්, හෙත්ර් බේකර් කථා කළ බව සැබෑය. එහෙත් ඔහුගෙන් මට දිස්වූයේ අවාසනාවන්ත කාලයකට මුහුණ දී ඇති උගත් බුද්ධිමත් කෙනෙකි.

"අපි මේ දේවල් දන් දවස් ගණනක් තිස්සේ පරෙස්සම් කරගෙන බලාගෙන හිටියා. ඒ මොකද අපි හිතුවේ, ඔබේ ලිපිනය සඳහන් කරල, ඔබ දන්වීමක් පළකරාවි කියල. ඔබ එහෙම නොකළේ ඇයි කියල මට හිතාගන්න අමාරුයි."

අපේ අමුත්තාගේ මුවට තැඟුණේ ලැප්ජායිලි සිනහවකි.

"ඉස්සර තරම් දන් මගේ අතේ සල්ලි බාගෙ නෑ මහත්තයා. මට පහර දුන් වණ්ඩි ටික, මගේ හිස්වැස්මයි, පාත්තයයි අරන් යන්න ඇති කියලයි මං හිතුවේ. ඒ ගැන මට කිසිම සැකයක් තිබුණේ නෑ. ඉතින් දන්වීමක් පළකරලා මොකට මුදල් අපතේ යවනවද කියලා මට හිතුණා මහත්තයා."

"ඒක හැබෑව. ඒ වුණත් අර පාත්තයට නම් අපට කෑමට ගන්න සිදුවුණා."

"කුමට ගත්තද?" අපේ අමුත්තා කොතරම් කලබල වුයේද යත් ඔහු පුටුවෙන් නැගිටුණේ නිතැතිණි.

"අපි එහෙම නොකළා නම් කාටවත් ඒ පාත්තයාගෙන් වැඩක් නොවෙන්න ඉඩ තිබුණා. බලන්න ඔය සයිඩ්බෝඩය උඩ තිබෙන පාත්තයා කොහොමද කියල. උං ඔබේ එකාගෙම ප්‍රමාණයේ අලුත් එකෙක්. මං හිතන්නේ ඒකෙන් ඔබේ ප්‍රශ්නෙ විසඳෙවි."

"ඇත්තෙන්ම ඔව් මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම ඔව්."

හෙත් රී බේකර් පැවසුවේ අපමණ සැනසීමට පත්වය.

"ඒ කොහොම වුණත් අපි ඔබේ පාත්තයාගේ පිහාටු, බොක්ක, කකුල් ආදී කොටස් විසිනොකර තබාගන්නා. ඔබට උවමනා නම්. . . ."

අපේ අමුත්තා මහ හඬින් සිනාසීමට පටන් ගත්තේය.

"මට මුහුණ දෙන්න වුණු අත්දැකීම මතක් වෙන සිහිවටන හැටියට නම්, ඒව ප්‍රයෝජනවත් වේවි. නමුත් ඒ සතාගේ අහක දමන අපද්‍රව්‍ය වලින් මට ඇති ප්‍රයෝජනය මොකක්ද? එහෙම නෙමෙයි මහත්මයා. අර සයිඩ්බෝඩය උඩ තිබෙන පාත්තයා ඔබ මට දෙන්න කැමැති නම්, මං ඒක සතුටින් භාරගන්නවා."

ඡර්ලොස් හෝම්ස් මා දෙස හොඳහින් බැල්මක් හෙළවේ, තම විමසිය ක්ෂණිකව හඟවමිනි.

"මෙන්න බේකර් මහත්මයා. එහෙනම් ඔබේ හිස්වැස්මයි, පාත්තයයි අරගන්න. ඒක නෙමෙයි, ඔබට කරදරයක් නැතිනම් මට කියන්න අර කලින් පාත්තයා මීලදී ගන්නෙ කොහෙන්ද කියලා. මමත් මේ වර්ගයේ පක්ෂීන්ට බොහොම කැමැති කෙනෙක්. ඔබේ ඒ පාත්තයා තරම් හොඳට වැඩුණු එකෙක්, දකින්න ලැබෙන්නෙ කලාතුරකින්."

"ඇත්තෙන්ම ඔව් මහත්මයා." බේකර් කථාව පටන් ගත්තේ ඔහුට ලැබුණු දේවල් කිහිල්ලේ ගසාගෙන අසුනෙන් නැගිටිමිනි.

"ලන්ඩන් කෞතුකාගාරය-කිට්ටුවම තියෙනවා "ඇල්ෆා ඉන්" කියල අවත්හලක්. අපි කීපදෙනෙක් ඉන්නවා නිතර එතැන ගැවසෙන අය. දවල් දවසට අපි වැඩි කාලයක් ගතකරන්නේ කෞතුකාගාරයේ. අවත්හල අයිතිකාරයාගේ නම වින්ඩිගේට්. මේ අවුරුද්දේ වින්ඩිගේට්

මහත්මයා "පාත්ත සිටුවන්න" දමමා. සතිපතා පැත්ත කීපයක් විතරයි ගෙවන්න තිබුණේ. එතකොට අවුරුද්ද අත්තිමට, නත්තලට පාත්තයක් ලැබෙනවා. මගේ සල්ලි මං වෙලාවට ගෙව්වා. ඒකෙනයි මට උණ හිමිවුණේ. තේරුණා තේද? මගේ හිස්වැස්ම හොයාදීම ගැන මං ඔබට බෙහෙවින් ණයගැහිසි මහත්මයා. මේ "ස්කොට් බොනට්" ඒක මගේ වයසට කොහොමටවත් ගැළපෙන්නේ නෑ."

පැවසු හෙතර් බේකර්, නිස නමා අප දෙදෙනාට ආචාර කොට පිටවී ගියේය.

"හෙතර් බේකර් ගැන එතැනින් ඉවරයි." හෝමස් පැවසුවේ දොර වසා දමමිනි.

"පාත්තයාගේ බඩේ තිබුණු දොල් ගැන" ඔහු කිසිත් නොදන්නා බව දන් අපට හොඳුවම පැහැදිලියි. ඔබට බඩගිනිද වොට්සන්?"

"නෑ. ඒ හැටි බඩගින්නක් නෑ."

"එහෙම නම් අපි මෙහෙම කරමු. රැකුම කන එක අපි හුඟාක් එහාට දමමු. අපට ලැබුණු හෝඩුවාව උණු උණුවේ තිබෙද්දීම ඒ ගැන වැඩිදුර හොයා බලමු."

"හරි මං සුදානම්."

එළිමහනේ පැවැතියේ දඩ ගිතලකි. සතලෝම කබා හැදගෙන, බෙල්ල සම්පූර්ණයෙන්ම ආවරණය වනසේ මල්ලර ඔනාගනිමු. වලාකුළෙන් තොර අහසේ තාරකා දීප්තිමත්ව බැබළෙමින් තිබිණි. වෙඳ වෘත්තිකයන් නිසා ප්‍රසිද්ධියට පත්, විම්පෙල් විරිය හා හාර්ලි විරිය පසුකොට අපි අක්ස්ලන්ඩ් විරියට පැමිණියෙමු. එහි පැය කාලක් ඉදිරියට ගමන් කළ පසු බිලුම්ස්බරෝ පිහිටි ඇල්ෆා අවන්හලට ළඟාවීමට අපට හැකිවිය. හෝල්බෝන් දෙසට යා හැකි පටුමහක මංසන්ධියේ පිහිටි එය, මත්පැන් සංග්‍රහය සඳහාම වෙන්වුණු අවන්හලකි. බාගදොර තල්ලු කරගෙන එහි තැබැරුමට හෝමස් ඇතුළුවෙද්දී මම ද ඔහු අනුගමනය කළෙමි.

අවන්හලේ අසීතිකරුවා සුදු පැහැති ඒප්‍රනයක් හැදගත් මුහුණ රතුපැහැති තැනැත්තෙකි. හෝමස් නොපමාව බිරි වීදුරු දෙකක් ඇණවුම් කළේය.

"ඔබේ මේ බිරිත් ඔබේ පාත්තයින් වගේම අතර්ස ඇති කියල මං හිතනවා මහත්මයා." හෝමස් කීය.

19. "විනිසියෙහි මහත්මයා පාත්‍රිකා සිටිටුවක් දමමා;"

"මගේ පාත්තයෝ?" අවන්හල් හිමියා ඇසුවේ පුදුමයෙනි.

"ඔව්. දැන් පැය හාගකෙට කලින් මං හොත් රි බේකර් මහත්මයා එක්ක කථාකර කර හිටියා. උන්තැනේ ඔබේ "පාත්ත සිටිටුවේ" යාමාජිකයෙක් නේද?"

"ආ. . . . ඔව්. ඒ වුණම මහත්මයා ඒ අපි ඇතිකරන පාත්තයින් නෙමෙයි."

"හැබැට? කාගෙන්ද ඔබ උන්ට ගත්තේ?"

"කොවෙන්ට් උදානගේ වෙළෙන්දෙකුගෙන්. මං පාත්තයින් දුසිම් දෙකක් මිලට ගත්තා."

"හැබැට? මං අඳුනනවා ඔය වෙළෙන්දන් කීපදෙනෙක්ම. කාගෙන්ද ඔබ ගත්තේ?"

"බ්‍රෙකන්රිජ්ගෙන්."

"ආ. . . . මං එයාට නම් අඳුනන්නෙ නෑ. එහෙනම් ඔබේ සැපතට, ආයතනයේ දියුණුවට, මේන්න අපි සවිදිය පුරනවා. ඔබට ශුභ රාත්‍රියක් මතක්මයා."

"දැන් ඉතින් අපි යමු බ්‍රෙකන්රිජ් මහත්මයා හොයාගෙන."

හෝම්ස් පැවසුවේ අවන්හලෙන් එළියට පැමිණ ශීතලෙන් ආරක්ෂා වීමට කබාය යළි සකස් කර ගනිමිනි.

"මනක නියාගන්න වොට්සන්. මේ දම්වැල් එක කෙළවරක ඉන්නේ මැරුණු පාත්තයෙක්. එය බොහොම සුළු දෙයක්. නමුත් අතින් කෙළවරේ ඉන්න මිනිහා අහියකයෙක් වෙන්නත් පුළුවනි. එහෙම වෙලා, ඒ බව අපට ඔප්පු කරන්න බැරිවුණොත් ඔහු යනවා හත් අවුරුද්දකට හිරේ. බාග්වෙලාවට අපේ මේ පරීක්ෂණය නිසා, අපරාධය ඔහු විසින් කළ බව තහවුරු වෙන්නත් ඉඩ තියෙනවා. කොහොම වුණත් පරීක්ෂණය දිගටම කරගෙන යෑම සඳහා, පොලීසියට තොලැබුණු සුවිශේෂ අවස්ථාවකුයි අපට අහම්බෙන් වගේ ලැබිලා තියෙන්නේ. කොතරම් අම්හිරි වුණත් අපි ඒක අන්තිම කෙළවරටම පරීක්ෂා කරල බලමු. දැන් දකුණට හැරෙනු! රීළහට ගමනේ යා!"

හෝල්බෝත් පසුකොට අපි එන්ඩෙල් විථිය දිගේ ඉදිරියට ගමන් කළෙමු. රීළහට මුඩුක්කු පෙළක් පසුකර ගොස් කොවෙන්ට්

උදානගේ වෙළෙඳපොළ වෙත පැමිණියේය. බ්‍රෙක්කර්ස්ගේ නාම පුවරුව දක්නට ලැබුණේ සෑහෙන තරම් විශාල වෙළෙඳසලකයි. සැරපරුෂ පෙනුමක් තිබූ එහි හිමිකරුවා වෙළෙඳසැල වසාදමීමට පටන් ගෙන තිබිණි. ඔහු ඒ සඳහා සේවක ලමයාට උදව්වෙමින් සිටියේය.

"සුභ සන්ධ්‍යාවක් මහත්මියයා. අද-බොහොම සීතල රැයක්" හෝම්ස් ආචාර කළේය.

වෙළෙන්දා හෝම්ස් වෙත හෙළුවේ ප්‍රශ්නාර්ථ බැල්මකි.

"පාත්තයො ඔක්කොම විකිණිලා ඉවරයි වගෙයි මට පෙනෙන්නේ?"

හෝම්ස් කීවේ හිස්වී තිබුණු මේසය දෙසට අත දිගු කරමිනි.

"ඔහේට ඕනෙ නම් හෙට උදේට දෙන්නම් පාත්තයො පත්තියක්?"

"වැඩක් නෑ."

"ආ එහෙම නම් අන්න අර කඩේ බලන්න. අර තවමත් ගෑස් ලාම්පු දල්වෙන තැන."

"ඒ වුණාට මට රෙකමදාරුව ලැබුණේ අනර්ඝ පාත්තයො ඉන්නෙ ඔහේ හෙයි කියල."

"ඒ කාගෙන්ද?"

"ඇල්ෆා එකේ අයිතිකාරයාගෙන්."

"ආ ඔව්. මං එයාට දුයිමි කීපයක් විකිණුවා."

"ඔහේගෙ පාත්තයො නම් ඉතාම අනර්ඝ සත්තු. ඔබට කොහෙන්ද උන් ලැබුණේ?"

මෙම ප්‍රශ්නයෙන් කඩහිමියා බලවත් ලෙස කෝපයට පත්විය.

"මේ උන්නැහේ" ඔහු පැවසුවේ දෑත් හිණේ තබාගෙන ඔරවා බලමිනි.

"තමුසෙ මොකාටද එන්න හදන්නේ? මට කෙළින්ම කියනවා ඒක"

"ඇයි මං කෙළින්ම කිව්වේ. ඔබ ඇල්ෆා අවත්හලට විකිණූ පාත්තයො ඔබ මිලට ගත්තේ කාගෙන්ද?"

"හා ඒකද? ඒක මා තමුසෙට කියන්නෙ නෑ. කතාව එතනින් ඉවරයි!"

"මේක බොහොම සුළු ප්‍රශ්නයක්. ඔහේට ඔය තරම් කේන්ති ගන්න දෙයක් මං කිව්වයෑ?" හෝම්ස් කීය.

"කේන්ති? ඔය විදියට ප්‍රශ්න අහන්න පටන් ගත්තොත් මට වගේම තමුසෙටත් කේන්ති යාපි. හොඳ බඩුවකට මං වැඩි මිලක් ගෙව්වා. ගනුදෙනුව එතනින් ඉවරයි.

පාත්තයො කීය ගන්නෙද් ගත්තෙ? ගන්නෙ කොහෙන්ද? පාත්තයො කාටද විකිණුවේ? එක එක්කෙනා ඔහොම ප්‍රශ්න අහනකොට කාටද කේන්ති නොයන්නෙ. අහං ඉන්න කෙනෙකුට හිතේවි මේ ලෝකෙ ඉන්නෙ පාත්තයො විතරද කියලා."

වෙළෙන්දා කීවේ තවමත් තොතිවුණු කෝපයෙනි. එයට පිළිතුරු වශයෙන් හෝම්ස් කථා කළේය.

"පාත්තයො ගැන ප්‍රශ්න අහන්න තවත් අය ආව නම් එයාල එක්ක මගේ සම්බන්ධයක් නෑ. ඔබ ඒ කාරණාව මට කියන්නෙත් නැත්නම් කථාකරල වැඩක් නෑ. මම ඕනෙම වෙලාවක පවුම් පහක ඔට්ටුවක් අල්ලන්න ලැස්තියි. අපි කෑමට ගත්තු පාත්තයා ගම්බද ගොවිපොළක හැදූ එකෙක් කියලා."

"එහෙනම් ඔහේ පවුම් පහ පරාදයි. උං නගරයේ ගොවිපොළක හැදූ එකෙක්."

"ඒක වෙන්න බෑ?"

"බැරි මොකද? මම නේ කියන්නෙ. උං නගරයේ හැදුණු එකෙක්."

"මං විශ්වාස කරන්නෙ නෑ."

"ඔහේ හිතාගෙන ඉන්නෙ ඔහේ පාත්තයො ගැන මට වඩා දන්නවා කියලද? මං පොඩ් කොල්ල කාලෙ ඉඳලමයි ඔය සත්තු ඇතිදඩ් කළේ. මම ආයෙන් සැරයක් තමුසෙට කියන්නෙ ඇල්ෆා එකට දුන්නු සත්තු ඔක්කොම නගරයේ හැදුණු එවුන්."

"ඔහොම කිව්වට මං විශ්වාසෙට ගනිවි කියලද හිතන්නෙ?" හෝම්ස් ඇසීය.

"තමුසෙ ලැස්තිද ඔට්ටුවක් අල්ලන්න?"

ඒ අභියෝගය බ්‍රෙක්නර්ට් ගෙහි.

"නිකං තමුසෙගෙ සල්ලි ගන්නෙ කොහොමද? මං දන්නවා මං කියන එක හරි කියලා. ඒත් තමුසෙට පාඩමක් උගන්වන්න, රත්පවුමක් ඔට්ටුයි. උං ගමේ හැදුණු පාත්තයෙක්."

හෝම්ස් අභියෝගය භාරගත්තේය. බ්‍රෙක්නර්ට්ට සිනාපහළ විය.

"මගේ ගනුදෙනු පොත් අරං එනවා බිල්."

සේවක ළමයා පොත් දෙකක් ගෙන ආවේය. එකක් කුඩා පොතක් වූ අතර, අනෙක සැහෙන තරම් විශාල පැරැණි පොතක් විය. ඔහු ඒවා පහත තෙලිත්ම වූ මේසය මත තැබුවේය.

"අතිපණ්ඩිත උන්නැහේ."

වෙළෙන්දා හෝම්ස් ඇමතීය.

"මේ පොඩ් පොත පෙනෙනවා ද?"

"ඔව්. ඉතින්?"

"මේකෙ ලියල තියෙනවා මං - පාත්තියො මිලට ගන්න මිනිසුන්ගෙ නම් සහ ලිපින. තමුසෙට පෙනෙනවාද? මේකෙ ඉන්නෙ ගම්බද ගොවියො. ඒ අයගෙ නම් වලට ඉදිරියෙන් අංකයක් තියෙනවා නේද? ලොකු ලෙජර් පොතේ ඒ අංකයත් එක්ක තියෙන්නේ අර පුද්ගලයින් සමග කළ ගනුදෙනු. හරි දන් බලන්න අනික් පිටුව. ඒක රතු තිත්තෙන්. ඒ තමයි මට සතුන් සපයන නගරබද ගොවියෝ. මේකෙ තියෙන තුන්වැනි නම කියවනවා බලන්න."

"ඕක්ෂොට් මහත්මිය - අංක 117 බ්‍රික්ස්ටන් පාර 24 යි."

"හරි. දන් ඔය සම්බන්ධව් ලෙජර් පොතේ ඇති සටහන හරවන්න."

හෝම්ස් නියමිත පිටුව පෙරළුවේය.

"හරි මේ තියෙන්නෙ.

ඕක්ෂොට් මහත්මිය - 117 බ්‍රික්ස්ටන් පාර. බිත්තර සහ කුකුළු ආදී සතුන් සපයන්නිය."

"ඒකෙ අන්තිමට තියෙන සටහන මොකක් ද?"

"දෙසැම්බර් 22 වැනිදා - එකෙක් සිලිං 7 යි පැත්ස 6 ගණනේ පාත්තයින් 24 යි."

"හරි. දන් බලනවා ඊට යටින් මොනවද ලියල තියෙන්නේ කියල."

"ඇල්ෆාහි වින්ඩ්ගේට් මහතාට විකිණුවා එකෙක් සිලිං 12 ගණනේ."

"හරි. දන් මොකක්ද නමුසෙ කියන්නේ?"

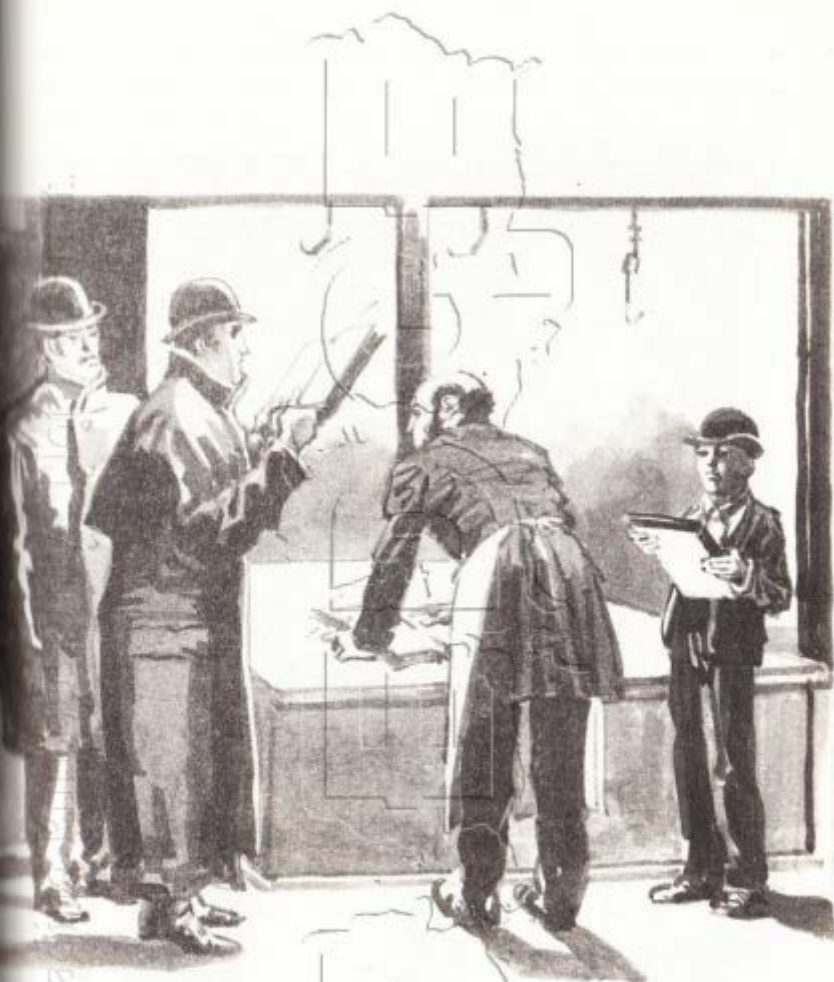
ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ මුහුණේ දිස්වුයේ දඩ් පරාජයකට පත් ලකුණුය. සාක්කුවෙන් පවුමේ රත් කාසියක් ගත් ඔහු එය බ්‍රෙකන්රිජ්ගේ මේසය මතට දමීමේය. අනතුරුව, වචනයක් වත් කථාකිරීමට නොහැකි තරමට කලකිරුණු පුද්ගලයෙකු මෙන් නිහඩව ඔහු පාරට බැස්සේය.

අපි යාර කිහිපයක් ඉදිරියට ගමන් කළෙමු. පහත් කණුවක් ලෙස නැවතුණු හෝම්ස් මහත් ප්‍රීතියෙන් සිතාසීමට පටන් ගත්තේය.

"මුහුණ දෙපැත්තෙන්ම - 'යයිඩ්බර්න්ස්' මෝස්තරේට රැවුල වටාගනිපු මිනිසෙක්, ඕනෙම වෙලාවක, ඕනෙම දෙයක් ගැන ඔව්වුවකට පොළොඹවා ගන්න පුළුවන් වොට්සන්. මං ඒක දන හිටියා. ඔය මිනිහගේ ලෙජරයේ තිබුණු තොරතුරු ටික ඉල්ලලා, මං පවුම් සියක් ඔහු ඉදිරියෙන් තැබුවිත්, ඔහු ඒ තොරතුරු දෙන්නෙ නෑ. නමුත් ඔව්වුවක් නම් තත්ත්වය වෙනස්. වොට්සන් දන් නම් මට හිතෙන හැටියට අපේ ගවේෂණයේ අවසානයට අපි ළං වෙලා. දන් අපට තීරණය කරන්න තියෙන්නේ මේ ඕක්ෂොට් මහත්මිය හමුවෙන්න අද රැම යනවද, නැත්නම් ඒක හෙටට කල් තබමුද යන්නයි. අර බ්‍රෙකන්රිජ් කිව්ව කථාවේ හැටියට, අපට අමතරව තවත් අයත් මේ ගැන උනන්දුවක් දක්වන බවයි පෙනෙන්නෙ. මං හිතන්නේ. . . ."

හෝම්ස්ගේ කතාබහ අතරමග නැවැත්වීමට සිදුවිය. බ්‍රෙකන්රිජ්ගේ වෙළෙඳසල දෙසින් කිසිවෙකු කෝපයෙන් කෑගසන හඩක් ඇසිණි. අපි ආපසු හැරී ඒ දෙසට ළංවුයෙමු.

ලන්කෑරුමක් අතින් ගත් පුද්ගලයෙක් එම වෙළෙඳසල ඉදිරියේ සිටගෙන සිටියේය. ලන්කෑරුමෙන් නිකුත් වූ එළියෙන් ඔහු මියෙකුගේ වැනි මුහුණක් තිබූ, රතු, කෙටිටු, කුඩා මිනිසෙකු බව අපි දුටුවෙමු. ඒ අතර දැන් මීට මොළොවා ගෙන තර්ජනාත්මක අයුරින් බ්‍රෙකන්රිජ් එම පුද්ගලයාට බෑණ වදිමින් සිටියේය.

1897 "හරි. දැන් මොකක්ද ඔබ සිතුවේ?"

"උඹයි උඹේ පාත්තයොයි ගැන කතාව මට දන් තිත්ත වෙලයි කියෙන්නේ. මං පාර්ථනා කරනවා නොපි ඔක්කොම එක සැරේම යක්ෂයාට බිලිවේවා කියල. මිට පස්සෙ ඔය මෝඩ ප්‍රශ්න අහමින්, මට කරදර කරන්න ආවොත්, ලිහනවා බල්ලව. ප්‍රශ්නයක් කියෙනවා නම් ඕක්ෂොට් නෝනට් මෙහාට එක්ක වරෙං. මං එයාට උත්තර දෙන්නම්. තමුසෙත් එක්ක මගේ ඇති ගනුදෙනුව මොකක්ද? මොකද මං තමුසෙගෙන් පාත්තයින් ගන්න යැ?"

"මගෙන් ගන්නෙ නැහැ කිමා. තමුත් උත්තෙන් එකෙක් මට අයිතිව තිබුණු එකෙක්."

"එක ඕක්ෂොට් නෝනා එක්ක බේර ගන්නවා."

"ඇය කිව්වා ඔබෙන් අහන්න කියල"

"මගෙන්? ගිහිං අහනවකො ප්‍රයිඩාවේ මහරජ්ජරුවන්ගෙන්. මට දන් ඔය කතාව අහල ඇතිවෙලයි ඉන්නේ. පලයං මිනිහෝ යන්න මෙතැනින්!"

බ්‍රෙකන්රිජ් ඒ පුද්ගලයා වෙත කඩා පැන්නේය. ඔහු ඉක්මනින් අඳුරට වී වෙළෙන්ඳාගෙන් බේරීමට සමත් විය.

"හ හා! අපට බ්‍රික්ස්ටන් පාරට අමුතුවෙන් ගමනක් යන්න උවමනා වෙන එකක් නැහැ වගේ වොට්සන්. එන්න අපි ගිහිං බලමු ඔහුගෙන් දනගන්න පුළුවන් මොනවද කියල."

අපි ඉක්මනින් ඉදිරියට ගමන් කළෙමු. වසා දමන වෙළඳසල් අතර එකතු වී සිටි සෙනග පසුකර ගොස්, කෙසහ මිනිහා ලොටම යෑමට හෝම්ස් සමත්විය. ඔහු ඒ මිනිසාගේ උරහිස මත අත තැබීය. ඒ පුද්ගලයා එක් ක්ෂණයකින් ආපසු හැරිණ. ඔහුගේ මුහුණ හිනියෙන් සුදුමැලි වූ බැව් ගැස් පහතේ ආලෝකයෙන් අපි දුටුවෙමු.

"තමුසෙ කවුද? මොකවද තමුසෙට ඕන කරන්නේ?" ඔහු ඇසුවේ වෙවිලන කටහඬකි.

"මට සමාවෙන්න" හෝම්ස් හිතවත් ආකාරයෙන් පැවසීය.

"ඔහේ අර කඩකාරයාගෙන් ඇහුව ප්‍රශ්නෙ මටත් අහමිබෙත් වගේ ඇහුණා. මං හිතන්නෙ මට පුළුවන් වේවි ඔහෙට උදව් කරන්න."

37. "තමුසෙ කවුද? මොනවද තමුසෙට ඕන කරන්නෙ?"

"තමුසෙට පුළුවන්? තමුසෙ කවුද? මට දනගන්න ඕන කරන දේවල් තමුසෙ දන්නෙ කොහොමද?"

"මගේ නම ෂර්ලොක් හෝම්ස්. අනෙක් අය නොදන්න දේවල් දනගැනීම මගේ රස්සාව."

"ඒ වුණත් මේක ගැන තමුසෙ කිසිදෙයක් දන හිටින්න විධියක් නෑ."

"තරහ වෙන්න එපා කිව්වට. මං ඔය කාරණය ගැන හැමදෙයක්ම දන්නවා. ඔබ මේ හොඳින්, බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ ඕක්ෂොට් මහත්මිය විසින් බ්‍රේකන්රිස් නම් වෙළෙන්දාට විකිණූ පාත්තයින් වගයක් ගැන නේද? බ්‍රේකන්රිස් උන්ට ඇල්ෆා අවන්හලේ විත්තිගෙට් මහත්මියට විකිණුවා. ඔහුගෙන් පාත්තයෝ මිලදී ගත්තේ හෙන්රි බේකර් මහත්මයා."

"අනේ මහත්මයා. මට හමුවෙන්න උවමනාම පුද්ගලයා ඔබ තමයි. මං මේ කාරණය ගැන කොයි තරම් උනන්දුවක් දක්වනවද කියල ඔහේට කියන්න මට දේරෙන්නෙ නෑ."

ෂර්ලොක් හෝම්ස් අත දිගු කොට රෝද හතරේ ලොකු කුලීරියක් තවත්වා ගත්තේය.

"එහෙම නම් අපි සුවච්ඡා කාමරේකට ගිහිං මේ ගැන කතාබහ කරමු. සීතල සුළඟ හමන, වෙළඳපොළක සිටගෙන කොහොමද ඔබ කතාබස් කරන්නෝ? තමුත් වැඩිදුර යන්න ඉස්සර වෙලා කියන්න, කාටද මං මේ උදව්කරන්න හදන්නේ කියලා?"

අමුත්තා එක් නිමේෂයක් නිහඩව සිටියේය. "මගේ නම පේන් රොබින්සන්" ඔහු කීවේ අප දෙය හොරකින් බලමිනි.

"නෑ. නෑ. ඇත්ත නම් කිසිමුකෝ බලන්න. මේ බොරු නම් යොදාගෙන ගනුදෙනු කරන්න ගියාම හරි කරදරයි."

අමුත්තාගේ සුදුමැලිව තිබූ කම්මුල රතුපැහැ විය.

"කමක් නෑ. මගේ ඇත්ත නම ජේම්ස් රයිඩර්."

"අන්න හරි. කොස්මොපොලිටන් හෝටලයේ කාමර හාර ප්‍රධාන සේවකයා. කරුණාකරල අස්වකරන්නයට තහනන මහත්මයා. ඔබට දනගන්න උවමනා කාරණා ඔක්කොම, මං කියන්නම් වැඩි ප්‍රමාදයක් නැතුවම."

කුඩා මිනිසා අප දෙදෙනා දෙස මාරුවෙන් මාරුවට බැලීමට පටන් ගත්තේය. ඔහු සැහෙන තරම් හයට පත්වී ඇති සැටින්, යම් බලාපොරොත්තුවක සලකුණක් ඔහුගේ දෑසේ ඇති සැටින් මම දුටුවෙමි. තමාට මේ මුහුණපැමට සිදුවන්නේ නොසිතූ විරූ වාසියකටද, එසේත් නැත්නම් දරුණු ඉරණමකටද යන්න තේරුම් ගත නොහැකි බැල්මක් ඔහුගේ මුහුණේ විය. අනතුරුව ඔහු අප සමග කුලීරියට නැහැරේය. පැය හතරකින් ගතවෙද්දී, අපි බේකර් විලියම්ස් නිවහනට ළඟාවියෙමු. ගමනේදී කිසිදු කතාබහක් නොකෙරිණි. ඔහුගේ හුස්ම උස් හඬින් ඉහළ පහළ වැටිණි. ඒ අනුව ඔහු අපමණ කැලැහීමට පත්වී සිටි බව අපි සිතාගත්තෙමු.

"මන්න අපි ආවා" හෝමස් කීවේ ප්‍රීතිමත් අයුරෙනි. අපි එකා පිටිපස එකා උඩුමහලට නැහැරෙමු.

"මේ කාලෙ තිබෙන සිතලේ හැටියට ගිනි උදුන හරිම අත්‍යවශ්‍යයි. ඔබට බොහොම සීතල දනෙනවා වගෙයි රයිඩර් මහත්මයා. අර ගිනි උදුනට ඉහම තියෙන වේවැල් පුටුවෙන් වාඩිවෙන්න. ඉතින් ඔබට දනගන්න උවමනා කරන්නේ අර පාත්තයින්ට සිද්ධවුණේ මොකක්ද කියන එකයි?"

"ඔව් මහත්මයා"

"හරියටම කියනවා නම් එයින් එක් පාත්තයෙකුට තේද? මං හිතන්නේ ඔබේ උනන්දුව තියෙන්නේ, අර වලිගය පැත්තට කළු ඉරක් තියෙන සුදු පාත්තයා ගැන පමණයි. එහෙම තේද?"

රයිඩර් මහත්මයා දඩ් කැලැහීමකට පත්වූ බව පෙනිණ. ඔහුගේ කටහඬේ තිබුණේ වේවුලෙන ස්වරයකි.

"අනේ මහත්මයා. මට කරුණාකරල කියන්න ඒ පාත්තයට මොකද වුණේ කියල"

"උං ආව තේ මෙහෙට."

"මෙහෙට?"

"ඔව්. උං නම් හරි පුදුමාකාර පක්ෂියෙක්. මේ මහත්තය උං ගැන උනන්දුවක් දක්වනු එකේ සුදුමයක් නෑ. උං දම්මා බිත්තරයක්. හැබැයි මැරුණට පස්සෙ. ඒ තරම් අලංකාර, පුංචි, දිප්තියෙන් බබලන තිල්පාට බිත්තරයක් මං ජීවිතේට දකල නෑ. මා හෙ

නියෙනවා ඒක. මගේ පුංචි කෞතුකාගාරයේ මං පරෙස්සමට අර තිබ්බො."

අසුනෙන් ඉහළට රයිඩර් එසැවුණේ නිතැතිනි. එහෙත් ඔහුට නැගිට සිටීම අපහසු විය. ඔහු දකුණු අතින් ගිනිඋදුනේ ඉහළ පඩිය අල්ලා ගත්තේය. යකඩ සේප්පුව විවෘත කළ හෝම්ස් එතුළින් ඉන්දුනිල මාණික්‍යය එළියට ගත්තේය. දීප්තිමත් නිල් ආලෝක ධාරා දසක විහිදුවමින් එය බැබළුණේ කාරකාවක් විලසිනි. රයිඩර් ඒ දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටියේය. ඒ, එයට අයිතිවාසිකම් කියමිදෝ නොකියමිදෝ යන්න තීරණය කරගැනීමට නොහැකි වූ අයුරෙකි.

"වැඩේ ඔක්කොම එළිවෙලා රයිඩර්. ඔහොම ඉන්නවා මනුස්සයෝ! තමුසේ වැටේවි ගිනි උදුනට! වොට්සන් ඔය මිනිහව අල්ලාගෙන ගිහින් අර පුටුවෙන් වාඩිකරන්න. මිනිහගෙ ඇහේ ලේ වතුර වෙලයි ඉන්නෙ. දෙන්න ඔහුට බිරුන්ඩ් ටිකක්. අපරාධයක් කරන්න පණ තිබුණට ඔහේට ඒකෙ වෝදනා එල්ල වෙනකොට ඒවට මුහුණ දෙන්න පණක් නෑ? හරි! බිරුන්ඩ් ටික ඇඟට වැටුණාම යන්නම් පණක් ආව වගේ."

ක්ලාන්ත වී වැටෙතැයි මා සිතූ ඒ පුද්ගලයා, මද වේලාවක් ගතවෙද්දී කෙමෙන් යථා තත්ත්වයට පත්විය. සුදුමැලිව තිබූ කම්මුල් රත්පැහැ වූ අතර, තමාට වෝදනා එල්ල කරන්නන්ට මුහුණදීමට සූදානම්ව ඔහු පුටුවේ වාඩිවී සිටියේය.

හෝම්ස් කථාව ඇරඹුවේය.

"මේ සිද්ධියේ හැම සිදුවීමක්ම, හැම පුරුකක්ම මා ළඟ තියෙනවා. ඒවා ඔප්පු කරන්න උවමනා වෙන සාධකත් හැම එකක්ම වගේ මා ළඟ තියෙනවා. ඔහේට කියන්න ඉතිරිවෙලා තියෙන්නෙ බොහොම ටිකයි. මෝකා ආදිපාදවරියගේ මේ ඉන්දුනිල මාණික්‍යය ගැන තමුසේට අහන්න ලැබුණා. එහෙම නේද?"

"මට ඒක මුලින්ම කිව්වෙ කැතරින් කුසැක්."

"අහා! ආදිපාදතුමියගේ හිතවත්ම සේවිකාව. හරි. ඉතින්, මහා විශාල ධන සම්භාරයක් ක්ෂණිකව අත්පත් කරගෙන මහා පොහොසතෙක් වීමේ වේගනාව ඔහේටත් ඇතිවුණා. ඒ වුණත් ඒ සඳහා ඔහේ අනුගමනය කළ ක්‍රමය නම් සාධාරණ එකක් නෙමෙයි.

මට නම් හිතෙන්නේ තමුසෙ මෙකැනදී අන්තිම නින්දා සහගත,
 දුෂ්ටයෙක් බවට පත්වුණා. තමුසෙ දනගෙන හිටියා මේ ජෝන්
 හෝනර් ගැන. ඔහු මීට කලින් හොරකමකට දඩුවම් විඳලා තියෙන
 නිසා, සැකය එල්ලවෙන්නෙ ඔහුට බව තමුසෙ දන හිටියා. තමුසෙයි
 ආධාරකාරියයි මොකද කළේ? ඊයම් වලින් පැස්සිය යුතු වැඩක්
 කාමරය තුළ සකස් කළා. එහෙම කරලා ගෙන්නුවා හෝනර්ව.
 ඔහු වැඩේ අවසන් කරලා පිටවෙලා ගියාට පස්සෙ ලාවිටුවේ
 අගුළු කැඩුවා. ඊළඟට ආහරණ පෙට්ටිය එළියට අරගෙන මැණික
 හොරකම් කළා. ඊට පස්සේ ප්‍රධානීන්ට දන්නුවා හොරකමක්
 සිදුවෙලා කියලා. . . .

ඉදිරියට පැමිණි රයිඩර් හෝම්ස් සම්පයේ වැදවැටුණේය.
 ඉන්පසු හෝම්ස්ගේ දණහිස් අල්ලාගෙන ආයාචනා කිරීමට පටන්
 ගත්තේය.

"දෙවියන් වහන්සේගේ නාමයෙන් මට සමාව දෙන්න. මගේ
 තාත්තාට අම්මාට මුහුණදෙන්න, වෙන තත්ත්වය ගැන හිතන්න
 මහත්මයා. ඔවුන් පසුව පැළිල මැරේව්. මං මීට කලින් කවදාවත්
 අපරාධයක් කරල නෑ. මින් ඉදිරියට කරන්නෙත් නෑ. මං ඒ ගැන
 මබට දිවුරා පොරොන්දු වෙන්නම්. බයිබලයේ අති කියලා දිවුරන්නම්.
 ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ නාමයෙන්, මාව හිරේ යවන්නේ නැතිව, මට
 සමාව දෙන්න මහත්මයා."

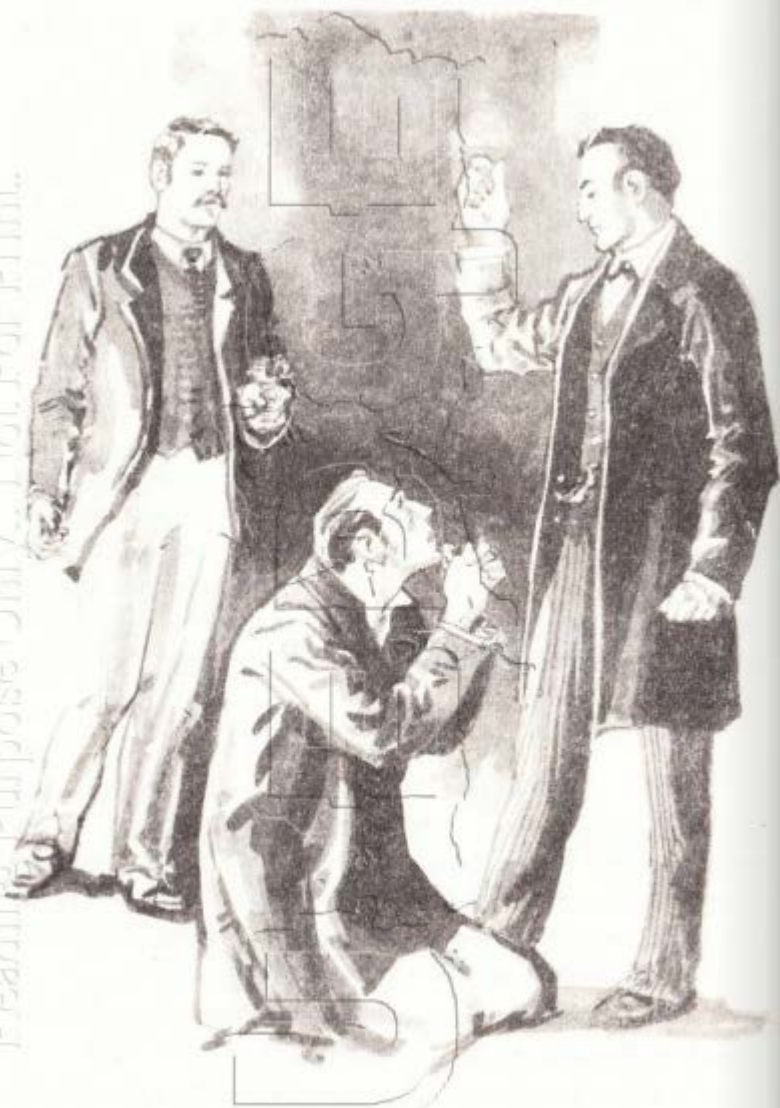
"හිනිත් වාඩිවෙනව තමුසෙගෙ පුටුවෙන්."

හෝම්ස් බැණවැදුණේ අනුකම්පාව රහිතවයි.

"දන් වැදවැටිලා සමාව ඉල්ලන්නයි, දෙවියන් ගැන
 මතක්කරන්නයි බොහොම භහසුයි. ඔය අපරාධ කරල හෝනර්ව
 පටළවන කොට තමුසෙ ඒ මිනිහ පත්වෙන තත්ත්වය ගැන හිතුවද?
 ඔහු කිසිම දෙයක් නොදන්න අපරාධයකට විත්තිකුඩුවට නංවන
 කොට, තමුසෙගෙ හිතේ කිසිම අනුකම්පාවක් තිබුණද?"

"මං මේ රටෙත් පැනලා යන්නම් මහත්මයා. ඔහුට විරුද්ධව
 යාක්ෂි නැතිවුණාම නඩුව බිඳ වැටේව්. ඔහු නිදහස් වේව්."

"භම්. අපි ඒ ගැන පස්සෙ කථා කරමු. දන් කියනවා
 බලන්න තමුසෙගෙයි කෑතරින් කුසැක්ගෙයි නාටකයේ, දෙවැනි
 ජවනිකාව මොකක්ද කියලා? හොඳට මතක තියාගන්නවා. සම්පූර්ණ

42. "... මාව හිටේ යුට්නේන නැතිව මට සමාව දෙන්න මහත්මයා."

ඇත්ත මිසක් බොරු එහෙම කියන්න එපා. මැණික් ගල කොහොමද පාත්තයාගේ බඩට ගියේ? පාත්තයා කොහොමද වෙළඳපොළට ආවේ? තමුසෙට දඩි දඩුවම් නොලබා බේරෙන්න, පොඩි ඉඩක් හරි තියෙන්නෙ ඇත්ත කිව්වොත් විතරයි."

"මං සිදුවුණු හැම දෙයක්ම ඒ හැටියෙන්ම ඔබට කියන්නම් මහත්මයා. හෝනර් හිරහාරයට ගන්න-මෙලාවේ මැණික් තිබුණේ මා ළගයි. පුළුවන් ඉක්මනින්-මං ඒකා කොහේ හරි හැංගුවොත් හොඳයි කියන එක මගේ ඔලුවට ආවා. ඒ මොකද කොයි මොහොතේ හෝ පොලිසිය මේ ගැන වැඩිදුර සෙවීමට මගේ කාමරයත් සෝදිසි කරාට් කියන කරුණ මට වැටහුණා."

මැණික් හංගා තබන්න පරීක්ෂම් සහිත තැනක් හෝටලයේ තිබුණේ නැ. පෞද්ගලික කටයුත්තක් ඇති බව පෙන්වලා මං හෝටලයෙන් පිටවී ගියා. මං ගියේ මගේ සහෝදරයාගේ ගෙදරට. ඇය ඕක්ෂොට් නම් මිනිහෙක් සමඟ විවාහ වෙලා, පදිංචිව ඉන්නේ බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ. ඔවුන් කුකුළන් ආදී සතුන් ඇතිකරලා මස් පිණිස වෙළඳපොළට විකුණනවා. මං එහේ යද්දි මට දකින්න ලැබුණු හැම මිනිහෙක්ම, මට පෙනුණේ ප්‍රපාලිස්කාරයක් වගේ. තැන්නම් රහස් පරීක්ෂකයෙක් වගේ. ඒදා හරිම ශීතල දවසක්. ඒ වුණත් මං බ්‍රික්ස්ටන් පාරට යන්න කලින් ඉඳන් මගේ මුහුණෙන් ඩහදිය වැගිරුණා. මගේ මුහුණ හොඳට ම සුදුමැලි වෙලා. ඒ බව දකපු මගේ සොහොයුරිය ඇහුවා මොකක්ද මට හැදිලා තියෙන අසනිපෙ, කියලා. මං ඇයට කිව්වා, හෝටලයේ සිදු වූ මැණික් හොරකම නිසා මගේ හිත ලොකු කැළඹීමකට පත්වී ඇතිබව. මං ඇයගේ ගේ පිටි පස්සට ගිහිං, පයිප්පයක් දල්වාගෙන කල්පනා කළා, මිළහට ගතයුතු හොඳම ප්‍රියවර් මොකක්ද කියලා.

මගේ මිතුරෙක් හිටියා මෝඩ්ස්ලි කියල. ඔහු නරක ආශ්‍රයට වැටීම නිසා අපරාධ වලට අසුඛි හිරේට නියම වූ කෙනෙක්. ඔහු කාලයක් පෙන්ටන්විල්-සිරගෙදර සිරදඩුවම් වින්දා. කලකට ඉහතදී මට ඔහු හමුවුණු වෙලාවක ඔහු කිව්වා, සොරුන් සොරකම් කරගන්නා බඩු වලට කරන දේ. ඔහු විශ්වාසයට ගතහැකි පුද්ගලයෙක් බව මට මතක්වුණා. ඒ මොකද ඔහුගෙන් රහසක් දෙකක් මං දන හිටියා. ඉතින් මං තීරණයක් ගත්තා. මෝඩ්ස්ලි ජීවත්වුණු කිල්බර්න් ප්‍රදේශයට ගිහිං ඔහු හමුවෙලා උපදේශයක්

ගන්න. මැණික විකුණලා මුදල් කරගන්නෙ කොහොමද කියලා ඔහු මට සැක නැතුව කියාටි. ඒත් කොහොමද ඔහු හම්බවෙන්න යන්නේ? මං හෝටලයෙන් ආවෙත් මොන තරම් හයෙන්ද? කොයි මොහොතේ මාව අල්ලාගෙන සෝදිසි කරාවිද කියන්න බැහැ. ඒ මොහොතේ මැණික තිබුණේ මගේ ඇතුළුකමයේ සාක්කුවේ. මං බිත්තියට හේත්තු වෙලා කල්පනා කළා. ඒ වෙලාවේ පාත්තයො හැමතැනම, මගේ දෙපා වටේත් ඇවිදිමින් හිටියා. එක්වරම මගේ හිතට අදහසක් ආවා. දක්ෂම අපරාධ පරීක්ෂකයෙකු වුණත් පරාජය කළ හැකි අදහසක් තමයි මගේ හිතට ආවේ.

නත්තලට සති කිහිපයකට කලින් මගේ සොහොයුරිය මට කියා තිබුණා, නත්තල් තැග්ගක් හැටියට ඇගේ හොඳම පාත්තයා මට තැගි කරන බව. ඇය කිව් හද නොවැරදීම ඉටුකරන බව මං දන හිටියා. මට කරන්න කියෙන්නේ මගේ පාත්තයා අරගෙන, මැණික උගේ බඩට යවලා, උච්ච අරගෙන කිල්බර්ත් වලට යන්නයි.

වත්ත පහළ පොඩි මඩුවක් තිබුණා. මං ඒක පිටිපස්සට ගිහි-, හොඳ තර පාත්තයෙක් අල්ලා ගත්තා. උගේ වළිගය පැත්තට කළුපාට ඉරක් තිබුණා. මං උගේ කට ඇරලා, මැණික් ගල උගේ කටකුළට දමලා, ඇඟිල්ලෙන් පුළුවන් තරම් ඇතුළට තල්ලු කළා. උගේ ගලනාළය දිගේ මැණික බඩට ගිය හැටි මගේ අතට දැනුණා. පාත්තයා ශබ්දයක් කරලා, තටු ගහලා, දහලලා මගේ අතෙන් ගැළවෙන්න උත්සාහ කළා. මොකක්ද ශබ්දය කියලා බලන්න මගේ සොහොයුරිය දුවගෙන ආවා. මං ඇය සමග කපාකරන්න හැදුවා විතරයි, ඒ කාලකණ්ණි සතා මගේ අතින් ගැළවිලා, තටුගහමින් අතෙක් පාත්තයින් අතරට ගියා.

"මොනවද ජෙම් ඔබ අර පාත්තයට කළේ?" ඇය ඇහුවා.

"ඇයි ඔබ මට නත්තලට පාත්තයෙක් දෙනවා කිව්ව නේ. ඉතින් මං මේ උන්ට අල්ලලා බැලුවේ, වැඩියෙන්ම තරබාරු කොයි එකාද කියලයි."

"ආ ඒකද? අපි දන්නම එකෙක් ඔබට වෙන්කරලයි කියෙන්නේ. අපි උච්ච කියන්නේ ජෙම්ගේ පාත්තයා කියලා. අර ඇත ඉන්න සුදු පාට තර එකා. . . . අන්න උච්ච පාත්තයින් විසිහය දෙනෙක් ඉන්නවා. ඔබට එකයි අපට එකයි. ඉතුරු විසිහතර දෙනා වෙළෙඳ පොළට."

"බොහොම ස්තුතියි මැගි. මං වැඩිය කැමැතියි ටිකකට කළින් මම අල්ලාගෙන හිටි එකාට. ඒකට කමක් නැහැ නේද?"

"අපි ඔබට වෙන් කළ එකා රාත්තල් තුනක් බරෙන් වැඩියි. ඔබට දීම සඳහා වැඩිපුර කෑම විශේෂයෙන් දීලා අපි උච්ච මහත් කළා."

"ඒකට කමක් නැ. මං කිව්ව එකාම මම ගන්නමි. මං උච්ච දන්ම ගෙනියන්නමි" මම කිව්වා.

"ඔබේ කැමැත්තක්. ඔබට මිනෙ කරන්නෙ කොයි එකාද?"

"අර පාත්තයෝ රංචුව මැද්දේම ඉන්නෙ. . . . වලිගය පැත්තට කළු ඉරක් කියන සුදුපාට එකා."

"හා හොඳයි. එහෙනම් උච්ච මරලා අරගෙන යන්න."

ඉතින් හෝමිස් මහත්මයා, ඇය කිව්ව විටියට මං උච්ච මරලා, කිල්බර්න් වෙත අරගෙන ගියා. මං කළ වැඩේ මගේ මිත්‍රයාට කිව්වා. ඒක අහලා ඔහු පණයන්න හිතාවුණා. ඊට පස්සේ අපි පිහියක් අරගෙන පාත්තයාගේ බඩ පළා බැලුවා. උගේ බඩ ඇතුළු දක්කාම මගේ පපුව පත්තු වුණා. උගේ බොක්කෙ මැණික තිබුණේ නෑ. මෙතැන මොකක් හරි වැරදීමක් ඇතිවෙලා බව මං තේරුම් ගත්තා. මං වහාම මගේ සොහොයුරියගේ ගෙදරට ගියා. පාත්තයන් හිටි කැනට ගිහි බැලුවා. එක සතෙක් වත් හිටියේ නෑ.

"මැගි අර පාත්තයින්ට ඔබ මොකද කළේ?"

"මං උන්ව විකිණුවා ජෙම්"

"විකිණුවා? කාටද?"

"කොවෙන්ට් උදානයේ වෙළඳපොළේ බ්‍රෙකන්රිජ්ට."

"අර මං තෝරාගත්තු එකා වගේම වලිගයේ කළු ඉරක් තිබුණු තවත් පාත්තයෙක් හිටියද?"

"ඔව් ජෙම්. ඒ වගේම තවත් එකෙක් හිටියා. මට කොයි වෙලාවක වත් උන් වෙන්ව අඳුනාගන්න පුළුවන් කමක් තිබුණේ නෑ. එක වගේමයි."

එතකොට මට ඔක්කොම තේරුම් ගියා. මං බ්‍රෙක්නර්ජ් හමුවෙන්න ආවා. ඔහු ඒ වෙනකොටත් පාත්තයෝ ටික විකුණලා. ඔහු උන්ට වික්කේ කාටද කියලා එක වචනයක් කිව්වේ නෑ. ඔබට ඇහුණා නේද අදත් ඔහු මට කථා කළ හැටි. ඔහු දිගින් දිගටම කථා කළේ ඒ විධියටයි. මගේ සොහොයුරිය හිතන්නේ මගේ ඔලුව තරක්වෙලා කියලයි; මට පිස්සු වැට්ගෙන එකවා කියලයි. වෙලාවකට මටත් හිතෙනවා මට පිස්සුද කියලා. දැන් අත්තිමට කිසිම වාසියකුත් නොලැබී මං මහා අපරාධකාරයෙක් වෙලා. දෙවියනේ! මාව බේරාගන්න මහත්මයා. දෙවියනේ!”

දැය වලින් මුහුණ වසාගත් රයිඩර් ඉකිගසමින් වැළපෙන්නට පටන් ගත්තේය.

ඉන්පසුව ඇතිවූ නිශ්ශබ්දතාවය දීර්ඝ වෙලාවක් පැවැතිණ. විටෙක එය බිඳුණේ රයිඩර් ඉතා අපහසුවෙන් හුස්ම ගත් හඬෙන් පමණි. අවසානයේදී මගේ මිත්‍රයා පුටුවෙන් නැගිටිවේය. ඔහු දොර වෙත ගොස් එය හැර දමීමේය.

“බැහැපත් එළියට!” හෝමස් කීය.

“මොනවා මහත්මයා! මොනවා? ඔබට දේවාගිරිවාද ලැබේවි මහත්මයා!”

“එක වචනයක් කථා කරන්න එපා. බැහැපත් එළියට!”

තවත් කිසිවක් කීමට අවශ්‍ය නොවීය. තරප්පු පෙළ දිගේ පහළට දිවගිය රයිඩර්, දොර වසා දමා, පාර දිගේ දුවන හඬ අපට අසන්නට ලැබිණ. හෝමස් තම පයිප්පය අතට ගත්තේය.

“මොනවා වුණත් වොට්සන්, මං පොලීසියෙන් පත්කළ අපරාධ පරීක්ෂකයෙක් නෙමෙයි නේ. ඔවුන්ගේ ඇති අඩුපාඩු සම්පූර්ණ කිරීමේ රාජකාරියක් මට භාරදීලා නැහැනෙ. ජෝන් හෝනර්ට දඩුවම් නියම වීමේ අවදානමක් තියෙනවා නම් එක වෙනත් කරුණක්. නමුත් එය සිදුවෙන්නෙ නැහැ. ඒ මොකද රයිඩර් ඔහුට විරුද්ධව සාක්ෂි දෙන්න ඉදිරිපත් වෙන්නෙ නෑ. ඒ නිසා නඩුව බිඳ වැටේවි. මං මේ කරන වැඩෙන් යම් වැරද්දක් තිබෙන බව ඇත්තයි. නමුත් මින් ඉදිරියට ඔහු කිසිදු අපරාධයක් කරන එකක් නැහැ. ඒ නිසයි මං ඔහුගේ ආත්මය බේරා ගැනීමට කටයුතු කළේ. ඔහුව හිරේට

යැව්වොත්. ඔහු ජීවිතේටම අපරාධකාරයෙක් ලෙස හැට්ටු ගැනෙවි. මේ නත්තල් කාලය, වැරැදි අමතක කරල සමාව දෙන කාලය නේ. මේ සැරේ ඉතාම සුවිශේෂ ආකාරයේ විස්මයජනක පරීක්ෂණයක් අපට ලැබුණේ අහම්බෙන්. ඒක සාර්ථකවි විසඳා ගැනීමම අපට ලැබුණු තෘෂ්ණයක්. දොස්තර මහත්මියා කරුණාකර සිනුවි ආදි කරන්න. එතකොට අපේ මිලහැපරීක්ෂණය අරඹන්න පුළුවනි. ඒකෙන් ප්‍රධානම ලක්ෂණය ඒකම සම්බන්ධව පක්ෂියෙක් පිටීම."

Reading Purpose Only.. Not For Print.

**උමං දුම්රියේ
අහිරහස් මරණය**

උමං දුම්රියේ අහිරහස් මරණය

1895 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ තුන්වැනි සතියේදී, මුළු ලන්ඩන් නගරයම කහ පැහැති සන මිදුමකින් වැසී ගියේය. සඳුදා ආන්දර මුලින්ම දක්නට ලැබුණු මිදුම බ්‍රහස්පතින්දා දක්වා නොඅඩුව පැවතිණ. බේකර් විටීයේ අපේ නිවහනේ කවුළුව තුළින් පාරෙන් එහා පැත්තේ පිහිටි ගෙවල් පවා දැකීමට අපහසු විය. මෙම මිදුම ගලා ආවේ ඒ තරමට ම සන තිරරෙද්දක් වලසිනි.

ඒ සතියේ පළමුවැනි දවස හෝම්ස් ගතකළේ ඔහුගේ යෝධ විමර්ශන ග්‍රන්ථයට සුවියක් පිළියෙළ කරමිනි. දෙවැනි හා තුන්වැනි දින දෙකම ඔහු අලුත් විනෝදාංශයක් ගැන පොත් කියවීමට වෙන් කළේය. ඒ විනෝදාංශය, මධ්‍යකාලීන යුගයේ සංගීතයයි. හතරවැනි දවසේ උදේ ආහාරය නිම කළ අපි, හුමුටලින් නැගිට ජනේලයෙන් එබී බැලුවෙමු.

"අදත් මේ මිදුමේ අවසානයක් දකින්න ලැබෙන්නේ නෑ හෝම්ස්. දැන් මිදුම තද දුඹුරු පාටයි. ජනේලය උඩින් හෙමිත් හෙමත්, සන මිදුම ගලාගෙන යද්දී, විදුරුව මතුපිට කුඩා තෙල් ඩින්දු එකතු වෙනවා." මම කීවෙමි.

"මිදුමේ ඉවරයකුත් නෑ. අපට කරන්න වැඩකුත් නෑ." මගේ මිත්‍රයා කීය. නිවස තුළට කොටු වී සිටීමට විම ගැන නොඉවසිල්ලෙන්, ඔහු සිටියේ, විසිත්ත කාමරයේ වේගයෙන් ඉහළ පහළ සක්මන් කරමිනි. ඉතා ක්‍රියාශීලී හුද්ගලයෙකු වූ හෝම්ස්ට, මොළය හෝ කය වෙහෙසීමක් නොමැතිව අක්‍රියව සිටීම ඉවසුම් නොදෙන්නක් විය. නියපොතු සපමින්, ලීබඩු වලට ඇඟිලි තුඩින් තට්ටු කරමින් ඔහු පෙත්වූයේ යටපත් කරගැනීමට නොහැකි ක්‍රියාශීලීත්වයයි.

"සිත් ඇදගන්නා කිසිම දෙයක් පුවත්පත් වල වත් නෑ නේද වොට්සන්?"

සිත් ඇදගන්නා දෙයක් යනුවෙන් හෝම්ස් අදහස් කළේ, අපරාධ හෝ විසඳාගත නොහැකි අහිරහස්ය.

"හෙදීම එංගලන්තයේ සිදුවීමට ඉඩ ඇති විප්ලවයක් ගැන කියෙනවා. කොයි මොහොතේ හෝ ඇතිවිය හැකි ලෝක යුද්ධයක් ගැනත් ඉඟියක් කියෙනවා. ඒ ඇරෙන්න ආණ්ඩුව පෙරළීමේ අවදානමක් ගැනත් පත්තර වල සඳහන් කරලා තියෙනවා. ඒත් ඉතින් මේවා ඔබේ සිතේ උනන්දුවක් ඇති කරන දේවල් නෙමෙයි නේ. අපරාධයක් කියල සැක හිතන්න පුළුවන් එකම දෙයක් වත් සඳහන් වෙලා නෑ."

හෝම්ස් තම අප්‍රසාදය පළකිරීමට ගෙරෙව්වේය.

"ලන්ඩනයේ අපරාධකාරයා, දැන් ඇත්තටම මහා අලස මිනිහෙක් වෙලා. පනේලයෙන් එළිය බලන්න වොට්සන්. සන මිදුම අතරින් මිනිසුන් එහා මෙහා යන හැටි අපට පෙනෙන්නෙ බොහොම යත්තමින්. ඊළඟට-යළිත් ඔවුන් මිදුම් වලාකුළු වලින් වැහිල යනවා. මේ වගේ අවස්ථාවක හොරෙකුට හෝ මිනීමරුවෙකුට ලන්ඩන් නගරය පුරා නිදහසේ සැරිසරන්න පුළුවනි; තරියට ගොදුරක් හොයාගෙන ව්‍යාප්‍රයෙක්, රුස්ස ගණ්ඩලට මුවාවෙලා වනාන්තරයේ සැරිසරනවා වගේ."

"සුළු සුළු හොරකම් නම් විශාල වශයෙන් සිදුවෙලා තියෙනවා." මම කීවෙමි.

"සොබා දහමෙන් මේ වේදිකාව සකස් කරලා තියෙන්නේ, ඊට වඩා මහා විශාල හයානක රහස්‍යමකට, සුදුසු විධියට. මං අපරාධකාරයෙක් නොවුණු එක, මුළු මහත් සමාජයේම වාසනාවක්."

"ඒක නම් සම්පූර්ණ ඇත්ත." මම සිනාමුසු මුහුණෙන් කීවෙමි.

"මාව මරාදමන බලාපොරොත්තුවෙන්, ඒකට අරඳින අපරාධකාරයෝ පනස් ගණනක් ඉන්නවා. ඔබ දන්නවා ඇති බිරුක්ස්, ට්‍රිඩ්නඩ්ස් ඇතුළු තවත් අය. මං වගේ මිනිහෙක් එතුන හිටියා නම්, ඒ ලුහුබැඳ එන්නත්ගෙන් මට කොයි තරම් කලක් බේරී ඉන්න පුළුවන් වේවිද? බොරු කැඳවීමක්; හමුවීමට ව්‍යාජ ලෙස වෙලාව යොදා ගැනීමක්; එතුනින් ඔක්කොම ඉවරවේවි. ප්‍රංශය, ස්පාඤ්ඤය, පෘතුගාලය, ඉතාලිය ආදී රටවල මෙහෙම මිදුමක් නොපවතින්නෙ හොඳ වෙලාවට. ඔවුන් ඝාතන වලට නම ගිය රටවල් නේ."

ඔහෝ! මෙන්න එනවා මොනවා හරි. අපේ ඒකාකාරී ජීවිතය වෙනස් කරන්න, මෙන්න එනවා මොනවා හරි!" හෝමිස් එක්වරම කැගුසුවේ අතිශය ප්‍රීතියෙනි.

අප වෙත පැමිණියේ විදුලි පුවතක් රැගත් සේවිකාවය. විදුලි පුවත වහා විවෘත කළ හෝමිස්, එක් නිමේෂයකින් එය කියවා බැලුවේය.

"අපොයි! අපොයි! මොකකින් මොකක් වෙන්න යනවද මං දන්නෙ නෑ! මගේ අයිසා මයික්‍රොෆෝන් මෙහේ එනවා කියල නියෙන්නෙ."

"ඇයි ඔහු මෙහේ ඔහු එකේ ඇති වැරද්ද මොකක්ද?" මම ඇසිමි.

"වැරද්ද? ඒක හරියට නගරයේ සිලි උඩ සෙනග අදින විරැමි කාර් එකක්, ගමේ මඩපාරක දුවනවා වගේ. මයික්‍රොෆෝන්ගේ රේල් පිලි එක් නිශ්චිත මාර්ගයකයි - සවිකරලා තියෙන්නේ. මුලටම - පෝල්මෝල් වල නවාතැන, ඊළඟට - ඩයොජීනීස් සමාජය, ඊළඟට වයිට්හෝල්. ඒ තැන් අතර රේල් පිල්ලි උඩ විතරයි එයා දුවන්නෙ. එයාට පිලි පතින්න සිදුපුණේ මොකද දන්නෙ නෑ?"

"මයික්‍රොෆෝන් කවදාවත්ම මෙහේ ඇවිත් නැද්ද?"

"එකම එක දවසක් ඇවිත් තියෙනවා. ඒ බොහොම කාලෙකට පෙර."

"ඔහු මෙහේ එන්න හේතුව සඳහන් කරල නැද්ද?"

එයට පිළිතුරු ලෙස හෝමිස් විදුලිපුවත මා අතට දුන්නේය.

"කාඩෝගන් වෙස්ට් සම්බන්ධයෙන් ඔබ හමුවිය යුතුයි. වහාම පිටත්වෙමි.

මයික්‍රොෆෝන්"

"කාඩෝගන් වෙස්ට්? මං ඔය නම අහල තියෙනවා" මම කීවෙමි.

"මට නං ඒකෙන් මොකුත්ම මතකයට එන්නෙ නෑ වොට්සත්. මයික්‍රොෆෝන් ඔහුගේ සාමාන්‍ය ධාවන පථයෙන් ඉවත්වෙලා එන එකෙන් තේරෙන්නෙ, මොකක් හරි ලොකු අවුලක් වගෙයි. ඒක හරියට ග්‍රහලෝකයක්, සාමාන්‍ය පරිත්‍රමණ පථයෙන් ඉවත්වෙලා, වෙනස් මඟක යනවා වගේ දුර්ලභ දෙයක්. ඒක නෙමෙයි. ඔබ දන්නවද මයික්‍රොෆෝන් ගැන තොරතුරු?"

"මට මතකයි. අර භාෂා අර්ථර්තකයා සම්බන්ධ පරීක්ෂණයේදී, ඔහු ගැන විස්තර ඔබ මට ප්‍රකාශ කළා. ඔබ කීව්වේ ඔහු බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ කාර්යාලයක සුළු නිලධාරියෙක් බව. . . ."

හෝම්ස්ට සිතා පහළවිය.

"ඒ දවස්වල මං ඔහු ගැන නියම තොරතුරු දුනගෙන හිටියෙන් නෑ. අනෙක රාජ්‍ය තන්ත්‍රයට අදාළ කාරණා කථා කරන කොට, අපි හුඟක් පරෙස්සම් වෙන්නත් ඕන තේ. ඔහු සේවය කරන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් කියලා ඔබ හිතුවා හරි. ඒ වගේම ඔබට මෙහෙම හිතුණොත් ඒකක් නිවැරදියි. සමහර වෙලාවලදී මයික්‍රොෆෝන් තමා බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව!"

"මොනවා හෝම්ස්?"

"මම දනගන්නා ඒ කථාවෙන් ඔබ පුද්ගලයට පත්වෙන බව. මයික්‍රොෆෝන් අවුරුද්දකට ලැබෙනවා රන්පවුම් භාරසිය පතහක පඩියක්. ඔහු මහ ලොක්කෙක් වෙන්න උත්සාහ කරන්නෙ නැතුව, ඔහේ ජීවත්වෙනවා. ඉහළ තනතුරකට යන්න, දියුණුවීමට ඔහුට කිසි ආශාවක් නෑ. කිසිම රාජකීය නම්වූ නාමයක්, ප්‍රභූ තනතුරක් භාරගන්නෙත් නෑ. ඒ වුණත් ඔහු තමා මේ රටට නැතුවම බැරි මිනිසා."

"ඒ කොහොමද?"

"මයික්‍රොෆෝන් ලැබිලා තියෙන්නේ අද්විතීය තනතුරක්. ඒක ඔහු තමන්ටම නිර්මාණය කරගත්තු එකක්. මීට කලින් ඒ වගේ තනතුරක් තිබිලත් නෑ. අනාගතයේ තිබෙන එකකුත් නැහැ. මයික්‍රොෆෝන් තියෙනවා පුද්ගලාකාර මොළයක්. මේ ලෝකෙ ජීවත්වෙන කිසිම කෙනෙකුට නොමැති තරම් කාරණා, දත්ත, තොරතුරු මේ මොළයේ ගබඩා කරගන්න ඔහුට හැකියාව තියෙනවා. මං මේ අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තීය සඳහා යෙදවූ දක්ෂතාවය, ඔහු යොදා ගත්තෙ ඒ කටයුත්තට. රජයේ සෑම දෙපාර්තමේන්තුවකින්ම,

ආයතනයකින්ම, ගන්නා ප්‍රතිපත්ති, තීරණ සහ සැලසුම් තියෙනවා නෙ. ඔවුන් ඒ හැම එකක්ම මයික්‍රොස්ට්ට දන්වනවා. ඔහු ඒවා තමන්ගේ බුද්ධියේ ගබඩා කරගන්නවා. ඒ විතරක් නෙමෙයි ඔහු ඒවා බුද්ධියෙන් විශ්ලේෂණය කරනවා. මගේ අයිශා තමා මධ්‍යම තොරතුරු හුවමාරුව සහ නිෂ්කාෂණ කාර්යාලය. අනෙක් හැමෝම යම් යම් දේවල් ගැන විශේෂඥයන් වෙන්න පුළුවනි. ඒත් මයික්‍රොස්ට් ඉන්නේ ඒ හැමෝටම ඉහළින්.

ඔහුගේ වැඩ ගැන නිදසුනක් කියන්නම්. අපි හිතමු රජයේ ඇමතිවරයෙකුට මෙවැනි දෙයක් දැනගන්න උවමනා වෙනවා. මොනවද, ඉන්දියාව, කැනඩාව, නාවික හමුදාව, මුදල් වෙනුවට රන් හා රිදී විනිමය හුවමාරුව පිළිබඳ ප්‍රශ්නය. මේ එකක් එකක් ගැන ඇමතිවරයාට වෙනස් දෙපාර්තමේන්තු වලින් උපදෙස් ගන්න පුළුවනි. නමුත් මේ එක් එක් දේවල් අනෙකට බලපාන්නෙ කොහොමද? ඒ ගැන විශ්ලේෂිත පිළිතුරක් ලබාගන්න පුළුවන් මයික්‍රොස්ට් ගෙන් විතරයි. ඒ පිළිතුර දෙන්න ඔහුට ගතවෙන්නෙ එක් නිමේෂයක් විතරයි.

රජයේ නිලධරයන් ඔහුව මුලින්ම යොදාගත්තේ, නොයෙකුත් ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා කෙටි මහක් හැටියට. නමුත් දැන් ඔහු අත්‍යවශ්‍ය පුද්ගලයෙක් බවට පත්වෙලා. අපට හිතාගන්නවත් බැරිතරම් කරුණු සම්භාරයක්, ඔහුගේ මොළයේ ගබඩාවෙලා තියෙනවා. නමුත් මයික්‍රොස්ට්ට හිතුණු හැටියේ පුළුවන් අවශ්‍ය දේ එක් ක්ෂණයකින් තෝරල බේරල දෙන්න.

අප්‍රමාණ ප්‍රශ්න වලදී ආණ්ඩුවේ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මොකක්ද කියල තීරණය කරන්න සිදුවුණා. මයික්‍රොස්ට්ගේ තීරණය තමා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය වුණේ. ඒක නැවත නැවතත් සිදුවුණු දෙයක්. ඔහුගේ ජීවිතාව ඒකයි. ඔහු වෙත කිසි දෙයක් ගැන කල්පනා කරන්නේ නැහැ. නමුත් මං ගිහින් මගේ මොනවා හරි ගැටලුවක් ගැන ඇහුවොත් ඔහු අර සිතුවලි දාමයෙන් මිදිලා, මං ඇහැට්ට දේ ගැන හිතයොමු කරන්න පටන්ගන්නවා. අද නම් බ්‍රහස්පති ග්‍රහයා පොළොන්නලයට ප්‍රවීශ්ශ්මිමක් සිදුවෙන්නේ. මොන අරුම පුදුම හේතුවක් නිසා ඔහුට මෙහේට පහත්වෙන්න හිතුණද දන්නෙ නෑ. කවුද වොට්සන් මේ කාඩෝගන් වෙස්ට්? මයික්‍රොස්ට් ඔහුත් එක්ක සම්බන්ධ වෙන්නෙ කොහොමද?"

හෝම්ස් ඇසීය.

ඒ නම පිළිබඳව මට යන්නමින් මතක තිබිණ. මම පසුගිය පුවත්පත් එකින් එක පරීක්ෂාකර බැලීමට පටන්ගත්තෙමි.

"මට හම්බවුණා!" මම ජයග්‍රාහී හඬින් කැගයුවෙමි. සෝපාව මත එකතු වී තිබූ පුවත්පත් ගොන්න අතුරින්, අවශ්‍යව තිබූ එක තෝරාගැනීමට මට හැකිවිය.

"ඔව් ඔව්! මේ තියෙන්නෙ! කාඩෝගන් වෙස්ට් කියන්නෙ කවුද දන්නවද? ගිය අඟහරුමාදා උදේ උමං දුම්රිය මාර්ගයක් අසල මියගිහිත් හිටී තරුණයෙක් හමුවුණේ? අන්න ඔහු."

හෝම්ස් සිරුවෙන් තිදගින්නේය. ඔහුගේ මුවට යමින් තිබූ පයිප්පය අතර මග නැව්තිණ.

"මේක බොහොම බරපතල වැඩක් වගෙයි වොට්සන්. මේ මරණය නිසා මගේ අසියට ඔහුගේ දින වර්ෂාව වෙනස් කරන්න සිදුවුණා? එහෙම නම් ඒ මරණය සාමාන්‍ය සුළුපටු එකක් වෙන්න බෑ. ඔය මියගිය තැනැත්තාට මයික්‍රොස්කොප් තියෙන්න පුළුවන් සම්බන්ධය මොකක්ද? ඕක කිසි අභිරහසක් නැති සිදුවීමක් බව දන් මට මතකයි. ඔය ඉලක්කාරියා, දුම්රියෙන් ඇද වැටිලා මියගිහිත් තියෙනවා. ඔහු සතු කිසි දෙයක් මංකොල්ල කාල තිබුණේ නෑ. සාහසිකයෙකු විසින් කළ අපරාධයක් කියල හිතන්න සාක්ෂි මොනවා හරි තිබුණෙත් නෑ. එහෙම නේද?"

හෝම්ස් ඇසීය.

"මේ ගැන ඉන්නවෙස්ට් විභාගයක් තිබුණ දු. ඒකෙන් වැදගත් සාක්ෂි රැසක් මතු වී තියෙනවා. වඩාත් හොඳින් බැලුවොත්, හිතේ සැකයක් උපදවන අභිරහසක් වගෙයි පෙනෙන්නෙ." මම කීවෙමි.

"මයික්‍රොස්කොප් මේ මරණය නිසා ඇතිවෙලා තියෙන බලපෑම තැටියට මටත් හිතාගන්න පුළුවනි මරණය අසාමාන්‍ය එකක් කියල. ඒ ගැන පුවත්පතේ සඳහන් වෙන්නේ මොනවද කියල මට කියන්න වොට්සන්." හෝම්ස් පැවසුවේ භාන්සි පුටුවේ වැතිරෙමිනි.

"ඔහුගේ නම ආතර් කාඩෝගන් වෙස්ට්. වයස අවුරුදු විසිහතයි. අවිවාහකයි. චුලිචි යුද්ධායුධ නිෂ්පාදනාගාරයේ ලිපිකරුවෙක්. . . ."

"... රජයේ සේවකයෙක්! අන්න මයික්‍රොෆෝන් සම්බන්ධවුණු හැටි."

"සඳුදා රැ ඔහු හදිසියේම වුලිච් වලින් පිටත්වී ගියා. අත්තිම වරට ඔහුව පණපිටින් දෑකල තිබෙන්නේ, ඔහුගේ පෙම්වතිය වූන වයලට් වෙස්ට්බර් මෙනෙවියයි. එදා හැන්දෑවේ ඔවුන් කතාබහ කරමින් ඉඳල තියෙනවා පාරේ. ඒ සන මිදුම තියෙන වෙලාවේ - රැ හතහමාරට. ඔහු, ඇයව හැරදමා පිටවෙලා ගිහින් තියෙන්නේ එක්වරම. ඔවුන් අතර කිසිම රණ්ඩුවක් සිදුනොවුණු බවට ඇය සහතික කරනවා. ඔහුට මෙහෙම ඉරණමක් අත්වෙන්න හේතුවක්, ඇයට හිතාගන්නවත් බැහැ. ඊළඟට අපට ඔහු ගැන අහන්න ලැබෙන්නේ, මේසත් නම් දුම්රිය මාර්ගයේ වැඩකරන සේවකයෙකුගෙන්. කාඩ්පත් බේස්ට්ගේ මළසිරුර මේසත්ට හමුවුණා. ඒ, ලන්ඩන් උමං දුම්රිය සේවයට අයිති ඇල්ගේට් දුම්රියපොළ සම්පයේ තිබිලි."

"කවද ද?"

"මළසිරුර හමුවුණේ අඟහරුවාදා ආන්දර හයට. එය තිබුණේ රේල්පිලි වලට සැහෙන තරම් ඈතින්. නැගෙනහිර දිශාවට අපි ගමන් කරනවා නම්, රේල්පාරේ වම් පැත්තෙයි මිනිය වැටී තිබුණේ. හරියටම ඒ තැන ගැන කියනවා නම්; එය දුම්රිය පොළට හුඟක් ඉතින්, රේල් පාර උමහෙන් එළියට මතුවෙන තැනම වගේ."

ඔහුගේ හිසට බරපතල තුවාල සිදුවී තිබුණා. දුම්රියෙන් ඇදවැටීමෙන් මේ වගේ දෙයක් සිදුවෙන්න පුළුවනි. රේල් පාර අයිනේම තිබේ, මේ තැනැත්තාගේ මළසිරුර හමුවෙන්න පුළුවන්, එකම හේතුවක් එයයි. ඉහ තියෙන වීරියක සිට කවුරු හරි මළසිරුර පහළට ඔසවා ගෙන ආවත්, ඒ කාටහරි දුම්රිය පොළේ බාධකය පහුකරගෙන යන්න සිදුවෙනවා. නමුත් ටිකට් පරීක්ෂා කරන්නෙක් හැම විටම එතැන රැඳී ඉන්නවා. ඒ නිසා ඔහුට නොපෙනී උමං දුම්රිය මාර්ගයට එන්න ක්‍රමයක් නෑ. ඒ කාරණය ස්ථිර වශයෙන්ම පැහැදිලියි."

"බොහොම හොඳයි. මේ ටික අපට හිතාගන්න පුළුවනි. මේ මිනිසා පණපිටින් හෝ මියගොස් දුම්රියකින් ඇදවැටුණා. නැත්නම්

ගෙනාත් දමනු ලැබුවා. මට ඒ ටික පැහැදිලියි. දන් ඉතිරි ටිකත් කියන්න වොට්සන්."

"මළසිරුර වැටී තිබුණු හරියේ දුම්රිය මාර්ගයේ ධාවනය කෙරෙන්නේ, නැගෙනහිර සිට බටහිරට යැවෙන දුම්රිය. මෙයින් සමහරක් තරබෑ සේවා. අනෙක් ඒවා විල්ස්ඩන් සහ තරාසන්න දුම්රිය මංසන්ධි සිට එන ඒවා. මෙන්න මේ කරුණ ගැන පැහැදිලි තිගමනයකට එන්න පුළුවනි. මේ කරුණයා ඔහුගේ මරණය සිදුවෙද්දී ඒ දිශාවට ගමන් කරමින් තිබියේ. එය සිදුවෙලා තියෙන්නේ හොඳටම ෫ වැනි පස්සේ. නමුත් ඔහු දුම්රියට නැඟුණේ කොහෙත්ද කියන එක හිතාගන්න අමාරුයි."

"ඔහුගේ දුම්රිය ප්‍රවේශ පත්‍රයෙන් ඒක බලාගන්න තිබුණා."

"ඔහු ලහ ප්‍රවේශ පතක් තිබුණේ නෑ."

"ප්‍රවේශ පතක් තිබුණේ නෑ? අයියෝ වොට්සන්. මේක හරිම අසාමාන්‍ය සිදුවීමක්. මගේ අත්දැකීම් වල හැටියට නම්, තමන්ගේ ප්‍රවේශපත්‍රය පෙන්වන්නේ නැතුව, උමං දුම්රියපොළකටවත් එන්න බෑ. මං හිතන්නේ කරුණයා ලහ ප්‍රවේශ පතක් තියෙන්න ඇති. එහෙම නම් ඔහු දුම්රියට ගොඩනැඟුණු දුම්රියපොළ අනෙක් අයට හංගන්න කවුරු හරි ඒක ඉවත් කළා ද? ඒකත් වෙන්න පුළුවනි. කොහොම වුණත් ඒක අවධානය යොමු කළ යුතු වැදගත් කරුණක්. මට මතක හැටියට ඔහු සතු මොකක් වත් කොල්ල කාල තිබුණේ නැහැ. එහෙම නේද?"

"ඔව්. ඔහු සතුව තිබූ දේවල් පිළිබඳ ලේඛනයක් තිබෙනවා. ඔහුගේ මුදල් පසුම්බියේ පවුම් දෙකයි සිලිං පහළොවක මුදලක් තිබී හමුවුණාලු. තව කැපිටල් සහ කවුන්ට්ස් බැංකුවේ වුලිට් ශාඛාවෙන් තිකුත් කළ චෙක් පොතක්; ඔහුව හඳුනාගැනීමට උදව් වුණේ එයයි. වුලිට් කාන්‍ය ශාලාවේ නාට්‍ය දර්ශනයක් නැරඹීම සඳහා, ආසන දෙකක් වෙන් කරවාගත් ප්‍රවේශ පත්‍ර දෙකක්; ඒවා එදාම හැන්දෑවේ දර්ශනය සඳහා. තවත් කඩදාසි කිහිපයක් අඩංගු පැකට්ටුවක්. ඒවා තාක්ෂණික යමක් සටහන් කර තිබූ ඒවා බවයි සඳහන් කර තිබුණේ."

හෝම්ස් එයින් අතිශයින්ම සැහීමට පත්වූ බවක් පෙන්වීය.

"මන්න වොට්සන් අපට අහුවුණා පොට! බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව - වුලිව් ආයුධ නිෂ්පාදනාගාරය - තාක්ෂණික ලියකියවිලි - අයියා මයික්‍රොෆෝන්. එතකොට දම්වැල සම්පූර්ණයි. අහා! මට වැරදීමක් නොවෙයි නම් මිය තරප්පුව නැගගෙන උඩට එනව ඇහෙන්නෙ මයික්‍රොෆෝන් විය යුතුයි. එයාම කියන්නෙ නැතෙයි විස්තරේ."

මොහොතක් ගතවෙද්දී උස්, තරබාරු මයික්‍රොෆෝන් හෝම්ස්, විසිත්ත කාමරය තුළට කැඳවාගෙන එන ලදී. උස්ට වැඩුණු ඇඟිලුම, විනිවිද යන බැල්මක් හෙළිය හැකි කියුණු තෙත් යුවළ, මයික්‍රොෆෝන්ගේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ විය. පළමු බැල්මෙන්ම ඔහුගේ අනෙක් සියලු ලක්ෂණ අභිභවා, කෙනෙකුගේ අවධානයට හසුවන්නේ මයික්‍රොෆෝන්ගේ බුද්ධිමත් ස්වභාවයයි. ඔහුට පිටුපසින් අපේ කාමරයට ඇතුළුවූයේ ස්කොට්ලන්ඩ්‍යාඩ්හි අපේ හිතවත් ලෙස්ට්‍රේඩිය.

ඔවුන් දෙදෙනාගේම මුහුණු වල නිබ්‍රූණේ බැරෑරුම් ස්වභාවයකි. එයින් පිළිබිඹු වූයේ උදගත වී ඇති ප්‍රශ්නයේ බරපතලකමයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් අපට අතට අත දුන්නේ වචනයක් හෝ නොදොඩමිනි. තම බාහිර කබාය අපහසුවෙන් ඉවත් කළ මයික්‍රොෆෝන් අසුනක හිඳගත්තේය.

"මේක අපේ ඔලු අවුල් කරන විධියේ වැඩක් ෂර්ලොක්. මගේ සාමාන්‍ය පුරුදු ජීවිතය වෙනස් කරන්න මං කොහොමටවත් කැමැති නෑ. ඒ වුණට මේ වගේ ඉහළ පෙළේ ප්‍රශ්නයක් මතු වුණාම මගේ අපහසුකම් කියල හරියන්නෙ නෑ. සියම් රට අද දවසේ මුහුණදෙන කලබල වල හැටියට, මා එක මොහොතක්වත් කාර්යාලයෙන් බැහැර වෙලා ඉන්න එක අවදානම්. නමුත් මේක බරපතල අර්බුදයක්. අග්‍රාමාත්‍යතුමා මේ තරම් කලබල වෙලා ඉන්නවා මං කවදාවත් දකල නෑ. නාවික හමුදා මූලස්ථානය, අනෙක් පැත්ත පෙරළුණු මිච්ඳයක් වගේ කැළැඹිලා. ඔබ මේ සිද්ධිය ගැන පුවත්පත් වල කියව්වද?"

"අපි මේ දත් කියවා බැලුව විතරයි. මොනවද අර තාක්ෂණික කඩදාසි වගයක් කියල නිබ්‍රූණේ?"

"අන්න ඒක තමයි ප්‍රශ්නේ! වාසනාවකට වගේ ඒක හරියටම මොකක්ද කියන ආරංචිය පිටවී ගිහිත් නැහැ. ඒ ආරංචිය දනගත්ත

තම පත්තර කාරයෝ මුළු රටම ගිනි කියා වි. අර ඉලන්දාරියගෙ සාක්කුවෙ තිබුණු ලියවිලි මොනවද දන්නවද? ඒ තමයි බිරුස් - පාර්ටන් සබ්මැරීනයේ තාක්ෂණික සැලැස්මි."

මයික්ලොස්ට් හෝම්ස් ගැඹුරු ලෙස කථාකළ විලාසයෙන්, එම මාතෘකාව වැදගත් එකක් විය යුතුයයි අපි සිතාගත්තෙමු. ඔහුගේ සොහොයුරාත් මමත් තවත් විස්තර ඇසීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් නිහඬව බලාසිටියෙමු.

"ඔබ ඒක ගැන අහල නැද්ද? මං හිතුව මේක හැමෝම දන්න දෙයක් කියල."

"නම පමණයි අපි අහල තියෙන්නෙ."

"මේ තරම් වැදගත් කාරණයක් අද දවසේ රාජ්‍ය තන්ත්‍රයටම නැහැ කිව්වොත් බොරුවක් නෙමෙයි. ආණ්ඩුවේ තියෙන රහස් වලින්, වැඩියම උත්සාහයක් යොදා ආරක්ෂා කරන රහස් බිරුස් - පාර්ටන් සබ්මැරීනය ගැන තොරතුරුයි. මේක කොයිතරම් බලවත් යාත්‍රාවක්ද කිව්වොත්, ඒක තිබෙන පැත්ත පළාතක, සතුරෙකුට මුහුදේ යුද්ධ කරනවා නියා හිතන්නවත් බෑ. මේක නිෂ්පාදනය කිරීමේ තාක්ෂණික රහස්, බ්‍රිතාන්‍යයට පමණක් හිමිකරගැනීමයි අපේ අරමුණ. ඒ වෙනුවෙන් මහ විශාල ධන සම්භාරයක් අපි තොර රහස්ම යෙදෙව්වා. ඒ, සබ්මැරීනය නිෂ්පාදනයේ ඒකාධිකාරය අපට ලබාගැනීමේ අරමුණෙන්. ඒකෙ නිෂ්පාදන සැලැස්ම බොහොම සංකීර්ණ ඒ වගේම සියුම් ඒවා. සම්පූර්ණ සබ්මැරීනයේ යාන්ත්‍රණය සකස් වෙන්නේ මේ දක්වාත් ලෝකයේ කිසිම රටක් නොදන්න, නව්න සොයා ගැනීම් තිහක් ඒකාබද්ධ වීමෙන්.

ඒ රහස් සඟවලා තියෙන්නේ, චුලිව් යුද්ධායුධ නිෂ්පාදනාගාරයට අනුබද්ධ රහස්‍ය කාර්යාලයකයි. ලියවිලි ගබඩා කරල තියෙන්නෙ, කාවචක් පහසුවෙන් විවෘත කරන්න බැරි යකඩ සේප්පුවක. ගොඩනැගිල්ලේ දොරවල් ජනෙල් කිසිම ආකාරයකින් හොරෙකුට කඩන්න බෑ. මොනම හේතුවක් නිසාවත් ඒ සැලැස්මි කාර්යාලයෙන් පිටතම ගෙන යාම තහනම්. නාවික හමුදාවේ ඉහළම ඉංජිනේරුවාට සැලැස්මක මොකක් හරි බලාගන්න උවමනා වුණොත්, ඔහු පෞද්ගලිකවම චුලිව් වල කාර්යාලයට ගිහිං ඒක බලාගන්න ඕන. නීතිරිති ඒ තරම් තදයි. ඒ වුණත් මෙන්න ඒ

ලියවිලි අපට හම්බ වෙනවා. රේල්පාරක් අයින් මැරී වැටී ඉන්න කනිෂ්ඨ ලිපිකරුවෙකුගේ සාක්කුවේ තිබිල. රාජකාරි මට්ටමෙන් බැලුවොත් මේක පිස්සු හැඳෙන වැඩක්."

"ඉතින් ලියවිලි හැම එකක්ම ආපහු ලැබුණ ද?"

"නෑ. ෂර්ලොක් නෑ. අන්න එක හමයි ප්‍රධානම ප්‍රශ්න. අපට ඔක්කොම ලැබිල නෑ. චූලිචි වල සේප්පුවෙන් සැලැසුම් පිටු දහයක් අතුරුදන් වෙලා. කාඩෝගන් වෙස්ට්ගේ සාක්කුවේ තිබී හතක් හමුවුණා. අනාවැකියම පිටු තුන එකතු නැහැ. හොරකම් කරල! අතුරුදන් වෙලා!"

ෂර්ලොක්. ඔබ භාරගෙන තියෙන වැඩ, පටන් අරගෙන තියෙන වැඩ ඔක්කොම භූත්තකට දමන්න. පොලිස් උසාවියේ කරන කුතුහලය උපදවන ගැටලු ඔක්කොම අහකට විසිකරන්න. මේක ජාතික ප්‍රශ්නයක්. අනාවැකියෙන්ම ඔබ විසඳා දිය යුතු ජාතික ප්‍රශ්නයක්. කාඩෝගන් වෙස්ට් සැලැසුම් හොරෙන් ගත්තේ ඇයි? අර නැතිවුණු පිටු කෝ? ඔහු මියගියේ කොහොමද? මළසිරුර රේල්පාරක් අයින්ට වැටුණේ කොහොමද? සිදුවෙලා තියෙන විනාශය, ආපහු යථා තත්ත්වයට හරවන්න කළ යුත්තේ මොකක්ද? හොයාගන්න ඔය ප්‍රශ්න වලට උත්තර. අන්න එතකොට ඔබ ඔබේ රට වෙනුවෙන් විශිෂ්ට සේවයක් කළා වෙනවා."

"මයික්‍රොස්ට් මොකද ඔය ප්‍රශ්න ඔබම විසඳන්නෙ නැත්තේ? මට පෙනෙන හැම දෙයක්ම ඔබටත් පෙනෙනවා නේද?"

"එහෙම වෙන්න පුළුවන් ෂර්ලොක්. නමුත් මට තියෙන ප්‍රශ්නය, මේකට අදාල තොරතුරු හොයාගන්න මහත්සි වෙන එකයි. ඔබ හොයාගන්න තොරතුරු. ඒවා මගේ අතට පත්කරන්න. මං හාත්පසි පුටුවකට වෙලා ඒ ටික විශ්ලේෂණය කරන්නම්. එහෙම කරලා, දෙන්නම් විශේෂඥ අදහසක්. ඒ වුණාට අරහෙ මෙහෙ දුටුපැන ඇවිදින වැඩේ මට කරන්න අමාරුයි. දුම්රිය ගාඩ්වරුන්ගෙන් හරස් ප්‍රශ්න අහන ඒවා, උත්තර කාවයක් ඇහැට ලංකරගෙන බිම පෙරළිලා අඩි සටහන් සෝදිසි කරන ඒවා. ඒ දේවල් කරන්න මට ශක්තියක් නැහැ. ඒව මගේ පිළිවෙළේ වැඩ නෙමෙයි. මේ ප්‍රශ්නය විසඳන්න පුළුවන් එකම මිනිසා ඔබයි ෂර්ලොක්. මහරජ්‍යයේ මිළහ, ප්‍රභූ ගෞරව, සම්මාන ප්‍රදාන ලැයිස්තුවේ ඔබේ නමත් දක්මට කැමැති නම්. . . ."

මගේ මිත්‍රයා සිනාසෙමින් හිස සෙලෙව්වේ එයට තම එකඟතාවයක් නොමැති බව පෙන්වමිනි.

"මං මේ ගැටලු විසඳීම, අපරාධ පරීක්ෂණය කරන්නේ ඒ ක්ෂේත්‍රයට ඇති කැමැත්ත නිසා. කොහොම වුණත් මේකෙන් තියෙනවා, උනන්දුව ඇතිකරවන යම් යම් ලක්ෂණ කිහිපයක්. මේක පරීක්ෂණයට ලක්කරලා බලන්න මං බොහොම කැමැත්තෙන් භාරගන්නවා. මට තවත් විස්තර කියන්න බලන්න."

"ඉතාම වැදගත් අත්‍යවශ්‍යම කරුණු කිහිපයක් මං මේ කඩදාසියේ සටහන් කරගන්නා. ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වියහැකි ලිපිනයන් කිහිපයකුත් එතුන තියෙනවා.

නාවික සැලැස්ම නිල වශයෙන් භාර නිලධරයා සර් ජේම්ස් වෝල්ටර්. ඔහුට ලැබී ඇති නම්බුනාම, පදක්කම් ලැයිස්තුව පමණක් ලියන්න, වර්තාපදාන විශ්වකෝෂයේ පේළි දෙකක් යනවා. ඔහු රජයේ සේවයේම ඉඳලා, වෘත්තියෙන්ම වයසට ගිය කෙනෙක්. ඒ හැම එකකටම වඩා, අවල දේශප්‍රේමයෙන් යුත් නියම අවංක මහත්මයෙක්. ඒ ගැන අපට කිසිම සැකයක් නෑ. මෙම යකඩ සේප්පුවට යතුරු තිබෙන දෙදෙනාගෙන් එක් කෙනෙක් ඔහු. සද්දා කාර්යාල වේලාව තුළදී, මේ ලියවිලි කාර්යාලය ඇතුළත තිබුණු බවට කිසිම සැකයක් නෑ. ඊළඟට සවස තුනට විතර තමන්ගේ යතුරක් අරගෙන, සර් ජේම්ස් ලන්ඩනය කරා යන අදහසින් වුලිව් වලින් පිටත් වී ගියා. මේ සිද්ධිය වෙනකොටත් ඔහු මුළු හැන්දෑ වරුවම ගත කළේ, බාක්ලේ චතුරශ්‍රයේ පිහිටි අද්මිරාල් සිත්ක්ලෙයාගේ ගෙදර."

"ඒ කාරණය කිසිදු සැකයකින් තොරව තහවුරු වී තියෙනවද?"

"ඔව්. ඔහුගේ සොහොයුරා, කර්නල් වැලන්ටයින් වෝල්ටර් සහතික කරනවා, සර් ජේම්ස් වුලිව් වලින් පිටත්වී ගිය බවට. ඔහු ලන්ඩනයට පැමිණි බවට, අද්මිරාල් සිත්ක්ලෙයා සහතික වෙනවා. ඒ නිසා මේ ගැටලුවේ සැකය එල්ල වෙන අය අතරට සර් ජේම්ස් මැදිවන්නේ නෑ."

"සේප්පුවේ අනෙක් යතුර තිබුණේ කා ළඟද?"

"ඔහු තමා සැලසුම්කරු සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ ලිපිකරු සිඩ්නි ජොන්සන් මහතා. ඔහු වයස අවුරුදු හතළිහක කෙනෙක්. විවාහකයි. ළමයි පස්දෙනෙක් ඉන්නවා. ඔහු සමාජ ආශ්‍රයට ප්‍රිය නැති, නිහඩ කෙනෙක්. නමුත් මහජන සේවයේ යෙදී සිටි කාලය පිළිබඳව ඔහුට විශිෂ්ට වාර්තාවක් තියෙනවා. සගයින් අතර ඒ හැටි ජනප්‍රිය කෙනෙක් නෙමෙයි. නමුත් ඉතා මහත්සී වී සේවය කරන්නෙක්. ඔහු දුන් කට උත්තරය ස්ථිර කිරීමට තිබුණේ, ඔහුගේ බිරිඳ දුන් සාක්ෂිය පමණයි. ඒකෙ හැටියට ජොන්සන් මහත්මයා සඳුදා හවස කාර්යාල වෙලාවෙන් පස්සේ ගෙදරින් පිටත ගියේ නැහැ. අර යතුර ඔහු සවිකර තියෙන්නේ සාක්ෂු මරලෝසුවේ දම්වැලට. ඒක එක මොහොතකටවත් එකැනින් ඉවත්වුණේ නැහැ."

"කාඩෝගන් වෙස්ට් ගැනත් අපට කියන්න."

"ඔහු අවුරුදු දහයක් මේ ආයතනයේ සේවය කරලා තියෙනවා. ඔහු හොඳින් රාජකාරී කළ අයෙක්. තදින් කේන්ති යන කෙනෙක් බවටත් ප්‍රසිද්ධයි. ඒ වගේම, ඉක්මන් තීරණ අරගෙන, ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක වෙන කෙනෙක්ලු. නමුත් ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම අවංක පුද්ගලයෙක් ලෙසයි හැඳින්වෙන්නේ. ඔහුට විරුද්ධව කිසි දිනෙක චෝදනාවක් එල්ල වෙලා නැහැ. සිඩ්නි ජොන්සන්ගේ දෙවැනියා හැටියට කටයුතු කළේ මේ තරුණයා යි. ඔහුගේ රාජකාරියේ හැටියට මේ රහස් සැලසුම් නිතරම පරිහරණය කරන්න ඔහුට සිදුවුණා. ඒවා වෙනත් කිසිකෙනෙකුට ඒ විධියට පරිහරණය කරන්න අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේ නැහැ."

"එදා හැන්දෑවේ සැලසුම් ඒක සේස්ප්‍රවට දමලා යතුරු දම්මේ කවුද?"

"සිඩ්නි ජොන්සන්. ජ්‍යෙෂ්ඨ ලිපිකරු."

"නමුත් ඒක ඉවතට ගෙන ගියේ කවුද කියන එක හොඳටම පැහැදිලියි. එහෙම තේද? ඒවා කාඩෝගන් වෙස්ට්ගේ සාක්ෂුවේ තිබී හමුවුණා. ඒකෙන් ප්‍රශ්නයට විසඳුම ලැබෙනවා තේද?"

"ලැබෙනවා තමයි ඔර්ලොක්. නමුත් එතකොට අපට තේරුම් ගන්න අමාරු ප්‍රශ්න කිහිපයකුත් මෙතනදී මතුවෙනවා. එක්වරම අපට හිතෙනවා, ඇයි ඔහු ඒවා ඉවතට ගෙන ගියේ?"

"ඒවා බොහොම වටිනා ඒවා නිසා."

"ඔව්. ඔහුට බොහොම සහසුවෙන් පවුම් දහස් ගණනක් ලබාගන්න තිබුණා." මයික්ලොෆ්ට් කීය.

"මේවා ලන්ඩන් නගරයට ගෙනයන්න ඇත්තේ විකුණන අදහසින් කියනවා ඇරෙන්න, වෙනත් මොකක් හරි අරමුණක් ඔබට හිතන්න පුළුවන්ද?" ෂර්ලොක් හෝම්ස් ඇසීය.

"මට එහෙම මොකුත් හිතන්න බෑ."

"හොඳයි එහෙම නම් අපේ උපකල්පනය ගොඩනැගීමේ පදනම හැටියට ඒක ගන්න පුළුවනි. තරුණයා සැලැස්මි හොරකම් කළා. හැබැයි ඔහුට ඒ සඳහා හොර යතුරක් උවමනායි. එහෙම නේද?"

හෝම්ස් ඇසුවේය.

"එකක් නෙමෙයි. හොර යතුරු කිහිපයක් උවමනායි. ඔහු පළමුව ගොඩනැගිල්ල විවෘත කළ යුතු වෙනවා. ඊළඟට යකඩ සේප්පුව තබා ඇති කාමරය විවෘත කළ යුතුවෙනවා." මයික්ලොෆ්ට් පිළිතුරු දුන්නේය.

"එහෙම නම් ඔහු සතුව හොර යතුරු කිහිපයකුත් තිබුණා. ඔහු සැලැස්මි ටික ලන්ඩන් නගරයට ගෙන ගියා. ඒ, රහස් විකුණා මුදල් ලබාගැනීමේ අරමුණෙන්. නමුත් සැකයක් නෑ; ඔහු බලාපොරොත්තු වෙන්න ඇති සැලැස්මි ටික පහුවදා උදේම ආපහු සේප්පුවට දමන්න. තැත්නම් ඒවා සේප්පුවේ නොමැති බව අනුවෙනවානෙ. මෙම වංචාකාරී කවයුත්තේ යෙදීමට ලන්ඩනයේ සිටියදී ඔහු මරණයට පත්වුණා." ෂර්ලොක් හෝම්ස් පැවසුවේය.

"ඔහු මරණයට පත්වුණේ කොහොමද?"

"අපි හිතමු ඔහු ලන්ඩන් සිට ආපහු වුලිච් බලා යමින් හිටිය කියල. දුම්රිය මැදිරිදෙත් එළියට විසිවෙලා ඔහු මියගියා."

"නමුත් එතකොට මෙහෙම ප්‍රශ්නයක් එනවා" මයික්ලොෆ්ට් කථාව ඇරඹුවේය.

"ඔහු ලන්ඩන් සිට වුලිච් යනවා නම්, මළසිරුර හමුවුණු ඇල්ගේට් වලට යන්න උවමනා නැහැ. ඒක තියෙන්නේ, වුලිච් පහුකරලා තවත් හුඟක් දුර යද්දී, කලින් කිව් දුම්රිය ස්ථාන දෙකට හුඟක් පිටින්."

"හොඳයි මයික්‍රොෆෝන් අපි මෙහෙම හිතමු. අදාළ දුම්රිය පොළේ බිහින්නේ නැතුව, තරුණයා තවත් ටිකක් ඉදිරියට යනවා. ඒ මොකටද? දුම්රිය මැදිරියේ සිටි තවත් කවුරු හරි සමග ඔහු බොහොම ආකර්ෂණීය සාකච්ඡාවක් කරමින් ඉන්නේ."

මේ සාකච්ඡාව ටිකක් දරුණු ස්වභාවයක් ගන්නා, එහෙම වෙලා අන්තිමට ඒක ඔහුගේ මරණයෙන් කෙළවර වුණා. බොහොම වෙලාවට ඔහු දුම්රිය මැදිරියෙන් පිටවෙන්න උත්සාහ කරන්න ඇති. එතකොට දුම්රිය මාර්ගයට ඇඳවුම් මියගියා. අනෙකා දොර වහන්න ඇති. මේ දවස් වල සන මිදුම නිසා කිසිවක් හොඳෙන් ගියා. එහෙම වෙන්න බැරිද මයික්‍රොෆෝන්?"

"නැහැ ඔර්ලොක්. දැනට අපට ලැබිලා තියෙන දත්ත වලට අනුව ඔය එකට වඩා පැහැදිලි නිගමනයක් ගන්න පුළුවනි. අපි දැනට මෙහෙම හිතමු. කාඩ්පත් වෙස්ට් තීරණය කරගෙන හිටියා, සැලසුම් ටික හොරකම් කරලා ලක්ෂ්‍යයට රැගෙන එන්න. ඔහු මේ රහස් විදේශිකයෙකුට විකුණන්න බලාපොරොත්තු වුණා. ඒ විදේශ නියෝජිතයා හමුවෙන්න, වෙලාවක් තැනක් කල් ඇතිව තීරණය කර තියෙන්න ඇති. තරුණයා හැන්දෑවම මේ සඳහා අවන් කරගෙන ඉන්න ඇති. නමුත් ඔහු රංග ශාලාවේ දර්ශනය සඳහා ප්‍රවේශ පත්‍ර දෙකක් මිලට ගන්නා. ඒවා අරගෙන පෙම්වතියක් කැඳවාගෙනයි නගරයට ගියේ. නමුත් අතරමගදී එක්වරම අතුරුදන් වුණා. ඒ මොකටද?"

"අනික් අයට කොළේ වහන්න."

මෙනෙක් වෙලා නොඉවසිල්ලෙන් සිටි ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

"ඉතාම සුවිශේෂ එකක්. ඒකයි පළමුවැනි විරෝධතාවය. දෙවැනි විරෝධතාවය මේකයි. අපි උපකල්පනය කරමු ඔහු, ලක්ෂ්‍යයට ළඟාවෙලා විදේශ නියෝජිතයා හමුවුණා කියලා. නමුත් ඔහුටදා උදේ වෙන්න කලින් ඔහු සැලසුම් ආපහු ගෙන ආ යුතුව තිබුණා. නැත්නම් ඔක්කොම හොරකම් අහුවෙනවා. ඔහු සැලසුම් අභයක් ඉවතට ගෙන ගියා. නමුත් සාක්ෂුවේ ඉතිරි වී තිබුණේ හතයි. අනෙක් තුනට මොකද වුණේ? ඔහු කැමැත්තෙන්ම නම් කිසියෙක් ඒව කොහේ හරි දමලා එන්නෙ නැ. ඊළඟට මේ ද්‍රෝහි ත්‍රියාව වෙනුවෙන් ඔහුට ලැබුණු තැග්ග කෝ? ඔහු ඒ සැලසුම් විකිණුවා නම් විශාල තැග්ග මුදලක් ඔහු ලග තියෙන්න ඕනෑ."

මයික්ලොෆ්ට් කරුණු ඉදිරිපත් කළේය.

"සිද්ධවුණේ මොකක්ද කියල මට නම් පැහැදිලිවම හිතාගන්න පුළුවනි." ලෙස්ට්‍රේඩ් තම අදහස පැවසීය.

"කිසිම සැකයක් නැ. මෙන්න මේකයි වුණේ. ඔහු සැලැස්ම වික ගෙනොවා, විකුණන අරමුණෙන්. විදේශ නියෝජිතයාට හමුවුණා. තරුණයා ඒකට ඉල්ලවා විශාල මුදලක්. නියෝජිතයා ඒ ගණන ගෙවන්න සූදානම් නැහැ. මුදල ගැන එකඟතාවයකට එන්න ඔවුනට බැරිවුණා. තරුණයා ගෙදර එන්න පිටත් වුණා. නමුත් ඔහුට හොරෙන් විදේශිකයා, කාඩෝගන් වෙස්ට් පසුපස ආවා. දුම්රියේදී විදේශිකයා තරුණයාට මරා දමීමා. විදේශිකයාට අත්‍යවශ්‍ය කඩදාසි වික අරගෙන, මෙසිරුරු දුම්රියෙන් ඉවතට විසිකළා. මේක හැමදේකටම ගැළපෙනවා. එහෙම නේද?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසීය.

"ඔහුට මොකද දුම්රිය ප්‍රවේශ පත්‍රයක් නොතිබුණේ?" හෝම්ස් හරස් ප්‍රශ්නයක් ඉදිරිපත් කළේය.

"ප්‍රවේශ පත්‍රය තිබුණා නම්, විදේශ නියෝජිතයාගේ ගෙදරට කිට්ටුම දුම්රියපොළ මොකක්ද කියලා අපට හෙළිවෙනවා. ඒ නිසා ඔහු මියගිය තැනැත්තාගේ සාක්කුවෙන් ප්‍රවේශ පත්‍රය ඉවත්කර ගන්න ඇති."

"හොඳයි ලෙස්ට්‍රේඩ්. බොහොම හොඳයි" ඡර්ලොක් හෝම්ස් කීය. "ඔබේ කතාව ඇත්ත නම් පරීක්ෂණය එතැනින් ඉවරයි. ඒ මොකද එක පැත්තකින් දෝහියා මැරිලා. අනෙක් පැත්තෙන් සබ්මැරීනයේ රහස් සැලැස්ම දැනටම විදේශ රටකට - යුරෝපා මහාද්වීපයට ගිහි. අපට තවත් මොනවද කරන්න ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ?"

"ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඡර්ලොක්! වහාම ක්‍රියාත්මක වෙන්න!" පැවසූ මයික්ලොෆ්ට් අසුනෙන් නැගිටිවේය.

"මට ඉවෙන් වගේ කේරෙනවා, ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ උපකල්පනය නම් සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි කියලා. ඔබේ සම්පූර්ණ උත්සාහය මේකට යොදන්න ඡර්ලොක්. යන්න මෙසිරුරු හමුවුණු තැනට. අදාළ පුද්ගලයින් හමුවෙලා කතාබහ කරන්න. කරන්න පුළුවන් හැම දෙයක්ම කරන්න. ඔබ මේ වෘත්තියේ යෙදෙන්න පටන් ගත්කට

පස්සේ කිසිම දවසක, තමන්ගේ රට වෙනුවෙන් සේවය කළ හැකි මේ වගේ අවස්ථාවක් ලැබීම නෑ.”

“හොඳයි. හොඳයි” හෝමස් පැවසුවේ දෙළුර හකුළුවා, අවිනිශ්චිත භාවය පළකරමිනි.

“වොට්සන් ලෙස්ට්‍රේසි. අපට තියෙනවා පැයක දෙකක වැඩ. අපි මුලින්ම ඇල්ගේට් දුම්රියපොළට ගිහිං බලමු. එහෙනම් ආයුබෝවන් මයික්‍රොෆෝන්. හවස් වෙන්න කලින් ඔබට වාර්තාවක් යපයන්නම්. නමුත් මං දැන්ම කියන්න කැමතියි ඒ හැටි දෙයක් බලාපොරොත්තු වෙන්න එපා කියලා.”

පැයක් ගතවෙද්දී අප තිදෙනාම ඇල්ගේට් දුම්රියපොළ වෙත ගොවීමට හැකිවිය. ඡීලෙඩ් අපි මළසිරුර හමුවූ ස්ථානයට ගියෙමු. එය දුම්රිය මාර්ගය දමන ඇතුළේ සිටි එළියට මතුවෙන හරියේ, දුම්රියපොළට කිට්ටුම තැනකි. රතු පැහැති මුහුණක් තිබූ ආචාරයිලි වයසක මහත්මයෙක් දුම්රිය සමාගම වෙනුවෙන් අපට කරුණු කියා දුන්නේය.

“හරියටම මෙන්න මෙතැන තුමයි කරුණයාගේ මළසිරුර තිබුණේ”

ඔහු කීවේ රේල්පීල්ලට අඩි තුනක් පමණ පිටතින් පිහිටි තැනක් පෙන්වමිනි.

“මිනිය ඉහළින් මෙතැනට වැටුණා වෙන්න බැහැ. ඒ මොකද ඔබට පෙනෙනවා නේ, වටේටම ඇති බිත්ති, ජනෙල් කවුළු කිසිවක් නොමැති සම්පූර්ණයෙන්ම වැහුණු ඒවා බව. ඒ නිසා ඒක මෙතැනට එන්න පුළුවන් එකම ක්‍රමය දුම්රියක් මගින්. අපට සොයාගන්න පුළුවන් හැටියට, ඒ සඳහා මධ්‍යම රාත්‍රියේ පමණ මෙතැනින් ගිය දුම්රියක් විය යුතුයි.”

“දුම්රිය මැදිරියක ඇතුළේ, පහරදීමක් නිසා ඇතිවූ ලේ ගලායාමක ලකුණු තිබෙනවාද කියල පරීක්ෂා කරල බැලුවද?”

“එහෙම කිසිවක් දකින්න ලැබුණේ නෑ. ප්‍රවේශ පත්‍රයක් තිබුණේ නෑ.”

“මැදිරියක දොරක් විවෘත කර දමල තිබුණු බවක්?”

“ඒත් නැහැ.”

"අද උදේ අපට අලුත් සාක්ෂියක් ලැබුණා." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේය.

"සප්ත රැ 11.40 ට ඇල්ගේට් පහුකර ගිය දුම්රියක මගියෙක් මේක කිව්වේ. ඔහුට ඇහුණාය, බර යමක් - මිනිස් සිරුරක් වැනි දෙයක් ඇද වැටෙන හඬ. ඒ ඇහුණේ දුම්රිය ඇල්ගේට් දුම්රිය පොළට ළඟා වීමට මොහොතකට කලින්ද. ඒ වෙලාවේ මිදුම සතට තිබුණු නිසා කිසිම දෙයක් දකගන්න ලැබීලා නැහැ. ඔහු ඒ ගැන කිසිවෙකුට පැමිණිලි කරලා නැහැ. ඇයි ඒ සැරේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයාට මොකද වෙලා තිබෙන්නේ?"

මගේ මිත්‍රයා ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටියේ දුම්රිය මාර්ගයේ පිලි දෙසයි. උමහ තුළින් එළියට ඇදුණු රේල්පිලි, වංගුව නිසා නැමී ඉදිරියට ආ ආකාරය ඔහුගේ අවධානයට ලක්විය. ඇල්ගේට් යනු දුම්රිය මං සන්ධියකි. නොයෙක් මාර්ග වලට දුම්රිය හරවා යැවෙන, මාර්ග ජාලයක් මෙහි පිහිටා තිබිණ. දෙතොල් එකට තදකරගෙන, ඇඟිබෑම ඉහළට ඔසවාගෙන, නාස්පුඩු පුම්බමින් හෝම්ස් බලා සිටියේ මාර්ග කිහිපයක් මේ ජාලය තුළ පිහිටා ඇති සැටියි.

"මොකද හෝම්ස් මහත්මයා, මොකක් හරි හෝඩුවාවක් තියෙනවාද?"

"අදහසක් ගන්න පුළුවන් යමක් තියෙනවා. ඊට වඩා මොකක් නැහැ. නමුත් පරීක්ෂණයේ සිත් ඇදගන්නා බව එන්න එන්නම වැඩිවෙනවා. හරිම සුවිශේෂයි. දුම්රිය මාර්ගය අසල ලේ ගලා ගිය බවට සලකුණක් නම් නැහැ."

"ඔව්. කියන්න තරම් ලේ ගලාගිහිටි තිබුණේ නැහැ." ලෙස්ට්‍රේඩ් පිළිතුරු දුන්නේය.

"ඒ වුණත් මට අහන්න ලැබුණේ කුචාලය ඉතා විශාල එකක් බවයි?"

"අස්ථිය සම්පූර්ණයෙන්ම පුපුරලා, කුඩු වී ගොස් තිබුණා. නමුත් එළියට ඒ තරම් විශාල කුචාලයක් දකින්න ලැබුණේ නැහැ."

"ඒ වුණත් ලෙස්ට්‍රේඩ්, යම් ප්‍රමාණයක ලේ ගැලීමක් තිබිය යුතුමයි. අර ආරංචිය දුන් මගියා පැවසූ දුම්රිය, මට පරීක්ෂා කරල බලන්න පුළුවන්ද?" හෝම්ස් ඇසුවේ දුම්රිය නිලධාරියාගෙනි.

"මට කණගාටුයි හෝමස් මහත්මයා. මේ වෙනකොට ඒ දුම්රියේ පෙට්ටි වෙන්කරල, වෙනත්, වෙනත්, දුම්රිය එන්ජින් සමග විවිධ දිශා වලට යවල අවසන්."

"මං ඔබට සහතික වෙන්නම් හෝමස් මහත්මයා. . . ."
ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

". . . . සෑම දුම්රිය මැදිරියක්ම ඉතා හොඳින් පරීක්ෂා කරනු ලැබුවා. ඒ වැඩේ කෙරුණේ මගේ අධීක්ෂණය යටතේයි."

මගේ මිත්‍රයා සතු එක් පැහැදිලි දුර්වල කමක් විය. එනම් තමා අතින් කරම් බුද්ධිමත්ව, හොඳින්, අන් අය අතින් කටයුතු සිදුනොවුණු කල, ඒ ගැන දක්ෂිණ නොසන්සුන් භාවයයි.

"ඔව් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මට උචමනා වුණේ දුම්රිය මැදිරිය තුළ පරීක්ෂා කරන්න නෙමෙයි. වොට්සන් අපි මෙහේ කරන්න තියෙන වැඩකටයුතු ඔක්කොම අවසන්. ඔබට තවත් කරදර කරන්න අපට උචමනා වෙන්නේ නැහැ ලෙස්ට්‍රේඩ් මහත්මයා. දන් පරීක්ෂණයේ ඉතිරි වැඩ සඳහා වුලිච් වලට යා යුතුයි."

ලන්ඩන් පාලම දුම්රියපොළේදී හෝමස් සිය සොහොයුරා වෙත යැවීම සඳහා විදුලිපුවතක් ලිව්වේය. එය යැවීම සඳහා භාරදීමට පෙර මට ද කියවීමට ලැබිණ.

"අන්ධකාරය මධ්‍යයේ-ආලෝකයක් දකිමි. එහෙත් එය ද නිව් යා හැකියි. එංගලන්තයේ සිටින විදේශික ඔත්තු කරුවන්ගේ, ලිපිනයන් සහිත සම්පූර්ණ ලේඛනයක්, පණිවුඩකරුවකු අත බේකර් විටියට එවන්න.

මර්ලොක්"

"මේකෙන් අපට සැහෙන ප්‍රයෝජනයක් ලැබිය යුතුයි වොට්සන්." ඔහු පැවසුවේ වුලිච් බලායෑමට අප දුම්රියේ අසුන් ගනිද්දීයි.

"අයියට මං සතුච්චන්න වෙන්න මිනෙ. ඉතාම සංකීර්ණ පරීක්ෂණයක් අපට භාරදීම ගැන."

හෝම්ස්ගෙන් දිස්වුයේ බලාපොරොත්තු කඩ නොවුණු, තවමත් දඩ උනන්දුවකින් හා ශක්තියකින් පිරුණු මුහුණකි. අලුත් ඉවක් ලැබුණු සුනඛයෙකු මෙන් ඔහුගේ අලුත් පිහිඳීමක් විය. ඔහුට කරුණු වටහාගත හැකි අයුරෙන් නව මං පෙත් විවෘත වී ඇතුළා විය යුතුය.

"මට නම් තවමත් කිසිම දෙයක් පැහැදිලි නැහැ හෝම්ස්."

"අර මිනිසා මැරිල තියෙන්නේ වෙන කොහේදි හරි වොට්සන්. ඔහුගේ මිනිය මෙහේට ආවෙ දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩ!"

"වහල උඩ?"

"හරිම පුදුමයි. එහෙම නේද? දුම්රිය අර පිලි ජාලය හරහා ගමන් කරමින් වංගුවා ගන්නමු. එතකොට එය දෙපැත්තට පැද්දෙනවා. එහෙම නැතකදි මළසිරුර හමුවීම අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක්ද? මැදිරියක වහල උඩ තිබුණු දෙයක්, පැත්තකට පෙරළී විසිවෙන්න ඉඩ තියෙන්නෙ, ඒ වගේ නැතකදි නෙමෙයි ද? නමුත් දුම්රිය මැදිරිය ඇතුළෙ තිබුණු දේකට මේ වගේ බලපෑමක් ඇතිවෙන්නෙ නෑ. එක්කෝ මළසිරුර වහලෙන් පහතට වැටුණා එහෙමත් නැත්නම් පුදුමාකාර විධියේ අහඹු සිදුවීමක් වුණා."

රිඟෙට හිතන්න ලේ ගලායාම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය. ලේ ගලායාම ගන්න නැතකදි සිදුවුණු නිසා තමයි, දුම්රිය මාර්ගයේ ලේ ගැලීමක් සිදුනොවුණේ. හැම සාක්ෂියකින්ම අලුත් මඟකට අපව යොමුකරවනවා. මේ ඕක්කොම එකතු වෙද්දි එතැන සැහෙන බලයක් රැඳෙනවා."

"ඇයි ප්‍රවේශ පත්‍රය?" මම ඇසිමි.

"හරියට හරි. ප්‍රවේශ පත්‍රයක් නොතිබීමට හේතුවක් තිබුණේ නෑ. මේ විධියට වුණා නම් ඒකත් හරි. හැමදෙයක්ම එකිනෙකට ගැළපෙනවා."

"ඒක එහෙම පුණත්, අපට තවමත් මේ මරණය පිටුපස තියෙන අහිරහස සොයාගන්න අමාරුයි. දන් ඒක තිබුණටත් වඩා සංකීර්ණ වෙනවා. මම කීවෙමි."

"ඔව්, සමහරවිට" කී හෝම්ස් නිහඩව කල්පනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. අපේ දුම්රිය වුලිව් දුම්රියපොළට ළඟාවෙනතුරුම ඒ නිහැඩියාව එලෙසම පැවැතිණි.

දුම්රිය පොළේ දී ක්ලීරියක් කැඳවාගත් හෝමස්, මයික්‍රොස්ට්
දුන් කඩදාසිය අතට ගත්තේය.

"අද හවස් වරුවේ අප යා යුතු තැන් කිහිපයක්ම තියෙනවා
වොට්සන්. මූලිකම යමු සර් ජේමස් වෝල්ටර් හමුවෙන්න."

මෙම ප්‍රසිද්ධ නිලධාරියාගේ නිවස ඉතා අලංකාර එකක් විය.
හෝමස් ගත දක්වා විහිදුණු සුවසල් තණපිට්ටනි නිවස අවට
පිහිටා තිබිණි. අප එහි ගො වෙද්දී මියුම ක්‍රමක්‍රමයෙන් ඉවත් වී
යාමට පටන්ගන්නා පමණය. සිනුවි තාද කළු වහාම ගෘහසේවකයා
අප පිළිගැනීමට ඉදිරියට පැමිණියේය.

"මහත්මයා. . . සර් ජේමස්. . ."

ඔහු කීවේ බැරෑරුම් හැඟුම් පළවූ මුහුණකින්.

"සර් ජේමස් අද උදේ මියගියා!"

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙව්වාටෝ! කොහොමද ඔහු මියගියේ?"
හෝමස් ඇසුවේ පුදුමයෙනි.

"මහත්වරුනි. ගේ ඇතුළට ඇවිත් අසුන් ගන්න. ඔබට එතුමාගේ
සොහොයුරා කර්නල් වැලන්ටයින් හමුවෙන්න පුළුවනි."

"ඔව්. එක වඩා හොඳයි."

මද ආලෝකයක් පැවැති විසින්හ කාමරය වෙත අප
කැඳවාගෙන යන ලදී. මොහොතකට පසු, මියගිය විදායකයාගේ
බාල සොහොයුරා අප වෙත පැමිණියේය. ඉතා උස්, කඩවසම්
භූමිකර්ම කිබු ඔහුගේ වයස අවුරුදු පනහක් පමණ වන්නට ඇත.
කර්නල් වැලන්ටයින්ගේ අවුල්-මුහුණතක්, දුර්වර්ණ වූ කම්මුල්
හා විධාපත් දෙතෙත් කියාපෑවේ, ඔහුගේ හදිසියේ මුහුණදීමට
සිදුවූ බේදජනක සිදුවීමයි. මරණය ගැන කථා කරද්දී කර්නල්
වැලන්ටයින්ට වචන ගළපාගැනීමට පවා නොහැකි විය.

"මේකට හේතුවූණේ ඊයෙ පෙරේදා වූණු අපකීර්තිමත් සිදුවීම.
මගේ අයිතා සර් ජේමස්, ආත්ම ගරුත්වය ජීවිතය සේ සැලකූ
කෘතවේදී පුද්ගලයෙක්. මෙවැනි දෙයක් සිදුවීම ඔහුට ඉවසගන්න
බැරිවුණා. එකෙන් පසුව ආදයාබාධයක් සෑදුණා. ඔහු හැමදාමත්
බොහොම ආඩම්බරයෙන් කථා කළේ, තමන්ගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ

තිබුණු කාර්යක්ෂම හැටිය ගැන මේ සිදුවීම ඔහුට හෙණ පහරක් වගේ වුණා."

"අපි බලාපොරොත්තුවෙන් ආවේ, මේ ගැටලුව විසඳාගත හැකි තොරතුරු මොනවා හරි ඔහු අපට කියාවි කියල."

"මං ඔබට සහතික වෙන්නම්. ඔබටත් මටත් වගේම මගේ අයියටත් මේක අහිරහසක්ව පැවතුණා. දනගෙන හිටී හැම දෙයක්ම ඔහු පොලීසියට දුනුමි දුන්නා. මේ සම්බන්ධයෙන් වරදකාරයා කාඩෝගන් වෙස්ට් බවයි, ඔර් ජේම්ස්ගේ මතය වුණේ. ඒ ගැන ඔහුගේ කිසිම සැකයක් තිබුණේ නෑ. නමුත් ඉතිරි හරිය කිසිදෙයක් ඔහුට හිතාගන්නවත් හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ."

"මේ ගැටලුව පැහැදිලි කිරීමට උදව් වියහැකි අදහසක් කියන්න ඔබට හැකියාවක් තුද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"මමත් ඒ හැටි දෙයක් දන්නෙ නැහැ මහත්මයා. පුවත්පත් වලින් දැනගන්න හරිය පමණයි. ඊට අමතරව අහන්න ලැබුණු කාරණා. මං මේ ඔබට සහයෝගය නොදක්වනවා කියල හිතන්න එපා. හෝම්ස් මහත්මයා. ඔබට තේරෙනවු තේද? මේ අවස්ථාවේ අපි හැමදෙනෙක්ම හරිම කම්පනයකට පත්වෙලයි ඉන්නෙ. ඒ හින්දා මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා මේ සාකච්ඡාව මෙතැනින් අවසන් කරමු කියලා."

"මේක අපි කොහොමටවත් බලාපොරොත්තු නොවු දෙයක්."

මගේ මිත්‍රයා පැවසුවේ අප යළිත් කුලීරියට නැගගත් පසුයි.

"මං දන්නෙ නෑ, ඒ අසරණ මනුෂ්‍යයා ස්වාභාවික විධියට මියගියාද, එහෙමත් නැත්නම් සියදිවි හානිකර ගත්තද කියල. එයින් පසුව කිවි එක නම්, ඒක, වගකීම් පැහැර හැරීම ගැන තමාටම කරගත් දඬුවමක් වගෙයි. ඒ ප්‍රශ්නය විසඳීමට අපි අනාගතයට භාරකරමු. දන් අපි ආයෙත් හැරෙමු කාඩෝගන් වෙස්ට් පැත්තට."

තරුණයාගේ නිවස පිහිටියේ ලන්ඩනයට ආසන්න පෙදෙසකයි. එය පිළිවෙලට තබාගත් කුඩා නිවසක් විය. අපට මුලින්ම හමුවුයේ ශෝකයෙන් කම්පාවට පත්වී සිටි වෙස්ට් තරුණයාගේ මවය. ප්‍රයෝජනවත් යමක් අපට දනගැනීමට නොහැකි තරමට, වයස්ගත කාන්තාව සොවින් වැළපෙමින් සිටියාය. ඇය අසලින්ම මුහුණ

සුදුමැලි වූ තරුණ කාන්තාවක් සිටියාය. තමා වයලට් වෙස්ට්බර් නම් වූ මියගිය තැනැත්තාගේ පෙම්වතිය බව ඇයම හඳුන්වා දුන්නාය.

"ඒක ඔබට කොහොම පහදල දෙන්නද කියල, මට නම් තේරෙන්නෙ නෑ හෝමිස් මහත්තයා. මේ අපරාධය වුණු දවස ඉඳල මට ඒක මොහොතක් නින්ද ගියේ නෑ. මං හිතනවා, හිතනවා, හිතනවා. කෙළවරක් නෑ. ඒ දවල් දෙකේම නොයෙක් දේවල් මගේ හිතට එනවා. මොකක්ද මෙතන ඇත්ත? ආතර් කියන්නෙ, වචනයෙන් විස්තර කරන්න බැරි තරම් තමන්ගෙ රටට ආදරය දක්වු අවංක කෙනෙක්. ඔහුට භාර දීල තිබුණු මේ රටේ වැදගත් රහසක් මුදලට විකුණන්න? එහෙම දෙයක් කරන්න කලින් ඔහු තමන්ගේ දකුණු අත කපා දමල ඉඳිව්. මේක මහ බොරුවක්. ආතර් ගැන හරිහැටි දන්න කෙනෙක් කිසිදාක මේව විශ්වාස කරන්නෙ නෑ."

"ඒ වුණත් වෙස්ට්බර් මෙනෙවිය, ඔහුගේ සාක්කුවේ තිබී ලියවිලි වගයක් හමුවුණා."

"ඔව් ඒක ඇත්තයි. නමුත් එවැන්නක් සිදුවුණේ කොහොමද කියල, මට හිතාගන්නවත් බෑ."

"ඔහුට මුදල් අගහිඟකමක් තිබුණද?"

"නෑ. ඔහුට තිබුණේ වියහියදම් ස්වල්පයයි. ලැබුණු පඩිය ඔතෙවටත් වඩා වැඩි තරම්. ඔහු පවුම් සියගණනක් ඉතිරි කරගෙන තිබුණා. අපි ලබන අලුත් අවුරුදු දවස්වලට විවාහ වෙන්නයි හිටියේ."

"ඔහු මොනවා හරි කරුණක් නිසා මානසික කැළැඹීමකට පත්වෙලා හිටියද? වෙස්ට්බර් මෙනෙවිය, මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා. දන්නා දෙයක් තියෙනවා නම් අපට අවංකව හෙළි කරන්න."

ඇගේ ස්වභාවයේ යම් වෙනසක් මගේ මිත්‍රයාගේ කියුණු ඇසට නිරීක්ෂණය වී තිබිණි. රතු පැහැ ගැන්වුණු ඇස, මඳක් පැතිරීගියාය.

"ඔව්. එදා මට හිතුණා ඔහුගේ ඔලුවේ මොකක් හරි ප්‍රශ්නයක් තිබුණා කියල."

"හුඟක් කල් ඉඳලද ඔබට එවැනි තත්ත්වයක් පෙනුණේ?"

"නැ. පත්‍රගිය සතියක විතර ඉඳන්. ඔහු කල්පනාවකට වැටීලා, නිතරම හිතේ කණගාටුවෙන් හිටියේ. වරක් මං ඔහුට තදින්ම කරදර කරලා මේ ගැන ඇහුවා. හිතේ කරදරයක් ඇති බවත්, ඒක කාර්යාලයේ ප්‍රශ්නයක් බවත් ඔහු මට කිව්වා."

"ඒක මහා බැරැරුම් දෙයක්. ඒක ගැන මං ඔයාටවත් කියන්නෙ කොහොමද?"

ඔහු කිව්වා. ඒ ඇරෙන්න වෙන කිසිවක් මට ඔහුගෙන් අහගන්න බැරිවුණා.

"කියන්න වෙස්ට්බර් මෙනෙවිය. දිගටම කියාගෙන යන්න. ඔහුට විරුද්ධව යමක් වූගේ පෙනෙන්න පුළුවනි. නමුත් කියන්න. ඒ මොකද ඒක යොමුවෙන්නෙ වෙනත් කෙනෙකුට වෙන්න පුළුවනි."

"ඇත්තමයි. මට කියන්න වෙනත් යමක් නැ. සැරයක් දෙකක් මට හිතුණා ඔහු මොනවා හරි දෙයක් මට හෙළිකරන්න සූදානම් වෙනවා වගේ කියල. ඒක දවසක් භවය ඔහු කිව්වා, රහස් ලියවිලි වල ඇති වැදගත්කම ගැන. මම මතකයි ඔහු සඳහන් කළා, විදෙස් ඔත්තුකාරයෝ මේ ලියවිලි ගන්න විශාල මුදල් සම්භාරයක් ගෙවාටි කියල."

මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණේ දිස්වූයේ කණගාටුදායක බැල්මකි.

"වෙන මොනවද?"

"ඔහු කිව්වා මේවා ආරක්ෂා කරන්න රජයෙන් පියවර අරගෙන තියෙන හැටි හොඳ මදි; කවුරු හරි ද්‍රෝහී පුද්ගලයෙකුට ඒවා අරගන්න ඒක පහසු වැඩක් කියලා."

"ඒහෙම දෙයක් ඔහු සඳහන් කළේ හොඳටම ළඟදි දවසකද?"

"ඔව්. බොහොම මැකකි."

"ඒ අන්තිම දවසෙ හැන්දෑවේ මොකද වුණේ කියල දන් අපට කියන්න."

"රංග ශාලාවේ නාට්‍යයක් නරඹන්න යන්නයි අපි මුලින් තීරණය කරගෙන හිටියේ. මිදුම හුඟක් සනවු නිසා, කුලීරයෙන් යාම ප්‍රයෝජනයක් නැහැ වගේ පෙනුණා. ඉතින් අපි පයින් ඇවිදගෙන ගියා. අපට යන්න තිබුණේ ඔහුගේ කාර්යාලය ළඟින්ම වැටී තිබුණු පාරේ. ඒකවරම ඔහු සන මිදුම ඇතුළට දිව ගියා."

"ඒක වචනයක් වත් කථා නොකරම?"

"පුද්ගලයාට පත් වූ බව හඟවන ශබ්දයක් ඔහුගේ කවිත් පිටවුණා. එපමණයි. මං හුඟක් වෙලා බලාගෙන හිටියා. නමුත් ඔහු ආපහු ආවේ නෑ. ඊට පස්සේ මං ආපහු ගෙදර එන්න පිටත්වුණා. පහුවදා උදේ ඔවුන්ගේ කාර්යාලය විවෘතකරාම ඔවුන් ඇවිත් මගෙන් ප්‍රශ්න කළා. බේදජනක ආරංචිය අපට අහන්න ලැබෙද්දී දවල් දොළහ විතර වෙන්න ඇති. අනේ හෝමස් මහත්මයා! ඔහු තමන්ගේ ආත්ම ගෞරවය ගැන හිතු කෙනෙක්. අන්න ඒ දේ ඔහු වෙනුවෙන් ලබා දුන්නොත් ඒක ලොකු සැනසීමක්."

එයට පිළිතුරු ලෙස හිස සෙලවූ හෝමස් ඇයගෙන් සමුගත්තේ දඩුව ගෝකයට පත් විලසිනි.

"අපි යමු වොට්සන්. අපට තවත් යන්න තැන් තියෙනවා. ඒළඟට අපි යන්න ඕනේ කඩදාසි අතුරුදන් වූ කාර්යාලයට."

පැවසූ හෝමස් කුලීරියම නැඟුණේය.

"කලින් ලැබී තිබුණු සාක්ෂි වලින් මේ ඉලන්දාරියට විරුද්ධව චෝදනා එල්ල වී තිබුණා නම්. නමුත් අපේ පරීක්ෂණ වලින් පෙනෙන්නේ, ඔහුට විරුද්ධව කාරණා තව තවත් එකතු වෙන බවයි."

හෝමස් පැවසුවේ කුලීරිය ඉවත්ව යද්දීය.

"ලඟ එන විවාහ මංගල්‍යය නිසා, ඔහුට මුදල් උවමනායි. ඒ නිසා මෙවැනි අපරාධයක් කිරීමේ අරමුණක් තිබුණා කියල හිතන්න පුළුවනි. මේ සැලැස්ම විකුණන්න පුළුවන් කියන අදහස ඔහුගේ ඔලුවේ තිබුණා. ඇයි ඔහු ඒ ගැන වෙස්ට්බර් මෙනෙවිය සමග කියල තිබුණා නේ. තමන්ගේ වැඩපිළිවෙල ගැන කියලා, තව ඒකෙන් ඔහු ඇයවත් මේ අපරාධයට හවුල්කරුවෙකු කරගන්නවා. භාරිම නින්දා සහගතයි."

"ඒ වුණත් හෝමස් ඔහු බොහොම හොඳ වර්තයක් තිබුණු කෙනෙක්. අනෙක් කාරණය, ගැහැනු ලෙයව මහපාරේ තනිකර දමල ඔහු මෙවැනි වංචනික ක්‍රියාවක් කරන්න යන්නෙ ඇයි?"

"ඒකත් බොහොම හරි! සිත්තකින්ම ඔහුට පක්ෂවත් යම් යම් කාරණා නැතුව තෙමෙයි. නමුත් ඔහුට විරුද්ධව ඇති කාරණා බොහොම ශක්තිමත්."

ජොෂ්‍යා ලිපිකරු වූ සිඩ්නි ජොන්සන් මහතා, ඔහුගේ කාර්යාලයේදී අප පිළිගත්තේය. මගේ මිත්‍රයාගේ ආගන්තුක පතේ සඳහන්ව තිබූ තනතුරට, නිසි ගෞරවය ලබාදීමට ජොන්සන් අමතක නොකෙළේය. මැදිවියේ සිටි ඔහුගේ, ගති පැවතුම් වල දකින්නට තිබුණේ රළු බවකි. ඔහු උපැස් යුගයේ පැළැදි, කෙටිවූ උස පුද්ගලයෙකු විය. ජොන්සන් මහතාගේ දෑත් වෙවිලමින් තිබූ ආකාරය මම දුටුවෙමි. ඒ ඔහුට අත්විඳින්නට සිදුවූ මානසික වධය නිසා ඇතිවූ කැළැඹීමෙන් සිදුවූවක් විය යුතුය.

"හරිම අවාසනාවක් හෝම්ස් මහත්මයා, හරිම අවාසනාවක්! අපේ ලොක්කගේ මරණය ගැන ඔබටත් අහන්න ලැබුණද?"

"අපි දැන් ටිකකට කලින් ඔහුගේ නිවසට ගියා."

"මේ කාර්යාලය දැන් සම්පූර්ණයෙන්ම අවුල් ජාලයක් වෙලා. ප්‍රධානියා මියගිහිත්. කාඩෝගන් වෙස්ට් මියගිහිත්. අපේ ලියකියවිලි භාරකම් කරලා. ඒ වුණත් පහුගිය සඳුදා හවස කාර්යාලය වහද්දි තත්ත්වය මෙහෙම නොවෙයි. රජයේ ඕනෑම කාර්යාලයක ගණනට අපි කාර්යක්ෂමව හිටියා. අපේ දෙවියනේ! මේව හිතන්නවත් පුළුවන් වැඩද? මේතරම් මිනිස්සු අතුරින්, වෙස්ට් මෙහෙම වැඩක් කළා කියන එක අදහාගන්න පුළුවන්ද?"

"ඔහු මේ අපරාධය කළා කියලද ඔබ හිතන්නේ?"

"වෙනත් විධියක් මට හිතාගන්න බෑ. ඒ වුණත් මට මාව විශ්වාස කරමටම තදබල විශ්වාසයක් ඔහු ගැනත් තිබුණේ."

"සඳුදා කාර්යාලය වැහැව්වේ කියටද?"

"හවස පහට."

"ඔබද වැහැව්වේ?"

"ඔව්. හැමදාම අත්තිමට මෙතැනින් පිටවෙලා යන්නෙ මමයි."

"සැලැස්සුම් තිබුණේ කොහේද?"

"අන්න අර යකඩ සේප්පුවේ. මමයි ඒව ඒක ඇතුළට දමමි."

"මේ ගොඩනැගිල්ලට මුරකරුවෙක් නැද්ද?"

"ඉන්නවා. නමුත් ඔහුට මේකට අමතරව අනෙක් ගොඩනැගිලි ගැනත් බලන්න සිදුවී තිබෙනවා. ඔහු හිටපු යුද්ධ හටයෙක්. බොහොම

විශ්වාසවන්ත මිනිසෙක්. ඒදා හැන්දෑවේ ඔහුට කිසිම අමුතු දෙයක් දකින්න ලැබිල නෑ. නමුත් ඒදා බොහොම සන මිදුමක් මේ අවට පැවතුණා."

"අපි මෙහෙම හිතවු ජෝන්සන් මහත්මයා. රාජකාරි වෙලාවෙන් පස්සෙ මේ කාර්යාලයට ඇතුළුවෙන්න කාඩ්පත් වෙස්ට්ට උවමනා වුණා. නමුත් සැලසුම් ටික ගැනීමට අවශ්‍ය නම් ඔහුට ඒ සඳහා යතුරු තුනක් අවශ්‍ය වෙනවා. එහෙම හේද?"

"ඔව්. ඒක හරි. ගොඩනැගිල්ලේ පිටත දොරේ යතුර, මේ කාර්යාල දොරේ යතුර, සේප්පුවේ යතුර."

"ඔව්."

"නමුත් ඔය යතුරු තිබුණේ කර් ජේම්ස් වෝල්ටර් ලෙහක්, ඔබ ලෙහක් පමණයි?"

"මා ලෙහ තියෙන්නේ යකඩ සේප්පුවේ යතුර පමණයි. දොරවල් දෙකේ යතුරු මා ලෙහ නෑහැ."

"කර් ජේම්ස් බොහොම පිළිවෙලකට වැඩකරන කෙනෙක්ද?"

"ඔව්. මං හිතන්නේ ඔහු පිළිවෙලකට වැඩ කළා. ඔහු ඒ යතුරු තුනම තබාගෙන හිටියේ එකම යතුරු කැරැල්ලක. මං ඒක ඔතෙ තරම් දකල තියෙනවා."

"ඒ යතුරු කැරැල්ල ඔහු ලන්ඩනයට රැගෙන ගියා?"

"ඔහු එහෙමයි කිව්වේ."

"ඔබේ යතුර කිසිම දවසක ඔබේ භාරයෙන් පිටවුණේ නෑහැ?"

"කිසිදවසක එහෙම වුණේ නෑහැ."

"හොඳයි. මේ වැඩේ කළ තක්කඩියා වෙස්ට් නම්, ඔහු ලෙහ සේප්පුවට හොර යතුරක් තියෙන්න ඇති. ඒ වුණත් ඔහුගේ සාක්කුවල තිබේ එවැන්නක් හමුවුණේ නෑහැ. තවත් කාරණයක් තියෙනවා මහත්මයා. අපි හිතවු සබ්මැරීනයේ රහස් සැලසුම් කාට හරි හොරෙන් විකුණන්න, ලිපිකරුවෙකුට උවමනා වුණා කියල. එතකොට මුල් පිටපත් හොරකම් කරගෙන යනවට වැඩිය පහසු නැද්ද, ඒවා පිටපත් කරගෙන යන් එක?"

"සාර්ථක පිටපතික් සාදාගන්න නම් ඒකට මේ ක්ෂත්‍රය ගැන හොඳ තාක්ෂණික දැනුමක් තියෙන කෙනෙක් වෙන්න ඕන. සාමාන්‍ය කෙනෙකුට ඒක කරන්න බැ." "

"මං විශ්වාස කරනවා සර් ජේම්ස්ටන්, ඔබටත්, වෙස්ට්ටත් ඒ තාක්ෂණික දැනුම තියෙනවා කියල?"

"සැකයක් නෑ ඒ දැනුම අපට තියෙනවා. ඒ වුණත් මං ඔබට ආයාචනය කර සිටිනවා, හෝම්ස් මහත්මයා. කරුණාකරල මාව මේකට පටලවා ගන්න එපා. නැතිවු සැලැස්සුම් වෙස්ට්ගේ සාක්කුවේ තිබිල හමුවුණා නේ. මෙහෙම සැක පහළ කරමින් අනුමාන කිරීමේ ඇති තේරුම මොකක්ද?"

"හොඳයි ජොන්සන් මහත්මයා, මෙන්න මේක ගැන ඔබ මොනවද කියන්නේ? මුල් පිටපත වගේම ප්‍රයෝජනයක් ගන්න පුළුවන් පිටපතක් සකස් කරගන්න දැනීමක් ඔහුට තිබුණා නම්, කාඩෝගන් වෙස්ට් ඇයි මුල් පිටපත්ම හොරකම් කළේ? එහෙම අවදානම් කාර්යක් ඔහු කරාවි. කියල හිතන්න අමාරුයි නේද?"

"හිතන්න අමාරුයි. නමුත් ඔහු ඒක කළා" ජොන්සන් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මෙම සිද්ධිය ගැන කළ හැම පරීක්ෂාවක දීම තේරුම් ගන්න බැරි යමක් එළියට ආවා. අර රහස් සැලසුම් දහයෙන් හතයි නේද හමුවුණේ? තුනක් තවමත් අතුරුදන්. මට අහන්න ලැබුණු විධියට වැදගත්ම ඒවා තමා ඒ තුන?"

"ඔව් ඒක හරි."

"එයින් ඔබ අදහස් කරන්නේ, ඒ සැලැස්සුම් තුන ලැබුණු පුද්ගලයින්ට, මේ සැලැස්සුම් හත නැතිවුණත් බිරුස්-පාර්ට්ටන් සම්මැරිනය හදන්න පුළුවන් කියලද?"

"නාවික හමුදාවේ ප්‍රධානීන්ට මං වාර්තා කළේ එහෙමයි. නමුත් අද මම අර සැලැස්සුම් තවදුරටත් පරීක්ෂා කරල බැලුවා. දන් මට හිතෙනවා, අර තුනෙන් විතරක් සම්මැරිනය හදන එක ලේසිවෙන එකක් නැහැ කියල. ඒකට හේතුව, සම්මැරිනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අවශ්‍ය වෙන ද්‍රව්‍යවල කපාට පද්ධතියක් තියෙනවා. ඒක ස්වයංක්‍රීයව ඇරෙන්න-වැහෙන විධියටයි මේ නව නිර්මාණයේ සැලසුම් කරලා තියෙන්නේ. ඒක අලුත්ම සොයා ගැනීමක්. වෝට්ගේ

සාක්ෂුවක තිබිලා ආපිණි ලැබුණු කඩදාසියක තමයි, ඒ ස්වයංක්‍රීය කපාට වල සැලැස්ම හා තාක්ෂණික විස්තර තියෙන්නෙ. එතකොට අර අනෙක් සැලැස්ම අනුවණට, විදේශිකයන්ට සම්මැරනය හඳුන්න ලැබෙන්නෙ නෑ. ස්වයංක්‍රීය කපාට ක්‍රමය ඔවුනට අමුතුවෙන්ම හොයාගන්න සිදුවෙනවා. නමුත් ඉතින් ඒ හොයාගැනීම ඉක්මන් කරන්න බැරිවේවි කියල මා කියන්නෙ නෑ."

"කොහොම වුණත් නැතිවී ඇති සැලැස්ම තුනයි හුඟක්ම වැදගත්?"

"ඔව්. ඒකෙ කිසිම සැකයක් නෑ."

"දන් ඔබේ අවසරය ඇතිව මේ කාර්යාලයේ ඇවිදලා, පරීක්ෂා කර බලන්න මං කැමතියි. ඔබගෙන් ඇසිය යුතු වෙනත් ප්‍රශ්නයක් මගේ සිහියට එන්නෙ නෑ."

හෝමස් යකඩ සේප්පුවේ අගුළු, දොරගුළු හා යකඩෙන් තනා තිබූ ජනෙල් ආවරණ පරීක්ෂා කර බැලුවේය. එහෙත් ඔහුගේ උනන්දුව වඩාත් කියුණු මුහුණුවරක් ගත්තේ, අප ගොඩනැගිල්ලෙන් පිටතට පැමිණ, ඒ සම්පයේ පිහිටි තණකොළ මිදුලට පා තැබූ පසුවයි. ජනෙලයෙන් පිටත විශාල මල් භූමියක් විය. එහි අතු කිහිපයක්ම කැඩී, බිඳී ඇඟිරී ගොස් ඇති බව දක්නට ලැබිණි. හෝමස් තම කාවයෙන් අතු වල එම පඵලවීම් පරීක්ෂා කර බැලුවේය. ඉන්පසු පොළොවේ වූ යම් නොපැහැදිලි සටහන් කිහිපයක් කෙරෙහිද ඔහු අවධානය යොමු කළේය. අවසන් වශයෙන් ඔහු ප්‍රධාන ලිපිකරුවාගෙන් ඉල්ලා සිටියේ, ජනෙල් ආවරණය කිරීමට ඇති දිගු යකඩ පියන් වසන ලෙසයි. එවිට එම පියන් දෙක, මැදින් එකිනෙකට ළං නොවෙන බව හෝමස් මට පෙන්වා දුන්නේය. ගොඩනැගිල්ලෙන් පිටත සිටි අයෙකුට, ඒ විවරය තුළින් ආරක්ෂක කාමරය තුළ සිදුවන දේ නැරඹීමට හැකියාවක් තිබිණ.

"දවස් තුනක පමාවෙන් හොඳුවාවටත් ඔක්කොම විනාශ වෙලා. ඒවායෙන් ප්‍රයෝජනයක් වෙන්නත් තිබුණා; නොවෙන්නත් තිබුණා. ඉතින් වොට්සන්, මං භික්ෂුණේ නෑ වූලිවි වලින් අපට හොයාගත හැකි තවත් මොනවා හරි ඇති කියල. මෙහෙත් නෙළාගැනීමට හැකි වූ අස්වැන්න ප්‍රමාණය බොහොම ස්වල්පයයි. බලමු ලන්ඩන් නගරයේදී මීට වඩා යමක් කළ හැකි වේවිද කියල."

එහෙත් චූලිචි දුම්රියපොළෙන් පිටත්වී යාමට පෙර අපේ අස්වැන්නට තවත් කල්ලක් එකතුකර ගැනීමට හැකිවිණි.

"මහත්මයා පසුගියදා ඇල්ගේට්හි දුම්රිය මාර්ගය අසල මියගොස් සිටි කාඩෝගත් වෙස්ට් නම් තරුණයා පිළිබඳවයි අප පරීක්ෂණ පවත්වන්නේ. සදුදා රාත්‍රි ප්‍රවේශපත්‍ර කවුළුවේ රාජකාරි කළ මහත්මයා හමුවෙන්න පුළුවන්ද?"

හෝම්ස් දුම්රිය ස්ථානාධිපතිගෙන් විමසුවේය. එම ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත් කරන්නා හමුවීමට අපට අවස්ථාව සලසා දෙන ලදී.

"ඔව් මහත්මයා. වෙස්ට් මහත්මයාට ප්‍රවේශ පත්‍රය අලෙවි කළේ මමයි. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ මේ දුම්රියපොළෙන් රැකියාවට යන එන කෙනෙක් නිසා මං ඔහුව හොඳට අදුනනවා."

"ඔහු පිටත්වී ගියේ කොයි වෙලාවේද?"

"ඔහු ගියේ රෑ අටයි කාලේ දුම්රියෙන්."

"ඔහු ප්‍රවේශ පත්‍රයක් මිලට ගත්තද?"

"ඔව් මහත්මයා. මට හොඳට මතකයි. ඔහු මිලට ගත්තේ ලන්ඩන් පාලම දුම්රියපොළට ප්‍රවේශ පතක්."

"ඔබට හොඳට විස්වාසයි?"

"ඔව්."

"ඔහු ප්‍රවේශ පත්‍ර කීයක් ගත්තද?"

"එකයි. එක් තුන්වැනි පංතියේ ප්‍රවේශ පත්‍රයක්. ඒ වෙලාවේ ඔහු සිටියේ හරිම කැලැබීමෙන්. හරි කලබලයකින්. ඔහුගේ ඉතිරි මුදල් වශයෙන් කාසි හතරකින් මම දුන්නා. කලබලගතිය නිසා ඒවා එකතුකර ගැනීමේ හැකියාවක් ඔහුට තිබුණේ නෑ. පස්සේ මං ඒ කාසි ටික එකතුකරලා ඔහුගේ අතලෙන් තැබුවා."

දුම්රිය කාලසටහන පරීක්ෂා කිරීමේදී අපට මෙම කරුණ සනිටුහන් විය. රාත්‍රි 7.30 ට පමණ වෙස්ට්බර් මෙනෙවිය හැරදමා පැමිණි තරුණයාට පිටත්වී යාමට තිබූ පළමුවැනි දුම්රිය රාත්‍රි 8.15 දුම්රියයි.

"අපට ලැබී ඇති කරුණු අනුව උපකල්පනයක් ගොඩනගන්න උත්සාහ කරල බලමු වොට්සන්."

හොමස් පැවසුවේ පැය හතරක පමණ නිහඩතාවයකට පසුවයි.

"අපි දෙන්නා හවුලේ පරීක්ෂණ කියක් නම් කළාද? ඒත් තීරණයකට එන්න මේ තරම් අමාරු එකකට අපි මුහුණ දුන්නද කියලා මට නම් මතක නෑහැ. මොනවා හරි අලුත් දෙයක් සොයාගෙන ඉදිරියට යන්න හදනකොට, ඉක්මනින් තවත් අලුත් බාධකයක් මතුවෙනවා. ඒ වුණත් අපි සැහෙන තරම් සතුටුදායක ලෙස ඉදිරියට ගිහින කියෙනවා.

වුලිව් වලදී අපට අහන්න ලැබුණු දෙවල් හැම එකක්ම වගේ කාඩෝගන් වෙස්ට්ට එරෙහිව ඉදිරිපත් වූ ඒවා. නමුත් ඔහුගේ කාර්යාලයේ ජනේලය අවටින් දකින්න ලැබුණු දෙයින් නම් තරුණයාට වාසිදායක යමක් සිදුවී ඇති බව හිතන්න පුළුවන්.

නිදසුනක් වශයෙන් අපි හිතමු, විදේශික ඔත්තුකාරයෙක් මේ තරුණයා හම්බවෙලා කතාබහ කළා කියල. එහෙම සාකච්ඡාවක් කෙරුණ නම්, ඒක වෙන්තෙ එක කොන්දේසියක් උඩයි. එනම් ඒ ගැන කිසිම දෙයක්, වචනයක් වත් කාටවත් හෙළිකරන්න එපා කියන පොරොන්දුව උඩ. ඔය කරුණු නිසා ඔහු මානසික වශයෙන් යම් කැළැඹීමකට පත්වෙනවා. ඔහු තමන්ගේ පෙම්වතියට කියා තිබූ දෙයින් ඒ බව සනාථ වෙනවා.

රිඟට අපි මෙහෙම හිතමු. ඔහු තමන්ගේ පෙම්වතිය සමග රහහලට යම්තැන ඉන්නෙ. හදිසියේම මීදුම තුළින් ඔහු දකිනවා, අර විදේශිය නියෝජිතයා තමන්ගේ කාර්යාලය පැත්තට යනවා. වෙස්ට් බොහොම ඉක්මනින් හිදිසි තීරණ ගන්න කෙනෙක්. ඔහුගේ හිතට එන්නෙ තමන්ගේ රාජකාරිය, වගකීම. ඔහු පෙම්වතිය අමතක කරල තමන්ගේ යුතුකම් සිහිකරනවා. තරුණයා අර මිනිසා පස්සෙන් යනවා. ජනේලයට ළඟාවෙනවා. රහස් ලියවිලි ටික විදේශිකයා ගන්න හැටි දකිනවා. හොරා පස්සෙන් ලුහුබැඳ යනවා. ඔන්න එතකොට අපට මුලදී මුහුණ දෙන්න වුණු දුෂ්කර තාවයක් මහහැරී යනවා. ඒ මොකක්ද? සැලැස්ම වලින් පිටපත් සකස්කරගන්න තමන්ට හැකියාව තියෙද්දී, අවදානම් විධියට මුල් පිටපත් හොරකම් කරගන්න කෙනෙක් පෙළඹෙන්නෙ නෑහැ. නමුත් විදේශික

මත්තුකාරයා නම් මුල් පිටපත හොරා ගත යුතුමයි. ඒ තරම් දුරට අපේ උපකල්පනය ශක්තිමත්."

"එතකොට සැලසුම් හොරකම් කළේ තරුණයා වෙන්න බැහැ. එහෙම නේද?" මම ඇසිමි.

"ඔව්."

"ඔබේ ඊළඟ පියවර මොකක්ද?"

"මන්න එතකොටයි අපට ඊළඟ අමාරුකම් වලට මුහුණපාන්න වෙන්නේ. කෙනෙකුට මෙහෙම තිබෙන්න පුළුවනි. අර වගේ දෙයක් දුටුවාම කාඩෝගන් වෙස්ට්ගේ පළමුවැනි ප්‍රතිචාරය මොකක්ද? ඔහු තක්කඩියාව අල්ලාගෙන කෑගහලා අනතුරු අඟවනවා. ඔහු එහෙම නොකළේ ඇයි? එහෙම නම් සැලසුම් හොරකම් කළේ කාර්යාලයේ ඔහුගේම ලොක්කෙක්ද? අන්න එතකොට වෙස්ට් මෙහෙම හැසිරුණේ ඇයි කියන එක පැහැදිලියි.

එහෙමත් නැත්නම් මෙහෙමද? ලොක්කා වෙස්ට්ට අහුනොව්, මිදුම් පටලයේ සැඟවිලා පැනලා යනවා. ඔහු යන්නේ ලන්ඩනයට බව තරුණයා දන්නවා. හොරාව අල්ලා ගැනීමේ අරමුණෙන් ඔහුත් යනවා, හොරා පිටුපසින් ලන්ඩනයට. තරුණයා දන්නවා, ලොක්කා ලන්ඩනයේ නැවතී ඉන්නේ කොහේද කියලා. ඒ වෙලාවේ වහාම පිටත්වී යන එක තරුණයාට අභාවශ්‍ය වුණා. එහෙම නැත්නම් තමන්ගේ පෙම්වතිය සහ මිදුමේ තනිකරලා, ඔහු කොහොමටවත් යන්නෙ නැහැ. ඇයට විස්තර කර කර ඉන්න හෝ ආපහු ඇවිත් දනුම්දීල යන්න ඔහු ප්‍රමාද වුණෙත් නෑ. එව්වරයි. මෙතැනින් එහාට අපට මොකුත් හිතාගන්න අමාරුයි.

අපට මෙතැනින් ඉදිරියට යාමට, ප්‍රමාණවත් තරම් හෝඩුවාවක් ලැබිල නැහැ. මෙතැන සිට, දුම්රියක වහලේ ඔහුගේ මළසිරුර හමුවුණු තැන දක්වා සියල්ල නොපැහැදිලියි. දන් මම හිතාගත්තේ කරුණු හොයා බැලීම අනික් කෙළවරෙන් පටන් ගන්න. මයික්‍රොස්ට් අපට අවශ්‍ය ලිපිනයන් ලබාදී තියෙනවා නම්, උවමනා කරන මිනිසා හොයාගෙන යෑමට අපට හැකිවිය යුතුයි."

අප බේකර් විලියම් දෙවන පැමිණෙන විට හෝම්ස් තමට ලිපියක් ලැබී තිබිණ. කැපෑලේ වේගය පරදවමින් එය රැගෙන විත් තිබුණේ රජයේ පණිවුඩකරුවකු විසිනි.

"සුළු පරිමාණයේ උන් හුඟක් ඉන්නවා. නමුත් මේ වගේ මහා පරිමාණයේ එකකට අනගැසීමට ඉඩ ඇති අය ඉන්නේ කිහිපයයි. මේ අය ගැන සලකා බැලීම වටී.

ඇඩොල්ෆ් මේයර් - 13 ග්‍රේට් ජෝජ් විවීය
වෙස්ට්මින්ස්ටර්

ලුවී ලා රෝකියර් - කැම්බින් මන්දිරය
නොට්හිල්

හියුගෝ ඔබර්ස්ටයින් - 13 කෝල්ෆීල්ඩ් උද්‍යානය,
කෙන්සිංටන්.

අන්තිමට සඳහන් කර ඇති පුද්ගලයා සද්දා ලන්ඩන් නගරයේ ගැවසුණු බවට වාර්තා වී ඇත. නමුත් දැන් ඔහු පිටවී ගොස් ඇතිබවට ආරංචියි. යම්කිසි දියුණුවක් ඔබ ලබා ඇති බව ඇසීමටත් සතුටුයි. ඔබගේ අවසන් වාර්තාව ලැබෙන තුරු කැබිනට් මණ්ඩලය නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටියි. පාලන තන්ත්‍රයේ ඉහළින්ම ඔබට සහයෝගය පළවී ඇත. ඔබට අවශ්‍ය නම්, රජයේ සම්පූර්ණ ආරක්ෂක ශක්තිය ඔබ වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වීමට ඕනෑම මොහොතක සූදානම්.

මයික්‍රොෆෝන්."

"වොට්සන්. අර හම්ප් ඩම්ප් ලමා හිතයේ වගේ මෙතැනදීත් රජතුමාගේ අශ්වයින්ටයි, රජතුමාගේ සේවකයින්ටයි මේ ප්‍රශ්නය විසඳීමට මොකුත්ම කරන්න බෑ." හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි.

ඔහු ලන්ඩන් නගරයේ විශාල සිතියමක් මේසය මත දිග හැරියේය. මීළඟට දැඩි අවධානයකින් තැන් තැන් සොදිසි කිරීමට පටන් ගත්තේය. මද-වේලාවක් ගතවෙද්දී ඔහු යමක් සොයාගෙන සැහීමට පත් වූ බවක් පෙනිණ.

"ඔන්න බඹරය අපේ පැත්තටත් යන්නමින් කැරකෙන්න පටන් ගන්නා හැඩයි වොට්සන්. මට අවංකවම හිතෙනවා මොන තරම් කරදර වෙලා හරි, අන්තිමේදී අපට මේ ගැටලුව ලිහාගන්න හැකිවේවි

කියල. "හෝම්ස් මගේ පිටට පහරක් ගැසුවේ හිතේ එක්වරම ඇතිවූ අතිශය සතුටකිනි.

"මං දන් විකකට එළියට යනවා. නමුත් ඒ, සතුරන්ගේ පා සටහන් වැටී තිබෙන්නේ මොන පැත්තටද, ප්‍රහාරය අරඹන්න පුළුවන් මොන පැත්තෙන්ද කියල පරීක්ෂා කරල බලන්න විතරයි. මගේ විශ්වාසවත්ත මිත්‍රයා සහ වර්තාපදාන සටහන්කරුවා අත ලහිනම තැබුව කිසිම වැදගත් කටයුත්තක් මම අරඹන්නෙ නෑ. ඔබ මෙහේ දිගටම රැඳී ඉන්නවද? බාග වෙලාවට තවත් පැයක් හෝ දෙකක් ගතවෙද්දී මං ආපහු එන්නත් ඉඩ තියෙනවා. මං හුඟක් ප්‍රමාද නම් කඩදාසිසි පැනයි ලඟට අරගෙන, කථාවක් ලියන්න පටන් ගන්න වොට්සන්. මාතෘකාව; අපි රට බේරා ගත් හැටි. . . ."

ඔහුගේ සිතේ ඇතිවූ ප්‍රමෝදය මගේ සිතේ ද සැහැල්ලුවක් ඇති කළේය. හෝම්ස්, තම සිතේ ඇතිවන තෘප්තිමත් හැඟීමක් එතරම් පහසුවෙන් පිටතට පෙන්වන පුද්ගලයෙක් නොවේ. එසේ වුවත් අද ඔහු ඒ ප්‍රතිපත්තියෙන් ඇත්ට් ඇත. එයට සෑහෙන තරම් විශේෂ හේතුවක් තිබිය යුතුය. හැන්ඩ්වරුව පූරා මම නොඉවසිල්ලෙන් ඔහු එතතුරු බලා සිටියෙමි. රෑ නවය පසුවෙද්දී ලියුම් කැබැල්ලක් රැගත් පණිවුඩ කරුවෙක් අපේ නිවසට පැමිණියේය.

"කෙන්සිංටන්හි ග්ලෝස්ටර් පාරේ ගෝල්ඩ්නි අවන්හලේ රෑ කෑම ගනිමින් සිටිමි. මා සමග කෑම ගැනීමට වහාම පැමිණෙන්න. ඔබ එනවිට නියනක්, අඳුරු කළ හැකි ලන්තාරුමක්, අඟුළු අරින කවුළක් සහ ඔබේ රිච්ටර්ස් ගෙන එන්න.

එස්. එච්"

මුළු නගරයම මිදමෙන් වැසී ඇත. ගැස්ලාම්පු වලින් විහිදෙන්නේ මද ආලෝකයකි. හෝම්ස් මට ගෙන ඒමට නියම කළ උපකරණ කට්ටලය මගේ සිතේ බරක් ඇති කිරීමට සමත් විය. ඒවා මෙවැනි මහත්මයෙකු විසින් ගෙනයෑමට කිසිසේත් සුදුසු ඒවා නොවේ. මගේ පිට කබායේ ඇතුළු සාක්කුවක ඒවා සහවාගෙන, කුලීරියක නැඟී, ගෝල්ඩ්නි අවන්හල බලා පිටත්වී ගියෙමි. එහි

ඉදිරි දොරටුව කිට්ටුව රවුම් මේසයක් අසල මගේ මිතුරා වාඩිවී සිටියේය.

"වොට්සන් ඔබ මොනව හරි කැවද? අපි තිත්ත දොඩම් වලින් රසකළ කෝපි බොමු. මේ අවන්හල් හිමියාගේ විශේෂ සුරුට්ටුවක් තියෙනවා. එකක් බිල බලන්න. කෝ ආයුධ වික ගෙනාවද?"

"ඔව් මගේ පිටකබා සාක්කුවේ."

"විශිෂ්ටයි. ඉස්සර වෙලා මං ඔබට කියන්නම්, මේ දක්වා මම මොනවද කරල තියෙන්නෙ කියල. ඊට පසු මම කියන්නම්, මිළහට අපි කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ මොනවද කියල. මේ වෙනකොට ඔබට පැහැදිලි ඇති වොට්සන්, කාඩෝගන් වෙස්ට් තරුණයාගේ සිරුර වැටී තිබුණු තැන ගැන මං කිව්ව දේ. සැකයක් නෑ. මිනීමරුවා ඒක දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩින් තැබුවා. සිරුර බිමට ඇදවැටුණේ, දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩ තිබිල මිස, එය ඇතුළතින් නොවන බව මට මුල ඉඳලම පැහැදිලි වුණා."

"එය දුම්රිය පාලමක් උඩ ඉඳලා දමමින් වෙන්න බැරිද?"

"ඒක වෙන්න විධියක් නෑ. ඔබ දුම්රිය මැදිරියක වහලක් පරීක්ෂා කළොත් ඔබට පෙනේවි. එහි මතුපිට හැඩය තරමක් රවුම් බව. එහි අයිතවල ආරක්ෂක වැට්ටල් වැනි දේ නැහැ. ඒ නිසා අපට කියන්න පුළුවනි, තරුණයාගේ සිරුර ස්ථිර වශයෙන්ම දුම්රිය මැදිරියේ වහල උඩ තැබුවා කියල."

"ඔහුව එවැනි තැනක තැබුවේ කොහොමද?"

"අන්න ඒක තමයි අපට පිළිතුරු දෙන්න තියෙන ප්‍රශ්නෙ. මෙය කළ හැකි එක ක්‍රමයක් තියෙනවා. ඔබ දන්නවා ඇති ලන්ඩනයේ වෙස්ට් එන්ඩ් ප්‍රදේශයේ තැන් කිහිපයකදී, උමං දුම්රිය උමගෙන් එළියට ඇවිත්, එළිමහනේ ගමන් කරනවා. එහෙම දුම්රියක ගමන් කරද්දී මං දකළ කියෙනවා, කෙළින්ම මගේ හිසට උඩින් ගෙවල් වල ජනේල. ඒ මහපොළොව මට්ටමේ හදල තිබෙන ගෙවල් වල ජනේල. හොඳයි. යම් විෂයකින් මේ හරියේදී, දුම්රියක් හරියටම එවැනි ජනේලයක් යටින් නැවැත්කුවා කියල හිතමු. එතකොට මළසිරුරක් දුම්රියේ වහල උඩින් තියන්න අපහසු ද?"

"මට තම හිතෙන්නේ ඒක වෙන්න බැහැ කියල."

"මෙහෙම වෙලාවට අපේ පරණ මූලධර්මයට යන්න මීන වොට්සන්. විය හැකියි කියල අප කරන උපකල්පන හැම එකක්ම අසාර්ථක නම්, කොයිතරම් විය නොහැකියි කියල හිතුවත්, ඉතිරි වී ඇති එක තමා සත්‍යය. මේ වෙලාවේ අනෙක් හැම උපකල්පනයක්ම පරාජය වුණා. ලන්ඩනයෙන් හදිසියේ පිටවී ගිය අර විදේශික ඔක්තුකාරයා පදිංචිව හිටියේ, උමං දුම්රිය මාර්ගයකට ඉහළින් ජනෙල් පෙනෙන නිවාසයක බව සිතියම බැලුවාම මට අවබෝධ වුණා. මගේ හිතේ ඇතිවුණු ක්ෂණික සතුටට ඔබට පුදුමත් හිතුණා."

"ආ ඒක නිසා ද ඔබ මහත් සන්තෝෂයට පත්වුණේ?"

"ඔව් ඒක නිසා නමයි. අංක 13 කෝල්ලිල්ඩ් උදානයේ හිසුගෝ ඔබර්ස්ටයින් මහත්මයා ගැන තමයි මගේ අවධානය යොමුවුණේ. මගේ වැඩකටයුතු පටන් ගත්තේ ග්ලෝස්ටර් මාවතේ දුම්රියපොළෙන්. බොහොම කරුණාවත්ත දුම්රිය නිලධරයෙක්, මා සමඟ දුම්රිය මාර්ගය දිගේ ඉදිරියට ඇවිදගෙන එන්න ඉදිරිපත් වුණා. කෝල්ලිල්ඩ් උදානයේ සමහර ගෙවල් වල, පිටුපස්සේ ජනේල වලට කෙළින්ම පහසින් තිබෙන්නේ, උමං දුම්රිය මාර්ගයේ ඉහළින් විවෘත කොටස. අර කරුණාවත්ත නිලධරයා ඒ බව මට පෙන්වා දුන්නා. මෙතැන දුම්රිය මංසන්ධියක්. ඒ නිසා මෙම විවෘත ස්ථානයේ උමං දුම්රිය නියෝලමත් වී මිනිත්තු කිහිපයකට තවතින බවත් ඔහු මට කීවා."

"විශිෂ්ටයි හෝම්ස්! ඔබට අනුවුණා පොට."

"ඔව්. මේ දක්වාත් මං නිවැරදියි වොට්සන්. තවම අපි ටිකෙන් ටික ඉදිරියට යනවා. ඒත් අපේ ඉලක්කය බොහොම ඇතයි. කෝල්ලිල්ඩ් උදානයේ පිටුපස කොටස බලාගැනීමට මට හැකිවුණා. ටිලහට මම නිවසේ ඉදිරිපසින් ගියා, එහි පදිංචි කාරය හමුවෙන්න. මට දකින්න ලැබුණේ මොකක්ද? කුරුල්ලා ඉහිලී ගිහිත්!

ඒක ගෘහභාණ්ඩ නොතිබුණු විශාල නිවසක්. එක සේවකයෙක් පමණක් වැඩට නියාගෙන, ඔබර්ස්ටයින් මෙහි තනිවමයි ජීවත්වෙලා තියෙන්නේ. සමහර විට මේ සේවකයාත්, ස්වාමියාගේ රැකියාව ගැන දන්න උදව්කාරයෙක් වෙන්න ඇති. අපි මතක තබාගත යුතුයි, ඔහු හොයාගත් "බඩු තොගය" භාරදීමට ඔබර්ස්ටයින්

යුරෝපා මහාද්වීපයට ගොස් ඇති බව. නමුත් එහෙම යන්න ඇත්තේ රටෙන් පැන යන අදහසකින් නොවෙයි. ඒ මොකද ඔහුට හයවෙනෙන කාරණයක් නැහැ. ඔහු අත්අඩංගුවට ගන්න කියලා විශේෂ බලපත්‍රයක් නිකුත් කරලාත් නැහැ. ඒ වගේම නිල නොවන රහස් පරීක්ෂකයෙක් හදිසියේ ඔහුගේ නිවස සොදිසි කරාට් කියල, ඔහුට නිකමට වත් හිතෙන එකක් නැහැ. ඒ වුණත් අපි දන් කරන්න හදන්නේ එයයි."

"අපට අවසර පත්‍රයක් අරගෙන මේක නීත්‍යානුකූලව කරන්න බැරිද හෝමිස්?"

"අපට ඔහුට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරන්න සාක්ෂියක් නැතිතරම්. ඒ කාරණාවල හැටියට බලපත්‍රයක් ගැනීම හරි අමාරුයි."

"අපට ගෙට ඇතුළුවෙලා, මොනවා හරි කරගන්න පුළුවන් වේවි කියලා ඔබ හිතනවද?"

"ඒක දන්ම කියන්න බැහැ. ඔහුට ලැබුණු ලිපි ලේඛන මොනවා හරි ගේ ඇතුළේ කියනවද කියල අපි දන්නෙ නැහැ නෙ."

"මේ වැඩේ මගේ හිතට නම් අල්ලන්නෙ නැහැ හෝමිස්."

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. ඔබට කියෙන්නේ වීරිය අයිතව වෙලා, කවුරු හරි එතවද කියලා සොදිසියෙන් සිටීම පමණයි. අපරාධ කාරයාගෙ කොටස මං කරන්නම්. මේක සුළු සුළු නීතිරීති ගැන හිතමින් පහුබහින්න වෙලාව නෙමෙයි. මතකද මයික්‍රොෆෝන් ලියුම? නාවික හමුදාව, කැබිනට් මණ්ඩලය, තවත් ඉහළම කෙනෙක් අපෙන් සතුටුදායක තොරතුරක් ලැබෙනතුරු නොඉවසිල්ලෙන් බලාගෙන ඉන්නවා. අපට වෙන කරන්න දෙයක් නැ. මේ පියවර ගතයුතුමයි."

මම වාඩිවී සිටි තැනින් නැගිටිවෙමි.

"ඔව් හෝමිස්. අප යා යුතුමයි."

මගේ මිත්‍රයා තැහිට, මට අතට අත දුන්නේය.

"මං දනගන්නා ඔබ කොහොමට වත්, පස්සට යන්නේ නැතිබව. මෙතැන ඉඳන් එහේට හැකුක්ම භාගයක් දුරයි. එක් හදිසි වෙන්න ඕනෙ නැ. අපි පයින් ඇටිදගෙන යමු. අපේ ගෙවල් බිඳීමේ උපකරණ ටික බිම අතහරින්න එපා. සැකයහිත පුද්ගලයන් හැටියට හිරභාරයට ගැනුණොත් ප්‍රශ්නය දික් ගැස්සෙනවා."

ලන්ඩනයේ වෙස්ට් එන්ඩ් ප්‍රදේශයේ තිබූ කෝල්ට්ලිඩ් උද්‍යානයේ නිවාස පෙළ, මධ්‍යම වික්ටෝරියානු යුගය සිහිගන්වන එකක් විය. අප යා යුතු නිවසට අල්ලපු වත්තේ, කුඩා දරුවන්ගේ ප්‍රිය සම්භාෂණයක් පැවැත්වෙමින් තිබිණි. ළමා ගීතවල මිශ්‍රරු නාදය, පියානෝවකින් නැඟුණු සුමිහිරි සංගීතය, කෙළි කවට සිනා හඬ, රාත්‍රිය පුරා රැඳී පිළිඳවී දුන්නේය. තවමත් පැතිර පැවැති මීදුම, අප වටා ගලා ගොස් මිත්‍රශීලී ආවරණයක් සකසා දුන්නේය. තම ලන්තැරුම දැල් වූ හෝම්ස්, එහි ආලෝකය විශාල දොර වෙත එල්ල කළේය.

"මෙතන දොර ඇරගන්න එක සැහෙන අමාරු වැඩක්. යතුරු වලින් පමණක් නෙමෙයි, ඇතුළෙන් සොයිබ වලිනුත් මේක සම්පූර්ණයෙන්ම අගුළු දමලයි තියෙන්නේ. අපට මීට වඩා පහසුවෙන් ඇතුළු වෙන්න හැකිවෙයි, ගේ අනෙක් පැත්තෙන්, බිම්මතලට බැස්සොත්. මුර සංචාරයේ යෙදෙන පොලිස් හටයෙක් එබී බැලුවොත් අපි අර ආරුක්කුව පිටුපස හැංගෙමු. ඔබේ අත දෙන්න වොට්සත්. මං පහළට බැහැල, ඊළඟට ඔබවත් ගන්නමි."

මිනිත්කුවකින් අපි එතැනට ළඟාවීමු. අප අඳුරු සෙවණැලි අස්සේ සැහවී ගන්නා පමණි. නිවස අසල පාරේ ගමන්ගත් පොලිස් හටයෙකුගේ සපත්තු ශබ්දය පැහැදිලිවම ඇසෙන්නට විය. එය කෙමෙන් අඩුවී ගියේය. පහළින් පිහිටි දොර වෙත ගිය හෝම්ස් ඔහුගේ රාජකාරිය පටන් ගත්තේය. සැහෙන වේලාවක් අගුළු දෙසට නැමී ඔහු දඩ් උත්සාහයක් ගන්නා අයුරු මම දුටුවෙමි. අන්තිමේදී ශබ්දයක් තහමින් දොර විවෘත විය. ඉක්මනින් අඳුරු බරාදය දෙසට පැන, අපි දොර වසා දමුවෙමු. රවුම් තරප්පු පෙළ දිගේ අප ඉහළට නැඟුණේ හෝම්ස් අතේ වූ ලන්තැරුමේ එළියෙනි.

"මෙන්න මේක වෙන්න ඕනෑ තැන."

මගේ මිත්‍රයා පැවසුවේ ලන්තැරුමේ කහ පැහැ එළිය බිම් මට්ටමේ පිහිටි කුඩා ජනේලයක් දෙසට යොමුකරමිනි. ඔහු එය විවෘත කළා පමණි. සියුම් දෙදරුම් හඬක් ලෙස ඇරඹුණු ශබ්දයක්, ඉතා ඉක්මනින් සෝෂාවක් බවට පෙරළෙන හඬ, ජනේලයට පහළින් ඇසිණි. ඒ නිසැකවම දුම්රියක හඬ බව හඳුනාගත හැකිවිය. දුම්රියෙන් නැඟුණු සෝෂාව කන් බිහිරිකරවන තරම් නියුණුව මට දැනිණි. ඉන්පසු එය ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගියේය. හෝම්ස් ජනේල්

පඩිය අයිතට ලත්තැරුම් ළං කළේය. දුම්රිය එන්ජින් වලින් නිකුත් වූ ගල් අතුරු දුමෙන්, එහි සනකම් දැලි තට්ටුවක් සෑදී තිබිණි. එහෙත් එහි සමහර තැන්වල මැතදී යමක් ඇතිල්ලීම නිසා, දැලි පිය දමී ගොස් ඇති සැටි අපි දුටුවෙමු.

"ඔබට පෙනෙනවා නේද මළසිරුර කියාගෙන හිටියේ කොහේද කියලා? ඔහෝ! වොට්සන් මේ මොකක්ද? කිසිම සැකයක් නෑ. මේක ලේ පැල්ලමක්." හෝම්ස් ජනෙල් පඩියේ දිව රාමුව මත ඇඳී තිබුණු දුඹුරු පැහැති පැල්ලමක් වෙත මගේ අවධානය යොමු කළේය.

"ඒ පැල්ලම මේ තරස්පුවේ ගල් පඩි මතක් දිගටම තියෙනවා. සිද්ධිය වුණු අයුරු මේකෙන් පැහැදිලිව ප්‍රදර්ශනය වෙනවා. දන් ඉතින් දුම්රියක් නවත්වන තුරු අපි බලා ඉඳිමු."

අපට බොහෝ වේලාවක් බලාසිටීමට සිදුනොවීය. ඊළඟට පැමිණි දුම්රිය බිහිසුණු හඬක් නංවමින් උමගෙන් එළියට ඇඳී ආවත්, විවෘත පෙදෙසට එද්දී වේගය අඩු කළේය. ඊළඟට එය තිරිංග තද කළේ අම්බර් හඬක් නංවමිනි. දන් අපට හරි කෙළින්ම පහළින් දුම්රිය මැදිරියේ වහළ දකින හැකි විය. ජනෙල් කවුළුවේ සිට එතැනට අඩි හතරක් වත් නොතිබිණි. හෝම්ස් ජනෙල්ය හෙමින් වසා දමීමේය.

"අප කරල තියෙන සොයාගැනීම් මේ දක්වාම නිවැරදියි. ඔබට මොනවද හිතෙන්නේ?"

"විශිෂ්ට සොයා ගැනීමක් හෝම්ස්. ඔබ මේ තරම් සාර්ථක ලෙස, පැටළුණු ගැටලුවක කරුණු සොයාගත් බවක්, මට නම් සිහිකරන්න වත් බැහැ." මම කීවෙමි.

"මට ඒකට එකඟවෙන්න අමාරුයි. මළසිරුර දුම්රිය මැදිරියේ වහළේ තියෙන්න ඇති කියල මම කිව්ව නේ. ඒ නිගමනය බොහොම අමාරුවෙන් ලබාගත් එකක් බව ඇත්තයි. එතැන සිට ඉදිරියට අනෙක් දේවල් මතුවෙන්න පටන් ගත්තේ උත්සාහයකින් තොරවයි. අපට මුහුණපාන්න වෙන දුෂ්කරතා තවමත් ඉවර නැහැ. අපට ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි තවත් යමක් හොයාගන්න පුළුවන්ද කියල බලමු."

කුස්සියෙන් පටන්ගත් පියගැට පෙළ දිගේ අපි ඉහළටම නැග්ගෙමු. එය අවසන් වූයේ, පළමුවැනි තට්ටුවේ කාමර සමූහයක් ඉදිරියේ ආලින්දයකටයි. ඉන් මුල්ම කාමරය, කෑම කන කාමරයයි. ගෘහ භාණ්ඩ වලින් පිරී තිබුණු එහි වැදගත් යමක් දක්නට නොලැබිණ. දෙවැන්න නිදන කාමරයකි. එහි ද සිත් අදනා සුළු බවක් නොවීය. තුන්වැන්නේ ප්‍රයෝජනවත් යමක් සොයා ගැනීමට හැකි බවක් දිස්වීය. මගේ මිත්‍රයා එය ක්‍රමානුකූලව පරීක්ෂාවට ලක්කිරීම ඇරඹීය.

කාමරය පුරා සෑම තැනකම අපාත්පත් හා කඩදාසි ගොඩගසා තිබිණි. ඒ සියල්ල අවුස්සා දමීම නිසා අවුල් ගොඩක් බවට පත්වී තිබිණ. මෙය කිසිවෙකු විසින් කන්තෝරු කාමරයක් ලෙස යොදාගත් එකක් බැව් පැහැදිලිය. හෝම්ස් ඉතා ඉක්මනින් සෑම ලාච්චුවක්ම, සෑම අල්මාරියක්ම සියුම් සෝදිසියකට භාජනය කළේය. එතෙක් ඔහුගේ දඩි අධිෂ්ඨානශීලී මුහුණ, ඔප වැටෙන අන්දමේ ආලෝකයක් දක්නට නොලැබිණි. සම්පූර්ණයෙන්ම පැයක් ගත වී ගියත්, අප සිටියේ සෝදිසිය පටන් ගත් තැනමයි.

"මේ කපටි හිව්ලා, උෘ ගියා භාර හඳුනාගන්න බැරවෙන්න, අඩි සටහන් මකා දමලා. ඔහු වරදක් කළ බවට චෝදනා නැගිය හැකි කිසිවක් නෑ. ඔහුගේ රාජ්‍ය විරෝධී බිහිසුණු ලිපි හුවමාරුව එක්තරා විනාශ කරල; එහෙමත් නැත්නම් මෙතැනින් ඉවත්කරගෙන ගිහිත්. අපට තවත් බලන්න ඉතිරි වෙලා තියෙන්නෙ මෙව්වරයි."

හෝම්ස් කීවේ කුඩා යකඩ පෙට්ටියක් පෙන්වමිනි.

ලියනමේසය මත තිබූ එය, මුදල් දමීමට භාවිතකරන තාලේ කුඩා යකඩ පෙට්ටියකි. ඒ තුළ රෝල් කළ කඩදාසි කිහිපයක් විය. ඒවායේ සටහන්ව තිබුණේ යම්කිසි අංක සමූහයක් හා ගණනය කිරීම් පමණකි. එහි සමහර තැන්වල, "ජලයේ පීඩනය" සහ "වර්ග අභලකට ඇතිවන තෙරපුම" ආදී වචන ලියා තිබිණි. ඒ නිසා එය සබ්මැරීන නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ යමක් බව අපි වටහා ගතිමු. හෝම්ස් ඒ සියල්ල පසෙකට දමීමේය. පෙට්ටියේ අඩියේ වූයේ තරමක් ලොකු ලියුම් කවරයකි. හෝම්ස් එය යටිකුරු කර, ඇතුළත වූ දෑ මේසය මතට හැළීය. එහි වූයේ පුවත්පත් වලින් කපාගන්නා ලද කොටස් කිහිපයක් පමණි. හෝම්ස්ගේ

මුහුණේ එක්වරම, බලාපොරොත්තුවක සේයා පහළවෙන අන්දම මම දුටුවෙමි.

"මේ මොනවද වොට්සන් මේ? පුවත්පතක පළවන දන්වීම් ආකාරයට යැවූ රහස් පණිවුඩ කිහිපයක් තේද? මේව පළවෙලා තියෙන්නේ "ඩේලි ටෙලිග්‍රාෆ්" පුවත්පතේ පොද්ගලික තීරයේ. දිනයත් කිසිවක් නැහැ. නමුත් පණිවුඩ මෙතැන අමුණලා තියෙන්නේ එකකට පසු එකක් පිළිවෙළින් විය යුතුයි. මේක වෙන්න ඇති පළමුවෙනි එක.

"මිට කලින් තොරතුරක් ලැබෙව් යයි බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියෙමි. කොන්දේසි වලට එකඟයි. කාඩ්පතේ ලිපිනයට සම්පූර්ණ විස්තර ලියා දන්වන්න.

පියරෝ."

මෙන්න ඊළඟ එක

"තේරුම් ගත නොහැකි තරම් සංකීර්ණයි. සම්පූර්ණ වාර්තාවක් ඔහු. බඩු ලබාදෙන තුරු ද්‍රව්‍ය සුදානමින් ඇත.

පියරෝ."

ඊට පසු,

"කාරණය ඉතාම මැදගත්. පොරොන්දු වූ ලෙස සම්පූර්ණ නො කළොත් අත්හැර දැමීමට සිදුවෙවි. වෙලාවක් හා තැනක් ලිපියකින් දන්වන්න. දන්වීමකින් එය ස්ථිර කරමි.

පියරෝ."

අවසන් වශයෙන්,

"සද්දා රැ නවයෙන් පසු. දෙවරක් නට්ටු කරන්න. ඔය තරම් අවිශ්වාස කරන්න එපා. අප පමණයි. බඩු ලබාදුන් විට, ගෙවීම සම්පූර්ණයෙන්ම මුදලින්

පියරෝ"

සැහෙන තරම් දුරට සම්පූර්ණ වාර්තාවක් වොට්සන්. අපට අතික් කෙළවරේ ඉන්න තක්කඩියා අල්ල ගන්න පුළුවන් නම්."

මේසයට තට්ටු කරමින් හෝම්ස් කල්පනාවකට වැටුණේය. අවසානයේ ඔහු පුටුවෙන් නැගිටිවේ, තීරණයක් ගත් ආකාරයටයි.

"කමක් නෑ. බාගවෙලාවට මේක අපි හිතන තරම් අමාරු වෙන එකක් නෑහැ. මෙතේ තවත් කරන්න දෙයක් ඉතිරිවෙලා නෑහැ වොට්සන්. අපි "ඩේලි ටෙලිග්‍රාෆ්" පුවත්පත් කාර්යාලයටත් ගොඩවැදිලා ආපහු යමු. අපි සාර්ථක ලෙස වැඩ කළ දවස එතැනින් නිමා කරමු."

* * *

පසුදා උදෑසන ආහාරය ගැනීම අපි අවසන් කරමින් සිටියෙමු. අප හමුවීමට මයික්‍රොෆෝම්ස් සහ ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනා පැමිණියහ. කලින් දිනයේ අප විසින් කරන ලද කටයුතු පිළිබඳව මගේ මිත්‍රයා ඔවුනට විස්තරයක් කළේය. ගෙට ඇතුළුවීම සඳහා අප දොර අගුළු කැඩූ අයුරු විස්තර කරදී ලෙස්ට්‍රේඩ් හිස සැලුවේ එය අනුමත නොකරන අයුරෙනි.

"පොලිස් සේවයේ ඉන්න රහස් පරීක්ෂකයන්ට නම්, මේ වගේ දේවල් කරන්න අවසර ලැබෙන්නේ නෑහැ හෝම්ස් මහත්තයා. ඔබ, අප පරදවමින් හොඳ ප්‍රතිඵල අත්කරගැනීමේ පුද්ගලයන් නෑ. ඒ වුණත් ඔය වැඩේ දිගින් දිගටම කරන්න යන්න එපා. එහෙම කළොත් ඔබත් ඔබේ මිත්‍රයාත් අහඹිම ලොකු අමාරුවක වැටෙවි."

මේසය මත වූ එදා උදයේ ඩේලි ටෙලිග්‍රාෆ් පුවත්පත හෝම්ස් අතට ගත්තේය.

"ඔබ දුටුවද අද පත්තරේ පියරෝ පළකර ඇති දත්වීම?"

"මොනවා? තවත් එකක්?"

"ඔව්. මේ බලන්න."

"අද රාත්‍රියේදී එම ස්ථානයේදීම. එම වේලාවටම. අනිශ්චිතව වැදගත් කරුණක්. ඔබේ ආරක්ෂාවට එල්ල වී ඇති අවදානමක් ගැන.

පියරෝ."

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන්! උං අද ආවොත් නම් කොහොම හරි උංව අල්ලා ගන්නවා." ලෙස්ට්‍රේඩ්ට කැගැසිණ.

"මං මේ දන්වීම පළකිරීම සඳහා භාරදෙද්දී මගේ අරමුණ වුණේ ඒකයි. ඔබ දෙදෙනාටත් රැ අට වෙනකොට කෝල්ලිල්ඩ් ලදානයිට එන්න පුළුවන්ද? මේ ගැටලුව විසඳීමට අපට තවත් ඉදිරියට යා හැකියි."

* * *

ෂර්ලොක් හෝම්ස් සතුව තිබූ තවත් අතිවිශේෂ ගුණාංගයක්, මෙහිදී සඳහන් කිරීම වටී. මොනවා හෝ බැරෑරුම් කටයුත්තක යෙදීම ඔහුට භාර වී ඇතැයි සිතමු, ඒ වෙනුවෙන් ඔහුට තවත් කළ යුතු සුදානමක් ඉතිරි වී නොමැති නම්; එවිට හෝම්ස් තම මොළය අර ප්‍රශ්නයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත්කර ගැනීමට සමත් විය. ඔහු එම කටයුත්තට සම්පූර්ණයෙන්ම පරිබාහිර එකක් සඳහා සිත යොමු කළේ, ඉතා සැහැල්ලුවෙනි. මේ අයුරෙන් මගේ මිත්‍රයා එදා සවස් වරුවම ගතකළේ, ලැස්ස්ගේ බහුධ්වනික හක්කි ගීත ගැන පොත් පිටත් රචනා කරමිනි. මට මෙවැනි හැකියාවක් නොතිබිණි. එහෙයින් සවස් වනතුරු මා බ්ලා සිටියේ නොඉවසිල්ලෙනි. මෙම ගැටලුව ජාතික ප්‍රශ්නයක් බවට පත්වී ඇති සැටි, රජයේ ඉහළම ප්‍රභූවරුන් සංක්‍රාසයට පත්ව ඇති අයුරු, අප විසින් අත්හදා බැලීමට යන පරීක්ෂණයේ ස්වභාවය, ආදී කරුණු නිසා, මම දැඩි මානසික පීඩනයකට පත්ව සිටියෙමි.

සැහැල්ලු රාත්‍රි ආහාරයකින් පසු, අපේ ගවේෂණය සඳහා පිටත්වී යාම මගේ සිතට සහනයක් විය. කලින් යොදාගත් පරිදි මයික්‍රොෆෝන්, ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනා, ග්ලොස්ටර් පාරේ දුම්රිය පොළ අසලදී අප හමුවුහ.

පහළ වූ බිම්මහල තුළින් ගෙම ඇතුළු විය හැකි දොර, කලින්දා රාත්‍රියේ අගුළු කඩා විවෘත කළ අයුරින්ම අපි තැබුවෙමු. එහෙත් සිරුර තරබාරු මයික්‍රොෆෝන්, යකඩ වැටේ ඉති වල එල්ලී පහළට බැසීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. එහෙයින් මම පහළට බැස, ඒ දොරෙන් ගෙට ඇතුළු වී, ඉහළට නැග ඉදිරි දොර විවෘත කළෙමි.

පැයෙන් පැය ගතවී ගියේය. නුදුරෙන් වූ දෙව්මැදුරේ රාත්‍රි එකොළහ ද නාදවිය. අපේ බලාපොරොත්තු කඩවී යන ලකුණු පහළ විය. එක් ඉරියව්වක බොහෝ වේලාවක් ගතකිරීමෙන් තිබූ අපහසුකම නිසාදෝ, මයික්‍රොෆෝන් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනාම සිටියේ

අත් පා වල හිරි අරිමිනි. ඊට අමතරව මිනිත්තුවකට දෙවරක් වත් මරලෝසුව දෙස බැලීමට ඔවුහු අමතක නොකළහ. ෂර්ලොක් හෝම්ස් සම්පූර්ණයෙන්ම නිහඩය. ඔහු නිශ්චලව වාඩිවී සිටියේ දැස් අඩවත් කරගෙනයි. එහෙත් ඔහුගේ මොළය දඩි අවධානයෙනි. එක්වරම හෝම්ස් නිගැස්සී හිස එසෙව්වේය.

"මිනිහා එනවා!" හෝම්ස්ගේ මුඛෙන් පිටවිය.

නිවසේ ඉදිරි දොරටුව පසුකරගෙන, කිසිවෙකු පාරේ සෙමින් පා නැඟ අඩි ශබ්දයක් ඇසිණි. යළිත් ඒ අඩි ශබ්දය ආපසු පැමිණියේය. දොර අසලටම පැමිණි කිසිවෙකු, දොර ඉදිරියේ ඒ මේ අත හැරෙද්දී පාවහන් වලින් නිකුත්වෙන හඩක් නැඟිණි. ඉන්පසු දොරට දෙවරක් තට්ටු කරන හඩක් අසන්නට ලැබුණේය.

හෝම්ස් ඉතා සෙමින් පුටුවෙන් නැගිටිවේ, නොසැලී සිටින මෙන් අපට සංඥා කරමිනි. සාලයේ තිබූ ගෑස් ලාම්පුවේ ආලෝකය කණාමැදිරි එළියක් දක්වා අඩුකර ඇත. හෝම්ස් ශබ්දයක් නොනැඟෙන සේ දොර විවෘත කළේය. අමුත්තා අඳුරේම ඉදිරියට පැමිණ, ගෙට ඇතුළුවන ඡායාව අපි දුටුවේමු. යළිත් දොර වෙත ගිය මගේ මිත්‍රයා දොර වසා යතුරු දම්මේය.

"මේ පැත්තට එන්න."

හෝම්ස් අමුත්තාට අප සිටි පැත්තට කැඳව්වේය. මොහොතකින් අමුත්තා අප ඉදිරියේය. හෝම්ස් පැමිණියේ ඔහුට සම්පයෙන්ම පිටිපසිනි.

අවදානමක් ගැන ඉව වැටුණු අමුත්තාට එක්වරම කැගැසිණ. එතැනින් පැනදිවීම සඳහා ඔහු එක් ක්ෂණයකින් ආපසු හැරුණේය. එහෙත් ඔහුගේ කමිස කොලරයෙන් දඩිව අල්ලා ගත් හෝම්ස් අමුත්තා විසින් කාමරයේ ඇතුළට තල්ලුකර දම්මේය. බිම ඇඳ වැටුණු ඔහු යළි නැගී සිටීමට පෙර, විසින් කාමරයේ දොර ද අගුළු දමා වසන ලදී. තමා සතුරන්ට කොටු වූ බව දනගත් අමුත්තා මත පොළොව මත ඇඳවැටුණේ සිහි විසඳ වූ අයුරෙනි. ඒ සමගම ඔහුගේ හිසේ තිබූ හිස් වැස්ම ඉවත් විය. මුහුණේ යට කොටස වසා තිබූ කර ලේන්සුව ගිළිහී ගියේය. අපට දක්නට ලැබුණේ දිගු යටි රැවුළක් ද සහිත කර්තල් වැලන්ටයින් වෝල්ටර්ගේ මුහුණයි.

හෝමස්ගේ මුවෙන් සිවුරුහන් හඬක් පිටවූයේ අතිශයින් පුද්ගලයෙකුට පත් විලසිනි.

"මේ සැරේ නං මම වැඩේ වරද්ද ගන්නා කියලා ලිව්වට තමක් නෑ වොට්සත්. මං බලාපොරොත්තුවෙන් හිටී පක්ෂියා මේකා හෙමෙයි."

"මේ කවුද?" මයික්ලෝට් ඇසීය.

"සබ්මැරීන නිෂ්පාදන අංශයේ ප්‍රධාන, නැසිගිය සර් ජේම්ස් වෝල්ටර්ගේ බාල සොහොයුරා. හරි! හරි! දැන් මට තේරෙනවා ක්‍රිඩාව කෙරලා තියෙන්නේ කොහොමද කියලා. මිනිහට සිහිය එනවා වගෙයි. ප්‍රශ්න ඇසීම මම කරන්නම්."

අපි බිම වැහිරී සිටි පුද්ගලයා ඔසවාගෙන ගොස් සෝපාව මත තැබුවෙමු. මඳ වේලාවක් ගතවෙද්දී, ඔහු එහි හිඳගත්තේය. කර්නල් වෝල්ටර් හයෙන් හ්‍රාන්ත වූ දෙනෙකින් වටපිට බැලුවේ, මේ කිසිවක් ඔහුට විශ්වාස කිරීමට අපහසු අයුරෙනි.

"මොකක්ද මේ වැඩේ තේරුම? මං ආවේ ඔබර්ස්ටයින් මහත්මයා හම්බ වෙන්න."

"හැමදෙයක්ම එළිවෙලයි තියෙන්නේ කර්නල් වෝල්ටර්. ඉංග්‍රීසි ජාතික මහත්මයෙකුට මේ වගේ නින්දා සහගත විධියට තමන්ගේ රට ජාතිය පාවා දෙන්න පුළුවන් වුණේ කොහොමද? ඒක මට නම් තේරුම් ගන්නවත් බැහැ. ඒ වුණත් ඔහේ ඔබර්ස්ටයින් සමග ගනුදෙනු කළ ලිපිලේඛන හා පැවැත්වූ සම්බන්ධතා ගැන ඔක්කොම සාක්ෂි අප ළඟ තියෙනවා. කාඩ්පොත් වෙස්ට් තරුණයාට මරණය අත්වුණු හැටි ගැන සාක්ෂිත් අපට ලැබීල තියෙනවා. ඒ වුණත් පසු තැවීමක් හා පාපෝච්චාරණයක් මගින් සුළු සහනයක් ලබාගත හැකියි. එතකොට අපි තවමත් නොදන්න කුඩා සිද්ධීන් පවා තේරුම් ගැනීමට හැකිවෙයි."

දැන් වලින් මුහුණ වසාගෙන කෙදිර ගෑ අමුත්තා නිහඬවිය.

"මං ඔබට සහතික කරලා කියන්නම්."

හෝමස් යළිත් කීවේය.

"අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු හැම එකක්ම අපි දනටමත් දන්නවා. ඔබ විශාල වශයෙන් මුදල් හදල් අමාරුකම් වලට මුහුණපා සිටී

බවත් අපි දන්නවා. ඔබේ අයිශා ළඟ තිබුණු යතුරු කැරැල්ලේ යතුරු වල අවිටු අරගෙන, හොර යතුරු හදාගත් බවත් අපි දන්නවා. ඔබර්ස්ටයින් සමඟ ඔබ ලිපි හුවමාරු කරගත් බවත්, ඔහු ඩේලි ටෙලිග්‍රාෆ් පුවත්පතේ පළකළ දන්වීම් මගින් පැහැදිලි දුන් බවත් අපි දන්නවා. ඊළඟට ගිය සඳුදා රෑ මීදුම වැටුණු වෙලාවේ ඔබ රහස් කාර්යාලයට ගියා. නමුත් ඔබ දුටු කාඩෝගන් වෙස්ට් ඔබ පිටුපසින් ආවා. බාග වෙලාවට, මොකක් හරි කරුණක් නිසා, ඔහු ඔබ ගැන සැකයක් ඇතිකරගෙන නිබේන්නත් ඇති. ඔබ යකඩ සේප්පුවෙන්, සැලැස්මී හොරකම් කරන හැටි තරුණයා දුටුවා. නමුත් ඔහු කැගුහුවේ වත් කාටවත් පැමිණිලි කළේ වත් නැහැ. ඒ මොකද ඔහු හිතුවා-ඔබ ඔබේ අයිශා වෙනුවෙන් ලියවිලි ලන්ඩනයට ගෙන යනවා වෙන්න ඇති කියලා. තමන්ගේ පෙම්වතිය ගැන පවා අමතක කරලා, නියම රටවැසියෙක් හැටියට වෙස්ට් කළේ මොකක්ද? ඔහු මීදුමට ආවරණය වෙලා, ඔබ ළඟින්ම ඔබේ පිටුපසින් ආවා. ඔබත් ඔහුත් ආවා මේ ගෙදර ළඟටම. නමුත් එතැනදී ඔහු ඔබ කරන්න හැදූ වැඩේට අවහිර කළා. අන්න එතැනදී තමයි කර්නල් ඔබ අපේ රටට එරෙහිව කළ අපරාධයට අමතරව මිනිහෙකුත් මැරුවේ."

"මම නෙමෙයි! මම නෙමෙයි! මං ඒ දේ කළේ නැහැ. දෙවියන් ඉදිරියේ දිවුරා හිටින්නම්. මං ඔහුව මැරුවේ නැහැ!" අපේ සිරකරුවා විලාප නැඟුවේය.

"එහෙනම් අපට කියන්න, කාඩෝගන් වෙස්ට් මරණයට පත්වුණේ කොහොමද කියලා. ඊට පස්සේ ඔබ මළසිරුර දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩට දමූ හැටි."

"මං කියන්නම්. මං දිවුරා කියන්නම්. මං මේ කියන්නෙ ඇත්තයි. කොටස් වෙළඳපොළ සඳහා මා ගත් විශාල ණයක් ගෙවීමට තිබුණා. මුදල් අවශ්‍ය වෙලා මං පිස්සු වැට්ලයි හිටියේ. ඔබර්ස්ටයින් මට පවුම් පන්දහසක් දෙන්න පොරොන්දු වුණා. මගේ ජීවිතය විනාශයෙන් බේරෙන්නයි මං මේ දේ කළේ. මිනීමැරුම සම්බන්ධයෙන් නම් මං අභියාචනා කළාය."

"මොකක්ද එහෙනම් සිද්ධ වුණේ?"

"ඔහු කලින් ඉඳලම මා ගැන සැක කරල තිබුණා. ඔබ දත් කිව්වා වගේ මීදුමේ සැඟවිලා, ඔහු මා පසුපස ඇවිත් තියෙනවා.

මං ඒක දනගෙන හිටියේ නෑහැ. මේ ගෙදර දොර ලඟට එනතුරු මට ඒක තේරුණේවත් නෑහැ. ඒ වෙලාවේ තිබුණේ සන මිදුමක්. කෙනෙකුට යාර තුනක් එහාට පෙනෙන්නේ නෑහැ.

ඒ වෙනකොට මං දෙපාරක් දොරට තට්ටු කරලා ඔබර්ස්ටයින් දොරකඩට ඇවිත් හිටියේ. තරුණයා අප හිටි තැනට කඩා වැදුණා. "සැලැස්සුම් මෙහි ගෙනැවිත් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ මොකද්ද කියලා හෙළි කරන්න" යයි ඔහු බලකළා.

ඔබර්ස්ටයින් ලඟ කෙටි මුහුරක් තිබුණා. එහි කෙළවරක රියම් පුරවා ආයුධක් ලෙස සකස් කළ එකක්. ඔහු ඒක නිකරම් ලඟ තබා ගත්තා. අපේ විරුද්ධත්වය නොතකා වෙස්ට්, ගෙට ඇතුළු වෙන්න උත්සාහ කළා. එවිට ඔබර්ස්ටයින් වෙස්ට්ගේ හිසට පහර දුන්නා. එය දරුණු පහරක්. මිනිස්සු පහක් ඇතුළත තරුණයා මියගියා. ඔහු සාලයේ මියගියින් හිටියේ, ඔහුගේ මළසිරුරට කළ යුත්තේ මොකද්ද කියලා හිතාගන්න බැරූවයි අපි හිටියේ. ඊට පස්සේ මේ අදහස ඔබර්ස්ටයින්ගේ හිතට ආවා. ඔහුගේ ගේ පිටුපස ජනේලයට පහළින් දුම්රිය තවත්වන බව ඔහු කිව්වා. නමුත් ඒ වැඩට කලින් ඔහු මා ගෙනා සැලැස්සුම් පරීක්ෂා කළා. ඔහු කිව්වා තුනක් අත්‍යවශ්‍ය නිසා ඔහු ලඟ තබාගත යුතු බව."

"තමුසෙට මේව කියාගන්න දෙන්න බෑහැ. මේවා අතුරුදන් වෙලා බව දනගත්තම වුලිච් වල මහ කලබලයක් ඇතිවේවි." මං කිව්වා.

"නෑහැ. මා එය තබාගත යුතුයි." ඔහු කිව්වා.

ඒවා තාක්ෂණික වශයෙන් සංකීර්ණ ලියවිලි නිසා, කෙටි කාලයක් ඇතුළත පිටපත් සකස් කරගැනීමට හැකියාවක් නැති බවයි ඔහු කිව්වේ.

"එහෙම නං මං ඔක්කොම ආපසු අරගෙන යනවා." මං කිව්වා.

ඉතිං ඔහු මඳ වේලාවක් කල්පනා කළා.

"අපි මෙහෙම කරමු. සැලැස්සුම් තුනක් මා ලඟ කියාගන්නමි. ඉතිරි ඒවා අපි ඔහුගේ සාක්ෂුවට දමමු. ඔහුව යොයාගන්නා විට,

අතුරුදන් වූ ලියවිලි ගැන සම්පූර්ණ වෝදනාව එල්ල වෙන්නේ ඔහුටයි."

"ඊට වඩා හොඳ විසඳුමක් ගැන මගේ සිතියට ආවේ නැහැ. ඉතින් මම ඒ යෝජනාවට එකඟ වුණා. දුම්රියක් ඇවිත් තවත්වන තුරු අපි පැය භාගයක් විතර බලාගෙන හිටියා. සන මිදුමක් තිබුණු නිසා වෙස්ට්ගේ මළසිරුර දුම්රියේ වහළ මතට දමන්න අපට අපහසු වුණේ නැහැ. මං 'දන්නේ එපමණයි.'"

"එතකොට ඔබේ සොහොයුරා?"

"ඔහු මොකුත්ම කිව්වේ නැහැ. නමුත් මීට කලින් ඔහුගේ යතුරු මා අරගෙන ඉඳලා, ඔහුගේ අතටම අසුවී තිබෙනවා. මං හිතන්නේ ඔහු මාව සැක කළා. ඔහුගේ දෑසෙන් ඒ බව මට වැටහුණා. එයින් ඇතිවුණු කම්පනයෙන් තමයි අයියා මියගියේ."

කාමරයේ නිහඬතාවය මඳ වේලාවක් පැවතිණ. එය බිත්තේද මයික්‍රොෆෝන් හෝම්ස්ය.

"පාපොච්චාරණයක් ඉදිරිපත් කරලා මේක යම් තත්ත්වයකට හරි නිවැරදි කරන්න ඔබට කළ හැකි යමක් නැද්ද? එහෙම කළොත් ඔබේ හෘද සාක්ෂියටත් යම් සහනයක් ලැබෙනවා. සමහරවිට දඬුවමටත් සහනයක් ලැබෙන්න පුළුවනි."

"මං කොහොමද ඒ වැරද්ද හරි ගස්සන්නේ?"

"ඔබ්ස්ටයින් ඔහුගේ භාරයට ගත් කඩදාසි කෝ?"

"මං දන්නෙ නැ."

"ඔහුගේ ලිපිනයක් ඔබට දීල නැද්ද?"

"ඔහු කිව්වා, පැරීසියේ ලුවර් හෝටලයට ලියුම් එව්වොත්, ප්‍රමාද වී හෝ ඔහුට ලැබේවි කියල."

"එහෙනම් මේක යථා තත්ත්වයට පත් කරන්න තවමත් ඔබට පුළුවනි."

"මට පුළුවන් හැම දෙයක්ම මං කරන්නම්. ඔබ්ස්ටයින් කියන පුද්ගලයාට මගේ නිතවත්කමක් හෝ ණයගැතිකමක් නැහැ. ඔහු තමා මගේ විනාශයට මුල් වුණේ."

"මේන්න කඩදාසියයි පෑනයි. මෙහෙත් වාඩ්වෙලා මම කියනදේ ලියන්න." හෝම්ස් ලිවිය යුතුදේ කීමට සූදානම් විය.

“ප්‍රිය මහත්මියණනි,

අප කළ ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙනි. අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු අඩංගු එක් සැලැස්මක් ඔබට ලැබී නොමැති බව දැනටමත් ඔබට වැටහී ඇතුවා නොඅනුමානයයි. එම සැලැස්මේ පිටපතක් දැන් මා සතුව ඇත. මෙය ලබාගැනීම සඳහා මට අමතරව කරදර වීමට සිදුවිය. එහෙයින් ඒ සඳහා තවත් පවුම් පන්සියයක් ඔබගෙන් ලබාගැනීමට මට අවශ්‍යයි. එය භූපූර්ව ලබා ගැනීම ගැන මට එය්වාසයක් තැබිය නොහැකියි. මේ සම්බන්ධයෙන් පවුමේ රන්කාසි හෝ නෝට්ටු මිස වෙනත් ආකාරයක ගෙවීමක් භාර නොගැනීමට මම තීරණය කර සිටිමි. මට ඔබ හමුවීම සඳහා රටින් පිටවී ආ හැකියි. නමුත් මේ වෙලාවේදී මා රටින් පිටවුවහොත් ඔවුන් මා ගැන සැක සිතාවි. ඒ නිසා සෙනසුරාදා දවල් චාරිංක්‍රොස් හෝටලයේ දුම්බොන කාමරයේ දී ඔබව හමුවීමට බලාපොරොත්තු වෙමි. භාරගන්නේ එංගලන්තයේ නෝට්ටු හෝ රන්කාසි පමණක් බව කාරුණිකව සලකන්න.”

ඒක සැහේවි. ලියුම් කවරයේ ඔබ කිව් අර ලිපිනය ලියන්න. මෙකෙන් අපට ඕනෑ කරන මිනිසා ගෙන්වා ගන්න බැරිවුණොත්, ඒක පුදුමයට කරුණක්.”

* * *

එම උපාය සාර්ථක විය! දැන් ඒ සිද්ධිය ඉතිහාසයට එක්වී ඇත. ජාතියක රහසිගත ඉතිහාසය, ප්‍රසිද්ධියට පත් ඉතිහාසයට එඩා සිත්ගන්නා සුදු නොවේද?

ඔබ්ස්ටැක්ස් බලාපොරොත්තු වන්නට ඇත්තේ සැලැස්මේ ඉතිරි කොටස ද ලබාගෙන, තම කර්තව්‍යය සම්පූර්ණ කර රහස්‍ය ඔත්තු සේවාවේ ඉහළටම නැගීමටයි. ඒ නිසා නියමිත දිනයේ නියමිත වෙලාවට, ඔහු චාරිංක්‍රොස් හෝටලයට පැමිණියේය. ඉතා පහසුවෙන් ඔහු අල්ලා ගන්නා ලදී. ඔහු පහළොස් අවුරුද්දකට ත්‍රිත්‍යාන්‍යයේ බන්ධනාගාරයට නියම විය. ඔහුගේ චිරන්ක පෙට්ටියේ තිබී, මිල කළ නොහැකි තරම් අගනා, නැතිවූ බිරුස් - පාවිච්ඡා සැලසුම් තුන හමු විය.

කර්නල් වැලන්ටයින් වෝල්ටර් ඔහු පිරගෙදර ගතකළ දෙවැනි අවුරුද්දේ දී මියගියේය. හෝම්ස් යළිත් වරක් ලැස්ස්ගේ හත්ති ගී පිළිබඳ පොත් පිංච රචනා කිරීම පටන්ගත්තේය.

මගේ මිත්‍රයා, වින්ඩ්සර් රජමාළිගයේ දවසක් ගත කර ආපසු පැමිණි බව සහි කිහිපයකට පසු මට අසන්නට ලැබිණි. එහිදී ඔහුට තැහි ලැබුණු මරකත මැණිකක් ඇල්ලූ ටයිකවුවක් මට දකින්නට ලැබිණි.

"හෝම්ස් ඔබ මේක සල්ලි වලට ගන්න ද?"

"නෑ වොට්සන්, මේක මට තැහි ලැබුණා. ඒ එක්තරා කාන්තාවකගෙන්. ඇය ඩෙනුවෙන් යම් කටයුත්තක යෙදිල සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබන්න තරම් මෑ වාසකාවන්න වුණා."

ඔහු කීවේ එපමණකි.

එම කාන්තාවගේ නම කුමක්දැයි සිතාගැනීම මට අපහසු නැත. මැණිකක් ඇල්ලූ එම ටයි කවුව, බිරුස් - පාරිටන් වික්‍රමය මගේ මිත්‍රයාගේ සිතියම නැංවීමට සැමදා සමත්වනු ඇත.

අයිරින් අඩේලර්

අයිරින් ඇඩ්ලර්

ෂර්ලොක් හෝම්ස් නම් ඇය හැඳින්වූයේ "නියම ගැහැනිය" යනුවෙනි. වෙනත් නමකින් ඔහු ඇයව හඳුන්වනු මට අසන්නට ලැබී ඇත්තේ ඉතාමත් කලාතුරකිනි. හෝම්ස් ඇය එලෙස හැඳින්වූයේ, ඇය පිළිබඳව ඇතිවූ ආදර හැඟීමකින් නොවේ. ඔහුගේ අනුකම්පා විරහිත, තැත්පත්, සමබර මනසට, ආදරය වැනි හැඟීම් පිළිකුල් සහගතය.

කරුණු නිරීක්ෂණය—කිරීමටත්, ඒවා තර්කානුකූලව විශ්ලේෂණය කොට නිගමනයන්ට පැමිණීමටත්, ලෝක වාසීන්ට දකින්නට ලැබුණු විශිෂ්ටතම යන්ත්‍රය ෂර්ලොක් හෝම්ස් විය. එහෙත් පෙම්වතෙකු වූවා නම් ගතයුතු පියවර, කළ යුතු දේ, ගැන කිසිදු වැටහීමක් නැතිව, ඔහු අතරමැදි වෙනු ඇත. මෙම අපරාධ පරීක්ෂකයා තම සංවේදී ඉන්ද්‍රියයන්, තර්කානුකූලව ගැටළු විශ්ලේෂණය සඳහා සකස් කරගෙන ඇත්තේ එක්තරා සියුම් පිළිවෙළකටයි. ආදරය වැනි සිත් කළඹවන හැඟීමක් ඔහුගේ සිතට ඇතුළු වුවහොත්, ඔහුගේ සියුම් කාර්කික ඥානය පසුබෑමකට ලක්වනු නොඅනුමානය. එසේ වුවත් ඔහුගේ අවධානයට ලක්වීමට එකම ගැහැනියක් සමත් වූවාය. ඇය අයිරින් ඇඩ්ලර් මෙනෙවියයි.

මෑත කාලයේ මට හෝම්ස් දකින්නට ලැබුණේ ඉඳහිටය. මගේ විවාහය නිසා අප දෙදෙනාට එකිනෙකාගෙන් තරමක් දුරවීමට සිදුවිණි. බේරිං සමග ගෙදරදී සතුටින් ගෙවූ ජීවිතයත්, පෞද්ගලික විකිත්සාගාරයේ කටයුතුත් සඳහා මගේ සම්පූර්ණ කාලය මිඩාගු කිරීමට සිදුවිය. මේ අතර හෝම්ස් සමාජයෙන් තවතවත් ඇත් වෙමින්, බේකර් වීථියේ නිවහනේ තනිවිය. සමාජයේ සිරිත් විරිත් වලට නොනැඹී, ඔහු නිදහස්, සැහැල්ලු තනිකඩ දිවියක් ගත කළේය. විටෙක ඔහු තමාගේ පැරැණි පොත්පත් අතර ඇලී ගැලී විසූ අතර, තවත් විටෙක කොකේන්වල පිහිට සෙවීය.

කෙසේ වෙතත් අපරාධ පරීක්ෂණය සඳහා ඔහුගේ තිබූ ආකර්ෂණය නම් කිසිලෙසකින් වත් අඩු නොවීය. නිරීක්ෂණය සඳහා හෝම්ස් සතුටුයේ පුද්ගලිකව ශක්තිමත්ය. කිසිසේත් විසඳිය නොහැකි යයි පොලීසිය විසින් අත්හැර දමා තිබූ ගැටලු, හෝම්ස් භාරගන්නේය. නිරීක්ෂණයන්ට හා නිගමනයන්ට පැමිණීමට ඔහුගේ ඇති සුවිශේෂ හැකියාව මගින් ඔහු හෝඩුවාවන් පසුපස හමාගියේය. එමගින් අභිරහස් සාර්ථක ලෙස විසඳීමට හෝම්ස් සමත්වීය. ඒ කාලයේ ඔහු කළ සමහර පරීක්ෂණ ගැන මට වරින් වර අසන්නට ලැබිණි.

ට්‍රෙපෝගේ මිනීමැරුමේ සුලඹුල ආයාගැනීම සඳහා වරක් හෝම්ස් ඔබ්බසා නතරය වෙත කැඳවන ලදී. ත්‍රිකුණාමලයේදී ඇවිකින්නන් සහෝදරයන්ට අත්වූ වේදජනක ඉරණම පිළිබඳ අභිරහස් ද හෝම්ස් විසින් විසඳන ලදී. ඊට අමතරව ඕලන්ද රජපවුල හා බැඳුණු ගැටලුවක්, ඔහු රහසින්, සාර්ථකව විසඳා දුන්නේය. මේ තොරතුරු වලට අමතරව මගේ හිතවත් මිත්‍රයා ගැන මට දනගන්නට ලැබුණේ කරුණු ඉතා ස්වල්පයකි. ඒ අනෙක් හැමදෙනාටම කියවන්නට ලැබී ඇති, පුවත්පත් වල සඳහන් වූ කරුණුයි.

එදා 1888 මාර්තු විසිවැනි දාය. රෝගියකු පරීක්ෂා කිරීමට ගොස්, රාත්‍රියේ මම ආපසු නිවස බලා එමින් සිටියෙමි. මගේ ගමන් මග වැටී තිබුණේ බේකර් විටීය හරහායි. අපේ නිවහනේ මට හොඳට හුරු පුරුදු ඉදිරි දොරටුව මම පසුකර යමින් සිටියෙමි. මා විවාහ වීමට පෙර කාලයේ හා ලෝභිත පරීක්ෂණය අවධියේ, අප දෙදෙනා මුහුණ දුන් අත්දැකීම් පිළිබඳව මගේ සිහියට නැඟිණි. මර්ලොක් හෝම්ස් යළිත් දැකීමට මගේ සිත ඇතිවූයේ යටපත් කළ නොහැකි ආශාවකි.

ඔහුගේ කාමරය දීප්තිමත් අයුරින් ආලෝකමත් වී තිබිණි. විටීයේ සිට බලද්දී හෝම්ස්ගේ උස් සිරුරේ ඡායාව ජනෙල් විදුරුවට වැටිණි. ඔහු හිස ඉදිරියට නමාගෙන, දෑත් පිටිපසට බැඳගෙන කාමරයේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් සිටියේය. ඔහුගේ පිළිවෙළ ගැන හොඳින් දනසිටි මට, මේය හොඳ ලකුණකි. එනම් හෝම්ස් යළිත් සුපුරුදු ලෙස අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතු වල නිරත වී ඇති බවයි. ඔහුගේ සිහින ලෝකය හැරදමා, අලුත් ගැටලුවක් පසු

පස්සේ, උණුසුම් හෝඩුවාවක් පස්සේ ලුහුබදින්නට පටන් අරගෙන ඇති. මම සිනුව නාද කළෙමි. කලකට පෙර අප දවස ගත කළ විසිත්ත කාමරය වෙත මා කැඳවාගෙන යන ලදී.

මා දකිමින් හෝම්ස් අතිශය ප්‍රීතියට පත්විය. එහෙත් ඔහු කලබල වූයේ නැත. ඔහුගෙන් එවැන්නක් දක්නට ලැබුණේ කලාතුරකිනි. මා දකින්නට ලැබීම ගැන සතුටට පත්වුණු ඔහු, වචනයක් හෝ නොදොඩා මා දෙස කාරුණික බැල්මක් හෙළුවේය. අනතුරුව මට අසුන්ගන්නා මෙන් ඔහු සංඥා කළේය. කටේ තිබූ සුරුවිටුව ඉවතට විසිකළ හෝම්ස්, මේසය දෙසට අත දිගු කළේය. එහි වූයේ මධුපානය බෝතලයක් ආ සෝඩා සාදාගන්නා උපකරණයයි. මිළඟම මඳ වේලාවක් ගිනි උදුන අසල සිටගෙන සිටි මගේ මිත්‍රයා, මා ඉදිරියට පැමිණියේය. ඔහු මා වෙත සුපරික්ෂාකාරී බැල්මක් හෙළුවේය.

"විවාහය ඔබට හොඳට ගැඹුරෙන්වා වොට්සන්. මං හිතන්නේ මං අත්තිමට ඔබ දකිද්දීට වඩා, ඔබ රාත්තල් හතහමාරක් විතර බරෙන් වැඩිවෙලා."

"රාත්තල් හතයි."

"හැබැ? මට හිතුවේ ඊටත් ටිකක් වැඩිවෙලා වගෙයි. යළිත් ඔබ වෙදකම පටන් අරගෙන. ඒ බවක් ඔබ මට කිව්වේ නම් නෑ."

"හරි. ඔබ කොහොමද එය දනගත්තේ?"

"මට ඒක පෙනෙනවා. මං ඒක නිගමනය කළා. එහෙම නම් මං කොහොමද දන්නේ, ඔබ මෑතකදී මහ වැස්සකට තෙමුණු බව? ඔබේ ගෙදර පරෙස්සමෙන් වැඩ නොකරන වැඩකාර කෙල්ලක් ඉන්නා බව?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. මේව ඔබ කොහොම හොයා ගත්තද කියල මට නම් හිතාගන්නවත් බැහැ. සියවස් කීපයකට කලින් ඔබ ජීවත්වුණා නම් මිනිස්සු ඔබව පුරස්සලා දාන්න ඉඩ තිබුණා, මත්තරකාරයෙක් කියල. පහුගිය බ්‍රහස්පතින්දා මං ඇවිදින්න ගිහිං, මහ වැස්සකට අහුවුණු බව ඇත්තයි. නමුත් මං අද ඒ ඇඳුම් හැඳගෙන ආවේ නැහැ. ඉතින් ඔබ ඒක දනගත්තේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්න අමාරුයි. වැඩකාර කෙල්ල මේරි ජේන් ගැන කියනවා නම්, ඒකි හදන්න බෑ. මගේ බිරිඳ කෙල්ලට රස්සාවෙන්

103. මද වේලාවක් ගිනි උදුන අසල සිටගෙන සිටි මගේ මිත්‍රයා. . .

ඉවත්කරන බව දැනුම් දීලයි තියෙන්නෙ. ඔබ මේව හොයා ගත්තේ කොහොමද? ඒක මට හිතාගන්න වත් බෑ."

සිනාව යටපත් කළ හෝම්ස්, සතුටින් දෑත් පිරිමැද්දේය.

"ඒක බොහොම සරලයි. ඔබේ වම් සපත්තුවේ ඇතුළු පැත්ත ගිනි උදුනේ එළියෙන් මට පෙනෙනවා. එතැන සපත්තුවේ හම, එකිනෙකට සමාන්තර කැපුම් පාරවල් හයක් ලෙසින් සීරී ගොස් ඇති සැටි දිස්වෙනවා. මේ වගේ දෙයක් ඇතිවෙන්නේ, සපත්තුවට ඇලි තිබුණු මට, නොසැලකිලිමත් ලෙස ඉවත්කිරීමට තැත් කළ නිසා බව පැහැදිලියි. ඉතින් බලන්න මගේ දවත්ව නිරීක්ෂණය. ඔබ අයහපත් කාලලාභයක එළියට ගිය හැටින්, හදන්න බැරි ජාතියේ වැඩකාර කෙල්ලක් ඇති බවත්. ඊළඟට ඔබ වෙදකම යළි පටන් අරගෙන ඇති බව. මහත්මයෙක් මගේ කාමරේට ඇතුළු වෙනවා. ඔහු වෙතින් හමුත්තේ අයඩොලෝම් වල සුගන්ධය. සිල්වර් නයිට්‍රේට් පරිහරණය නිසා ඇති වූ කළු පැහැති රිදී පැල්ලමක්, ඔහුගේ දකුණු අතේ දබරැගිල්ලේ තිබෙනවා. හිස්වැස්මේ දකුණු පැත්තේ පිම්බී ඇති තැනක් මට පෙනෙනවා. ඒ රෝගීන් පරීක්ෂා කරන නළාව තබා ඇති තැන. මේ තුම දේම නිරීක්ෂණය කරලත්, ඔහු වෙද වෘත්තියේ යෙදෙන බව කිව නොහැකි නම්, මගේ ඇති දක්ෂකම මොකක්ද?"

ඔහු තර්කානුකූලව එම නිගමනයට පැමිණි ආකාරය, හෝම්ස් විස්තර කළේ ඉතා සැහැල්ලුවෙනි. ඒ දුටු මට සිනාව නවතාගත නොහැකි විය.

"ඔබ කාරණා ඉදිරිපත් කරන්න පටන් ගත්තම නම්, මට හිතෙන්නේ මේව මොන තරම්-සරල නිගමනයද, මට වුණත් පහසුවෙන් කරන්න තිබුණා නේද කියලයි. ඒ වුණත් ඔබ කරුණු පෙන්වා දීල පැහැදිලි කරන තුරු, මට කිසිම දෙයක් තේරුම් ගන්නවත් බැහැ. කොහොම වුණත් මට විශ්වාසයි, මගේ ඇස් පෙනීම ඔබේ ඇස් පෙනීම තරමටම හොඳ බව."

"ඇත්තෙන්ම ඔව්." හෝම්ස් පැවසුවේ දුම්වැටිය ඉවත දමා හාන්සිපුටුවේ වැතිරෙමිනි.

"ඔබ හැමදෙයක්ම දකිනවා. නමුත් ඔබ කිසිදෙයක් නිරීක්ෂණය කරන්නේ නෑ. අන්න ඒකයි වෙනස. අපි නිදසුනක් ගමු. පහළ

තවදුරටත් සිට උඩුමහලට නගින අපේ පියගැට පෙළ ඔබ නිතර නිතර දක තිබෙනවා හේද?"

"අපොයි ඔව්."

"කී වාරයක් විතරද?"

"වාර සිය ගණනකට වැඩි ඇති."

"එහෙම නම් එතැන තරප්පු කියක් තිබෙනවද?"

"කියක්? ඒක නම් මම දන්නේ නෑ."

"අන්න හරි. ඔබ තරප්පු ගණන නිරීක්ෂණය කරලා නෑ. අන්න එයයි මා කියූ කාරණය. එතැන තරප්පු 17 ක් තිබෙනවා. ඒ මොකද මා එය දුටුවා පමණක්. නෙමෙයි, නිරීක්ෂණයත් කළා.

ඒක නෙමෙයි. ඔබ මේ සියුම් ගැබ්ලූ ගැන උනන්දුවක් දක්වන නිසාත්, මගේ පරීක්ෂණ ලියා තබන නිසාත්, මං කැමතියි ඔබට අලුත් යමක් පෙන්වන්න. මේ ගැන අධ්‍යයනය කරන්න ඔබ කැමැති වේවි වොට්සන්."

ඔහු මෙසය මත තිබූ කඩදාසියක් මා වෙතට විසි කළේය. එය රෝස පැහැය මිශ්‍ර වූ, සුදු පැහැති තරමක් සන කඩදාසියකි.

"අද තැපෑලෙන් මට මේක ලැබුණේ. මටත් ඇහෙන්න කියවන්න."

මේ ලියුමේ දිනයක් නොවූ අතර එවූ තැනැත්තාගේ ලිපිනය හෝ අත්සනක් නොවීය.

"ඉතාම වැදගත් කරුණක් සම්බන්ධයෙන්, ඔබ හමුවීම සඳහා අද රාත්‍රී අටට කාලක් තිබියදී මහත්මයෙකු ඔබ වෙත පැමිණෙනු ඇත. පෞද්ගලික මෙන්ම ඉතා වැදගත් කරුණු ගැන ඔබ කෙරෙහි සම්පූර්ණ විශ්වාසය තැබිය හැකි බව, මෑතකදී යුරෝපයේ රජ පවුල් කිහිපයකට ඔබ ලබාදුන් සේවාවෙන් පෙනී යයි. මේ බවට සහතික, අපට සෑම අංශයකින්ම ලැබී ඇත. එම වේලාවට ඔබගේ කාමරයේ රැඳී සිටින්න. ඔබේ අමුත්තා, මුහුණ ආවරණය කරන වෙස් මුහුණක් පැළඳ සිටියොත් ඒ ගැන වැරැදි වැටහීමක් ඇතිකර නොගන්න."

"මේක ඇත්තෙන්ම මහා අභිරහසක්. මේකෙ තේරුම මොකක් කියලද ඔබ හිතන්නේ?" මම ඇසිමි.

"මට තවමත් ප්‍රමාණවත් තරම් දත්ත ලැබීලා නෑ. කෙනෙකු දත්ත ලැබෙන්න කලින් උපකල්පන ගොඩනගනවා නම් ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි. එතකොට අපි නොදනුවත්වම, ඒ උපකල්පන වලට ගැළපෙන විධියට සාක්ෂි වෙනස් කර ගන්නවා. නමුත් කළ යුත්තේ සාක්ෂි වලට අනුව උපකල්පන ගොඩනැගීමයි.

මේ ලියුම් කැබැල්ලෙන්ම කාරණා පිකක් හොයාගන්න පුළුවනි. මොනවද වොට්සන් ඔබට මේකෙන් හොයාගන්න පුළුවන්?"

මම ලියුම් කැබැල්ල ඉතා සැලකිල්ලෙන් පරීක්ෂා කර බැලිමි.

"මේක ලියූ තැනැත්තා සල්ලි බාගෙ ඇති කෙනෙක්." මා පැවසුවා මගේ මිත්‍රයාගේ නිගමනයට පැමිණීමේ පිළිවෙළ අනුගමනය කිරීමට උත්සාහ දරමිනි.

"මේ වර්ගයේ කඩදාසි, මිලෙන් වැඩියි. කඩදාසිය සැහෙන්න සනකමයි. මෙයින් පැකට්ටුවක් ක්‍රමයෙන් භාගයකටවත් මිලට ගන්න බැහැ." මම කීවෙමි.

"හරිම අමුතු ආකාරයක් කඩදාසියක්. මේක එංගලන්තයේ තැනූ කඩදාසියක් නම් නොවෙයි. ආලෝකයට අල්ලා බලන්න." හෝම්ස් කීය.

මම එසේ කළෙමි. එවිට මට කඩදාසියේ දිය සලකුණු යොදා තිබූ ආකාරය පැහැදිලිවම දකින්න හැකි විය. එහි මෙසේ සඳහන් විය.

Eg P Gt

"සැකයක් නෑ. මේ කඩදාසි නිෂ්පාදකයාගේ නම වෙන්න ඇති?" මම ඇසිමි.

"කොහොමටවත් නෑ. Gt යන කෙටි යෙදුම ජර්මන් භාෂාවේ යොදාගන්නා එකක්. "ගෙසෙල් ෂාෆ්ට්" යන ජර්මන් වචනය කෙටියෙන් හැඳින්වීමටයි, එය යොදන්නේ. ඒ ජර්මන් වචනයේ තේරුම, "සමාගම" නැත්නම් "ආයතනය" යන්නයි. ඊළඟට P අකුර යොදා ඇත්තේ "පේපියර්" යන වචනයට; එනම් කඩදාසි බව හැඟවීමට. ඊළඟට තියෙනවා Eg. ඒක අපි බලමු මහාද්වීපික කෝෂ ග්‍රන්ථයේ"

හෝම්ස් ඔහුගේ රාක්කයෙන් දුඹුරු පැහැති විශාල පොතක් එළියට ගත්තේය.

"එහ්ලොව්, එහ්ලොව්යිස්. . . . ආ මේ කියෙන්නේ Eg - එහ්ලොව්. බොහිමියාවේ ජර්මන් භාෂාව කථාකරන ප්‍රදේශයට අයත් භාගයකි. මෙය කාල්ස්බාඩ් නගරයට නුදුරින් පිහිටා ඇත. වොලන්ස්ටයින්ගේ මරණය සිදුවූයේ මේ ප්‍රදේශයේ දීය. විදුරු හා කඩදාසි කර්මාන්තශාලා විශාල ගණනක් මෙම ප්‍රදේශයේ ඇත.

හා හා! ඒකෙන් අපට හිතාගන්න පුළුවන් මොකක්ද ඉලන්දාරයා?"

ඇසු හෝම්ස් ඔහුගේ දුම්වැටියෙන් දුම් ඩලාවක් පිට කළේය.

"කඩදාසිය නිෂ්පාදනය කරල කියෙන්නෙ බොහිමියාවේ?"

"හරියට හරි. අතික මේක ලියු තැනැත්තා ජර්මන් ජාතිකයෙක්. ඔබට පෙනෙනවා නේද, මේකෙ වාක්‍යය තනා ඇති ආකාරය. ප්‍රංශ ජාතිකයෙක් හෝ රුසියානු ජාතිකයෙක් මේ වගේ වාක්‍යයක් ලියුවා කියල කොහොමටවත් හිතන්න බැහැ. තමන්ගේ ක්‍රියාපද ගැන කිසිම සැලකිල්ලක් නොදක්වන්නේ ජර්මන් කාරයෝ. එතකොට අපට දැනට හිතාගන්න පුළුවන් මෙන් මේ විකසි. මුහුණ වැහෙන්න වෙස්මුහුණක් පැළඳගෙන එන, බොහිමියාවේ නිෂ්පාදිත කඩදාසි වල ලියුම් ලියන, ජර්මන් ජාතිකයාට උවමනා වෙලා කියෙන්නෙ මොනවද?"

ඔහු එය කියද්දී, අඟවයන්ගේ කුර ගැටෙන හඬක්, කරත්ත රෝද වල ශබ්දයත් අසන්නට ලැබිණි. ඉක්මනින්ම අපේ සිනුව ආදවය. හෝම්ස්ගේ මුවෙන් සිවුරුහන් හඬක් පිටවිය.

"ශබ්දෙ හැටියට අශ්වයෝ ජෝඩුවක් වගෙයි." පැවසූ ඔහු ජාත්‍යන්තරයෙන් එබ් බැලුවේය.

"හරි. ආවරණය කළ අලංකාර අශ්වකරත්තයක්. ඒ වගේම අලංකාර අශ්වයින් ජෝඩුවක්. එකෙක් ගිනි එකසිය පනහක් වත් බරි. මේ පරීක්ෂණයේ වෙන මොනවා නැතිවුණත් සල්ලි වත් හියෙව් වොට්සන්."

"මං හිතන්නේ මං මෙතැනින් ඉවත් වෙලා ගියොත් හොඳයි හෝම්ස්."

"කොහොමටවත් එපා. ඔය ඉන්න තැන ඔහොමම ඉන්න. මගේ හොඳම මිත්‍රයා නැතුව මට මොකක් කරගන්න බැ. මේක

හොඳ සිත් ඇදගන්නා සුළු පරීක්ෂණයක් වෙනවා. කිසිම සැකයක් නැ. මේක මහහැරුණොත් ලොකු පාඩුවක්."

"ඒ වුණත් ඔබේ අනුග්‍රාහකයා. . ."

"ඔහු ගැන හිතන්න එපා. මට ඔබේ උදව් උවමනා වෙන්න, ඉඩ තියෙනවා. ඔහුටත් උදව් උවමනා වෙන්න පිළිවිත්. අර භාන්සි පුටුවේ වාඩිවෙන්න වොට්සන්. ඊළඟට මේ ගැන ඔබේ අවධානය හොඳින් යොමු කරන්න."

තරස්පුවේ බරට අධි තබා, හෙමිත් හෙමිත් ආ තැනැත්තා අපේ දොර භෙ තැව්නි එයට තට්ටු කළේය.

"ඇතුළට එන්න," හෝම්ස් කීය.

"ඇතුළට ආ පුද්ගලයා උසින් අධි, හයයි අඟල් හයක් වත් උස් කෙනෙකු විය යුතුය. අත් පා වල හොඳින් වැඩුණු මාංශ පේශී සහ පපුවේ ප්‍රමාණය නිසා, ඔහු හර්කියුලිස් තම් යෝධයා සිහිගැන්වීය. ඔහුගේ ඇඳුමේ, ධනවත් බවේ සංකේත පිරි ඉතිරි යමින් තිබිණි. එංගලන්තයේ කෙනෙකු, මේ අමුත්තා ඇඳුම් පැළඳුම් තෝරා ගෙන ඇති ආකාරය ගැන මව්තුය පළකළොත් එය පුද්ගමයක් නොවේ. ඔහුගේ කබා අත් මෙන්ම කබාය ඉදිරිපස ද, ඉතා වටිනා ඇස්ට්‍රොනෝමික් සම්පට් යොදා අලංකාර කොට තිබිණි. ඔහු තද නිල් පැහැති පිට කබායක් ද හැඳ සිටියේය. එහි උරහිස් ප්‍රදේශය හින්දර රතු සිල්ක් වලින් ආවරණය කර තිබූ අතර, බෙල්ල භෙදී දෙපැත්ත එකතු වනසේ ගැසු කටුව, බිබලන මැණිකක් ඇල්ලු එකක් විය. බුට් සපත්තු දණ හිස් කිට්ටුවටම දිගු වූ අතර, ඒවා ද දුඹුරු පැහැති ලෝම යොදා අරසා තිබිණි. තම මුහුණේ ඉහළ කොටස සම්පූර්ණයෙන්ම වැසෙන සේ, අපේ අමුත්තා කළු පැහැති වෙස් මුහුණක් පැළඳ සිටියේය. ඔහු එය පළඳින්නට ඇත්තේ අපේ කාමරයට ඇතුළු වීමට මොහොතකට පෙර විය යුතුය. ඔහුගේ එක් අතක පුළුල් වාටියක් සහිත හිස්වැස්මක් ද විය. මුහුණේ පහළ කොටසෙන් මට අනුමාන කරගත හැකි වූයේ, මොහු නොසැලෙන චිත්ත ස්වභාවයක් ඇති පුද්ගලයෙකු බවයි.

"ඔබට මගේ ලිපිය ලැබුණද?"

ඔහු ඇසුවේ ජර්මන් උච්චාරණය මිශ්‍ර ගැඹුරු කටහඬකිනි.

109. අපේ අමුත්තා කථපාඩා වෙස්මුහුණක් පැළඳු සිටියේය.

"මං ඒකෙ කියා එව්වා මෙහි පැමිණෙන බව." අමුත්තා විමතියෙන් මෙන් මාරුවෙන් මාරුවට අප දෙදෙනා දෙස බැලුවේය. ඒ, තමා ඇමතිය යුත්තේ කාටදයි තේරුම් ගැනීමට අපහසු අයුරෙනි.

"කරුණාකරල මෙහෙත් වාඩිවෙන්න මහත්මයා" හෝම්ස් කීය.

"මේ මගේ මිත්‍රයා මෙන්ම වෘත්තීය සහකාරයා දොස්තර වොට්සන්. ඔහු තමා මගේ පරීක්ෂණ සඳහා සමහර වෙලාවලට මට උදව් වෙන්නේ. මා මේ අමතන්නේ කාටද කියා මං කැමතියි දනගන්න?"

"මං ෆොන්ක්‍රාම් සිටුවරයා. බොහිම්යාවේ ප්‍රභූ පෙළපතක කෙනෙක්. මං විශ්වාස කරනවා ඔබේ මේ මිත්‍රයා, වැදගත් කරුණක් ගැන සම්පූර්ණ විශ්වාසය තැබිය හැකි අවංක කෙනෙක් කියල. එහෙම නොවෙයි නම් මං කැමතියි මේ කතාබහ ඔබ සමඟ තනිවම කරන්න."

කාමරයෙන් පිටවී යාමේ අදිටතෙන් මම පුටුවෙන් නැගිටිමි. මගේ අතින් අල්ලා ගත් හෝම්ස්, යළිත් මා පුටුව මතටම තල්ලු කළේය.

"ඔබ කියන දෙයක් එක්කෝ අප දෙදෙනාටම කිව යුතුයි. එහෙම නැතුව එක් අයෙකුට පමණක් කියන්න ඔබට ඉඩක් ලැබෙන්නේ නෑ. ඔබ මා සමඟ කිවයුතු තැමදෙයක්ම, මේ මහත්මයා ඉදිරියෙන් කියන්න." හෝම්ස් පැවසීය.

"එහෙනම් මං පටන් ගන්නම්. ඔබ දෙදෙනා මේක සම්පූර්ණ රහස්‍ය ලෙස අවුරුදු දෙකක කාලයක් රැකගැනීමට බැඳී සිටිනවා. ඒ කාලය ගතවුණාට පස්සේ මේකේ වැදගත්කම නැතිවී යනවා. දැනට තත්ත්වය මෙහෙමයි. මේ කාරණය යුරෝපා ඉතිහාසයේ වෙනස්කමක් කිරීමට තරම් බරපතල එකක් කිව්වොත් අතිශයෝක්තියක් නෙමෙයි." -

"එය රහස්‍ය ලෙස රැකගන්නා බවට මං පොරොන්දු වෙනවා." හෝම්ස් කීය.

"මමත් පොරොන්දුවෙනවා" මම කීවෙමි.

"මම මේ විධියට වෙස් මුහුණක් පැළඳ සිටීම ගැන මට සමාවෙන්න. මා යම් කිසි පුද්ගලයෙකුගේ නියෝජිතයෙක්. ඔහු

කැමැති නැහැ, ඔහුගේ නියෝජිතයා වත් වෙනත් කෙනෙක් හඳුනාගන්නවාට. ඇත්තම කියනවා නම් මං ඔබට කලින් කිව්වේ මගේ ඇත්ත නම් නෙමෙයි."

"ඒ බව මං දන හිටියා. හෝමස් කිය."

"මේක අතිශයින්ම රහස්‍යගත කාරණයක්. යුරෝපයේ එක් උච්ඡ රජ පවුලේ සාමාජිකයෙකුට අපකීර්තියක් ගෙන ආ හැකි දෙයක්. ඒ නිසා මේ කටයුත්ත රහස්‍ය අයුරින් කරන්න අපි හැම පියවරක්ම ගන්නවා. කෙටියෙන් කියනවා නම් මේක අදාළ වෙන්නේ බොහිමියාවේ පරම්පරාගත රජ පවුල වන ඕම්ස්ටයින් රාජ පරම්පරාවටයි."

"මං ඒකත් දන් සිටියා." යයි කෙදිර් ගෑ හෝමස් හාත්පසි පුටුවේ වකුටුවී දෙනෙත් පියා ගත්තේය.

යුරෝපයේ සිටින විශිෂ්ටතම රහස්‍යපරීක්ෂකයා යයි කියනු ලබන පුද්ගලයා, අසුනේ වකුටුවී සිටින්නේ නිදිබර ගතියකින් මෙනි. තම කථාවට සවන් දීමට, ඔහු සූදානම් වූ ආකාරය ගැන අමුත්තා බැලුවේ පුදුමයෙනි. ඔහුගේ මුඛින් වචන කිසිවක් නොඇසුණු කල හෝමස් ඇස් ඇර, අමුත්තා දෙස බැලුවේ, නොඉවසිල්ලෙනි.

"මහ රජතුමනි, ඔබේ ප්‍රශ්නය මා සමඟ වඩාත් සුහදව හෙළි කරන්න ඔබට පුළුවනනම්, මට පුළුවනි වඩාත් හොඳින් ඔබට උපදෙසක් දෙන්න."

අසුනෙන් එක් වරම නැගී සිටී අමුත්තා, වේගයෙන් කාමරයේ ඊසා මෙහා ඇවිදීමට පටන්ගත්තේය. ඔහුගේ සිත අතිශයින්ම කැළඹීමට පත් වූ බව එයින් මම වටහා ගතිමි. නොඉවසිලිමත් බවක් පළ කළ ඔහු මිළඟට, වෙස් මුහුණ අතින් ඉරා ඉවත් කොට, එය පොළොවේ ගැසුවේය.

"ඔබ හරි." ඔහුට කැගැසිණ.

"මම තමයි රජතුමා. මොකටද මං ඒක හංගන්නේ?"

"ඇත්තෙන්ම ඔබතුමා කථාව පටන් ගන්න කලින්ම මං දනගන්නා, මේ බොහිමියාවේ පරම්පරාගත රජ පෙළපතේ කාස්ල් - ලෙල්ස්ටයින් හි යුවරාජ ධුරය දරන, විල්හෙල්ම් ගොට්ස්ට්‍රයිෂ් සිහිස්මොන්ඩ් ලොන් ඕම්ස්ටයින් කුමාරයා බව."

112. වෙස්මිත්‍රණ අතින් ඉරා ඉටත්තොට එය පොළොවේ ගැසුවේය.

"ඔබට තේරෙනවා නේද?" අසේ අමුත්තා ඔහුගේ සුදු පැහැති තලේ තලය මතින් අත යවා, පුටුවේ හිඳගනිමින් කීය.

"මේ වගේ වැඩවල යෙදිලා මට කිසිම පුරුද්දක් නෑ. ඒ වුණත් මේ වැඩට මට වෙනත් කෙනෙක් යොදවන්නත් බෑ. ඒ මොකද මේ බොහොම රහසිගත සියුම් කරුණක්. මේ රහස මං තවත් කෙනෙකුට හෙළි කළොත් මට ඉස්සරහට, ඔහු කියන කියන හැටියට කටයුතු කරන්නත් සිදුවේවි. ඒ නිසා මං ප්‍රාග් භූවර ඉඳලා කිසිවෙකුට නොකියා හොර රහස්ම ආවා ඔබට හමුවෙන්න."

"මන්න එහෙම නම් හමුවුණා." හෝමස් කීවේ යළිත් තම දෙනෙත් පියා ගනිමිනි.

"කෙටියෙන් කියන්නවා නම් කාරණා ටික මෙහෙමයි. අවුරුදු පහකට කලින්, මං පෝලන්තයේ වෝසෝ නුවර නිවාඩුවක් ගත කරන්න ගියා. එහිදී මට හඳුනාගන්න ලැබුණා විනෝදකාමී තරුණියක්. ඇය තමා අයිරන් ඇඩ්ලර් මෙනෙවිය. සැකයක් නෑ මේ තම ඔබට අහල හුරුපුරුදු ඇති?"

"දොස්තර මහත්තයා. කරුණාකරල මගේ සුවිය පරීක්ෂා කර ඇය ගැන සඳහන් තොරතුරු මොනවද කියල කියන්න."

වැදගත් පුද්ගලයින් හා සිද්ධීන් ගැන තොරතුරු ඡේලොක් හෝමස් අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ එක්රැස් කළේය. ඒවා ක්‍රමානුකූලව සුවිගත කර තිබීම නිසා අවශ්‍ය වූ විටෙක තොරතුරු යොයා ගැනීම අපහසු වූයේ නැත. යුදෙව් ආගමික පූජකයෙකුගේ සහ ගැඹුරු මුහුදේ මසුන් ගැන ලිපි ලියූ හමුදා නිලධාරියෙකුගේ නම් අතරේ තිබී මට ඇගේ නම හමුවිය.

"කෝ බලන්න! හම්. 1858 දී එක්සත් ජනපදයේ නිව්ජර්සි ජනපදයේ උපත ලැබුවාය. කොන්ට්‍රාල්ටෝ හම්! ලාස්කාලා හම්! වෝසෝහි ඉම්පීරියල් ඔපෙරා-ඔව්. ඔපෙරා නෘත්‍ය රහපෑමෙන් විශ්‍රාම ගත්තාය. හා! ලන්ඩනයේ ජීවත් වෙයි. හරියට හරි.

රජතුමනි. මං කියන්නම්. මට තේරෙන හැටියට ඔබ මේ තරුණිය එක්ක පැටළුණා. ඇයට ලිව්වා ලියුම් කිහිපයක්. දන් ඒ ලියුම් ටික ආපහු ඕනේ කරල තියෙනවා."

"හරියට හරි. නමුත් කොහොමද ඒක කරන්නේ?"

"රහසිගතව ඔබ හා ඇය අතර විවාහයක් ලියාපදිංචි කෙරුණාද?"

"නැහැ."

"නීත්‍යානුකූල ලියවිල්ලක් හෝ සහතික කිරීමක් සිදුවුණාද?"

"ඒත් නැහැ."

"එහෙම නම් ඉතින් ඔෆ්ෆිස් ඉන්ෆෝමේෂන් ඇති බවක් මට පෙනෙන්නේ නැහැ. මේ තැනැත්තිය ඔබේ ලියුම් ප්‍රසිද්ධියට පත් කරනවා කියලා තර්ජනය කරනවා කියල හිතමු. ඒවා ඇත්ත ලියවිලි බවට ඇය කොහොමද ඔප්පු කරන්නේ?"

"මගේ අත්අතුරු, මගේ අත්සන?"

"පුං හොර අත්සන් කාරයෙකු ලවා ඒ චික කරවා ගන්න පුළුවනි."

"මගේ පෞද්ගලික ලියන කඩදාසි?"

"හොරකම් කර ගත හැකියි."

"මගේ පෞද්ගලික මුද්‍රාව?"

"එහෙම එකක් හදාගන්න බැරි කමක් නැ."

"මගේ ඡායාරූපය?"

"මිලට ගන්න පුළුවනි."

"අපි දෙදෙනාම එකම ඡායාරූපයේ?"

"අනේ දෙවියනේ! එහෙම වුණොත් නම් අවුලක්. රජකුමනි ඔබතුමා බොහොම දරුණු විධියට පැටලිලයි ඉන්නේ."

"මං ක්‍රියා කළේ පිස්සෙක් වගේ."

"ඔබ නොදනුවත්වම මහ බරපතල අවදානම් තත්ත්වයකට මුහුණදීලයි ඉන්නේ."

"ඒ කාලෙ මං ඔටුන්න හිමි කුමාරයා පමණයි. ඒ තරුණ කාලේ. දන් නම් මට වයස තිහක් වෙනවා."

"ඒ ඡායාරූපය කොහොම හරි අප ගත යුතුයි."

"අපි ඒක උත්සාහ කළා මහත්මයා. නමුත් අසාර්ථක වුණා."

"රජකුමනි, මුදල් ගෙවා ඒක මිලට ගන්න බලන්න."

"ඇය ඒක විකිණීම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා."

"එහෙනම් හොරකම් කරන්න."

"පස්වාරයක් අපි උත්සාහ කළා. දෙවරක් මම මුදල් ගෙවා, පප්පෙරුදු ගෙවල් බිඳින්නන් දමලා ඇගේ ගෙයි බඩු සම්පූර්ණයෙන්ම අතින් පැත්ත පෙරළුවා. එක සැරයක් ඇගේ ගමන් බඩු වෙතත් හැනකට යවලා සෝදිසි කෙරෙව්වා. තවත් දෙසැරයක් ඇය අස්ව කරන්නේ යඳ්දී, මගදී මංකොල්ල කරන ආකාරයට බඩු අවුස්සා සෝදිසි කර බැලුවා. කිසිම ප්‍රයෝජනයක් වූණේ නැහැ."

"ජායාරූපය ගැන කිසිම සලකුණක් නෑ?"

"මොකුත් ලකුණක් නෑ."

"මේක කුඩා, එහෙත් සංකීර්ණ ගැටලුවක්." කිව් හෝමස් සිනාසුණේය.

"ඒ වුණාට මට බොහොම බරපතල ප්‍රශ්නයක්." රජතුමා කීය.

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත. ඉතින් මේ ජායාරූපයෙන් ඇය මොකදද කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"මාව විනාශ කරන්න."

"ඒ කොහොමද?"

"මං හෙදිම විවාහ වෙනවා."

"මටත් ඒ බව අහන්න ලැබුණා."

"මං විවාහ වෙන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ, ස්කැන්ඩිනේවියාවේ මහ රජතුමාගේ දෙවැනි දුවණිය වන, ක්ලොවිල්ඩා ලොන්මන් සැක්සිමෙකින්ස්න් කුමරිය සමඟ. ඔබ අහල ඇති ඇගේ පවුලේ දැඩි විනය හා නීති රීති ගැන. ඇය පැරණි සිරිත් විරිත් ගරු කරන බොහොම ළමක තැනැත්තියක්. මේක ගැන ආරංචියක් වත් පැතිරුණොත් ඔගේ විවාහය එතැනින් කෙළවර වේවි."

"එතකොට දන් අයිරන් ඇඩ්ලර් මොකදද කියන්නේ?"

"ජායාරූපය ස්කැන්ඩිනේවියානු රජ පවුල වෙත යවන බවට ඇය තර්ජනය කරනවා. මං හොඳටම දන්නවා. කිසි සැකයක් නෑ. ඇ ඒක කරාවි. ඔබ දන්නේ නෑ ඇය ගැන. අයිරන්ට තියෙන්නේ

වානේ වාගේ දැඩි හිතක්: ඇයගේ මුහුණ නම් ඉතාම ශෝභන මුහුණක්. නමුත් හිත, පිරිමින්ට තියෙන කාලේ උණු නොවෙන ගල් හිතක්. මං වෙනත් කවුරු හරි ගැහැණියක් විවාහ කරගන්න එක වළක්වන්න ඇයට පුළුවන් හැම දෙයක්ම කරාවි."

"ඇය තවමත් මේ පිංතූරය යවා තැනි බව ඔබට විශ්වාසද?"

"මට හොඳට විශ්වාසයි."

"කොහොමද ඒක හරි හැටි කියන්නේ?"

"ඒ මොකද අයිරික් කිව්වා, මගේ විවාහය ගැන තිල වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත් කළ දවසේ, ඡායාරූපය ස්කෑන්ඩිනේවියානු රජ පවුල වෙත යවනවා කියලා-තිල වශයෙන් ප්‍රසිද්ධ කිරීම ලබන සඳුදා සිදුවෙනවා."

"එහෙම නම් අපට තව තියෙන්නේ දවස් තුනයි." හෝම්ස් කීවේ ඇනුමක් හරිමිනි.

"හොඳ වෙලාවට මට මේ දිනවල යෙදෙන්න තියෙන්නේ තවත් වැදගත් වැඩ එකක් හෝ දෙකක් අම්මයි. රජතුමනි ඔබතුමා මේ දිනවල ලත්ඛනයේ තේද නතුරු වී ඉන්නේ?"

"සත්තකින්ම ඔව්. මං ලැංහැම් හෝටලයේ නැවතී ඉන්නේ ෆොන්ක්‍රාම් සිටුවරයා නමින්. ඔබට එතැනදී මාව හමුවෙන්න පුළුවන්."

"හොඳයි. අපේ ඉදිරි-ගමනේ සාර්ථකත්වය ගැන කියලා මං ඔබට ලිපියක් එවන්නම්."

"කරුණාකර එය කරන්න. මං ඉන්නේ හරිම මානසික කැළඹීමකට පත් වෙලා."

"මේ සඳහා වියදම් කිරීමට මුදල්?"

"මං ඔබට අත්සන් කළ හිස් චෙක්පතක් දෙන්නම්. කැමති ගණනක් ලියා ගන්න."

"හැබැ?"

"මේ ඡායාරූපය ලබාදිය හැකිනම් මගේ රාජධානියෙන් එක් පළාතක් තැනි දෙන්නම්."

"දනට වියදමට?"

ඔහුගේ පිටකබය ඇතුළතින් රජතුමා, බර, හම් පසුම්බියක් එළියට ගෙන මේසය මත තැබුවේය.

"මෙතැන පවුම් දහසක් තිබෙනවා. තුන් සියයක් රන්පවුමේ කායි. හත්සියයක් පවුමේ තෝට්ටු."

"අයිරන් ඇඩ්ලර් මෙකෙටියගේ ලිපිනය මොකක්ද?"

"බ්‍රියොනි මන්දිරය, සර්පන්ටයින් මාවත, සෑන් ජෝන්ස් වුඩ්." හෝම්ස් එය සටහන් කර ගත්තේය.

"තවත් එක් ප්‍රශ්නයක් තිබෙනවා. ඡායාරූපය කැබිනට් ප්‍රමාණයේ එකක්ද?"

"ඔව්"

"එහෙනම් ඔබට ශ්‍රේණි රාත්‍රියක් රැකුමනි. මං විශ්වාස කරනවා ඔබට සතුටුදායක ආරංචියක් ඉක්මනින්ම ලබාදීමට අපට හැකිවේවි කියලා."

රජතුමා පිටවී ගියේය. ආප්තිය අශ්වකර්මය ඉදිරියට ගමන්ගත් අයුරු හෝම්ස් බලා සිටියේය.

"ඔබටත් ශ්‍රේණි රාත්‍රියක් වොට්සන්. හෙව් හවස තුනට මෙහේට එන්න පුළුවන් නම් මං කැමතියි ඔබ එක්ක මේ ගැන වැඩිපුර සාකච්ඡා කරන්න."

* * *

හරියටම සවස තුනට මම බේකර් වීථියට පැමිණියෙමි. එහෙත් ඒ වනවිටත් හෝම්ස් ආපසු පැමිණ සිටියේ නැත. උදේ අට පසුවී මද වේලාවකින් හෝම්ස් නිවසින් පිටත් වී ගිය බව ගෙහිම කාන්තාව මට දනුම් දුන්නාය. හෝම්ස් ආපසු පැමිණීමට කොතරම් ප්‍රමාද වුණත්, ඔහු එතතුරු රැඳී සිටින්නෙමැයි මම අදිටන් කරගත්තෙමි. මෙම පරීක්ෂණය පිළිබඳව දැනටම මගේ සිතේ දඩ ආශාවක් ඇතිවී තිබිණි. මෙහි යම්කිසි අපරාධයක් හෝ බේදජනක සිදුවීමක් නොමැති බව සැබෑය. එහෙත් හෝම්ස්ගේ අනුග්‍රාහකයා රාජකීයයෙකු වීම නිසාම, මෙය සුවිශේෂ මුහුණුවරක් ගෙන ඇත.

නිවසේ දොර විවෘත වෙද්දී සවස හතර වී තිබිණි. රස්කියාදු කාරයෙකුගේ ඇඳුමෙන් සැරසුණු, මුහුණ පුරා රවුකේ වැටුණු,

අපිරිසිදු පෙනුමක් තිබූ, වේරමකින් සිටි, පුද්ගලයෙකු කාමරයට ඇතුළු විය. මගේ මිත්‍රයාට වෙස්වලා ගැනීමට තිබූ දක්ෂතාවය ගැන මම හොඳින් දැන සිටියෙමි. එහෙත් මේ ඔහුම දැයි සැකහැර දැනගැනීමට, මට දෙතුන් වරක් මේ පුද්ගලයා දෙස බැලීමට සිදුවිය. මා වෙත හිස නමා ආචාර කොට ඔහු නිදන කාමරයට ඇතුළුවිය.

මිනිත්තු පහකින් හෝම්ස් ආපසු-ආවේ සුපුරුදු පෙනුමෙනි. හාන්සි පුටුවේ වැතිරුණු ඔහු දෙපා ගිනි උදුන දෙසට දිගුකොට, මිනිත්තු කිහිපයක් එක දිගටම සිනාසුණේය.

"ඇත්තටම වොට්සන්. . ."

හෝම්ස් යළිත් වරක් සිනාසීමට පටන් ගත්තේය. මෙවර ඔහුට හුස්ම ගැනීමට ද අපහසු වූ අයුරක් මම දුටුවෙමි. ඔහු පුටුවේ පිටුපසට හේත්තු වූයේ මුළු ශරීරයම අප්‍රාණික වූ කලක මෙනි.

"ඇයි මොකද මොකද?"

"මහා විහිළුවකටයි මට මුහුණ දෙන්න සිද්ධවුණේ. මං හිතන්නේ නෑ ඔබට කොහොමටත් හැකිවේවි කියලා මං උදේ වරුව ගත කළේ කොහොමද කියලා කියන්න. ඊළඟට මං මොනවද අවසාන වශයෙන් කළේ කියලා හිතන්න?"

"මට හරියටම කියන්න බෑ. නමුත් මම හිතන්නේ ඔබ අයිරික් ඇඩ්ලර් යන එන තැන්, ඇගේ නිවස ගැන යෝදිසියෙන් ඉන්න ඇති?"

"හරියට හරි. නමුත් ඒක සිදුවුණේ වෙනත් පිළිවෙළකට. උදේ අට පහුවෙද්දී මං මේ ගෙදරින් පිටවෙලා ගියා. මං සැරසිලා ගියේ රක්ෂාවක් නැති රස්කියාදු කාරයෙකුගේ ඇඳුමෙන්. මට පුළුවන් වුණා ඇගේ ගෙදර ඉස්තාලයේ සුළු සුළු වැඩ ටිකක් කරන්න. ඒ මොකද අශ්වයින් බලාගන්නා මිනිස්සු රැකියාවක් නැති අය ගැන හරියට අනුකම්පා කරනවා.

බ්‍රියොනි මන්දිරය තට්ටු දෙකේ මැදුරක්. ප්‍රධාන පාර ළඟටම එනකං නිවස පිහිටා තියෙනවා. මල් උයන තිබෙන්නේ ගේ පිටිපස. ඉස්සරහ දොරට සවිකර තියෙන්නේ කඩන්න බැරි අගුළක්. නිවසේ දකුණු පැත්තේ විශාල විසිත්ත කාමරයක්. එහි ලී බඩු හුඟක් තියෙනවා. ජනේල පොළොව මට්ටමේ සිට සිටිලිම කිට්ටුවටම

119. ". . . . අපිරිසිදු-පෙනුමක් තිබූ චෙරිමතින් සිටි පුද්ගලයෙකු
කාමරයට ඇතුළුවිය."

<http://sherlockholmesinvestigationa.blogspot.com>

පිහිටි දිගු ඒවා. ජනෙල් වලට දාල තියෙන්නේ පුංචි ළමයෙකුට වුණත් අරින්න පුළුවන් ජාතියේ අගුරු. ගේ පිටුපස පැත්තේ ඒ තරම් වැදගත් දෙයක් තිබුණේ නැහැ. හැබැයි බරාදයේ ජනේලය තිබෙන තැනට අශ්වගාල පැත්තෙන් ළඟා වෙන්න පුළුවනි. මම ගේ වටේටම ඇවිදලා බැලුවා. හැම කෝණයකින්ම වගේ පරීක්ෂාවෙන් බැලුවා. ඒත් වැදගත් යමක් දකගන්න ලැබුණේ නැහැ.

රිළහට මම එතැනින් පිටවෙලා පාර දිගේ ඉදිරියට ආවා. ඇඩ්ලර් මෙනෙවියගේ ගේ පිටුපස උදානයක් තිබෙන බව මං ඔබට කීවා නේ. මේ උදානයට මායිම්ව පාරක් තියෙනවා. මේකෙ තියනවා විවෘත ඉස්තාලයක්. මං එතැන අශ්වයින් බලන මිනිස්සුන්ට උදව් කළා. ඒකට ගාස්තුව වශයෙන් මට ලැබුණා බීම විදුරුවක්, දුම්කොළ විකක්, පැන්ස දෙකක් සහ තොරතුරු රාශියක්. ඇඩ්ලර් මෙනෙවිය ගැන ඕපාදාස කතා බොහොමයක් එතැන කියවුණා. ඇයගේ චිත්තය නෙමෙයි අහල පහළ තවත් අයගේ ජීවන චරිතත් කියවුණා. අහන්න උවමනාවක් නොතිබුණත් මට ඒවත් අහගෙන ඉන්න සිදුවුණා."

"ඉතින් අයිරිත් ඇඩ්ලර් ගැන මොනවද කියවුණේ?"

"ඇයගේ රූපශ්‍රේෂ්ඨාව ගැන නම් මිනිස්සු ඔක්කොම වගිවෙලා. මේ මුළු ග්‍රහලෝකයටම ඉන්න ශ්‍රේෂ්ඨ සම්පන්න කාන්තාව ඇයලු. ඇය ගත කරන්නේ බොහොම නිහඩ ජීවිතයක්. විවිධ ප්‍රසංග වල ගීත ගායනා කරන්න යනවා. හැමදාම හවස පහට අශ්ව කරන්නේ නැගී පිටත්වෙලා යනවා. හරියට රෑ හතට ආපසු ගෙදර එනවා රෑ කෑමට. ගීත ගායනයක් සඳහා යන්න නොතිබුණොත්, ගෙදරින් පිටවෙලා යන්නෙ කලාතුරකින්. ඇය හමුවෙන්න එන්නෙ එකම පිරිමි අමුත්තයි. ඔහු නම් නිතර නිතර එනවාලු. ඔහු බොහොම කඩවසම් තරුණයෙක්. නොවරදවාම දවසකට වරක්, බොහොම දාට දෙවරක්, එනවාලු. ඔහු තමයි අධිකරණයේ නීතිඥ ගොඩ්ට්‍රි තෝටන් මහතා.

බලන්න, සම්ප තොරතුරු ලබා ගැනීමට අශ්වකරන්න රියදුරෙකුගේ සහාය ලබාගැනීමෙන් සැලසෙන වාසිය. මේ රියදුරන් දහදොළොස් වතාවක් ඔහුව ගෙදර ගෙනිහිත් තියෙනවා, ඇයගේ නිවසේ සිට. ඉතින් ඔහු ගැන හැම විස්තරයක්ම ඔවුන් දැනගිටියා. ඔවුන්ගෙන් ලබාගන්න පුළුවන් හැම තොරතුරක්ම ලබාගන්නට

පස්සේ, මං බ්‍රියොනි මන්දිරය ලිහිල් නවත් සැරයක් ඉහළ පහළ ගමන් කළා. මං කල්පනා කළේ මේ වැඩේ කරන්න මං සැලසුම් කළයුතු ක්‍රියාමාර්ගය මොකක්ද කියලයි.

ගොඩ්ට්‍රි තෝටන් නම් මේ පුද්ගලයා මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වර්තයක්. ඔහු නීතිඥයෙක්. ඒක ඒ තරම් හොඳ ලකුණක් නෙමෙයි. මොකක්ද ඔවුන් දෙදෙනා අතර ඇති සම්බන්ධය? නිතර නිතර ඔහු ඇය හමුවීමට යන්නේ ඇයි? ඇය ඔහුගෙන් නීති උපදෙස් ලබාගන්නවාද? ඒහෙමත් නැත්නම් ඔහු මිත්‍රයෙක්ද? නැත්නම් ඇය ඔහුගේ පෙම්වතියද? කාරණාව පළමුවැනි එක නම් අර ඡායාරූපය බොහොම ඩොලාවට ඔහුට දීල ඇති පරෙස්සම් කරන්න. කාරණාව අන්නිම එක නම් එහෙම භාරදීල ඇති කියල හිතන්න අමාරුයි. මෙන්න මේක උඩ තමයි මං ඊළඟට ගත යුතු පියවර තීරණය වෙන්නෙ.

මං බ්‍රියොනි මන්දිරයට ඇතුළුවිය හැකි ක්‍රමයක් ගැන දිගටම කල්පනා කරනවද? එහෙමත් නැත්නම් මේ නීතිඥ මහත්මයාගේ කාර්යාලය ගැන මගේ අවධානය යොමු කරනවාද? මේක මා කොහොම හරි විසඳා ගතයුතු සිද්ධි ප්‍රශ්නයක් වුණා. ඒකෙන් වුණේ මා විසින් කළ යුතු විමසීම් වඩාත් පුළුල්ව කිරීමට සිදුවීමයි."

"ඉතින් ඊළඟට?"

"හරි. මම බ්‍රියොනි මන්දිරය අසලට වෙලා කල්පනා කරමින් සිටියේ. එක්වරම අශ්වකර්තයක් ඇවිත් මැදුර ඉදිරිපිට නැවැත්වුවා. ඒකෙන් එළියට බැස්සේ මහත්මයා. ඒ පුද්ගලයා උඩු රවුළක් එහෙම තිබුණු හොඳ කඩවසම් කෙනෙක්. මේ මං අහල තිබුණු නීතිඥ මහත්මයා වෙන්න ඇති කියලයි මට හිතුණේ. ඔහු සිටියේ බොහොම ලොකු හදිස්සියකින් වගෙයි. අශ්වකර්ත රියදුරාට රථය රඳවාගෙන ඉන්න කියල කැගහල කිව් ඔහු, බ්‍රියොනි මැදුර පැත්තට දිව්වා. ගෙයි දොර විවෘත කළ සේවිකාවක් පසුකරගෙන ඔහු ගේ ඇතුළට කඩාවැදුණා, හොඳ පුරුදු කාරයෙක් වගේ.

ඔහු ගේ ඇතුළේ ඉන්න ඇති පැය හාගයක්. විසිත්ත කාමරයේ ජනෙල් තුළින්, මේ මහත්මයා කලබලයෙන් මෙන් ඉහළ පහළ ඇවිද්ද හැටි මට දකින්න ලැබුණා. ඊට අමතරව ඔහු කැළැඹීමකට පත්වී ඇති ආකාරයෙන්, අත් එහෙ මෙහෙ දිගුකරමින් කථා කළ

හැටින් මා දුටුවා. අයිරික් ඇඩ්ලර් මෙනෙවිය මට දකින්න ලැබුණෙත් නැහැ. ඊළඟට ඔහු නිවසෙන් එළියට ආවා. ඒ ආවේ ඉස්සර වෙලාවත් වඩා කලබලයෙන්. ඒ එද්දී ඔහු රත්තරන් ඔරලෝසුවක් සාක්කුවෙන් එළියට ඇදලා අරගෙන වෙලාව බැලුවා.

"යක්ෂයෙක් කරත්තය දක්කනවා වගේ දක්කන්න. මුලින් යමු රිජන්ට් විචියේ ග්‍රොස් ඇන්ඩ් හැන්කිස් සමාගමට. ඊළඟට යමු එඩින්වෙයා පාරේ සෙන්ට් මොනිකා දෙව් මැදුරට. ඉක්මන් කරනවා. මිනිත්තු විස්සකින් ගියොත් මං තමුසෙට ගිනි බාගයක් තෑගි දෙනවා."

ඔවුන් විදුලි වේගයෙන් පිටත්වෙලා ගියා. ඔවුන් පසුපස යම්දේ නොයම්දේ කියලා කල්පනා කර කර, මං පාර අයිතට වෙලා හිටියේ. ඔන්න එක්වරම ආවා නවත් පුංචි අශ්ව කරත්තයක්. ඒකේ රියදුරා තමන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් වත් හරිහැටි ඇඳගෙන හිටියේ නැහැ. කබායේ බොත්තම් පවා බාගෙට දමාගත්තු ගමන්. ඇය කරත්තයට ගොඩවුණා. එතකොට මට ඇගේ මුහුණ යන්නමින් දකින්න ලැබුණා. යන්නමට දුටුවත් ඒක හරිම ලස්සන මුහුණක්. ඒ මුහුණ වෙනුවෙන් මිනිහෙක් දිවි පුදන්න වුණත් ඉඩ තියෙනවා.

"ජෝන්. වහාම යමු සෙන්ට් මොනිකා දෙව් මැදුරට. ඉක්මන් කරන්න. විනාඩි විස්සෙන් ගියොත් පවුම් භාගයක් දෙනවා."

ඇය කැගැහුවා.

මේක ලෙනෙසියෙන් අත්හැර දමන්න පුළුවන් අවස්ථාවක් නෙමෙයි වොට්සන්. මං කල්පනා කරමින් හිටියේ මමත් ඇය පසුපස යනවද කියලයි. එතකොටම කුලීරියක් එතැනට ආවා. මගේ රස්තියාදුකාර පෙනුමට, මාව තග්ග ගන්න රියදුරාගේ කැමැත්තක් නැති බව පෙනුණා. ඒ වුණත් ඔහු බැහැ කියන්න කලින් මං කුලීරියට නැහැණා.

"සෙන්ට් මොනිකා දෙව් මැදුරට! මිනිත්තු විස්සෙන් ගියොත් පවුම් භාගයක් දෙනවා." මාත් කැගැහුවා.

මගේ රියදුරා අශ්වකරත්තය බොහොම වේගයෙන් ධාවනය කළා. මං හිතන්නේ නෑ මං කවදාවත් ඒ තරම් වේගයකින් අශ්ව කරත්තයක ගමන් කරලා ඇති කියලා. ඔවුන් මට කලින් එතැනට ගොස් සිටියා. රියදුරාට මුදල් ගෙවල මං ඉක්මනට දෙව් මැදුර

තුළට ගියා. ඒ දෙන්නන් පූජකතුමෙකුත් ඇරෙන්න දෙව් මැදුර තුළ වෙන එක මනුෂ්‍යයෙක් වත් හිටියේ නැහැ. ලෝගුවකින් සැරසී සිටි පූජක තුමා අර දෙදෙනා විසින් කළ ඉල්ලීමක් ප්‍රතික්ෂේප කර, කරුණු පහදාදීමක් කරමින් හිටී බවයි මට පෙනුණේ. ඔවුන් තුන්දෙනාම අල්තාරය ඉදිරිපිට සිටගෙනයි උන්නේ.

නිකං රස්කියාදු වෙන මිනිසෙක් පල්ලියකට ඇතුළුවුණා වගේ මං ඔහෝ ඉදිරියට ඇවිදගෙන ගියා. මාව පුදුමයට පත්කරමින් ඔවුන් තුන්දෙනාම එක්වරම මා දිහා බැලුවා. ගොඩිට්‍රි තෝටන් වහාම මා දිහාවට දුවගෙන ආවා.

"දෙවියන්ට සතුනි වේවා! ඔබට පුළුවන්. එන්න! එන්න! ඔබට මේක පුළුවන්." ඔහු කැගුණුවා.

"මොකක්ද?" මං ඇහුවා.

"එනවා මනුෂ්‍යයෝ එනවා! තව මිනිත්තු තුනයි තියෙන්නේ. ඒ වෙලාව ඇතුළත නොකොළොත් මේකේ නීතිමය බව අවලංගු වෙනවා."

මෙහෙම කිව් තෝටන් මාව අල්තාරය දිහාවට ඇදගෙන ගියා. මං මේ ඉන්නෙ කොහේද කියලා වත් තේරුම් ගන්න මට වෙලාවක් තිබුණේ නැ. මගේ කන්වලට ප්‍රශ්න වගයක් කෙදිර ගුවා. මමත් ඒවට උත්තර දුන්නා. ඔවුන් දෙදෙනා ගැන කිසිදෙයක් නොදන්නවා වුණත්, ඔවුන් හඳුනන බවත්, අවිවාහක තරුණියක වන අයිරන් ඇඩ්ලර්, අවිවාහක ගොඩිට්‍රි තෝටන් සමග විවාහයට සාක්ෂිකරුවකු බව මම දිවුරා අවංකව සහතික කළා. විවාහ ලඟුල සිදුවෙන්න ගතවුණේ එක මොහොතයි කිව්ව හැකි. ඊළඟට ඔවුන් දෙදෙනාම මට සතුනි කළා. මේක මගේ ජීවිතේටම මං මුහුණදුන් පිස්සු විකාරම සිදුවීම. ඒක මතක් වෙලයි මං දිගින් දිගටම හිතාටුණේ.

මට පෙනුණු හැටියට ඔවුන් දෙදෙනාගෙ විවාහ ගිවිසුමේ, මොකක් හරි අඩුපාඩුවක් තිබිල තියෙනවා. මං හිතන්නේ, සාක්ෂිකාරයෙකු තොමැතිව විවාහය සිදුකිරීම දේවගැතිතුමා ප්‍රතික්ෂේප කරන්න ඇති. ඊළඟට මාව අහම්බෙන් දුටුවාම ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්නය විසඳුණා. මනාලිය මව රත්තරන් පවුමක් තැගි දුන්නා. ඒ අවස්ථාව සිහිවීමට ඒ පවුම, මගේ ඔරලෝසු දම්වැල් එල්ලා ගන්නයි මං බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ වොට්සන්."

"සිද්ධිය හැරිල තියෙනකුත් අපි කිසිසේත් බලාපොරොත්තු නොවු පැත්තට නේ. ඉතින් ඊට පස්සේ මොකද වුණේ?"

"මගේ සැලසුම් ඔක්කොම අවුල් වුණු බව මට තේරුම් ගියා. මට පෙනුණු හැටියට ඔවුන් බොහොම ඉක්මනින් රටින් පිටවෙලා යාහි. ඒ නිසා මගේ වැඩ කටයුතු බොහොම ඉක්මනටත්, සාර්ථකවත් කරගත යුතු බව පෙනුණා. දෙවිමැදුරේ-දොර හෙදී ඔවුන් දෙදෙනා වෙන්වී ගියේ දෙපැත්තට. ඇය ආපහු ගෙදර ගියා. ඔහු නිතිඥ කාර්යාලයට ගියා.

"වෙනදා පුරුදු විධියට හමස පහට මං එනවා උදානයි." වෙන්වෙද්දී ඇය ඔහුට කීවා. වෙන මොකක් මට අහගන්න ලැබුණේ නැහැ. ඔවුන් දෙපැත්තට ගියපසු මං මගේ වැඩ සඳහා පිටත්වෙලා ආවා."

"මොනවද ඒ වැඩ කටයුතු?"

"මස් විකක් සහ කිරි චිදුරුවක් ගෙනෙන්න."

සිත්තුව නාද කළ හෝම්ස්, සේවක සමයාට කිය.

"මට අද කෑම ගැන හිතන්න වත් වෙලාවක් තිබුණේ නෑ. අද හැන්දෑ වරුවේ මගේ වැඩකටයුතු වඩාත් කලබලකාරී වේවි. ඒක නෙමෙයි දොස්තර මහත්මයා. අද හවසට ඔබේ උදව් මට අවශ්‍ය වෙන්න ඉඩ තියෙනවා."

"ඔබේ උදව්වට පැමිණිය හැකි නම් ඒක මට සතුටක්."

"ඔබ මා වෙනුවෙන් නීති විරෝධී වැඩක් කරන්න බය නැහැ නේද?"

"කිසි ප්‍රශ්නයක් නැහැ."

"පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වීමේ අවදානමකුත් තියෙනවා. කමක් නැද්ද?"

"හොඳ අරමුණකින් නම් කමක් නෑ."

"අරමුණ නම් ඉතාම විශිෂ්ට එකක්."

"එහෙම නම් මගේ සම්පූර්ණ සහයෝගය ඔබට ලැබෙනවා."

"මං දැනගෙන තිබියා ඔබ වෙත මගේ සම්පූර්ණ විශ්වාසය තබන්න පුළුවන් බව."

"මොකක්ද ඔබට මගෙන් කෙරෙන්න ඕනෑ?"

"ටර්නර් මහත්මිය කෑම බන්දේසිය ගෙනත් තියල ගියාට පස්සේ මං එය පැහැදිලි කරන්නම්." හෝමිස් කීය.

ගෙහිමි කාන්තාව කෑම බන්දේසිය මේසය මත තැබුවාය. ඇය එතැනින් ඉවත්ව යනතුරු බ්ලායිට් හෝමිස් කෑම මේසයට ලංවුයේ අධික කුසගින්නෙන් පෙළුණු අයෙකු වලසිනි.

"මට ඒ හැටි වෙලාවක් ඉතිරි වෙලා නෑ. ඒ නිසා කෑම කන අතරෙම අපි සාකච්ඡා කරමු. දැන් වෙලාව හුවස පහටත් කිට්ටුයි. තව පැය දෙකකින් ඒ කියන්නේ හැන්දෑවේ හතට, අපි මේ කටයුත්ත සිදුවෙන තැන ඉන්න ඕන. අයිරිෂ් ඇඩ්ලර් මෙනෙවියා තැත්තම් 'මැඩම්' ඇගේ සංචාරය අවසන් කරලා රැ හතට ආපහු එනවා. ඒ වෙලාවේ අපි බ්‍රියොනි මන්දිරය අසල ඉන්න ඕනෑ ඇයව පිළිගන්න."

"ඊට පස්සේ?"

"ඊට පස්සේ කෙරෙන්න ඕන වැඩ ටික මට භාරයි. එතැන වෙන්න ඕනෙ හැම දෙයක්ම මං සැලසුම් කරලයි තියෙන්නෙ. මං ඔබට එක කරුණක් අවධාරණයෙන් කියන්න කැමතියි. මොකක්ද? එතැන මොනවා සිදුවුණත් ඔබ ඒකට මැදිහත් වෙන්න යන්න එපා. ඔබට තේරුණාද?"

"ඒ කියන්නේ පැත්තක් නොගෙන නිහඩව ඉන්නයි මට තියෙන්නේ?"

"ඔබ කිසිම දෙයක් කරන්න යන්න එපා. එතැන සමහර විට අප්‍රසන්න සිදුවීමක් ඇතිවෙන්න පුළුවනි. ඔබ ඒකට හවුල් වෙන්න හෝ මැදිහත් වෙන්න යන්න එපා. ඒක අවසන් වෙන්නේ මාව නිවස තුළට ගෙන යාමෙන්. ඕනිත්තු හතරකට හෝ පහකට පස්සේ විසිත්ත කාමරයේ ජනේලයක් විවෘත වේවි. ඔබ ඒ ජනේලය කිට්ටුවෙන්ම රැඳී ඉන්න."

"ඔව් ඉතින්?"

"ඔබ මා දිහා බලාගෙනම සිටිය යුතුයි. ඔබට මා ඉන්නා හැටි පෙනේවි."

"හරි. ඉතින් ඊළඟට?"

"ඊළඟට මම මගේ අත එසෙව්වාම, මං ඔබට දෙන, මෙන්න මේ දෙය ජනේලයෙන් ගේ ඇතුළට විසිකරන්න. ඊළඟට ඔබ ගින්නක්

ගින්නක් කියා මහ හඬින් කැගෑයිය යුතුයි. ඔබ එක හොඳ හැටි තේරුම් ගත්තද?"

"ඔව් හොඳින් තේරුම් ගත්තා."

"මේක මොකුත් හයානක දෙයක් නෙමෙයි." හෝම්ස් කීවේ සාක්කුවෙන් යමක් ඉවතට ගනිමිනි. එය සුරුවිටුවක හැඩය ගත් කුඩා වස්තුවකි.

"මේක සාමාන්‍ය පහල් වැඩකරුවන්, ජලනල කාර්මිකයන් අනතුරු ඇඟවීමට යොදා ගන්නා දුම්රොකට්ටුවක්. මේක දෙපැත්තෙම "කැප්" සවිකරලා තියෙන්නෙ, බිම වැටුණු ගමන් ඉබේම ක්‍රියාත්මක වෙන්න. ඔබට තියෙන්නේ ඒ වැඩේ විතරයි. වොට්සන් ඔබ "ගින්නක්" කියල කැගැහුවාම, බොහොම දෙනෙක් ඒ වචනය කියලා මහ හඬින් කැගහන්න පටන් ගන්නවා. ඔබට එකකොට තියෙන්නේ එතැනින් ඉවත්වෙලා යන්න. ගිහින් වීථිය කෙළවරේ රැඳී ඉන්න. මං එතැනදී ඔබට එකතුවෙන්නම්. මං හිතනවා මේ විස්තර කළ දේ ඔබට පැහැදිලි ඇති කියලා?"

"මට තියෙන්නේ මුලින් කිසිදේකට සම්බන්ධ නොවී නිහඩව බලා සිටින්න. ඊට පස්සේ ජනේලයට ළං වෙලා ඔබ දිනා සොදිසියෙන් බලා ඉන්න. ඊළඟට ඔබෙන් සංඥාවක් ලැබුණාම දුම් රොකට්ටුව ගේ ඇතුළට විසිකරන්න. ඊටත් පස්සේ "ගින්නක්! ගින්නක්!" කියල කැගහන්න. අන්තිමට ඔබ එතතුරු වීථිය කෙළවර රැඳී ඉන්න?"

"අන්න හරියටම හරි."

"එහෙනම් ඒ වැඩ විකට, ඔබට මා ගැන විශ්වාසය තැබිය හැකියි."

"ඒක බොහොම විශිෂ්ටයි. ඊළඟට මට රහපාන්න තියෙන ගුම්කාව සඳහා සූදානම් වෙන්න වෙලාව හරි වගෙයි."

හෝම්ස් තම නිදන කාමරයට ඇතුළු වී මිනිත්තු කිහිපයකින් ආපසු ආවේ වෙස් මාරුකරගෙනයි. නිශ්චිත ආගමික නිකායට අයත් නොවන, ක්‍රිස්තියානි දේවගැතිකමෙකු මෙන් ඔහු හැඳ පැළඳගෙන සිටියේය. මුහුණෙන් පළවූයේ මිත්‍රශීලී අනුකම්පා සහගත බවකි. කළු පැහැති පුළුල් වාටිය සහිත හිස්වැස්මක්, බුරුල් කලිසමක්, සුදු වයි පටියක්, ඔහු වෙත ගෙන ආවේ දුනේදී පිහිටවන

දේවගැතිකුමෙකුගේ පෙනුමයි. ඇඳුමෙන් පමණක් නොව ක්‍රියාවෙන්, හැඟීමෙන් හා මුළු ආත්මයෙන්ම අලුත් චරිතයට ගැළපෙන ලෙස හෝමිස් වෙනස් වී සිටි බවක් දුටුවෙමි. ඔහු අපරාධ පරීක්ෂකයෙකු වීම නිසා වේදිකාවට දක්ෂ නළුවෙකු අහිමි විය. නවීන විද්‍යාවට විශිෂ්ට විද්‍යාඥයෙකු අහිමි විය.

අප බේකර් වීථියෙන් පිටත් වී යන-පිඩ සවස හයයි කාල වී තිබිණ. සර්පන්ටයින් මාවතට ළඟාවේදී හතට දහයකි. ඇදිරි වැටෙන්නට පටන්ගෙන තිබූ නිසා මාවතේ ගැස් ලාමිපු දල්වීම ඇරඹී තිබිණ. ගෙහිමියා එනතුරු අපි බ්‍රියෝනි මන්දිරය ඉදිරිපස පාරේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් සිටියෙමු.

නිවසේ පෙනුම නම් හෝමිස් කළ විස්තරය අනුව මගේ සිතේ මැවුණු චිත්‍රයට සමාන එකකි. එහෙත් ඒ අවට පෙදෙස නම් මා සිතූ තරම් පාළු බවක් ඉසිලුවේ නැත. පෞද්ගලික පදිංචිකරුවනට වෙන්වුණු නිහඩ පෙදෙසක දකිය හැකි, දකිය යුතු, පෞද්ගලිකත්වය එහි නොතිබිණි. සර්පන්ටයින් මාවතේ මේ කොටසේ සෑහෙන තරම් ක්‍රියාශීලී බවක් දකිය හැකි විය. අපිරිසිදු පරණ ඇඳුමෙන් සැරසුණු කිහිප දෙනෙක් වීථියේ එක් මුල්ලක දුම්බොමින්, කතාබහක වැටී සිටියහ. ඔවුන් ගබ්ද නඟා සිතාසෙන හඬ ඒ අවට රැවි පිළිඳවී දුන්නේය. කතුරු හා පිහියා මුවහත් කරන්නෙක්, ඔහුගේ කරකැවෙන රෝදය සහිත උපකරණය ද තබාගෙන පාර අයිනේ බලාසිටියේය. ආරක්ෂක හටයෝ දෙදෙනෙක් තවත් තැනක තරුණ හෙදියක සමඟ විහිළුනුකර කරමින් පසුගියහ. දල්වාගත් සුරුවිටු කටේ ගසාගත් තරුණයන් කිහිප දෙනෙක්ම වීථියේ ඉහළ පහළ ඉබාගානේ ඇවිදීමත් සිටි බව ද මම දුටුවෙමි.

"ඔබට පෙනෙනවා නේද?" හෝමිස් ඇසුවේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් සිටිනා අතරතුරයි.

"මේ විවාහය නිසා ප්‍රශ්නය සෑහෙන තරම් ලිහිල් වෙනවා. ඡායාරූපය දන් දෙපැත්ත කැපෙන ආයුධයක් වගෙයි. බොහොම වෙලාවට මේක ගොඩිට්‍රි තෝටන් දකිනවාට වත්, අයිර්න් ඇඩලර් කැමති වෙන එකක් නෑ. දන් ප්‍රශ්නය කියෙන්නේ ඡායාරූපය හංගලා කියෙන්නේ කොහොඳ කිහින එකයි."

"ඇත්තටම ඒක කොහේ ඇත්ද?"

"ඒක ඇය යන එන තැන රැගෙන යනවා කියල හිතන්න බෑ. ඒ මොකද එය කැබිනට් ප්‍රමාණයේ එකක්. ඒ නිසා කාන්තාවකගේ ඇඳුමේ පිටතට නොපෙනෙන විධියට හංගලා තියාගන්න අමාරුයි. ඇය හොඳටම දන්නවා රජතුමාට පුළුවනි මිනිසුන් ලවා කොයි වෙලාවක හෝ බලෙන් ඇයව යෝදිසිකරවන්න. දෙවරක් එහෙම දෙවල් සිදුවෙලා තියනවා. ඒකෙන් අපට තීරණය කරන්න පුළුවනි, ඇය යන එන තැන ඡායාරූපය ගෙනයන්නේ නැහැ කියල."

"එහෙනම් ඒක ඇත්තේ කොහේද?"

"ඇගේ බැංකුවේ සුරක්ෂිතාගාරයේ, එහෙමත් තැන්නම් නීතිඥයා ලග. මේ තැන් දෙකේම වෙන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් මං හිතන්නේ නෑ, ඒක මය එක තැනකටත් ඇති කියලා. ගැහැනුන් ස්වභාවයෙන්ම මේ වගේ වැඩ රහසිගතව කරන්න කැමැති අය. හංගන වැඩේ ඇය කැමැති තැනකම කරන්න බොහොම දුරට ඉඩ තියෙනවා. ඇය මොකටද ඒ වැඩේ වෙන කාටහරි භාරදෙන්නේ? ඡායාරූපය තමන්ගේ ලගම හංගාගන්නොත් ඇයට ඒ ගැන හය තැනුව විශ්වාසයක් තමන්ගේ පුළුවනි. නමුත් ඒක ප්‍රවේශම් කිරීම ව්‍යාපාරිකයෙකුට භාර දුන්නොත්? ඔහුට මොනව හරි දේශපාලන බලපෑමක්, රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික බලපෑමක් වක්‍රව හෝ ඇතිවුණොත් ඔහු මුහුණ දෙන්නේ මොන වගේ තත්ත්වයකටද? ඔහු ගැන විශ්වාසයක් තැබිය හැකියි කියල ඇයට සහතික වෙන්න පුළුවන්ද? ඊළඟට අමතක කරන්න එපා. ඇය බලාපොරොත්තු වෙනවා තව දින කිහිපයකින් ඡායාරූපය ප්‍රයෝජනයට ගන්න. ඒ කියන්නේ ඡායාරූපය ඇත්තේ ඇයට හිතු වෙලාවක පහසුවෙන් ගන්න පුළුවන් තැනක. ඒ කියන්නේ එය තිබිය යුත්තේ ඇගේ නිවස තුළමයි."

"නමුත් දෙපාරක්ම හොරුන් ගේ බිඳලා පරීක්ෂා කරල බැලුවා."

"ඔෂ් උන් දනගෙන හිටියේ නැහැනේ පරීක්ෂා කරන්නේ කොහොමද කියල"

"ඔබ කොහොමද පරීක්ෂා කරන්නේ?"

"මං ඒක හොයමින් යන්නේ නෑ."

"එහෙනම්?"

"ඒක හංගල තියෙනි තැන මවු පෙත්වීම ඇයට භාර දෙනවා."

"ඇය ඒක එකහෙළාම ප්‍රතික්ෂේප කරාවි."

"ඇයට ඒකට ඉඩක් ලැබෙන්නෙ නෑ. මට ඇහෙනවා අශ්ව කරන්නයක් එන හඩ. ඒ ඇගේ අශ්වකරන්නය තමයි. දන් ඉතින් මං කිව්දේ අකුරටම ඉටු කරන්න වොට්සන්."

ඔහු එසේ කියද්දීම අශ්වකරන්නයක් පැති ලාමිපු වල ආලෝක ධාරා වංගුවෙන් මතු විය. එය රෝද හතරේ කුඩා අශ්ව කරන්නයකි. නිවසේ දොරටුව ඉදිරියටම පැමිණි රථය, නැවැත්වුවා පමණි. එහි දොර ඇර, තඹ කාසියක් ඉල්ලා ගැනීමේ අරමුණෙන් පාරේ සිටි රස්තියාදු කාරයෙක් එතැනට දුව ආවේය. ඒ සමගම තවෙකෙක් ද ඔහු පරදා දුව ආවේ එම අරමුණෙනි. ඔවුන් දෙදෙනා අතර සංඝට්ටුවක් ඇතිවිය. ආරක්ෂක හටයින් දෙදෙනා එක් තරුණයෙකුගේ පැත්ත ගැනීම නිසා සංඝට්ටුව වඩාත් උග්‍ර විය. කතුරු මුවාත් කාරයා අතින් රස්තියාදු කාරයාගේ පැත්ත ගෙන කෝලාහල කිරීමට පටන්ගත්තේය. කිසිවෙක් තවෙකෙකුට පහරක් එල්ල කළේය. අශ්ව කරන්නයේ දොර විවෘත කරගෙන කාන්තාව එළියට බැස්සාය. ඇය නොදනුවත්වම පාතෘඤ්චේ මේ කලබලය මැදටයි.

රණ්ඩුවෙමින් සිටි පුද්ගලයෝ එකිනෙකාට අතින් හා පොළවලින් පහර එල්ලකරගැනීමට පටන් ගත්හ. කාන්තාවගේ ජීවිතය මොවුන්ගෙන් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා හෝම්ස් ඒ මැදට දිවගියේය. ඔහු ඇය සිටි තැනට ළංවූවා පමණි. එක්වරම හෝම්ස් විලාප නඟමින් බිම ඇද වැටුණේය. ඔහුගේ මුහුණ පුරා ලේ ගලායන්නට පටන් ගත් හැටි මම දුටුවෙමි. හෝම්ස් ඇද වැටෙද්දී ආරක්ෂක හටයන් එක් පැත්තකට පැනදිවූ අතර, රස්තියාදු කාරයෝ අනෙක් පැත්තට පැනදිවූහ. සංඝට්ටුව නිරාශිතව සිටි, එහෙත් ඊට හවුල් නොවූ වැදගත් ලෙස හඳු පැළඳ ගත් පිරිසක් මේ වෙලාවේ එතැනට ළං විය. ඔවුහු කාන්තාවට ආරක්ෂාව සැලසූ අතර, තුවාල වී ඇද වැටුණු හෝම්ස්ට උදව් කිරීමට ඉදිරිපත් වූහ.

අයිරිත් ඇඩ්ලර් ඉක්මනින් ඇගේ නිවස දෙසට තරප්පු පෙළ නැගීමට පටන් ගත්තාය; එහෙත් ඉහළම පඩියේදී නැවතුණු ඇ වීජීය දෙස හැරී බැලුවාය. එතැන තිබුණු ආලෝකයෙන් ඇගේ රුමත් සිරුර කැපී පෙනුණු හැටි මට තවමත් මතක තිබේ.

"අතේ මග අභිමත මතක්මයාට හුඟක් කුඩාලද?" ඇය ඇසුවාය.

"ඔහු මැරලා!" කිහිප දෙනෙකු කියනු ඇසිණ.

"නෑ නෑ! තවම යන්නම් පණ තියෙනවා. තවෙකෙක් කිය.

"ඔහු නිර්භීත කෙනෙක්" එතැන සිටි ගැහැනියක් කීවාය.

"ඒ මහත්තයා ආවේ නැත්නම් අරුං තෝනාගේ අත්බැගයයි, රත්තරන් මරලෝසුවයි කඩාගෙන පනිනවා. උන් මහා දරුණු මැර කල්ලියක්. ආ ඔහු දන් ඔන්න ටික ටික හුස්ම ගන්නවා."

"ඔහුට මේ විටියට ප්‍රාණේ ඉන්න අරින්න බැහැ තෝනා. අපි ඔහුට ඔබතුමියගේ ගෙදරට අරගෙන එන්නද?"

"අතේ ඔව්. ටිකිත්ත කාමරයට අරගෙන එන්න. මේ සැප පහසු සෝපාවක් තියෙන්නේ. මේකෙ භාන්සිකරවන්න."

ඉතා පරෙස්සමෙන් මගේ මිත්‍රයා ඩ්‍රියොනි මැදුර තුළට ඔසවාගෙන යන ලදී. ඔවුහු හෝම්ස් විසින් කාමරයේ භාන්සිකරවුන. මේ අතර ඔත්තු බැලීමට මට නියම වූ ජනේලය අසලට වී මම බලාගෙන සිටියෙමි. මේ වනවිට පහත් දල්වා තිබිණි. එහෙත් ජනේල් ආවරණය කළ තිර තවමත් එසේමය. එහෙයින් හෝම්ස් සෝපාව මත භාන්සිකර තබා ඇති සැටි දකගැනීමට, මට හැකියාවක් නොතිබිණි. මේ කරුණාවන්ත කාන්තාවට එරෙහිව ඔහුට රහපෑමට තිබූ භූමිකාව ගැන හෝම්ස්ගේ සිතේ පසුතැවීමක් ඇතිවුවා දැයි නොදනිමි. තමුත් මේ රුමත් කාන්තාව කුඩාල වූ පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුකම්පාවක් දක්වුයේ කොතරම් කරුණාවකින්ද?

ඇයට විරුද්ධව අප ගෙනයන මේ කුමන්ත්‍රණය ගැන මගේ සිතේ ඇතිවූයේ මහත් ලැජ්ජාවකි. එහෙත් හෝම්ස් මට භාරදුන් කටයුත්තේ නොයෙදී මඟහැර යාම ද ව්‍යල මෙන්ම දුෂ්ට ක්‍රියාවකි. මගේ සිතට ධෛර්ය ගනිමි. මගේ පසුමිනියේ වූ දුම් රොකට්ටුව අතට ගත්තෙමි. අපේ මේ උත්සාහය ඇය විනාශ කිරීමට නොවේ. ඇය අතින් තවත් කෙනෙකු විනාශයට පත්වීම වැළැක්වීමය.

මේ වන විට ජනේල් තිර පැත්තකට කොට තිබිණි. හෝම්ස් කවිවිටිය මත වැසිර සිටියේය. පිරිසිදු වාතය අවශ්‍ය පුද්ගලයෙකු

ජනේලය විවෘත කිරීමට සංඥා කරන්නාක් මෙන් ඔහු අත සෙලවූ අයුරු මම දුටුවෙමි. සේවිකාව එතැනට පැමිණ වහා ජනේලය විවෘත කළාය. හෝමිස් ඒ මොහොතේ මට සංඥා කළේය. අත තිබූ දුම් රොකට්ටුව ජනේලය තුළින් විසිකොට ගින්නක්! ගින්නක්! යනුවෙන් හැකි තරම් උස් හඬින් කැඟැයුවෙමි.

ගින්නක් යන වචනය මගේ කටින් පිටවූවා පමණි. හොඳින් හැඳ පැළඳ සිටි, හොඳ ඇඳුම් නොතිබුණු, සැවොම, සේවිකාවෝ කුදිරිකාරයෝ පවා ගින්නක්! ගින්නක්!! යයි උමතුවෙන් මෙන් කැඟැයූහ.

සහ දුම් වළලු විසින්න කාමරය තුළ එකතු වූ අතර ඉන් සමහරක් විවෘත ජනේලයෙන් එළියට ද පැමිණියේය.

ගෙතුළ සිටි බොහෝ දෙනා මහත් කලබලයෙන් මෙන් එළියට දිවගිය සැටි මට දක්නට ලැබිණි. මේ අතර එය බොරු අනතුරු ඇඟවීමක් බව හෝමිස් කියනු මට ඇසිණි. කැගසමින් සිටි සෙනග අතරින් ගොස්, මම වීථියේ කෙළවරට වී සිටියෙමි. මිනිත්තු දහයක් යඳ්දි මගේ මිත්‍රයා එතැනට පැමිණියේය. එක්රොක් වී සිටි සෙනග අතුරින් අපි දෙදෙනා සතුටින් පිටවී ගියෙමු.

ඔහු මගේ අතින් අල්ලාගෙන ඉතා සතුටින් එහෙත් ඉක්මන් ගමනින් ඉදිරියට ගමන් කළේය. මිනිත්තු කිහිපයක් යනතුරු හෝමිස් කිසිවක් කථා නොකෙළේය. යථ්‍යතාවයන් මාවතේ සැහෙන දුරක් ගොස්, එඩින්වේයා පාරට හැරුණු පසු හෝමිස් තම කතාබහ පටන් ගත්තේ.

"ඔබ ඉතා හොඳට ඒ වැඩේ කළා වොට්සන්. ඒකෙ ආයෙ රිට් වඩා හොඳින් කරන්න දෙයින් තිබුණේ නෑ. හැම දෙයක්ම හරියාකාරව සිදුවුණා."

"ඔබට ඡායාරූපය ලැබුණද?"

"මං දන්නවා ඒක තියෙන තැන."

"කොහොමද ඔබ ඒක දනගත්තේ?"

"ඇය මට පෙන්වුවා එතැන. මං ඔබට කිව්වේ ඇය එය පෙන්වන බව."

"ඔබ මේ කියන කාරණය, මට තවමත් හරිහැටි පැහැදිලි නෑ."

"මේක තවදුරටත් ඔබට අභිරහසක් කරන්න උවමනා නැ වොට්සන්. ඒක සිදුවුණේ බොහොම සරල ආකාරයට. ඔබ දක්ක තේද අද පාරේ හිටී සෙනග? ඒ හැම කෙනෙක්ම මගේ උදව්කාරයෝ. අද හැන්දෑවේ මේ නාටකය රහඳක්වීමට ඒ ඔක්කොම අය කල් ඇතුළුව සුදානම් කරගෙන ගෙන ආ අය."

"මං ඒ බව අනුමාන කළා."

"ඉතින් සණ්ඩුව පටන් ගනිද්දී මං මොකද කළේ. අත් දෙකේ තෙත සායම් ගාගෙන සෙනග ගොඩ මැද්දට පැනලා කැගහගෙන බිම ඇද වැටුණා. දැනෙන් මුහුණට ගසාගත්තා. එහෙම කරලා කාගේත් අනුකම්පාවට ලක්වී, බේදජනක දර්ශනයක් මවා පෑමට මට හැකිවුණා. මේක ඉස්සර කාලේ යොදා ගත් ප්‍රයෝගයක්."

"ඒ ටිකත් මට හිතාගන්න පුළුවන් වුණා."

"ඉතින් ඔවුන් මාව ගේ ඇතුළට ගෙන ගියා. ඒකට ඉඩදෙනව ඇරෙන්න ඇයට වෙන කරන්න දෙයක් තිබුණේ නැහැ. එහෙම ගියේ ඇගේ විසිත්ත කාමරයට. අන්න ඔය තැන තමයි මගේ සැකයට ලක්වී තිබුණු එක් තැනක්. අනෙක් තැන ඇගේ නිදන කාමරය. ඒක තිබුණේ විසිත්ත කාමරයට අල්ලලා. ඡායාරූපය තියෙන්නේ කොයි එකේද කීයල කොහොම හරි හොයාගන්න මං දැඩි අධිෂ්ඨානයකින් හිටියේ. ඔවුන් මාව සෝපාව මත හාන්සි කළා. පිරිසිදු වාතාශ්‍රය ඕන බවට මං සංඥා කළා. ඔවුනට සිදුවුණා ජනේලයක් අරින්න. ඉතින් ඒකෙන් ඔබට අවස්ථාව ලැබුණා."

"ඒක කොහොමද ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වුණේ?"

"ඒක තමයි හරිම වැදගත්. තමන්ගේ ගෙය ගිනිගන්නවා කීයල අහන්න ලැබුණොත්, ගැහැනියක් ඉබේම දුව යන්නේ ඇය වඩාත්ම අගය කරන දෙය බේරාගැනීමේ අරමුණෙන්. ඒක බොහොම ක්ෂණිකව ඇතිවෙන ප්‍රබල ප්‍රතිචාරයක්. මං මීට ඉහත කීප වාරයක්ම ඒ සංසිද්ධියෙන් ප්‍රයෝජන අරගෙන තියෙනවා. ඩාලිංටන් වංචාවේදීත්, ආන්ස්ටින් මාලිගයේ පරීක්ෂණයේදීත්, මං ඒකෙන් ප්‍රයෝජන ගත්තා. බැඳපු, දරුවන් ඉන්න ගැහැනියක් නම් තමන්ගේ දරුවාව ඔපවා ගන්නවා. අවිවාහක ගැහැනියක් නම් ගන්නේ තමන්ගේ රත්තරන් බඩු පෙට්ටිය. මේ වෙලාවේදී මට එක් කරුණක් හොඳටම පැහැදිලියි, විශ්වාසයි. ඇඩ්ලර් මෙනෙවියට නම් මේ වෙලාවේ, ඇගේ ගෙදර

හිඛෙන වටිනාම දේ අර-ඡායාරූපය. අනෙක් හැම දෙයක්ම අමතක කරලා ඇය දුටත්තේ ඒක බේරා ගැනීමට.

ගින්න ගැන අනතුරු ඇඟවීම ඉතාම හොඳින් කෙරුණා. එතැනින් නිකුත් වූ සන දුමාරයක්, බොහෝ දෙනෙකු ගේ කැගැසීමත්, ඕනෑම කෙනෙකු කලබලයට පත්කිරීමට සමත්. ඒකට ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දක්වීම ඇය අතින් ඉතා අලංකාර ලෙස සිදුවුණා. ඡායාරූපය හංගලා තියෙන්නේ කොතැනද දන්නවද? විසිත්ත කාමරයේ දකුණු පැත්තේ සිතුව තාද කිරීමට හිඛෙන තැනට ඉහළින්. එතැන ඉවතට තල්ලු කළ හැකි පියනකින් වැසූ කුඩා විවරයක් හිඛෙනවා. ඡායාරූපය තියෙන්නේ අන්න ඒක ඇතුළේ.

මේක බොරු අනතුරු ඇඟවීමක් කියල මං කැගැහුවාම, ඇය ඒක ආපහු එතැනටම දමලා දුම් වේඩ්ල් දිහා බලාගෙන හිටියා. ඊළඟට විසිත්ත කාමරයෙන් ඉවතට ගියේ බොහොම ඉක්මනින්. ඊට පස්සේ මට ඇයව දකින්න ලැබුණේ නැහැ. මං හිටි තැනින් නැගිටලා, පිටවී යන්න උවමනා බව කියලා ගෙදරින් පැනගත්තා. ඒ වෙලාවේම ඡායාරූපය ගන්න පුළුවන් වේද බලන්න මං එක මොහොතක් එහි නැවතුණා, නමුත් අශ්වකරන්නයේ රියදුරා විසිත්ත කාමරය තුළට ආවා, ඔහු මා දිහා හොඳින් බලාගෙනයි හිටියේ. ඒ නිසා ඒ වෙලාවේ එම කටයුත්ත නොකරන්න මං තීරණය කළා. එය මඳක් ප්‍රමාද කිරීම වඩාත් ආරක්ෂා සහිත බව මට පෙනුණා. ඕනෙවට වඩා කලබල වීමෙන් හැමදෙයක්ම අවුල් වී යන්න පුළුවනි."

* "දන් අපි මොනවද ඊළඟට කළයුත්තේ?"

"අප කළ යෙවීම දන් ඉතින් අවසන්. මං හෙට රජකුමා හමුවෙන්න යනවා, ඔබ එනවා නම් ඔබත් සමඟ, අප යනවා ඇයව හමුවෙන්න, ත්‍රියොති මන්දිරයට. එහිදී අපව කැඳවාගෙන යා වි විසිත්ත කාමරයට, ඇය සුදානම් වී එනතුරු දඬු සිටීමට. බොහොම වෙලාවට ඇය එතැනට එද්දී ඇයට අර වටිනා ඡායාරූපය වත් අප වත් දකින්න ලැබෙන එකක් නැහැ. ඔහුගේ දැනීමම ඡායාරූපය ආපසු ගැනීම රජකුමාගේ හිතට ලොකු සැනසීමක් වේවි."

"කොයි වෙලාවේද ඔබ රජකුමා සමඟ ඇය හමුවෙන්න යන්නේ?"

"හෙට උදේ අවට. ඒ වෙලාව වෙනකොට ඇය අවදි වී සිටින එකක් නෑ. ඉතින් අපට වැඩකටයුතු සඳහා සැහෙන කාල වේලාවක් ලැබෙනවා. එහෙම නැත්නම් අපි ප්‍රමාද වෙන්න හොඳ නෑ. ඒ මොකද මේ විවාහය නිසා, ඇගේ ජීවන රටාවෙන්, සුපුරුදු සිරිත් විරිත් වලත් විශාල වෙනසක් ඇතිවෙන්න පුළුවනි. මං ප්‍රමාද නොවී දැන්ම රජතුමාට විදුලි පුවතක් යවන්න ඕන."

අපි මේ වනවිට බේකර් විථියට හොඳි සිටියෙමු. දොර හෙ නැවතුණු හෝම්ස් සාක්කුවට අත දමා යතුර සෙවීමට පටන් ගත්තේය. අප පසුකර ගිය කිසිවෙක් ආචාරශීලීව යමක් පවසනු ඇතිණ.

"ඉහ රාත්‍රියක් ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයෝ!"

පදික වේදිකාව මත කිහිප දෙනෙක්ම සිටියහ. එහෙත් එම ආශීසනය කළසම් කබා හැඳූ, හිස්වැස්මක් පැළඳ ඉක්මනින් ඉවතට ඇවිද ගිය තරුණයාගෙනි.

"මං. මය කටහඬ මීට කලින් අහල තියෙනවා. මං මේ කල්පනා කරන්නේ කවුද ඒ පුද්ගලයා කියල." හෝම්ස් කීවේ කණමැදිරි එළියෙන් ආලෝකමත් විථිය දෙස බලමිනි.

* * *

මම එදින රාත්‍රිය බේකර් විථියේ නිවහනේ ගතකළෙමි. උදේ ආහාරය ලෙස අප කර කළ පාන් කා, කෝපි පානය කරමින් සිටියෙමු. බොහිමියාවේ රජතුමා එක්වරම අපේ නිවහනට කඩා වැදුණේය.

"ඔබට ඇත්තටම ඒක හම්බවුණොද එහෙනම්?" ඔහු ඇසුවේ හෝම්ස්ගේ උරහිස් දෙකෙන් අල්ලාගෙන ඔහුගේ මුහුණට එබී බලමිනි.

"තවම හම්බවුණේ නෑ."

"නමුත් විශ්වාස කරනවා හොයාගත හැකි වේවි කියල?"

"ඔව්. මං බලාපොරොත්තු වෙනවා හොයාගැනීමට හැකිවේවි කියල."

Digitized by Sri Lanka Library Project

135. "ඔහු රාත්‍රියක් පර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයෝ!"

"එහෙනම් යමු. මට ඉවසුම්ක් නෑ, මේ වැඩේ ඉවරයක් කරන තුරු."

"අපි කුලීරියක් කැඳවාගන්න තුරු ඉන්න රජකුමනි."

"නැහැ. මගේ අශ්වකර්තෘයෙන් යමු."

"එහෙනම් ප්‍රශ්නය තවක් ලිහිල්වෙනවා."

අපි එවෙලේම බ්‍රියොනි මන්දිරය වෙත පිටත් වී ගියෙමු.

"අයිරන් ඇඩ්ලර් විවාහ වුණා." - හෝම්ස් මහදී කිය.

"විවාහ වුණා? කවද ද?"

"රිසේ"

"කවද බැන්නද?"

"නෝටත් නම් ඉංග්‍රීසි ජාතික තිනිඟුයෙක්."

"නමුත් ඔහුට ආදරයක් දක්වන්න ඇයට බැරවේවි."

"මං විශ්වාස කරනවා ඇයට හැකිවේවි කියලා."

"ඒ මොකද එහෙම හිතන්නෙ?"

"ඒ මොකද, එහෙම වුණොත් ඔබතුමාට අනාගතයේදී කිසි කරදරයක් නැතිවේවි. ඇය ඇගේ සැමියාට ආදරය කරනවා නම් රජකුමාට තවත් ආදරය කරන එකක් නැහැ. ඇය ඔබට ආදරය කරන්නේ නැත්නම්, ඔබතුමා සැලසුම් කරන වැඩ කටයුතු වලට ඇය බාධා කරන්න හේතුවක් නැහැ."

"ඒක හැබෑව. ඒ වුණත්. . . ! හොඳයි කමක් නෑ. ඇය මා හා සමාන තත්ත්වයක සිටියා නම් ඇයට මොන තරම් ශ්‍රේෂ්ඨ රැජිනක් වන්න තිබුණ ද?"

පැවසූ රජකුමා නිහඬව කල්පනා කිරීමට පටන්ගත්තේය. ඔහු එයින් අවදිවුයේ අප සර්පන්ටයින් මාවතට පැමිණ, බ්‍රියොනි මන්දිරය අසල රිය නැවැත්වූ විටයි.

බ්‍රියොනි මන්දිරයේ දොරටුව විවෘතව තිබිණ. වයස්ගත කාන්තාවක් පියගැට පෙළ මතට වී බලාගෙන සිටියාය. මඳ වේලාවක් උපහාසාත්මක ලෙස අප දෙස බලා සිටී ඇ, පහළට බැස අශ්වකර්තෘය වෙත ළං වූවාය.

"මේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාද?"

ඇය ඇසුවාය.

"ඔව්!" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේ අතිශයින් පුද්ගලිකව පත්ව ඇය දෙස ප්‍රශ්නාර්ථ බැල්මක් හෙළමිනි.

"හැබැ තේන්නම්! අපේ තෝන මහත්තයා කිව්වා, ඔබ උදේම මෙහේ එන්න ඉඩ තියෙනවා කියලා. එතුමිය ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයන් එක්ක අද උදේ පිටත්වෙලා ගියා."

"පිටත්වෙලා ගියා?"

"ඔව්. වාරි-ක්‍රොස් දුම්රිය පොළෙන් උදේ 5.15 දුම්රියෙන්, ඔවුන් යුරෝපා මහාද්වීපයේ සංචාරයක් සඳහා ගියා."

"මොනවා?"

ෂර්ලොක් හෝමස් අඩියක් දෙකක් පිටිපස්සට තැබුවේ සිරුරේ සමබරතාවය නැතිවී ගියාක් මෙනි. අසන්නට ලැබුණු පුද්ගලිකාර ආවරණය ඔහුගේ මුහුණ සුදුසු ලෙස වී තිබිණි.

"ඔබ කියන්නේ ඇය මේ එංගලන්තයෙන් පිටවී ගියා කියලද?"

"ඔව්. යළි කවදාවත් නොඑන්න."

"එතකොට ලියකියවිලි? ඔක්කොම ඉවරයි!" රජතුමා කීවේ ගෞරෝප්‍ය හඬෙනි.

"අපි ගිහින් බලමු." සේවිකාව ඉවතට තල්ලු කළ හෝමස් විසින් කාමරය තුළට ඇතුළු විය. රජතුමා සහ මම ඔහු පසුපසින් ගියෙමු.

ලී බඩු සියල්ල ඒ මේ අත විසිකර දමා තිබිණ. රාක්ක, පාවිටු, අල්මාර් සියල්ලේ බඩු ඉවතට ඇද දමා තිබුණේ සැම අත අවුල් ජාලයක් කරමිනි. හදිසියේ පැන යාමට පෙර අවශ්‍යම දේ ලිහිලහියේ තෝරාගත් බවට සලකුණුයි ඒ. සිනුව නාද කරන තැනට ඉහළින් වූ, තල්ලු කළ හැකි කුඩා පියන අතින් කඩාදමු හෝමස්, විවරය තුළට අත දම්මේය. ඒ තුළ තිබී ඔහුට ඡායාරූපයක් හා ලිපියක් හමුවිය. එය අයිරින් ඇඩ්ලර් සැඟ ඇඳුමෙන් සැරසුණු ඡායාරූපයකි. ලිපියේ කවරයේ මෙසේ සඳහන් කොට තිබිණි.

"ෂර්ලොක් හෝමස් මහතා වෙත.

(පැමිණ ලබාගැනීමට)"

මගේ මිත්‍රයා ලිපිස් දිගහැරියේය. එහි දිනය කලින් දා මධ්‍යම රාත්‍රිය ලෙස සඳහන් වී තිබිණි.

මගේ හිතවත් ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතාණෙනි,

ඔබ ඉතා දක්ෂ ලෙස සියල්ලම සිදුකළා. ඔබ මාව සම්පූර්ණයෙන්ම රැවටුවා. ගින්න ගැන අනතුරු ඇඟවීම අවසන් වන තුරුත් මට ඔබ ගැන සැකයක් පහළ වූණේ නැහැ. මා තවදුරටත් සිතීමට පටන් ගත්තේ කුමන වේලාවකදී ඒ. මා රැකගත් රහස හෙළිවන තැනට කටයුතු යෙදුණු පසුවයි.

මීට මාස ගණනාවකට පෙර සිට, ෂර්ලොක් හෝම්ස් ගෙන් පරෙස්සම් වන ලෙස මට අනතුරු ඇඟවීම් ගණනාවක් කර තිබුණා. රජතුමා මේ වැඩේට කෙනෙකු යොදා ගන්නවා නම් ඒ නිසැකවම ඔබ බව තතු දත් අය මට කැරුණු අවධාරණය කර තිබුණා. ඔබේ ලිපිනය මට ලැබී තිබුණා. ඒ හැම එකක්ම තිබිලත්, මා රැකගත් රහස දනගන්නට ඔබ සමත්වුණා. මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණු බව ඇත්ත. ඒත් අර වගේ කරුණාවත්ත, වයස්ගත දේවගැතිකුමක් ගැන මං සැක කරන්නේ කොහොමද?

ඒ වුණත් ඔබ දන්නවා ඇති මම නිළියක් ලෙස පුහුණුව ලබා තියෙන කෙනෙක්. පිරිමියෙකුගේ ඇඳුම මට ඒ හැටි අමුතු දෙයක් නොවෙයි. එහෙම ඇඳුමක් ඇඳීමෙන් සාමාන්‍යයෙන් ලොකු නිදහසක් ලැබෙනවා. මා ඒ නිදහස ලබාගන්නා අවස්ථා විරල නැහැ. ඔබ ගැන සොදිසියෙන් සිටීමට මා අත්වකල්පය රියැදුරු තේරුම් පව්වා. මං උඩ තට්ටුවට දුවල ගිහින්, පිරිමියෙක් ලෙස වෙස් මාරුකරගෙන ඉක්මනට පහළට බැස්සා. ඒ ඔබ මගේ හෙදරීන් පිටවෙන මොහොතේ.

ඉතින් මං ඔබ පිටුපසින් ඔබේ නිවහනේ දොරකඩ දක්වා ආවා. ඒ ඇවිත් සුප්‍රසිද්ධ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මියගේ සිතේ අමතක නොවන චරිතයක් බවට පත්වුණා. ඊළඟට ඔබට ඉහ රාත්‍රියක් පතා මගේ සැමියාගේ නිව්වේදී නිල නිවස බලා ගියා.

මේ තරම් ප්‍රබල විරුද්ධතාවයෙන් අප ලුහුබදින නිසා, ක්‍රවණැතිම වැඩේ සියල්ල අත්හැර පැන යාම බව අප දෙදෙනා කල්පනා කළා. ඉතින් හෙට උදේ ඔබ මෙහි පැමිණෙද්දී කැදුල්ල හිස්වී ඇති බව ඔබට දකින්න ලැබෙයි. අර ඡායාරූපය ගැනත්

කියන්නම්. ඔබේ අනුග්‍රාහකයාට කියන්න, දන් ඔහුට සාමදානයෙන් සැතපිය හැකි බව. ඔහුට වඩා හොඳ මිනිසෙකුට මම දන් ආදරය කරනවා. ඒ පුද්ගලයාත් මට ආදරය කරනවා. ඔබේ අනුග්‍රාහක රජතුමාගේ කුරිරු අසාධාරණයට ලක්වුණු කෙනෙක්, මම. ඔහුට කැමැති දෙයක් කරගන්නවාට මගෙන් බාධාවක් නැහැ. නමුත් ඡායාරූපය මං ආරක්ෂා කරගන්නවා. ඒ මගේ ආරක්ෂාව සඳහා පමණයි. එහෙමත් නැත්නම් අනාගතයේදී ඔහු මට විරුද්ධව පියවරක් ගන්නොත්, එයින් ආරක්ෂා වීමට, හෝ ආයුධයක් ලෙස පාවිච්චි කිරීමට මම ඡායාරූපය තබාගන්නවා. ඒ වෙනුවට මගේ වෙනත් ඡායාරූපයක් මෙහි තබා යනවා. ඒක ළඟ තබාගන්න රජතුමා කැමැති වේවි. එසේ නම් ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතාණනි.

මා ඔබේ හිතවත්

අයිරන් නෝටන්

(විවාහයට පෙර ඇඩලර්)

"යකාගෙ ගැනියෙක්! මේකි නම් යකාගෙම ගැනියෙක්!!"

බොහිමියාවේ රජතුමාට කැගැසිණ.

"මං ඔබට කිව්වා තේද මේ ගැනි, මොන විධියකටවත් පසු නොබහින, ක්ෂණිකව හිතල, ක්ෂණිකව වැඩකරන ගැහැනියක් කියලා? ඇය මගේ තත්ත්වයේ කෙනෙක් නොවුණු එක මොන තරම් අවාසනාවක්ද? එහෙම වුණා නම් ඇයට කොයිතරම් ශ්‍රේෂ්ඨ රැජිනක් වෙන්න තිබුණද?"

"මට පෙනෙන විධියට තම ඇය ඔබට වඩා වෙනස්ම තත්ත්වයක කාන්තාවක්. ඔබතුමාගේ කටයුත්තට මීට වඩා සාර්ථක අවසානයක් ලබාදෙන්න බැරිවුණු එක ගැන මං හුඟක් කණගාටු වෙනවා." හෝම්ස් කීය.

"මං ඒකට එකඟවෙන්නෙ නෑ, මගේ හිතවත් මහත්මයා. මීට වඩා මේකෙ ලබන්න පුළුවන් සාර්ථකත්වය මොකක්ද? මං දන්නවා ඇය දුන් ඒ පොරොන්දුව කඩකරන්නෙ නෑ. දන් ඉතින් ඒ ඡායාරූපය හිත්තේ දාලා පිළිස්සුවාට ගේ පරෙස්සම්."

"රජතුමනි. ඔබතුමන් එසේ කියන බව ඇසීමටත් සත්තෝසයි."

"මං ඔබට විශාල ලෙස ණයගැතියි මහත්මයා. ඔබ විසින් කළ සේවයට මං පරිත්‍යාග කළ යුත්තේ මොන ආකාරයෙන්ද කියල මට කියන්න. මේ මුද්ද?"

රජතුමා තමන්ගේ ඇඟිල්ලක පැළඳ සිටි මරකත මැණිකක් සවිකළ මුද්දක් ගළවා, අත්ල මත තබා හෝම්ස්ට දිගු කළේය.

"මං මේ මුද්දටත් වඩා අගය කරන දෙයක් ඔබතුමා ලග තියෙනවා." හෝම්ස් කීවේය.

"ඔබට තියෙන්නේ ඒ කුමක්ද කියා මට පැවසීම පමණයි."

"මේ ඡායාරූපය!"

රජතුමා හෝම්ස් දෙස බලාසිටියේ ඉමහත් පුදුමයෙනි.

"අයිරිත්ගේ ඡායාරූපය? ඔබ කැමැති එයට නම් මං එය ඔබට දෙන්නම්."

"ඔබට ස්තූතියි රජතුමනි. මේ සම්බන්ධයෙන් වෙන කළ යුතු යමක් නොමැති නම් මං ඔබට සුභ උද්යතක් ප්‍රාර්ථනා කරනවා."

රජතුමා අතට අත දීමට සුරත දිගු කරගෙන බලා සිටියත්, එතුමාට හිස නමා ආචාර කළ හෝම්ස්, එතැනින් පිටත්ව මා සමග ආපසු පැමිණියේය.

* * *

බොහිමියා රාජ්‍ය තන්ත්‍රයට අභියෝග කළ හැකි, ආන්දෝලනයක් වීමට ඉඩතිබූ සිද්ධිය අවසන් වූයේ එලෙසයි. ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ විශිෂ්ට සැලැස්මක් පරාජය කිරීමට කාන්තාවකගේ තීක්ෂණ බුද්ධිය සමත් විය. අයිරිත් ඇඩ්ලර් ගැන කථාකරදී හෝ ඡායාරූපය දකිද්දී හෝම්ස් ඇය හැඳින්වූයේ "නියම ගැහැනිය" යනුවෙනි.

රතු හිසකෙස් ගැටලුව

රතු හිසකෙස් ගැටලුව

ගිය අවුරුද්දේ හේමන්ත සෘතුවේ එක් දිනක් මම මගේ මිත්‍ර
ෂර්ලොක් හෝම්ස් හමුවීමට ගියෙමි. ඔහු මැදිවිය පසුකළ අමුත්තෙකු
සමග යම් කතාබහක නිරතවී සිටියේය. හින්දර් රතු පැහැති හිස
කෙස් තිබූ, මේ තරබාරු පුද්ගලයාගේ මුහුණ ද, රතු පැහැයක්
ගත්තේය. ඔවුන්ගේ කථාවට බාධාකිරීම ගැන සමාව අයැද, මම
එතුනින් පිටවී යාමට සූදානම් වූයෙමි. එහෙත් හෝම්ස් මගේ
අතින් අල්ලා, කාමරය තුළට ඇදගෙනැවිත් දොර වසා දමමිණිය.

"ඔබට මා හමුවෙන්න මිදි වඩා හොඳ වේලාවක් කොහෙද
වොට්සන්?"

ඔහු කීවේ ප්‍රීතිමත් ස්වරයෙනි.

"මං හිතුවා ඔබ මොනව හරි වැදගත් කටයුත්තක් නිරත
වෙලා කියල?"

"ඒක ඇත්ත. බොහොම වැදගත් කටයුත්තක්."

"එහෙම නම් මට අල්ලපු කාමරේට වෙලා ඉන්න පුළුවනි."

"කොහොමටවත් එපා. විල්සන් මහත්මයා. මේ තමයි මගේ
හවුල්කාරයා, වොට්සන් දොස්තර මහත්මයා. මං පැවැත්වූ සාර්ථක
අභිරහස් පරීක්ෂණ ගණනාවකදීම මට සහාය වුණේ මේ මහත්මයා
තමයි. කිසිම යැකයක් නෑ. ඔබේ පරීක්ෂණයේදීත් ඔහුගෙන් මට
උදව් ලැබේවි."

ඒ තරබාරු මහතා යත්තමින් අසුනෙන් එසවී, මට ආචාර
කළේය. එහෙත් ඔහුගේ තරබාරු මුහුණේ පළවූයේ ප්‍රශ්නාර්ථ
ලකුණකි.

"ඔය සෝපාවෙන් වාඩිවෙන්න වොට්සන්."

යයි පැවසූ හෝමස් තම සැප හුටුවේ යළිත් වරක් වැසිරුණේය. පරීක්ෂණයකට තම අවධානය යොමු කරන විට දක්නට ලැබෙන අයුරින් ඔහුගේ දෑතේ ඇතිලි තුඩු එකට ළංවී තිබිණි.

"අපට හැමදාම දකින්නට ලැබෙන්නේ ජීවිතයේ ඒකාකාරී සිදුවීම්. ඒවට වඩා වෙනස් ආකාරයේ සිදුවීම් ගැන අහන්න, ඔබත් මං වගේම කැමැති බව, මං දන්නවා වොට්සන්. ඔබ ලියා තබන කථාන්තර වලට එවැනි සිද්ධීන් තෝරා ගැනීමෙන්, ඒක ඔබ හොඳින් පෙන්වල දිල තියෙනවා. මං මෙතෙම කිව්වට කමක් නෑ නේද? ඔබේ ඒ කථා නම්, අපේ පුංචි වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ, අතිශයෝක්තියෙන් වර්ණනාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීම."

"ඔබේ පරීක්ෂණ හැමවිටම මගේ සිත් ඇදගැනීමට සමත් වුණා."

"අර මේරි සදර්ලන්ඩ් මෙනෙටියගේ ගැටළුව විසඳීම ප්‍රබන්ධයක් ඉස්සර වෙලා දවසක මං ඔබට කියූ දෙයක් මතකද වොට්සන්? පුදුමාකාර දේවල් අමත අදහන සිදුවීම් දකින්න ලැබෙන්නේ, සත්‍ය ජීවිතයෙහි කියල මං කිව්වේ? මතකද? ඒවා හැමවිටම ප්‍රබන්ධකරුවෙකුගේ නිර්මාණ වලට වඩා අපූරුයි."

"ඇත්ත. නමුත් ඒ කථාවට මං ඔබ සමග එකඟවුණේ නෑහැ."

"ඔව්. ඔබ එකඟවුණේ නෑ. හොඳයි එහෙනම් මේ කථාවට සවන්දිල බලන්න ඔබ මා සමග එකඟවෙතවද කියල."

මේ ඉන්නේ ජේබ්ස් විල්සන් මහත්මයා. මා හමුවෙන්න ඇවිත් සිහු හරිම අපූරු කථාවක් කියන්න පටන්ගන්නා. ඒක මං සැහෙන කාලෙකට අහල නැති සුවිශේෂ එකක් බවයි පෙනෙන්නේ. මං මෙතෙම කියනවා ඔබ අහල ඇති වොට්සන්; පුදුමාකාර වගේම අදහන සිදුවීම් බොහෝවිට අපරාධ සමග බැඳී පවතිනවා. නමුත් ඒවා අතිවිශාල අපරාධ නෙමෙයි. ඉතා සුළු අපරාධ. සමහර බවලාවට ඒ හා බැඳුණු සිදුවීම අපරාධයක් හැටියට හඳුන්වන්න වත් බෑහැ. අපි අද කථා කරන මේ සිද්ධිය ගැන කියනවා නම්, මේකට අපරාධයක් ගැටිලාවක් තියෙනවාද කියල මට තවමත් කියන්න බෑහැ. මට අහන්න ලැබුණු කාරණාවල හැටියට එහෙමයි පෙනෙන්නේ. නමුත් මේක මං අහල තියෙන ඉතාම අසාමාන්‍ය කථාවක්.

ඉතින් විල්සන් මහත්මයා, කරුණාකරලා ඔබට පුළුවන්ද, මේ කථාව ආයෙමත් මුල ඉඳලා පටන් ගන්න. මං එහෙම කියන්නේ කථාවේ මුල කොටස මගේ හිතමිතු වොට්සන්ට අහගන්න බැරිවුණු නිසාම නොවෙයි. මේ සිද්ධියේ ඇති කැපී පෙනෙන අසාමාන්‍ය බව නිසා, මං කැමතියි හැම පුංචි සිද්ධිමක්ම යළිත් අහගන්න, ඔබේ කවිත්ම. ඒ අතර ඒ කරුණු නිවැරදිව මගේ මතකයට ඇතුළු කරගන්න. යම් සිද්ධිම් මාලාවක් වුණු ආකාරය හොඳින් වැටහුණාම මෙහෙම ප්‍රයෝජනයක් තියෙනවා, එකකොට මගේ මතකයේ ඇති දහසක් සිද්ධිම් අතරින්, මේ ආකාරයේම සිද්ධිමක් වුණේ කුමන පරීක්ෂණයකද කොයි කාලෙකද යන්න හඳුනාගැනීමට මට හැකියාවක් ලැබෙනවා. මම මේ දක්වාම අහන්න ලැබුණු කාරණා නම්, මින් පෙර කවිදාවක් අහන්න නොලැබුණු අමුතුවම ඒවා බව මං පිළිගන්නවා."

අපේ තරබාරු අනුග්‍රාහකයා තරමක් ආඩම්බරයෙන් හුස්මක් ඉහළට ගත්තේ පසුව පිම්බෙන අයුරෙනි. ඊළඟට ඔහු තම කබා සාක්කුවෙන්, කිළිටි වී පොඩිවී ගිය පුවත්පතක් එළියට ඇද්දේය. පුවත්පත් පිටුව දණහිස මත තබාගෙන, ඔහු එහි ලුහුඬු දත්වීම් තීරය ඉහළ සිට පහළටම පරීක්ෂා කරගෙන ගියේය. ඒ අතර මම අපේ අමුත්තා දෙස සුපරීක්ෂාකාරීව බැලීම්. මගේ මිත්‍රයා නාඳුනන පුද්ගලයන් ගැන නිශ්මත වලට පැමිණෙන්නේ ඔවුන් හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීමෙනි. මටත් මේ අමුත්තා පිළිබඳව යමක් සොයා ගැනීමට හැකිවේදැයි බැලීමට මට සිත්විය.

එහෙත් සැලකිය යුතු තරම් කිසිවක් සොයාගැනීමට මට හැකි වූයේ නැත. අපේ අමුත්තාගෙන් මට සිතාගත හැකිවූයේ, ඔහු එංගලන්තයේ ඕනෑම තැනක දක්නට ලැබෙන සාමාන්‍ය වෙළෙන්දෙකු බවයි. තරබාරු සිරුර, ක්‍රියාශීලී ගතික අඩු බව සහ තරමක් උඩඟු ස්වභාවය නිසා මම ඊයේ සිතුවෙමි. ඔහු හැඳ සිටියේ බුරුල් කලියමකි. "ෂෙපර්ඩ් වෙක්" නමින් හැඳින් වූ මෝස්තරයේ කොටු වැටුණු එය, අළුපැහැති එකක් විය. ඔහුගේ කබාය නම් එතරම් පිරිසිදු එකක් නොවීය. එය ඉදිරිපසින් බොත්තම් දමා නොතිබූ නිසා ඇතුළු කබාය ද පිටතට පෙනිණි. එහි තිබුණේ කිසිදු අලංකාරයක් නොමැති බාල පෙනුමකි. පිත්තලෙන් නිමවූ ඇල්බට් මෝස්තරයේ දම්වැලක්, ආහරණයක් ලෙස පැළැඳ සිටි අතර, අසල

වූ පුටුවක් මත ඔහුගේ අනෙක් ආම්පන්න තබා තිබිණ. බොහෝ සෙයින් පඵද වූ ටොප්හැටි වර්ගයේ හිස් වැස්මක්, සායම් ගිය පිට කබායක්, පොඩි වී ගිය කොළරයක් ද ඒ අතර විය. ඔහුගෙන් පළ වූ එකම විශේෂ ලක්ෂණය නම්, ඔහුගේ කේශ කලාපයේ දිස්තිමත් රතු පැහැයයි. ඒ හැරෙන්නට බලාපොරොත්තු කඩ වීමේ ලකුණුත්, යම්කිසි කරුණක් ගැන සැහීමට පත් නොවූ අයුරුත් මුහුණෙන් ප්‍රකාශ විය.

මා නිරත වූ කටයුත්ත, ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ ක්ෂණික බැල්මට හසුවිය. ඔහුගේ මුහුණට සිනාවක් නැතිණ. විල්සන් මහතා තවමත් පුවත්පත දෙස බලාගත් ගමන්ය.

"මොහු ගැන සිතාගත හැක්කේ කුමක්ද?" යන ආකාරයේ ප්‍රශ්නාර්ථ බැල්මක් මම හෝම්ස් වෙත හෙළිමි. මගේ මිත්‍රයා සිතාසෙමින්, ඊට වචනයෙන්ම පිළිතුරු දුන්නේය.

"කලකට ඉහත ඔහු, දැනේ මහත්සියගෙන් වැඩ කළ කෙනෙක්. සිරිතක් ලෙස නිතර දුම්කුඩු උරනවා. ශ්‍රීමේසන් සංගමයේ සාමාජිකයෙක්. ඔහු චිත්‍යට ගිහින් තියෙනවා. මෑත කාලයේ, විශාල වශයෙන් යමක් ලිවීමේ කටයුත්තක නිරත වී ඉඳල තියෙනවා. ඒ හැරෙන්න වෙන මොකුත් කියන්න අමාරුයි."

පුවත් පතේ තැනකට දබරැහිල්ල තබාගෙන, එහෙත් මගේ මිත්‍රයා දෙසට මුහුණ හරවාගෙන, ජේබ්ස් විල්සන් බලා සිටියේ භූෂ්නිමිභූත වූ අයුරෙනි.

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙව්වාටෝ! මේ හැම එකක්ම ඔබ දනගත්තෙ කොහොමද හෝම්ස් මහත්මයා? මං කම්කරුවෙකු ලෙස වැඩකර ඇති බව ඔබ කොහොමද දනගත්තේ? ආගමික දේශනාවක් වගේ, ඔබ කිව්වේ සම්පූර්ණ ඇත්තක්. මං ජීවිතය පටන් ගත්තේ නැවක වටුවෙක් විධියට වැඩ කරලා" විල්සන් මහතා නොනවත්වාම කියාගෙන ගියේය.

"මං ඒක දනගත්තේ ඔබේ දැත් වලින් මගේ හිතවත් මහත්මයා. ඔබේ දකුණු අත, ඔබේ වමතට වඩා ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාලයි. ඔබ එයින් වැඩකර ඇති ක්‍රියා එහි මාංශපේශීන් හොඳින් වර්ධනය වී තිබෙනවා."

"එතකොට දුම්කුඩු උරන බව? ශ්‍රීමේසත්ස් සංගමයේ සාමාජිකයෙකු බව?"

"මං එය තේරුම් ගත්තේ කොතොමද කියන එක කියල දීල, ඔබේ බුද්ධියට අපහාස කරන්න මං කැමැති නැහැ. ඒ වුණත් ඔබ පැළෑටි සිටින ටයිනඩ්‍රුවේ කවකුඩුව හා වාපය ලකුණෙන් ඔබ අයත් ඒ සංගමය ගැන මා හඳුනාගන්නා."

"ආ. . . . මට ඒක අමතක වුණා. එතකොට මං මැන කාලයේ යමක් ලියමින් හිටි බව?"

"ඔබේ කබායේ දකුණු අතේ ඉදිරි කෙළවරේ අතල් පහක් පමණ දිගට කබායේදී ගෙවී ගොස් දිස්තිමත්ව දිලිසෙනවා. ඒක දකුණු අත ලියන ඉරියව්වෙන්, මේසය මත දිගින් දිගටම ඇතිල්ලීම නිසා සිදු වූ දෙයක්. වම් කබා අතේ වැලමිට කෙළින්ම මේසයේ ගැටීම නිසා ගෙවී ගිහිත්. ඉතින් ඒකෙන් නිගමනය කරන්න පුළුවන් එකම දෙය ඔබ විශාල වශයෙන් ලිවීමේ වැඩක නිරත වූ බවයි."

"එතකොට මා විනයට ගොස් ඇති බව?"

"ඔබේ දකුණු අතේ මැණික් කඩුවට මඳක් ඉහළින් මාරුවෙකුගේ සලකුණ පව්ව කොටා තිබෙනවා නොවැ? පව්ව කෙටීමේදී යොදා ගන්නා සලකුණු පිළිබඳව මං ඉතා ගැඹුරට අධ්‍යයනය කරලා තිබෙනවා. මේ විෂයය ගැන මං සඟරා වලට ලිපි කිහිපයක් පවා ලියල තියෙනවා. ඔය මාරුවාගේ කොරපොතු රෝස පැහැයට වර්ණවත් කිරීමේ ශිල්පය විනයට විශේෂයි. ඊළඟට ඔබේ ඔරලෝසු දම්වැලේ වින කාසියක් එල්ලා ඇති බව දුටුවාම කාරණාව වඩාත් සරල වෙනවා."

ජේබ්ස් විල්සන් මහතා හඬනතා සිනාසුණේය.

"ඔබ මුලින් මේ දේවල් කිව්වාම මං හරිම පුදුමයකට පත්වුණා. මං හිතුවා ඔබ අති දක්ෂයෙක් කියලා. දන් බලාගෙන ගියාම ඒක මහ ලොකු හපන්කමක් නෙමෙයි."

"වෙලාවකට මට හිතෙනවා වොටියන්, මං නිගමනවලට පැමිණි හැටි සෑම දෙයක්ම විස්තර කර දෙන එක ලොකු වැරද්දක් කියල. මං මේ විධියට විවෘතව හැම දෙයක්ම කියන්න ගියාම, දුප්පත් මට ලැබිල තියෙන සුළු කිරිනි නාමයත් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ

වෙලා යනවා. ඔබට තවමත් ඔය දැන්වීම හමුවුණේ නැද්ද විල්සන් මහත්මයා?"

"ඒක මට දන් හමුවුණා," ඔහු පැවසුවේ තම රතු පැහැති තරබාරු ඇඟිල්ල පුවත්පතට තද කරගෙනයි.

"මේ කියෙන්නෙ. හැම දෙයක්ම පවත් ගත්තෙ මේකෙන් තමා මහත්මයා. ඔබම ඒක කියවල බලන්න."

ඔහුගෙන් පුවත් පත අතට ගෙන මම එය කියවා බැලිමි.

රතු හිසකෙස් සංගමයේ සාමාජිකත්වය අපේක්ෂා කරන්නන් වෙතටයි.

"ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ පෙන්සිල්වේනියා ජනපදයේ ලෙබනොන්හි විසූ එසෙක්සා හොප්කින්ස් මහතාගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය අනුව දැන් තවත් ඇබැරිතුවක් කිබෙන ඔව් දැනුම් දෙමු.

සංගමයේ සාමාජිකයෙකුට භාරදුර නොවන රැකියාවක් සඳහා සතියකට පවුම් හතරක වැටුපක් හිමිවේ. සිරුරෙන් මෙන්ම මනසෙන් ද නිරෝගී වයස අවුරුදු විසි එකකට වැඩි රතු හිසකෙස් ඇති ඕනෑම කෙනෙක් මේ සඳහා සුදුසු වේ. සංගමයේ කාර්යාලයට සඳුදා උදේ 11 ට පොදුගලිකව පැමිණා ධන්කන් රොස් හමුවන්න. අංක 7, පෝප්ස් කෝට්, ෆ්ලේට් විටිය."

"මොකක්ද මේ පුද්ගලාකාර දැන්වීමේ කේරුම?" මහත් විමතියෙන් මා ඇසුවේ ඒ විස්මය ජනක දැන්වීම දෙවරක්ම කියවීමෙන් පසුවයි.

තද තුළින් නිකුත් වූ භාෂ්‍යය පිරි සිතාට තද කරගත් හෝම්ස් පුවුවේ, ඒ මේ අතට ඇඹරුණේය. ඒ, ඔහු අතිශයින්ම ප්‍රමෝදයට පත්වී ඇති බවට සලකුණකි.

"අපි හැමදාම ශිහිපු පාරවල් වලට වඩා ටිකක් වෙනස් පාරක්. එහෙම නේද වොට්සන්?"

එහෙනම් විල්සන් මහත්මයා ඔබ සම්පූර්ණයෙන්ම, මුල ඉඳලම පවත් ගන්න. ඔබත් ඔබේ පවුල ගැනත් හැම දෙයක්ම අපට

කියන්න. ඊළඟට මේ දැන්වීමෙන් ඔබට සැලසුණු වාසිය අවාසිය ගැනත් කියන්න. ඔක්කොටම් ඉස්සරවෙලා වොට්සන්, පුවත්පතේ නමත් දිනයත් සටහන් කරගන්න."

"ඔව්. මේක 1890 අප්‍රේල් 27 වැනිදා මෝරිං ක්‍රොනිකල් පුවත්පත. මාස දෙකකට විතර කලින් පත්තරයක්."

"බොහොම හොඳයි. ඉතින් විල්සන් මහත්මයා?"

"මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා වගේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයා"

විල්සන් ලේන්සුට් ගෙන නම් නළුලේ ධහදිය පිස දමීමේය.

". . . . ලන්ඩන් නගරයට නුදුරේ කෝබර්ග් වතුරයේ තිබෙනවා මට අයිති බඩු උකස් ගන්නා කුඩා වෙළෙඳසලක්. ඒක බොහොම විශාල දියුණු ව්‍යාපාරයක් නෙමෙයි. පහුගිය අවුරුදු වල නම් මට ඒකෙන් ලැබුණේ ඕවත්වීමට යන්නමට ප්‍රමාණවත් සුළු ආදායමක් පමණයි. ඉස්සර නම් මගේ වෙළෙඳසලේ වැඩට උදව් වෙන්න සේවකයින් දෙදෙනෙක් කියාගන්න මට හැකියාව තිබුණා. නමුත් දත් ඉන්නෙ එක සේවකයෙක් පමණයි. ඔහුට වැටුපක් ගෙවීම පවා මට බොහොම අමාරු වෙන්න ඉඩ තිබුණා. නමුත් වාසනාවකට වගේ ඔහු කැමැතිවුණා, නියම පඩියෙන් භාගයකට රැකියාව කරන්න. ඒ රැකියාව කරන ගමන් බඩු උකස් ගැනීමේ ව්‍යාපාරයත් ඉගෙන ගැනීමේ බලාපොරොත්තුවෙන්."

"මේ කරුණාවත්ත සේවකයාගේ නම මොකක්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඔහුගේ නම වින්සන්ට් ස්පෝල්ඩිං. ඔහු ඒ තරම් ලාබාල කරුණයෙකුත් නෙමෙයි. කොහොම වුණත් ඔහුගේ වයස කියක්ද කියලා හරියටම කියන්න අමාරුයි. ඊටත් වඩා දක්ෂ සේවකයෙක් ගැන මට නම් හිතන්නවත් උවමනා නැහැ. හෝම්ස් මහත්මයා ඔහු ඒ තරමටම දක්ෂයි. මං මේ දෙන පඩිය වගේ දෙගුණයක පඩියක් ලැබෙන තැනක ඔහුට රක්සාවක් පහසුවෙන් හොයාගන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් මං ඒව ඔහුට කියන්න ගියේ නැ. මං දෙන පඩියෙන් ඔහු සැහීමකට පත්වෙනව නම්, මං මොනවටද අතවශ්‍ය අදහස් ඔහුගේ ඔලුවට දාන්නේ?"

Printed for the
Reading

149. "මෙක 1890 අප්‍රේල් 27 වැනිදා මෝනිං ක්‍රොනිකල් පුවත්පත."

"හැබැ තේන්තං. මේ වගේ දක්ෂ සේවකයෙක් ලැබීමට ඔබ හරිම වාසනාවන්තයි. දැන් කාලයේ මේ වගේ සේවකයෙක් ගැන අහන්නවත් ලැබෙන්නේ නෑ. මට පෙනෙන හැටියට ඔබේ අර දැන්වීම වගේම සේවකයාත් හරිම අපූරු හමුවීමක්."

"ඔහුගේ වැරැදිත් නැතුවාම නෙමෙයි මහත්මයා. ඡායාරූප ශිල්පය ගැන එහෙම පිස්සුවක් තියෙන කෙනෙක්, මං කවදාවත් දකල නෑ. කැමරාවක් තියාගෙන නොයෙක් ඡායාරූප ගන්නවා. ඊළඟට යම් වැදගත් වැඩක් ගැන හිත යොදවන්න ඕනෙම වෙලාවට මොකද කරන්නෙ? හාවෙක් උගේ ගලට රිංගනවා වගේ අර දළ සේයා පටය හෝදන්න එයාගෙ අඳුරු කුටියට රිංගනවා. ඒක තියෙන්නේ ගොඩනැගිල්ලේ බිම් මහලට යටින් තිබෙන ගබඩා කාමරයේ. අර සේයා පටිය ගුද්ධකල්ලා මිසක් ආයෙ අඳුරු කුටියෙන් එළියට එන්නෙ නෑ. ඒක තමයි ඔහුගේ තිබෙන ප්‍රධානම වරද. ඒ ඇරුණාම ඔහු හොඳ සේවකයෙක්. තරක පුරුදු මොකුත් නෑ."

"ඔහු තවමත් ඔබේ සේවයේ ඉන්නවා කියල මං විශ්වාස කරනවා?"

"ඔව් මහත්මයා. ඔහු ඇරුණාම තවත් මගේ ගෙදර වැඩට ඉන්නේ අවුරුදු දහහතරක ගැහැනු ළමයෙක් පමණයි. ඔය කෑම පිළියෙල කිරීම හා ස්ථානය පිරිසිදු කිරීමේ වැඩ කරන්නේ ඇයයි. ගෙදර ඉන්නේ මේ අය පමණයි. ඒ මොකද මගේ බිරිඳ කලකට ඉහත මියගියා. මට ළමයින් නැහැ. ඉතින් මහත්මයා අප තුන්දෙනා ගෙවන්නේ බොහොම නිශ්ශබ්ද ජීවිතයක්. අපේ හිසට සෙවණක් ලැබෙන වහලක් තියෙනවා. ඒකෙ ණය ගෙවමින් ජීවත් වෙනවා. එව්වරයි."

අපව කලබලයට පත් කළ මුලුම දෙය තමා මේ දැන්වීම. එදා, ඒ කියන්නේ සතී අටකට කලින් දවසක, මේ පුවත්පතම අතින් අරගෙන ස්පෝල්ඩ්. මගේ කාමරයට දුවගෙන ආවා. ඔහු මෙහෙම කිව්වා.

"විල්සන් මහත්මයා! මං අහන්නෙ ඇයි දෙවියනේ මගේ කොණ්ඩෙ රතුපාට වුණේ නැත්තෙ?"

"මොකද? මොකද?" මං ඇහුවා.

"මොකද? මේ බලන්න රතු හිසකෙස් සංගමේ තවත් ඇබැරිතුවක් ඇතිවෙලා? මේකේ රස්සාවක් ලැබෙන එක, මිනිහෙකුට පුංචි නිධානයක් පහළ වුණා වගෙයි. ඒ ගොල්ලන්ට හරියට ඇබැරිතු තියෙනවලු. ඒත් ඒවට ගන්න සුදුසු මිනිස්සු නැතිලු. ඉතින් මේ භාරකාර මණ්ඩලයට තියෙන සල්ලි වලට මොනවා කරන්නද කියල හිතාගන්න බැරිලු. අනේ මගේ කොණ්ඩේ පාට වෙනස් වෙනවා නම් මොන තරම් වාසනාවක්ද? එහෙනම් මේ සංගමයට බැඳිලා කිසි මහත්සියක් නොවී-ලොකු මුදලක් ලබාගන්න පුළුවනි."

"ඉතින් මේක මොකක්ද කියල, මට තේරුම් කරල දෙනවකෝ" මම කිව්වා

"ඔබට මං කියන දේ හිතාගන්න පුළුවන් නේද හෝමස් මහත්තයා. මං ගේ ඇතුළට වෙලා දවස ගෙවන මිනිහෙක්. මගේ රුකියාව සඳහා මිනිසුන් මා ළඟට එනවා මිසක්, මං ගෙයින් එළියට බැහිමක් නෑ. සම්හර වෙලාවට එක දිගට සති ගණන් ගෙවිල යනවා, මට ගෙයින් එළියට යන්න වත් සිද්ධවෙන්නෙ නෑ. ඔන්න ඔය හේතුව නිසා රටේ මොනවද සිදුවෙන්නෙ කියන එක මට දනගන්න ලැබෙන්නෙ නෑ. ඒ හින්දා මොනවා හරි ආරංචියක්, කාගෙන් හරි අයා දනගන්න මං හරි කැමතියි."

"රතු හිසකෙස් සංගමය ගැන ඔබ කවදාවත් අහල නැද්ද?" ස්පෝල්ඩ් දෑස් ලොකු කරගෙන මගෙන් ඇහුවේ හරිම පුදුමයකට පත්වෙලා වගේ."

"කිසිදාක අහල නෑ."

"මං මේ කල්පනා කරන්නේ ඔවුන්ගේ සංගමයේ එක් රුකියාවකට ඔබ හොඳටම සුදුසුයි නේද කියල."

"කොහොමද ඒකට ලැබෙන පඩි?"

"ඒ තරම් ලොකු පඩියක් තම් නෙමෙයි. නමුත් අවුරුද්දකට පවුම් දෙතුන්සියක්. ඒ වුණාට කරන්න තියෙන්නේ බොහොම සුළු වැඩ කොටසක්ලු. අනික් එක තමන්ගේ සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරයකට බාධාවක් නොවෙන විධියට ඒකේ රස්සාව කරන්න පුළුවනි."

ඉතින් හෝමස් මහත්තයා ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් නේද මගේ හිතේ ඇතිවුණු සතුට. මෑත කාලයේ අවුරුදු ගණනක් තිස්සේම

මගේ උගස් බඩු ව්‍යාපාරය බොහොම පහත වැටිලා. මා ජීවත්වුණේ සැහෙන අමාරුවෙන්. ඉතින් අමතර පවුම් සියක් හෝ දෙසියක් ලැබෙනවා නම් ඒක කියන්න බැරි තරම් සැනසීමක්.

"කියනවකෝ මට ඒක ගැන විස්තර."

මං ස්පෝල්ඩ් ගෙන් ඉල්ලා හිටියා.

"මහත්මයා ඔබට පෙනෙනවා නේ මේ සංගමය ගැන විස්තර. රක්ෂාවට අයැදුම් කරන්න ඕන ලිපිනයක් මේකෙ තියෙනවා.

මං දන්න තරමින් මේක පටන් අරගෙන තියෙන්නේ, එසෙකියා හොප්කින්ස් කියලා ඇමරිකානු කෝටිපතියෙක්. ඔහු හරිම පුදුම අදහස් තිබුණු පුද්ගලයෙක්ල. ඔහුගේ හිසකෙස් රතුම රතු පාටයිල. ඒ නිසා රතුහිසකෙස් ඇති අය ගැන, ඔහුගේ හිතේ ලොකු අනුකම්පාවක් තිබිල තියෙනවා. ඉතින් ඔහු තමන්ගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රයෙන්, ඔහුගේ අති විශාල බුද්දලය ඉතිරි කරලා තියෙන්නේ රතු හිසකෙස් ඇති අයට. ඒකෙ භාරකාර මණ්ඩලයක් තියෙනවාල. බුද්දලයෙන් ලැබෙන පොළිය රතු හිස කෙස් ඇති අයගේ යහපත වෙනුවෙන් බෙදා දෙන්න කියලයි. එසෙකියා හොප්කින්ස් නියම කරලා තියෙන්නේ. මං අහල තියෙන හැටියට බොහොම සුළු වැඩ කොටසක් වෙනුවෙන් හොඳ පඩියක් ගෙවනවාල."

"ඒ වුණාට රතු හිසකෙස් ඇති ඕනිස්සු ලක්ෂ ගණනක් මේ රැකියාවට ඉල්ලුම් කරාවි." මම කිව්වා.

"ඔබ හිතන තරම් විශාල ගණනක් එන එකක් නෑ." ඔහු පිළිතුරු දුන්නා.

"මේක ලන්ඩන් නගරයේ අයට සීමාවෙනවා. ඊළඟට සම්පූර්ණයෙන්ම වැඩිහිටියන් බවට පත්වුණු අය විතරයි, මේ සඳහා සලකා බැලෙන්නේ. මේ ඇමරිකන් ජාතිකයා ලන්ඩනයේ ඉපදී මෙහිම හැදුණු වැඩුණු කෙනෙක්ල. ඉතින් ඔහුට උවමනා වෙලා තියෙනවා තමන්ගේ උපන්ගම වෙනුවෙන් හොඳ වැඩක් කරන්න. අනෙක් කාරණය මේකයි. මං අහල තියෙනවා, ඔය ලා රතුපාට, අඳුරු රතුපාට, කෙස් තියෙන අය ඉල්ලුම් කළාට රස්සාව ලැබෙන්නෙ නැතිල. එයාට අගය කරන්නෙ ගිනිදර වගේ රතුපාටින් දීප්තිමත්ව බැබළෙන හිසකෙස්ල. විල්සන් මහත්මයා. ඔබ මේකට අයදුම් කළොත් උඩින්ම තේරෙනවා. හැබැයි ඉතින් අනෙක් අතට පවුම්

153. "රතු හිසකෙස් සංගමය පවතින අරගෙන තියෙන්නේ ඇමරිකානු කෝටිපතියෙක්."

සියගණනක් ලැබෙනවා කියල. කුපුරුදු රක්ෂාවකට යන එකත් මහ කරදරයක් තමයි.

ඉතින් මහත්වරුනි. ඔබට පෙනෙනවා ඇති, මගේ හිසේ කෙස්වල තිබෙන්නේ බොහොම දිව්නිමක් රතු පැහැයක් බව. ඉතින් මට හිතූණා ලස්සනම හිසකෙස් ඇති පුද්ගලයා මේ රැකියාව සඳහා තෝරා ගන්නොත්, ජයග්‍රහණය කරන්න මටත් හොඳ අවස්ථාවක් ඇති බව.

"ස්පෝල්ඩිං. තමුසේ මේ කාරණාව ගැන හොඳට දන්න කෙනෙක් නේ. මේ සම්මුඛ පරීක්ෂණයට තමුසෙත් එක්ක ගියොත් මට ලොකු පහසුවක් වේවි. මං හිතුවේ මේ වැඩේට දන්ම යන එක හොඳයි කියල."

"එකකොට අද සාප්පුව?"

"අද අපි කලින්ම සාප්පුව වහමු."

මං සේවකයාට කිව්වා.

"අන්න හොඳයි මහත්මයා. එහෙනම් මටත් අද නිවාඩුවක් ලැබෙනවා. ඒක කොයිතරම් හොඳද. ඔබේ කතාව ඇත්ත තමා. මේ වැඩේ අපි කල් දමන්න හොඳ නෑ."

එහෙම කිව් ස්පෝල්ඩිං සාප්පුව වසා දමලා මා එක්ක යන්න සූදානම් වුණා. ඊළඟට අපි දන්වීමේ තිබුණු ලිපිනය හොයාගෙන ගියා.

හෝම්ස් මහත්තයා. ඒ වගේ දර්ශනයක් මට ආයෙ කවදාවත් දකින්න ලැබේවි කියල මං හිතන්නෙ නෑ. රටේ උතුරේ සිට දකුණටත්, බටහිර සිට නැගෙනහිරටත් ඉන්න තරමක් රතුහිසකෙස් ඇති අය එතැනට ඇවිත් හිටියා. හිසකෙස් වල යන්නමට හෝ රතු පැහැයක් තිබුණු අය පවා හිටියා. ජලිට් වීථියත්, පෝප්ස් කෝට් ප්‍රදේශයත් එකම ජන ගංගාවක් බවට පත්වෙලා, සෙනගෙන් අතුරු සිදුරු නැතිව පිරි, ඉතිරි ශියා. මං හිතුවේ නෑ කවදාවත්, මේ තරමක් රතු හිසකෙස් ඇති අය මේ එංගලන්තයේ ඇති කියල. අප එතැනට එකතු කළ ඒ දන්වීම නොවෙන්න, කවදාවත් ඒක දනගන්න ලැබෙන්නෙ නෑ. රතු පැහැයට කිට්ටු හැම පැහැයකම හිසකෙස් ඇති අය එතැන හිටියා. ගඩොල් රතු පාට, තැඹිලි රතු පාට, ලේ රතු පාට, පිදුරු රතු, වයින් රතු. ආදී රතු පාවේ හැම ප්‍රභේදයක්ම

එතැන තිබුණා. ඒ වුණාට ස්පෝල්ඩ් කිව්වා වගේ මගේ වගේ ගිනිදර රතු පැහැති හිසකෙස් තිබුණු අය නම්, ඒ හැටි ගණනක් එතැන හිටියේ නෑ. එතැන රොක් වි හිටි සෙනග ප්‍රමාණය දක්කාම මං සම්පූර්ණයෙන්ම අධෛර්යයට පත්වුණා. මං හිතුවේ ආපහු හැරීල එන්නයි.

"මම ඉදිරිපත් වෙලා වැඩක් නෑ ස්පෝල්ඩ්. මෙව්වර විශාල සෙනගකින් මාව තෝරාගන්න එකක් නෑහැ. අපි ආපහු යමු."

"මේ මොනව කරා කරනවද මහත්මයා? ඔබේ හිසකෙස් වල අලංකාර රතුපාට කියෙන වෙන කිසිසෙකෙක් මේතැන නෑ. ඔබ විශ්වාසයි ඔබට ජයග්‍රහණය කළ හැකි බව. අපි උත්සාහ කරල බලමු."

ඔහු සෙනග දෙපැත්තට තල්ලු කරමින් මාවත් ඇදගෙන ඉදිරියට ගියා. ඒ මහ සෙනග මැද්දෙන් ඔහු ඒ කාර්යාලයට ළං වුණේ කොහොමද කියන එක මට හිතාගන්නවත් බැහැ. ඒකට ඇතුළුවෙන තරප්පු පෙළෙන් මහ සෙනගක් හිටියා. දොරටුව ඉදිරියේ සිටි සෙනග, පෝලිම් දෙකක් සෑදී තරප්පුවේ රොක් වි සිටියා. සමහරු බලාපොරොත්තු සහගතව ඇතුළට යාමේ අරමුණෙන්. සමහරු සම්මුඛ පරීක්ෂණය ඉවර වෙලා බලාපොරොත්තු කඩවී පිටවී යන අය. අපිත් සෙනග අතරට මැදි වෙලා කොහොම හරි කාර්යාලය ඇතුළට යැවුණා.

කරාව මඳකට නැවැත්වු අමුත්තා, තම මතකය අවදිකර ගැනීමේ අවියෙන්, දුම්කුඩු ස්වල්පයක් ඇඟිලිකුඩු අතරට ගෙන තාසයට ඉරුවේය.

"ඔබේ අත්දැකීම හරිම සිත්ගන්නා සුලු එකක්. කරුණාකර මය කරාව දිගටම කියාගෙන යන්න මහත්මයා."

හෝමස් ඉල්ලා සිටියේය.

"ඒ කාර්යාලයේ ඒ හැටි දෙයක් තිබුණේ නෑහැ. මේසයක් සහ ලී පුවු කිහිපයක් පමණයි. මේසය පිටුපස වාඩිවෙලා හිටියේ ශරීර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා මිනිසෙක්. ඔහුගේ හිසකෙස් මගේ කෙස්වලටත් වඩා රතු පාටයි.

රැකියා අපේක්ෂකයන් නාමයට ඇතුළු වුණාම ඔහු ඔවුනට යමක් පැවසුවා. ඔවුන්ගේ මොකක් හරි අඩුපාඩුවක් හොයා ගැනීමට

ඔහු සමත්වුණා. ඒ අනුව ඔවුන් රැකියාවට නුසුදුස්සන් වුණා. තිබුණු ඇබැර්තුව පිරවීම ඒ තරම් ලෙහෙසි පහසුවට කෙරෙන වැඩක් නෙමෙයි වගෙයි පෙනුණේ. ඒ වුණත් අපේ වාරය ආවාම අර මිනිහාගේ ප්‍රතිචාරය ටිකක් වෙනස් වුණා. අපි කාර්යාලයට ඇතුළුවුණාම ඔහු එහි දොර වසා දැමීමා. ඒ, මා සමග පොද්ගලිකව වචන කිහිපයක් කථා කිරීමේ අදහසින්.

"මේ මහත්මයාගේ නම ජේබ්ස් විල්සන්. ඔහු කැමැතියි ඔබේ සංගමයේ ඇති රැකියා ඇබැර්තුව පිරවීමට"

විත්සන්ට ස්පෝල්ඩ් කිව්වා.

"ඔහු ඒ සඳහා ඉඟාමත් සුදුසු බවයි මට පෙනෙන්නේ. "අර මිනිහා කිව්වා "ඒ සඳහා ඔහුට හැම සුදුසුකමක්ම තියෙනවා. මේ තරම් අලංකාර රතු හිසකෙස් ඇති කෙනෙක් දකුණු කාලයක් මට මතක නෑ."

ඔහු අඩියක් පිටුපසට ගෙන, හිස පැත්තකට පහත් කරගෙන, මගේ හිසකෙස් දිහා ඇසිපියා නොහෙළා බලා හිටියා. ඔහු ඒ බලාහිටි හැටියට මට ලැජ්ජාත් හිතුණා. ඊළඟට ඔහු එක්වරම ඉදිරියට ඇවිත්, මට අතට අත දිලා මගේ ජයග්‍රහණය ගැන මුළු හදින්ම සුභ ප්‍රාර්ථනා කළා.

"මේක තවත් ප්‍රමාද කරන එක ඔබට කරන අසාධාරණයක්. මං අපේ සංගමයේ පරෙස්සම් සඳහා මෙහෙම පියවරක් ගන්නවාට ඔබ මට සමාව දෙනවා ඇති."

එහෙම කිව් ඔහු ඉදිරියට ආවා. ඊළඟට ඔහු දැකිත්ම මගේ කොණ්ඩය තදින් අල්ලා සෙලෙව්වා. මට වේදනාවෙන් කෑගැහුණා.

"ඔය! ඔබේ ඇස් දෙකේත්" කඳුළු. ඒ වුණත් අපි රැවටිලිකාරයන්ට අනුනොව් පරෙස්සම් වෙන්න, මෙහෙම පරීක්ෂාවල් කරන්න සිදුවෙනවා. ඒ මොකද දෙපාරක් අප රැවටුණා, බොරු කොණ්ඩා වලට. කවත් වරක් රතු පැහැති වර්ණය කොණ්ඩයට ආලේප කර අපව රැවැට්ටුවා. සමහර මිනිස්සු සපත්තු හම්බලට ආලේප කරන රතු පැහැති පොලිෂ්, කොණ්ඩයට ආලේප කරගෙන එනවා. ඒ ගැන කථා මං ඔබට ඕනෙ තරම් කියන්නම්. මේ වගේ වංචනික මිනිසුන්ගේ ස්වභාවය ගැන අහලා ඔබට පිළිකුල් හිතේවි."

මෙහෙම කිව් ඔහු ජීන්ලය ළඟට ගිහින් රැකියාව සඳහා කෙනෙක් තෝරාගත් බව හඬනවා කිව්වා. තමන්ගේ බලාපොරොත්තු කඩවීමෙන් ඇතිවුණු කලකිරීම් හඬ සෙනඟ හිටි පැත්තෙන් අහන්න ලැබුණා. ඊළඟට සෙනඟ විසිරීලා යන්න පටන් ගත්තා. අන්තිමට රතු හිසකෙස් ඇති අය ඉතිරි වුණේ, මා සහ ඒ කළමනාකරුවා පමණයි.

"මගේ නම ඩන්කන් රොස්. අපේ ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ දානපතියා විසින් ඇතිකර තිබෙන අරමුදලෙන් මවත් ආධාර මුදලක් හිමිවෙනවා. ඔබ විවාහක කෙනෙක්ද විල්සන් මහත්මයා? ඔබේ පවුලේ තොරතුරු කොහොමද?"

මට බිරිඳක් හෝ දරුමල්ලන් නොමැති බව මං ඔහුට දනුම් දුන්නා. ඒක ඇහුවා විතරයි ඔහුගේ මුහුණ තරක් වුණා.

"අතේ දෙවියනේ. මේක මහ බරපතල කාරණයක්. ඒ බව අහන්නත් කණගාටුයි. මේ අරමුදල පිහිටුවලා තියෙන්නේ, රතු හිසකෙස් ඇති අයගේ සුභ සාධනය සඳහා මෙන්ම රතු හිසකෙස් පරම්පරාවක ප්‍රවර්ධනය සඳහා. ඔබ දරුමල්ලන් නොමැති තනිකඩයෙක් වීම හරි අවාසනාවක්"

මේක අහල මගේ මුහුණත් තරක් වෙන්න ඇති. මට එක්වරම හිතුණේ මට ලැබුණු පත්වීම අවලංගු වේවි කියලයි. ඔහු මිනිත්තු කිහිපයක් කල්පනා කරමින් හිටියා.

"හොඳයි කමක් නෑ. වෙන මොනවා කරන්නද. පවුලක් නොමැති වුණත් අපි ඔබට මේ තනතුරට පත්කර ගන්නම්. වෙන කෙනෙක් වුණා නම් පත්වීම සම්පූර්ණයෙන්ම අවලංගු වෙනවා. තවුත් ඔබේ හිසකෙස් වල වර්ණය අනුව අපේ නීතිරීති පොඩ්ඩක් එහෙ මෙහෙ කරල ඔබට බඳවා ගන්න බැරිකමක් නෑ. කවදා ඉඳලද ඔබට අලුත් පත්වීමේ වැඩ භාරගන්න පුළුවන්?" ඔහු ඇහුවා.

"පොඩි ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා. මම දැනටමත් සුළු ව්‍යාපාරයක යෙදිල ඉන්න කෙනෙක්. ඒ නිසා. . . ."

". . . . ආ ඒකට බයවෙන්න එපා විල්සන් මහත්මයා." විත්සන්ට ස්පෝල්ඩ් කිව්වා.

"ඔබ වෙනුවෙන් ඒ ඔක්කොම වැඩ කටයුතු මම බලාගන්නම්"

"වැඩ කරන්න තියෙන වෙලාව මොකක්ද?" මං ඇහුවා.

"උදේ දහයේ ඉඳල දවල් දෙක වෙනතුරු."

බඩු උකස් තැබීමටත්, ඒවා බේරා ගැනීමටත් ගනුදෙනුකරුවන් වැඩියෙන්ම එන්නේ හැන්දෑ වෙලාවටයි හෝම්ස් මහත්මයා. ඒකත් ඉතින් පඩි ලැබෙන බ්‍රහස්පතින්දා සිකුරාදා දවස් වල තමයි විශේෂයෙන්ම. ඊට අමතරව මගේ සේවකයා ස්පෝල්ඩ් දක්ෂයෙක් බව මං දනහිටියා. ව්‍යාපාරයේ වැඩකළයුතු සාර්ථකව කරගෙන යන්න ඔහුට අපහසු වෙන්නේ නෑ.

"ඒ වෙලාවල් මටත් පහසුයි." මං කීව්වා.

"එතකොට මගේ පඩිය?"

"සතියකට පවුම් හතරයි."

"කරන්න තිබෙන වැඩ මොනවාද?"

"බොහොම සුළු වැඩ කොටසක්."

"සුළු කියන එකෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ මොකක්ද?"

"මං කියන්නම්. ඉස්සර වෙලාම අපේ නීති මෙන්න මේවායි. ඔබ වැඩ කරන කාලය තුළ මේ කාර්යාලයේ රැඳී සිටිය යුතුමයි. අඩුම වශයෙන් මේ ගොඩනැගිල්ලේ වත් සිටිය යුතුයි. ඔබ එක මොහොතකටවත් මේතැනින් පිටවී ගියොත් ඔබට රැකියාව සම්පූර්ණයෙන්ම අහිමි වෙනවා. ඒ කාරණාව හොප්කින්ස් මහතාගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රයේ පැහැදිලිවම සඳහන් වෙනවා."

"දවසකට පැය හතරයි නේ. මෙතනින් පිටවී යන්න මට උවමනාවක් නෑ."

"ඔව්. හැබැයි එහෙම ගියොත් ඔබගෙන් කිසිම නිදහසට කරුණක් අපි භාරගන්නෙ නෑ. අසුනිපයක් වුණත් රාජකාරියක් වුණත්, වෙන යම් කරුණක් වුණත් ඔබ මෙහි රැඳී සිටිය යුතුමයි. නැත්නම් රැකියාවෙන් අස්කරනවා."

"එතකොට කළ යුතු වැඩ මොනවාද?"

"ඔබට කරන්න තියෙන්නේ බ්‍රිටැනිකා විශ්වකෝෂය පිටපත් කිරීමයි. එහි පළමුවැනි වෙළුම මෙතැන තියෙනවා. මේ කටයුත්ත සඳහා කඩදාසි, තීන්ත, පෑන්, තීන්ත පොවන කඩදාසි ආදිය ඔබම සපයා ගත යුතුයි. අප මෙහෙන් දෙන්නේ මේසයක් හා පුටුවක් පමණයි. හෙට සිට වැඩ පටන්ගන්න ඔබ සූදානම්ද?"

"සත්තකින්ම ඔව්" මම පිළිතුරු දුන්නා.

"එහෙම නම් ඔබට ආයුබෝවන් ජේබ්ස් විල්සන් මහත්මයා. මෙම තනතුර ලැබීමට ඔබ වාසනාවන්තවීම ගැන මගේ සුභ පැතුම් තවත් වාරයක් පිළිගන්න"

ඔහු ආචාර කළා. මම ඔහුගෙන් සමුගෙන සේවකයා සමග ගෙදර ආවා. මට පැදුණු වාසනාව ගැන මම හරිම සතුටකට පත්වුණා.

එදා මුළු දවසමත්, හැන්දෑවෙන් මට නිතර කල්පනා වුණේ මා මුහුණ දුන් මේ සිදුවීමයි. ඈ වෙද්දී මං තරමක මානසික පසුබෑමකට ලක්වුණා. මේක මොකක් හරි මගඩියක්, වංචාවක් කියලා මට නිතරම හිතෙන්න ගන්නා. නමුත් ඒක මොන අරමුණකින් කරන එකක් ද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා. බ්‍රිටැනිකා විශ්වකෝෂය පිටපත් කරනවා වැනි වැඩකට, කෙනෙක් තමන්ගේ බුදුලයෙන් විශාල මුදලක් වෙන් කරාපිද? සහිපතා මෙවැනි විශාල වැටුපක් ඒ වගේ වැඩකට ගෙවාපි කියලා විශ්වාස කරන්නත් අමාරුයි. මගේ සිතේ පැවැති දොමනස් ගතිය, තැනිකරන්න විත්සන්ට් ස්පෝල්ඩිං සෑහෙන උත්සාහයක් දරුවා. ඈ නින්දට යන වෙලාව වෙද්දී මේක ගැන මගේ කිසිම විශ්වාසයක් නැතිව ගියා. නමුත් පහුවදා උදේ, කොයි එකටත් මේක මොකක්ද කියලා ගිහිත් බලන්න ඕනෙ කියලා මට හිතුණා. මං පැන්සයේ තීන්ත බෝතලයක්, පිහාටු පෑනක්, සහ ගුල්ස්කෑප් කඩදාසි හතකුත් අරගෙන පෝප්ස්කෝට් වෙත ගියා.

මාව පුදුමයටත් සතුටටත් පත්කරමින් සියල්ල සුදානම්ව තිබුණු බව මට දකින්න ලැබුණා. ඩන්කන් රොස් මහත්මයා එහි සිටියා. මේසය සුදානම් කරලා, මං වැඩ පටන්ගන්නා හැටි ඔහු බලාගෙන හිටියා. පිටපත් කිරීම මට 'A' අකුරෙන් පටන්ගන්න නියමකර ඔහු පිටත් වී ගියා. ඉන්පසු ඔහු වරින්වර කාර්යාලයට ඇවිත්, මං වැඩ කරන හැටි සෝදිසියෙන් බලාගෙන හිටියා. ආයෙමත් පිට වී ගියා. හවස දෙකට එතැනට ආ ඔහු වැඩ අවසන් කරන්න මට නියම කළා. ඊළඟට මට ශ්‍රවණ දවසක් ප්‍රාර්ථනා කරලා දොර වසා අගුළු දමමා.

ඉතින් හෝමස් මහත්මයා, වැඩවික දිනපතාම මේ විධියට සිදුවුණා. ඊළඟට සෙනසුරාදා හවස දෙකට ඔහු ඇවිත් මගේ

වැටුප ලෙස රත්පවුමේ කායි හතරක් මට ගෙව්වා. ඊළඟ සතියෙන් මං යළිත් වැඩට ගියා. මොකුත් ප්‍රශ්නයක් පැන නැඟුණේ නැහැ. සතියෙන් සතිය, දිගින් දිගටම මේ විධියට මං රැකියාවට ගියා. ටික කලක් ගත වෙද්දී, ඩන්කන් රොස් මහත්මිය මගේ වැඩකටයුතු පරීක්ෂා කරන්න ආවේ දවසකට එක්වරක් පමණයි. ඊට පස්සේ ටික කලක් ගතවෙද්දී ඔහු කොහොමදවත් ආවේ නැ. එහෙම වුණත් මං කොයි වෙලාවක වත් කාර්යාල කාමරයෙන් නම් පිටතට ගියේ නැ. ඒ මොකද ඔහු කොයි මොහොතේ එයිද කියල මං නොදන්න නිසා. අනෙක රැකියාවත් මට හොඳින් ගැලැපුණු එකක්. ඒ නිසා ඒක අහිමිකරගන්න මං කැමති වුණේ නැහැ.

සති අටක් මේ විධියට ගතවෙලා ගියා. A අකුර යටතේ තිබුණු විස්තර පිටතත් කර අවසන් වෙන්න කිට්ටු වුණා. ඒ නිසා මං බලාපොරොත්තු වුණේ වැඩ දවසක් යන්න කලින් B අකුර පටන්ගන්නයි. උල්ස්කෑප් කොළ වලට මට සුළු මුදලක් වියදම් වුණා. මං කළ ලියවිලි වලින් රාක්කයේ එක් තට්ටුවක් සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ පිරුණා. ඊළඟට එක්වරම හැම දෙයක්ම හිටි හැටියේ නැවතුණා."

"නැවතුණා?"

"ඔව් මහත්මිය. ඒක සිද්ධ වුණේ අද උදේ. මං පුරුදු විධියට උදේ දහයට වැඩට ගියා. කාර්යාලයේ දොර වහලා අතුළු දමා ඇති බව මම දුටුවා. හතරැස් කාඩ්බෝඩ් කැබැල්ලක් දොරේ එල්ලා තිබුණා. මෙන්න මං ඒක ගෙවාගෙන ආවා. ඔබටම කියවලා බලන්න පුළුවනි."

එහි මෙසේ සඳහන් විය.

රතු හිසකෙස් සංගමය

විසුරුවා හරින ලදී

1890 ඔක්තෝබර් 9

ෂර්ලොක් හෝම්ස් සහ මම මේ දැන්වීම දෙස බලා සිටියෙමු. ඊළඟට එය රැගෙන ආ පුද්ගලයාගේ බලාපොරොත්තු කඩවීම

හිසා කෝපයට පත් මුහුණ අපට දිස්විය. මෙම සිද්ධියෙන් ඇතිවූ භාසාය නිසා අපට සියල්ල අමතක විය. අප දෙදෙනාටම මහ හඬින් සිනාපහළ විය.

"මෙතැන හිනාවෙන්න තරම් විහිළුවක් ඇති කියල මට නම් හිතෙන්නෙ නෑ."

විල්සන් මහතා පැවසුවේ ඔහුගේ හිසකෙස් තරමටම මුහුණ ද කෝපයෙන් රතු කරගනිමිනි.

"මට හිනාවෙනව ඇරෙන්න වෙන කරන්න දෙයක් ඔහේල දන්නෙ නැත්නම් මං වෙන කොහේට හරි යන්නම්."

"නෑ නෑ විල්සන් මහත්මයා කලබල වෙන්න එපා." හෝමස් පැවසුවේ අපේ අමුත්තා අඩක් නැති සිටි පුවුවේ, යළිත් අසුන් ගන්නා මෙන් සංඥා කරමිනි.

"මුළු ලෝකයම දෙනව කිව්වක් මං ඔබේ මේ ගැටළුව නම් කොහොමට වත් අත්අරින්නෙ නෑ. මේක ඉතාම කලාතුරකින් දකින්න ලැබෙන, ඒ නිසාම හරිම සිත් ඇදගන්නා සිදුවීමක්. හමුත් කිව්වාට තරහ ගන්න එපා මහත්මයා. මේකෙ යම්කිසි භාසායජනක පැත්තකුත් තියෙනවා. ඉතින් මට කියන්න මේ දැන්වීම දුටුවාම ඔබ මොනවද කළේ?"

"මට කරකැවිල්ලක් හදුණා වගේ දනුණා මහත්මයා. කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා මට හිතාගන්න වත් බැරවුණා. ඒ ලෙහි බිබුණු කාර්යාල හැම එකකටම ගිහින් මං විමසලා බැලුවා. හමුත් ඔවුන් මේ සංගමය ගැන කිසිදෙයක් දනගෙන හිටියේ නෑ. අත්තිමට මං ගියා ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිකාරයා හමුවෙන්න.

ඔහු ගණකාධිකාරීවරයෙක්. ඔහුගේ කාර්යාලය තිබුණේ පහළම තට්ටුවේ.

"මහත්මයා. අර ඉහළ තට්ටුවේ කාමරයක පවත්වාගෙන ගිය රතු හිසකෙස් සංගමයට මොකද වුණේ?"

"මොකකටද මහත්මයා?"

"අර රතු හිසකෙස් සංගමය කියල එකක් පවත්වාගෙන ගියේ? මං මෙව්වර දවසක් රැකියාව කළේ එතැන. අද බලනකොට ඒක වහල."

"ඔබ කියන ඔය සංභවයක් ගැන මං කිසිම දෙයක් අහලවත් නෑ මහත්මයා."

"එහෙනම් මට කියන්න අර ඩන්කන් රොස් මහත්මයාට මොකද වුණේ කියල?"

"ඩන්කන් රොස්? එහෙම නමක් මං අහපු පළමුවෙනි වතාවයි මේ."

"අර කාමර අංක 4 මහත්මයා?"

"ආ අර රතුපාටි හිසකෙස් කියෙන මනුස්සයාද?"

"ඔව් ඔව්."

"ඔහුගේ නම විලියම් මොර්ස්, ඔහු නිතිඥයෙක්. එයා ඒ කාමරය පාවිච්චි කළේ නාවකාලිකව. එයාගෙ කන්තෝරු කාමරය තවම හදාගෙන යනවා කියල, ඒක සම්පූර්ණ වන තුරු මෙහෙ හිටියේ. ඒකෙ වැඩ සම්පූර්ණයි කියලා ඊයෙ අස්වෙලා ගියා."

"මට එයාට හම්බවෙන්න පුළුවන් කොහෙදි ද?"

"ආ එයාගෙ අලුත් කන්තෝරුවට ගියාම හම්බවෙන්න පුළුවනි. ලිපිනය මං ලෙ ඇති. . . . ආ මේ කියෙන්නෙ. . . . අංක 17 එඩ්වඩ් රජවිටිය, සාන්ත පෙර්ල් දෙව් මැදුර අසල."

මං වහාම එතැනට පිටත්වෙලා ගියා හෝම්ස් මහත්මයා. ගිහින් බලන කොට ඒක දණහිස් කටු කෘතිමව හඳුන කර්මාන්ත ශාලාවක්. ඒකෙ ඉන්න කිසි කෙනෙක්, විලියම් මොර්ස් ගැන හෝ ඩන්කන් රොස් ගැන අහලවත් නෑ."

"ඊට පස්සෙ ඔබ මොකද කළේ?"

"ඊළෙට මම සැක්සිකෝබර්ග් චතුරශ්‍රයේ පිහිටි මගේ නිවසට ගියා. මගේ සේවකයාගේ අදහස මං විමසලා බැලුවා. මට උදව් කරන්න ඔහුටත් හැකියාවක් තිබුණේ නෑ. ඔහු කිව්වේ තැපෑලෙන් මොනවා හරි දන්වා එවන තුරු, මං ඒක දවසක් බලාගෙන සිටිය යුතු බවයි. ඒ වුණත් ඒ අවවාදයෙන් මං සැහීමකට පත්වුණේ නෑහැ. මේ තරම් හොඳ රැකියාවක් එක්වරම මට අහිමි වී ගියා. ඒක නිහඩව භාරගෙන, නිකා ඉන්න මම සුදානම් නෑ. හෝම්ස් මහත්මයා. මං අහල කියෙනවා, අවවාද උපදෙස් අවශ්‍ය දුප්පත්

මිනිසුන්ට ඔබ උදව්කරනවා කියලා ඒකයි මං වහාම ආවේ, ඔබට හොයාගෙන.

"ඔබ බොහොම බුද්ධිමත්ව කටයුතු කර තිබෙනවා විල්සන් මහත්මයා. ඔබේ මේ ගැටලුව ඉතාම සුවිශේෂ එකක්. ඒක විසඳීම මං බොහොම සතුටෙන් භාරගන්නම්. ඔබ මට හෙළිකළ කාරණා වල හැටියට, මට තිබෙනවා මේකෙ යට, බැඳු බැල්මට නොපෙනෙන, මොනවා හරි බැරෑරුම් දෙයක් සැඟවලා තියෙනවා කියලා."

"බැරෑරුම් තේන්නං! මට සකියකට රත්පවුම් හතරක් ලැබෙන එකක් අහිමි වුණා!"

ජේබ්ස් විල්සන් කියා:

"ඔබේ පැත්තෙන් හිඳුවොත්, ඒ තරමටම කණගාටුවෙන් දෙයක් ඔබට සිදුවුණා කියලා මං හිතන්නෙ නැ මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම ඔබට වුණේ වාසියක්. පවුම් 30 කට නොඅඩු මුදලක් ඔබ උපයා ගත්තා. ඊට අමතරව විශ්වකෝෂයේ A අකුර යටතේ ඇති හැම විෂයයක්, මාතෘකාවක් ගැනම විස්තර සහිත දැනුමක් ඔබට ලැබුණා. ඔබට ඒකෙන් කිසි පාවිච්ඡික් වුණේ නැහැ."

"නැහැ මහත්මයා. මට උවමනා කරන්නේ ඔබ ලවා උන් කවුද කියලා හොයා ගන්නයි. මේක මහ විකාර විහිළුවක්! මාව මේ විධියට විහිළුවට ලක් කිරීමේ අරමුණ මොකක්ද කියලා මට හොයාගන්න ඕන. ඒකට උන්ට බොහොම වියදම් වුණා. ඔව්. පවුම් 32 ක් වියදම් වුණු විහිළුවක්."

"ඔබ චෙත්තුවෙන් මේ හැම දෙයක්ම පැහැදිලි කරගන්න අප බලාපොරොත්තු වෙනවා මහත්මයා. ඊට කලින් මට ඔබෙන් ප්‍රශ්නයක් දෙකක් අහන්න තියෙනවා. මේ දැන්වීම ගැන ඔබේ අවධානය යොමු කළේ ඔබේ සේවකයා හේද? ඔහු දන් කොයිතරම් කල් ඉඳලද ඔබ ළඟ ඉන්නේ?"

"ඒ දවස් වලදී ඔහු ඇවිත් මායයයි."

"ඔහු කොහොමද ඔබ ළඟ රැකියාවට බැඳුණේ?"

"මා පත්තරේ පළ කළ දැන්වීමක් අනුව ආවා."

"ඔහු පමණද රැකියාවට ඉල්ලුම් කළේ?"

"නැහැ. දහදොළොස් දෙනෙක් ආවා."

"ඔබ ඔහුට තෝරාගත්තේ ඇයි?"

"ඔහු බොහොම දක්ෂ හුරුබුහුටි සුද්ගලයෙක් වගේ පෙනුණා, අඩුපඩියට රැකියාවට එන්න කැමති වුණා."

"හරියටම කියනවා නම් පඩියෙන් භාගයකට?"

"ඔව්."

"මේ විත්සන්ට් ස්පෝල්ඩ්ගේ ඡෙත්‍රම් කොහොමද?"

"ගර් ප්‍රමාණයෙන් කුඩායි. ඒ වුණාට ශක්තිමත්. වැඩට හරි කඩිසරයි. මුහුණේ රවුප් ගහක් වත් නෑ. ඒ වුණත් වයස නම් මං හිතන්නේ තිහට අඩු නෑ. ඔහුගේ නලේ තිබෙනවා ඇයිහි නිසා ඇති වූ සුදුපාට, පිළිස්සීමේ ලකුණක්."

හෝම්ස් පුටුවේ හරිබර් ගැහුණේ ඉමහත් සන්තෝෂයෙනි.

"මං හිතුවා ඔය ටික. මහත්මයා ඔබ දුටුවාද ඔහුගේ කන්පෙති දෙක සිදුරු කර ඇති හැටි, කරාඬු දම්මට මෙන්?"

"ඔව් මහත්මයා, ඔහු කිව්වා, ඔහු පුංචි කාලේ ජිප්සි (අහිකුණ්ඩික) මිනිස්සු ඔහුගේ කන් විද්දා කියලා."

"හම්! ඔහු තවමත් ඔබ ලෙ ඉන්නවාද?"

"ඔව් මහත්මයා. ඔහු උකස් බඩු සාප්පුවේ ඉදිදිදියි මේ දත් මං පිටව් ආවේ."

"ඔබ නැති අතරේ ඔබගේ ව්‍යාපාරයේ වැඩ කටයුතු කෙරුණු හැටි කොහොමද? ගනුදෙනු කරුවන් ඇවිත් කියෙනවාද?"

"කියන්න තරම් දෙයක් නෑ මහත්මයා. උදේ වරුවේ කෙනෙකු එන්නේ බොහොමත්ම කලාතුරකින්."

"හොඳයි විල්සන් මහත්මයා. අපට දැනගන්න උවමනා එපමණයි. මං මේ ගැන හොයා බලලා, දවසකින් දෙකකින් ඔබට තොරතුරු කියන්නම්. අද සෙනසුරාදානෙ. මං බලාපොරොත්තු වෙනවා සඳුදා වෙනකොට මේක ඉවරයක් කරන්න."

අපේ අමුත්තා සමුගෙන, නිවහනෙන් නික්ම ගියේය.

"හොඳයි වොට්සන්. මේ සිද්ධියෙන් ඔබට තේරුම් ගැනීමට හැකිවුණේ මොනවාද?"

"මට මොකක් තේරුම් ගන්න බෑ. මේක සම්පූර්ණයෙන්ම අහිරහස් කියලයි මට හිතෙන්නේ." මම කීවෙමි.

"සිරිතක් වශයෙන් ගැටලුවක් සංකීර්ණ වෙන්න, වෙන්න, ඊකෙ අහිරහස් ගතිය අඩුවෙනවා. තේරුම් ගන්න බැරි මහ ප්‍රහේළිකා බවට පත්වෙන්නේ, අරමුණක් නැති, එදිනෙදා ජීවිතයේ සිදුවෙන අපරාධ. ඒක හරියට, ඔය ඕනෑම තැනකදී දකින්න ලැබෙන සාමාන්‍ය මුහුණක, හඳුනාගැනීමේ ලක්ෂණ නැතුවා වගේ. කොහොම වුණත් මේ වැඩේට මං වහාම ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඕන. ප්‍රමාද කරන්න බෑ."

"මොනවාද ඔබ කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"දුම්පානය කරන්න, මේක පයිප්ප තුනක් බොන්න වෙන ගැටලුවක්. මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා මිනිත්තු පනහක් යනතුරු මා එක්ක කපා කරන්න එපා කියල."

හාන්සිපුටුවේ චතුරු වුණු හෝම්ස්, කතුල් දෙක ඉහළට ගෙන දණිස් දෙක මුහුණට ළං කර ගත්තේය. ඊළඟට ඔහුගේ කළු පැහැති පිහන් මැටි දුම්පයිප්පය දුම්කොළ වලින් පුරවාගෙන වුවේ රුවා ගත්තේය. දන් මට ඔහුගේ ඡායාව පෙනුණේ පුදුමාකාර භෞටයක් ඇති, අරුම පුදුම කුරුල්ලෙකු විලසිනි. දෑස පියාගත් හෝම්ස් වරින්වර පයිප්පයෙන් දුම්පිටකරමින් කල්පනාවට වැටුණේය. ඔහුට නින්ද යන්නට ඇතැයි මට සිහිණි. ඇත්තෙන්ම මම ද හිදිකිරා වැටෙන්නට පටන්ගනිමි. ටික වේලාවකට පසු ඔහු එක්වරම පුටුවෙන් නැගිටිවේය. ඒ යම්කිසි තීරණයකට පැමිණි අයුරෙනි.

"වොට්සන්. අද හවසා ශාන්ත ජේම්ස් ශාලාවේ, සරසවේ වාදනයේ යෙදෙන සංගීත සන්ධ්‍යාවක් තිබෙනවා. මොකද හිතන්නේ? ඔබේ රෝගීන්ට පුළුවන් වේවිද, සංගීත වාදනයට කන්දීම සඳහා ඔබට පැයක් දෙන්න?"

"මට අද කරන්න කිසිදෙයක් නැතුවයි ඉන්නේ. මේ වෙදකම නම් කිසිසේත් මගේ සිත් ඇදගන්නා එකක් නෙමෙයි."

"එහෙම නම් ඔබේ හිස්වැස්ම දාගෙන එන්න. මට මුලින් තගරය හරහා ගමන් කරන්න සිදුවෙනවා. අප යන අතරේ දවල් කෑම කොහෙන් හරි කමු. මේ සංගීත සංදර්ශනයේ වැඩි වශයෙන් හියෙන්තේ ජර්මන් සංගීතයලු. ඒකට මං වැඩිය කැමැතියි. ඒ

මොකද මං ඉතාලි සහ ප්‍රංශ සංගීතයට වඩා පර්මන් සංගීතය ප්‍රියකරන නිසා, ඒකෙන් අපේ යටිසිතේ ඇති හැඟීම් උඩට මතුකර පෙන්වනවා. මං කැමැතියි මගේ යටිසිතේ ඇති හැඟීම් මොනවද කියලා පරීක්ෂා කර බලන්න."

අපි උමං දුම්රියක නැගී මිල්ඩර්ස් ගේට් දක්වා ගමන් කළෙමු. එතැනින් කෙටි දුරක් පාගමනින් ගමන් කළ පසු, අපට යැක්සි කෝබර්ග් වතුරග්‍රය වෙත ළඟාවීමට හැකිවිය. ඒ අපේ සුඛයේ කපාව ඇරැඹුණු ස්ථානයයි.

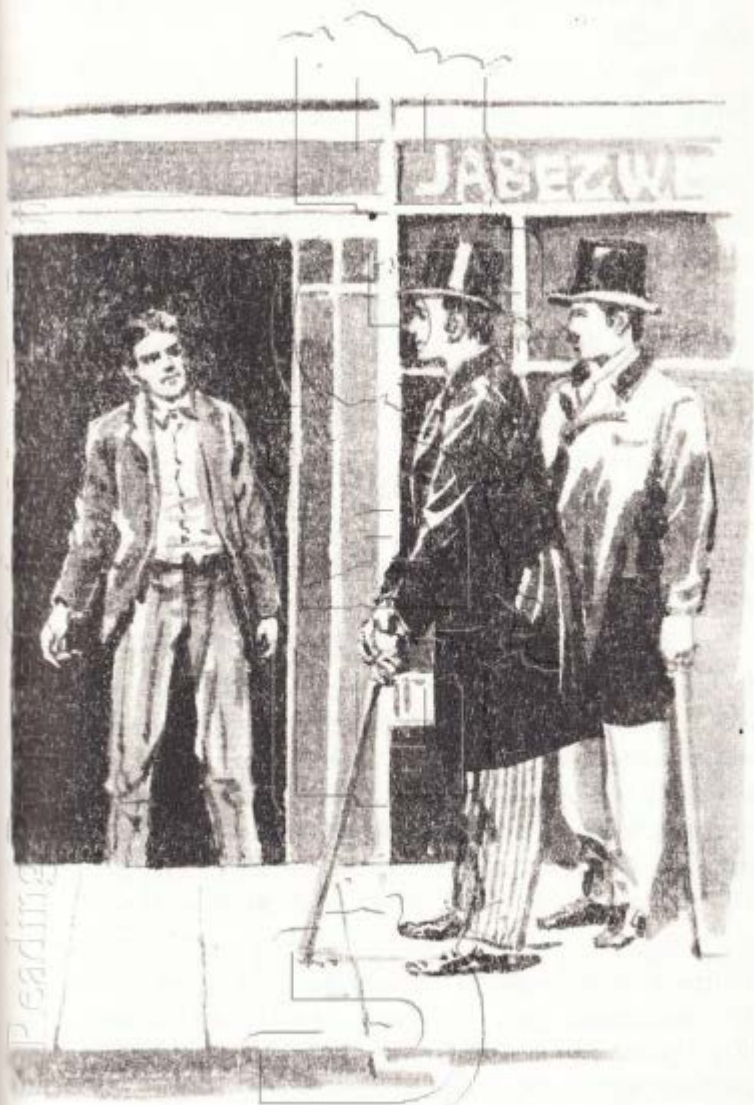
එතැන එතරම් ප්‍රියමනාප, සුවදායක තැනක් නොවීය. යකඩ වැටකින් ආවරණය කළ ඉඩමක් තුළ, කුඩා තට්ටු තිවාය පේළි හතරක් අපට දකින්නට ලැබිණි. එල් පැළෑටි වලින් වැසුණු මීදුලේ, කණාටු මල් පඳුරු කිහිපයක් විය. දුමෙන් වැසුණු දුෂිත පරිසරය නිසා, ජීවිතය රැකගැනීමට මල් පඳුරු වලට පවා සටන් කිරීමට සිදුවී ඇති බැව් පැහැදිලිය.

දුම්රු පැහැති නාම පුවරුවක "ජේබ්ස් විල්සන්" යන නම ලියා තිබිණි. එය සවිකර තිබුණේ වත්තේ අත්තිම කෙළවරට වන්නට පිහිටි නිවසේයි. එය ඉදිරිපිට නැවතුණු හෝම්ස්, හිස පැත්තකට ඇළ කරගෙන ඒ දෙස පරීක්ෂාවෙන් බලා සිටියේය. එවිට ඔහුගේ දෙනෙත් දීප්තියෙන් බැබළුණු අයුරු මම දැකුවෙමි. මීළඟට ඔහු වත්තට ඇතුළු නොවී, විටියේම මඳක් ඉහළට ගමන් කළේය. යළිත් ආපසු ආවේය. ඉන්පසු ඔහු උකස්බඩු ගන්නාගේ නිවස ඉදිරිපිටට පැමිණ, පරික වේදිකාව මතට තමාගේ සැරයකියෙන්, දෙතුන් වාරයක් තදින් ඇත්තේය. අනතුරුව ඔහු ඉදිරි දොර වෙත ගොස් දොරට තට්ටු කළේය. සේවකයා විසින් දොර වහාම විවෘත කරන ලදී. ප්‍රසන්න පෙනුමක් තිබූ ඔහුගේ මුහුණේ, එක් රවුරු ගසක් හෝ නොතිබිණි. නිවස ඇතුළට එන මෙන් ඔහු අපට ඇරයුම් කළේය.

"බොහොම ස්තුතියි." හෝම්ස් කීය.

"මට නම් ඕනෑවුණේ ඔබෙන් පාරක් අහගන්න. මෙයෝ ඉඳල ස්ට්‍රැන්ඩ් වලට යන්න අපි කොයි පැත්තටද හැරෙන්න ඕනෑ?"

"තුන්වැනි හන්දියෙන් දකුණට හැරිලා ඊළඟට භමුවන හතරවැනි හන්දියෙන් වම්ට හැරෙන්න." පැවසූ ඔහු දොර ඉක්මනින් වසා දමිමේය.

167. "... මෙ මිනිස් ප්‍රේමයේ බලයෙන් පාරක් අහගන්න."

"බොහොම දක්ෂ පුද්ගලයෙක්." හෝම්ස් පැවසුවේ අප ඉදිරියට ඇවිද යද්දීයි.

"මම විනිශ්චය කරලා තියෙන හැටියට ලන්ඩනයේ ඉන්න දක්ෂම පුද්ගලයින්ගෙන් හතරවැනි තැනට එන්නේ මේ මිනිසා. නිර්භය කම අතින් තමා මං හිතන්නේ තුන්වැනි තැනින් පහළට යන්නෙ නෑ. මං ඔහු ගැන මීට කලින් කොරතුරු විකක් අහල තියෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"මට පෙනෙන හැටියට, රතු හිසකෙස් අහිරහසට, විල්සන් මහත්මයාගේ උදව් කාරයාත් සැහෙන තරමකින් සම්බන්ධයි. මං දනගන්නා ඔබ පාර අහන්න ඇත්තේ මිනිහව හොඳට බලාගන්න කියලා."

"මිනිහව නෙමෙයි. . . ."

"එහෙනම්?"

"ඔහුගේ දිග කලියමේ දණ්ඩ ප්‍රදේශය හොඳින් බලාගන්න."

"මොනවද ඔබට දකින්න ලැබුණේ?"

"මං දකින්න බලාපොරොත්තු වුණු දෙය දුටුවා."

"ඔබ මොකද අර පදික වේදිකාව මතට හයියෙන් සැරයටියෙන් ගහලා බැලුවේ?"

"මගේ හිතවත් දොස්තර මහත්මයා. මේ නිරීක්ෂණය සඳහා යොදාගත යුතු වේලාව මිසක්, සාකච්ඡා සඳහා යෙදිය යුතු කාලය නෙමෙයි. අපි සතුරු දේශයකට ඇවිත් ඔත්තු බලන රහස් ඔත්තුකාරයෝ. අපි දන් සැක්සි කෝබර්ග් චතුරශ්‍රය ගැන යමක් දන්නවා. ඊළඟට අපි ගවේෂණයක් යෙදිලා බලමු, මේකට පිරිපස්සෙන් තිබෙන වීථිය මොන වගේ එක්ක ද කියලා?"

සැක්සි කෝබර්ග් චතුරශ්‍රයෙන් හැරී අතුරු පාරකින් අප පිවිසුණේ සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් මුහුණුවරක් ගත් මාවතකටයි. එය ලන්ඩනයේ උතුර හා දකුණ අතර වාහන ගමනාගමනය සිදුවූ ප්‍රධානතම මහා මාර්ගයකි. වෙළඳ ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කරමින් තිබූ අශ්වකරත්ත, දිශා දෙකටම පේළි දෙක බැගින් පිරී තිබිණි. වාහන තදබදය නිසා ගමනාගමනය ඇණහිට තිබූ බව අපි දුටුවෙමු. පාර අයිනෙන්ම වූ අතුරු පාර වල මගීහු ගමන්ගත්හ. මේ ප්‍රධාන

මාවතට මුහුණ ලා අලංකාර කඩසාප්පු, රජයේ හා පෞද්ගලික ආයතන ආදී ගොඩනැගිලි විශාල සංඛ්‍යාවකි. මේ අලංකාර ආයතන වල පිටුපස විවෘත වන්නේ මුඩුක්කු පෙනුමක් තිබූ අපිරිසිදු සැක්සි කෝබර්ග් චතුරශ්‍රයට යයි සිතීමටත් නොහැක.

"කෝ බලන්න."

හෝමස් කීවේ වීථියේ කෙළවරේ සිටගෙන අයින් වූ කඩසාප්පු පරීක්ෂා කරමිනි.

"මෙතැන ඉඳගෙන බැලුවම පෙනෙන්න තියෙන ගොඩනැගිලි මොනවාද කියල මං කැමතියි මතක තියාගන්න. ලන්ඩන් නගරය ගැන විශේෂිත දනුමක් ඇති කරගැනීම මගේ විනෝදාංශයක්.

අර තියෙන්නේ මෝටිමර් දුම්කොළ වෙළෙන්දාගේ සාප්පුව. ඊළඟට පුවත්පත් විකුණන කුඩා කඩය. ඊළඟට සිටි සහ සබ්අර්බන් බෑංකුවේ කෝබර්ග් ශාඛාව. ඊටත් පස්සේ නිර්මාංශ ආපන ශාලාව. අනතිමටම මැක්ලාලෙන්ගේ අශ්වකර්මක කර්මාන්ත ශාලාව. එතැනින් ගොඩනැගිල්ල සම්පූර්ණයි.

එහෙනම් දොස්තර මහත්මයා, අපට කරන්න තියමින පාඩම දත් අවසානයයි. දත් ඇවිත් තියෙන්නේ ක්‍රීඩා වල යෙදෙන වෙලාව. සැන්ඩ්විච් එකක් කාලා, කෝපි කෝප්පයක් බීලා, අපි යමු වයලීන වාදන භූමියට. එතැනදී මධුර සංගීතයේ රාවයෙන් අපේ හදවත් සනසවාගන්න පුළුවනි. රතු හිසකෙස් කාරයෝ, ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්නත් අරගෙන අපට කරදර කරන්න එතැනට එන එකක් නැහැ."

මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝමස් සංගීතය කෙරෙහි දක්වූයේ අසීමිත ඇල්මකි. ඔහු නොයෙකුත් වාද්‍යාණ්ඩ වාදනයෙහි විශිෂ්ට හැකියාවක් දක්වීය. එපමණක් නොව, සංගීත නිර්මාණයට පවා හෝමස් අති දක්ෂයෙක් විය. එදා මුළු සැලැවරුවම ඔහු සාන්ත ජේමිස් ශාලාවේ සංගීත වාදනයට සවන් දුන්නේ අපමණ සන්තෝෂයකිනි. වාදන කාල වලට ඇගිලි ඉහළ පහළ යවමින්, සංගීතයෙන් කුල්මත් වී සිටි ඔහුගේ මුහුණ, සිතාවෙන් ඔපවැටී තිබිණි. අපරාධ කරුවන් ලුහුබැඳ යන තීක්ෂණ බුද්ධියක් ඇති රහස් පරීක්ෂකයාත් මේ හෝමස් දැයි සිතාගැනීමටත් අපහසු තරම් විය.

"සැකයක් නෑ. ඔබට ගෙදර යන්න හිතිල වගෙයි වොට්සන්?"

"ඔව් ගියොත් හොඳයි."

"මටත් කියෙනවා රාජකාරියක යෙදෙන්න. ඒකටත් පැය කීපයක් ගතවෙයි. අර කෝබර්ග් චතුරභුයේ පරීක්ෂණය බොහොම බරපතල එකක්."

"ඇයි ඒ බරපතලයි—කිව්වෝ?"

"සැහෙන තරම් ලොකු, අපරාධයක් කෙරෙන්න, කටයුතු සැලසුම් වෙමින් තියෙන්නෙ, මං හිතනවා ඒක නැවැත්වීමට අපි තවමත් ප්‍රමාද නැහැ කියලා. නමුත් අද සෙනසුරාදා නේද? ඒකෙන් වැඩේ තවත් සංකීර්ණ වෙනවා. අද රැට් මට ඔබේ උදව් ඕනෑ වෙනවා."

"කොයි වෙලාවටද?"

"ඒ දහය වෙනකොට ඉන්න පුළුවන් නම් ඇති."

"ඒ දහය වෙද්දි මං බේකර් විවියට එන්නම්."

"බොහොම හොඳයි. ඒ වගේම වොට්සන් මෙතැන පොඩි අන්තරායදායක ගතියකුත් තිබෙනවා. කරුණාකරල ඔබේ හමුදා රිවෝල්වරය ගෙන එන්න අමතක කරන්න එපා."

එසේ පවසා මට අත වැහු හෝම්ස්, ආපසු හැරී ගොස් සෙනග අතරේ අතුරුදන් විය.

මගේ බුද්ධි මට්ටම, මගේ අසල්වාසීන්ගේ තරම් සාමාන්‍ය එකකැයි මම විශ්වාස කරමි. එහෙත් ෂර්ලොක් හෝම්ස් සමග යෙදුණු කටයුතු වලදී, මට සිතුවෙන්නේ මා මග මෝඩයකු කියායි. මෙම පරීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන්, ඔහුට අසන්නට ලැබුණු හැමදෙයක්ම, මට ද අසන්නට පුළුවනි. ඔහු දුටු හැම දෙයක්ම මම ද දුටුවෙමි. එහෙත් ඔහු පැවසූ දෙයින් මට තේරුම් ගත හැක්කේ, සිදුවී ඇති සියල්ලත්, ඉදිරියට සිදුවීමට ඇති දේත්, හෝම්ස්ගේ බුද්ධියට වැටහී ඇති බවයි. නමුත් මට නම් මෙය තවමත් අගත් මූලක් වටහා ගත නොහැකි පටලැවිල්ලකි.

කෙත්සිංහ-පිහිටි මගේ නිවස වෙත අශ්වකර්ත්තයෙන් ගමන් කරමින් සිටියදී, මේ අරුම පුදුම සිද්ධිය පිළිබඳව මම තවදුරටත් කල්පනා කළෙමි. අදහූත අමුත්තා අපට විස්තර කළ කථාව, රතු හිසකෙස් තිබූ ධන්කන් රොස්, අප සැකසී කෝබර්ග්

වතුරග්‍රයට ගිය ගමන, හෝමිස් පැවසූ තේරුම් ගැනීමට දුෂ්කර වගන්ති; මට මේ සියල්ල එකින් එක මැවී පෙනිණ. රාත්‍රියේ අපට යෑමට සිදුවන මේ ගමන කුමක්ද? අප ආයුධ වලින් සන්නද්ධ වී යා යුත්තේ ඇයි? අප යන්නේ කොහේද? අපට කිරීමට සිදුවන කටයුතු මොනවාද? උකස්කරුවාගේ සේවකයා - මුහුණේ රැවුල වත් නොවැටුණු ඒ තරුණයා, බොහෝ දරුණු තැනැත්තෙකු බව මට හෝමිස්ගෙන් අසන්නට ලැබිණි. ඔහු භූමිකිසි දරුණු ක්‍රීඩාවකට අර අදිනවා විය යුතුය. මම මේ ප්‍රභේදිකාව විසඳීමට උත්සාහ දැරුවෙමි. එහෙත් එය කළ නොහැකි වූ තැන මම එය අත්හැර දමුවෙමි. අද රාත්‍රියේ මෙය විසඳනවා නොවැ?

මා ගෙදරින් පිටවුයේ රාත්‍රි නවයයි කාලටයි. උද්‍යානය හරහා ගමන් කොට ඔක්ස්ෆර්ඩ් විශ්වවිද්‍යාලයේ පැමිණ, එතැනින් මම බේකර් විවියට පිවිසුණෙමි. අපේ නිවහනේ දොරටුව අසල ලොකු අග්වකරන්න දෙකක් නවතා තිබිණි. උඩු මහලට නැගීම සඳහා බොහෝ දෙනා පිවිසෙද්දීම, කිහිප දෙනෙකු කථා කරන හඬ මට අසන්නට ලැබිණි.

අපේ විසිත්ත කාමරයට මා ඇතුළු වෙද්දී අමුත්තන් දෙදෙනෙකු සමග හෝමිස් මහත් උනන්දුවෙන් සාකච්ඡාවක යෙදී සිටියේය. මෙයින් එක් තැනැත්තකු පොලිස් රහස් පරීක්ෂකයකු වන පීටර් ජෝන්ස්ය. අනෙකා කෙටිවූ උස පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ මුහුණේ පළවුයේ දොම්නස් හැඟීමකි.

"හා හරි! අපේ කණ්ඩායම සම්පූර්ණයි." මා දුටු විගස හෝමිස් පැවසුවේ, ඔහු හඳිමින් සිටි කබායේ බොත්තම් පියවා, රාක්කයේ වූ ආයුධය අතට හත්මිනි.

"වොට්සන්. ස්කොට්ලන්ඩියාඩ්-හි පීටර් ජෝන්ස් මහත්මයා නම් ඔබ අඳුනනවා මං හිතන්නේ. මේ අනෙක් මහත්මයා අඳුනාගන්න. මේ තමයි මේරිඩේර් මහත්මයා. අද රැට අප යන වික්‍රමාන්විත ගමනට අපම එකතුවෙන මිත්‍රයෙක්."

"අප ආයෙමත් සැරයක් එකතු වෙලා දඩයමේ යනවා. එහෙම තේද දොස්තර මහත්මයා? කොහේ හරි ඉන්න තක්කඩියෙක් ලුහුබැඳ යන්න අපේ හෝමිස් මහත්තයා පුදුමාකාර දක්ෂයෙක්. ඔහුට ඒ සඳහා ඕනෑ කරන්නේ ලුහුබැඳ යාමට බල්ලෙක් පමණයි."

ජෝන්ස් කීය.

"මං හිතනවා ඒ ලුහුබැඳීම වැඩකට නැති හිස් එකක් නොවෙව් කියලා." මෙරිවෙදර් මහතා පැවසුවේ සතුටු ස්වරයකින් නොවේ.

"හෝම්ස් මහත්මයා ගැන ඔබට සම්පූර්ණ විශ්වාසය තැබිය හැකියි මෙරිවෙදර් මහත්මයා" ඒ කීවේ පොලිස් නිලධාරියාය.

"ඔහු යොදාගන්නා-කුම, ඔහුටම විශේෂ වූ අමුතූම ආකාරයක ඒවා. කිව්වට කරන ගන්න එපා හෝම්ස් මහත්මයා. මට නම් පෙනෙන්නේ ඒවා සිද්ධාන්ත' මත ගොඩ නැංවුණු උපකල්පන වලින් ගොඩනඟා ගත් අමුතූම ක්‍රම කියලයි. හරිම අපූරුම උපක්‍රම. ඒ වුණත් අපරාධ පරීක්ෂකයෙකු සතුටිය යුතු හැම ගුණාංගයක්ම ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාට තිබෙනවා. අර ෂොල්ටෝ මිනීමැරුම සහ ආග්‍රා නිධානය සම්බන්ධයෙන් හෝම්ස් මහත්මයා කළ පරීක්ෂණය ගැන ඔබ අහල තියෙනවද? හෝම්ස් මහත්මයා කළ සොයාගැනීම්, පොලිසියෙන් කළ ඒවාට වඩා නිවැරදියි."

"ජෝන්ස් මහත්මයා. ඔබ එහෙම කියනවා නම් ඉතින් කමක් නෑ." මෙරිවෙදර් මහතා කීවේ ගෞරව සම්පන්න විලසිනි.

"ඒ වුණත් මං කියන්න ඕන, මගේ සුපුරුදු මුත් ක්‍රීඩාවේ යෙදීමේ අවස්ථාව අද නොලැබී ගිය එක මට හොඳට දනෙනවා. පහුගිය අවුරුදු විසිහත ඇතුළත කාඩ් ක්‍රීඩාවේ නොයෙදුණු එකම සෙනසුරාදා දවස අදයි."

"මෙරිවෙදර් මහත්මයා." හෝම්ස් කථාව ඇරඹුවේය.

"මං හිතනවා මේ පහුගිය කාලෙම ඔබ කාඩ් ක්‍රීඩාවේ යෙදී, කවදාවත් ඔට්ටු නොඇල්ලූ මුදලකටයි අද ක්‍රීඩා කරන්න යන්නේ. ඒ වගේම ඒ හැම අවස්ථාවකටම වඩා අද ක්‍රීඩාව බොහොම ක්‍රාසපන්නක එකක් වෙනවාට කිසිම සැකයක් නෑ. ඔට්ටුව දිනාගත්තොත් මෙරිවෙදර් මහත්මයා, ඔබට ලැබෙන මුදල රත්පවුම් 30,000 යි. ජෝන්ස් මහත්මයා දිනාගන්න තැග්ග මොකක්ද? ඔබ බොහොම කාලෙක ඉඳල අල්ලා ගන්න බලාගෙන හිටී තක්කඩියෙක්."

හෝම්ස් කීය.

"ජෝන් ක්ලේ කියන්නේ හොරෙක්, මිනීමරුවෙක්, හොර හෝට්ටු අවිට්ටු ගසන්නෙක්. ඔහු බොහොම තරුණ වයසේ කෙනෙක්. නමුත් මෙරිවෙදර් මහත්මයා ඔහු තමන්ගේ වත්තියේ ඉහළම හිති පෙත්තටම නැගලයි ඉන්නේ. මේ ලන්ඩනයේ ඉන්න අනික් හැම

අපරාධකාරයෙකුටම වඩා ජෝන් ක්ලේගේ දැනට යකඩ වළලු දාන්න මං කැමතියි. මේ මිනිසා හරි සුදුමාකාර එකෙක්. ඔහුගේ සීයා බ්‍රිතාන්‍ය රජ පවුලට දොති සබඳකම් ඇති ආදිපාදවරයෙක්. ජෝන් ක්ලේ ඊටින් විද්‍යාලයේ ඉගෙන ගෙන, ඔක්ස්ෆර්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ උසස් අධ්‍යාපනය ලැබුවා. ඔහු දැනෙන් කරන වැඩ වලට වගේම මොළයෙන් කරන වැඩ වලටත් දක්ෂයෙක්. පහුගිය කාලෙ දකින්න ලැබුණු හැම වංචාවකදීම, හැම අපරාධයකදීම ඔහු ඊට සහභාගි වී ඇති ලකුණු දකින්න ලැබුණා. ඒත් ඔහු කොහේදී අපට කොටුවේවිද කියන එක නම් කල්තබා අපට කියන්න බැහැ. ඔහු එක් සතියක ස්කොට්ලන්තයේ බැංකුවක් බිඳලා මුදල් කොල්ල කනවා. ඊළඟ සතියේ ඒ මුදල් කෝන්වෝල් ප්‍රදේශයේ අනාථ නිවාසයක් හදන්න පරිත්‍යාග කරනවා. ඔහු ඉතිරි කළ හෝට්ටුවාටල් පිටුපස, මං ඔහු හඹා යන්න පටන් අරගෙන දැන් අවුරුදු ගණනක් වෙනවා. ඒත් මගේ ඇස් දෙකට තවමත් ඔහුව දකලා නැහැ."

ජෝන්ස් පැවසුවේය.

"මං විශ්වාස කරනවා අද රාත්‍රියේ ඔහුව ඔබට සතුටින් හදුන්වාදීමට මට අවස්ථාවක් ලැබේවි කියල. වරක් දෙකක් මට තම ඔහුව දකින්න ලැබීම කියෙනවා. ඔහු තමන්ගේ වෘත්තියේ හිනි පෙන්නවම නැගල කියල ඔබ කීව් දේට මම සම්පූර්ණයෙන්ම එකඟයි. දහයක් පහුවුණා. අපට පිටත්වෙන්න වෙලාව හරි. ඔබ දෙදෙනා පළමුවෙනි අශ්වකර්ත්තයේ යන්න. මායි වොට්සනුයි අනෙක් එකේ එන්නම්."

අශ්වකර්ත්තයට නැග ගමනේ යෙදෙද්දී හෝම්ස් වැඩි කතාබහක යෙදුණේ නැත. එදා හැන්දෑවේ අසන්නට ලැබුණු වාදන වල තාල මුමුණුමින් සිටී ඔහු, කතාබහක් අරඹන ලකුණක්වත් නොකිබිණි. ගෑස් පහන් වලින් ආලෝකමත් වූ වීථි ගණනාවක් පසුකර ගිය අපි අවසානයේ ලැරීටන් වීථිය කරා පැමිණියෙමු.

"අපි දැන් එතැනට ළඟයි" හෝම්ස් කථාව පටන්ගත්තේය.

"මේ මෙරිවෙදර් කියන මිනිසා බැංකුවක අධ්‍යක්ෂක කෙනෙක්. මේ පරීක්ෂණයට ඔහු සහභාගි වෙන්නෙ පෞද්ගලික කැමැත්ත නිසා. මට හිතූණා ජෝන්සුන් අපත් සමග හිටියොත් වඩා හොඳයි කියල. රහස් පරීක්ෂක වෘත්තියෙන් ජෝන්ස් තරමක මෝඩයෙක් බව

ඇත්තයි. ඒ වුණට මිනිසා තරුණ මිනිසෙක් නෙමෙයි. ඔහුගේ නියෙනවා එක් හොඳ, විශේෂ ලක්ෂණයක්. බුල්ඩෝග් වර්ගයේ බල්ලෙක් වගේ නිර්භයයි. තක්කඩියෙක් අල්ලා ගත්තොත් කකුළුවෙක් එල්ලෙන තාලෙට එල්ලෙනවා. කොහොම හරි අල්ලා ගන්නවා. ආයෙත් උඹ ගැඹැවීමක් නෑ. ඔන්න අපි උවමනා කරන තැනටම ආවා. ඔවුන් දෙදෙනා අප එනතුරු බලාගෙන ඉන්නවා."

උදේ වරුවේ පැමිණි අපිරිසිදු කෝබර්ග් චතුරශ්‍රයටම යළිත් අපි පැමිණ සිටියෙමු. අප මෙහි ගෙන ආ කුලීර එ පිටත්කර යවන ලදී. අනතුරුව මේර්වෙදර් මහතාගේ මහ සපත්වීම අනුව අපි පටු මහක් දිගේ පහළට බැසීමට පටන් ගත්තෙමු. ඔහු කුඩා දොරක් විවෘත කළේය. එයින් අප පිම්පියේ පටු කොර්ඩෝවකටයි. එය දිගේ අපි ඉදිරියට ගමන් කෙළෙමු. කොර්ඩෝව අවසන් වූයේ යෝධ යකඩ ගේට්ටුවකිනි. සාක්කුවෙන් යතුරු කැරැල්ලක් ගෙන මේර්වෙදර් එය ද විවෘත කළේය. එයින් ඇතුළු වූ අපි තරස්සු පෙළක් දිගේ පහළට බැසගෙන ගියෙමු. එය අවසන් වූයේ තවත් විශාල යකඩ දොරකිනි. ලන්තෑරුම දැල්වූ පසු මේර්වෙදර් මහතා එම දොර ද විවෘත කළේය. අනතුරුව ඔහු පස්ගඳ හමන අඳුරු බරාඳයක් මැදින් අප කැඳවාගෙන ගියේය. එය අවසානයේ ඔහු හොඳින් වසා තිබූ තුන්වැනි දොර ද විවෘත කළේය. එයින් අප ඇතුළු වූයේ සුරක්ෂිතාගාරයකටයි. එහි සෑම තැනකම විශාල ලෑලි පෙට්ටි රාශියක් ගොඩ ගසා තිබිණි.

"මේකට කාටවත් උඩින් ඇතුළුවන්න බැරිද?" හෝම්ස් ඇසුවේ ලන්තෑරුම ඉහළට ඔසවා සුරක්ෂිතාගාරයේ සිටිලීම පරීක්ෂා කරමිනි.

"උඩින් විතරක් නෙමෙයි යටිතත් බැහැ." එසේ කීවි මේර්වෙදර් මහතා තම සැරයටිය එහි පොළොව මතට කිහිපවාරයක් ඇත්තේය.

"දෙයියෝ සාක්කි! මට නම් මේ පැත්තෙන් ඇහෙන්නේ බොල් හඩක්!" ඔහුට කෑගැසිණි.

"මහත්මයා. මට ඔබෙන් ඉල්ලා හිටින්න වෙනවා, මීට වඩා නිශ්ශබ්දව කටයුතු කරන්න කියලා." හෝම්ස් කීවේ මේර්වෙදර්ට තරවටු කරන හඩිනි.

"අපේ කටයුත්තේ සාර්ථකත්වය ඔබ දනටමත් ලොකු අවදානමකට ලක්කරල ඉවරයි. මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා,

කරුණාකර අන්න අර තියෙන පෙට්ටියක් උඩින් වාඩිවෙලා තිශ්ශබ්දව ඉන්න; අපේ වැඩ වලට බාධා කරන්න එපා."

අවට වූ ලෑලි පෙට්ටි වෙත ගිය මෙරිවෙදර් මහතා, ඉන් එකක් මත වාඩිවිය. ඔහුගේ මුහුණේ දක්නට ලැබුණේ, හෝම්ස්ගේ දොස් පැවරීම නිසා සිත් වේදනාවට පත් ලකුණුයි. මේ අතර ලත්කැරුම් අතට ගත් හෝම්ස් පොළොවේ දණගසා ගත්තේය. මීළඟට ඔහු සියුම් දේ පරීක්ෂා කරන කාටයෙන්, බිම පරීක්ෂාවට ලක් කළේය. ඔහුගේ අවධානය මුලින්ම යොමුවූයේ බිම සාදා තිබූ ගල්, එකට සම්බන්ධ වූ බදාම තීර වෙතටයි. තත්පර කිහිපයක පරීක්ෂාවෙන් සැහීමට පත් ඔහු දෙපයින් නැගී සිටියේ, කාටය තම සාක්කුවට දමා ගනිමිනි.

"අඩු ගණනේ තව පැයක් වත් අපට ඉන්න වෙනවා. අර උකස්බඩුකාරයා ඇඳට ගිහිං, ඔහුට හොඳින් නින්ද යනතුරු උන්ට මොකක් වැඩක් පටන්ගන්න බෑ. ඊට පස්සේ උන් මොහොතක් වත් ප්‍රමාද වෙන්නේ නෑ. වැඩේ ඉක්මනට අවසන් කළ තරමට උන්ට වාසියි. ඒ මොකද එකකොට උන්ට වැඩි කාලයක් ලැබෙනවා, අනුනොවී පැනගන්න."

දොස්තර මහත්මිය. අපි මේ දැන් ඉන්නෙ කොහේද කියලා, ඔබ සමහර විට දැනටමත් තේරුම් අරගෙන ඇති. අපි ඉන්නේ ලන්ඩනයේ ප්‍රධානතම බැංකුවක, නගර ශාඛාවේ, සුරක්ෂිතාගාරය තුළ. මෙරිවෙදර් මහත්මිය තමයි ඒ බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ සභාපති. ලන්ඩනයේ ඉන්න නිර්භයම අපරාධකාරයින්ගේ අවධානය මෙතැනට යොමු වෙලයි කියෙන්නෙ. ඒ ඇයි කියල මෙරිවෙදර් මහත්මිය ඔබට කියල දෙව්."

"ඒ අප ප්‍රංශයෙන් ගෙන්වාපු රත්තරන් නිසා. මේකට හොරු කඩාපනින්න ඉඩ තියෙනවා කියලා, අපට අනතුරු ඇඟවීම කිහිපයක්ම ආවා."

"ප්‍රංශ රත්තරන්?"

"ඔව්. අපේ බැංකුවේ වත්කම තවත් ශක්තිමත් කරගන්න, අපට මාස කිහිපයකට කලින් ඉඩක් සැලසුණා. අපි ප්‍රංශ බැංකුවෙන් නැපෝලියන් රත්කාසි නිස්දහසක් ණයට ගත්තා. මං මේ වාඩිවෙලා ඉන්න පෙට්ටියේ, තුනී රියම් තහඩු අතරේ රත්කාසි දෙදහසක්

සියෙනවා. අපේ බැංකුවේ තැන්පත්ව ඇති රත්රන් ප්‍රමාණය, සාමාන්‍යයෙන් මේ වගේ ශාඛා කාර්යාලයක, තබාගත යුතු ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියි. මේ ගැන අධ්‍යක්ෂකවරුන් සිටියේ සැහෙන අසහනයකින්."

"එවැන්නකට පත්වීම සාධාරණ බව දන් ඔප්පු වෙනවා." හෝමස් කීය.

"දන් ඉතින් අපේ වැඩ සැලසුම් කිරීමට වෙලාව. මං විශ්වාස කරනවා තවත් පැයක් ගතවෙද්දී, මේ කටයුත්තේ ඉහළම තැනට අපි ළඟාවෙයි කියලා. මෙරිවෙදර් මහත්මයා. ඒ අතරේ අපි අර ලන්තැරුමේ එළිය ආවරණය කර තබමු."

"එහෙම කරලා කඵට්ටේ ඉන්නෙ කොහොමද?"

"කණගාටුයි. නමුත් මට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. මං කාඩ්කුට්ටමත් සාක්කුවේ දමාගෙනයි ආවෙ. අපි හතර දෙනෙක් ඉන්න නිසා, මෙරිවෙදර් මහත්මයාට අභිමිවුණු "ක්‍රිජ්" ක්‍රීඩාවේ මෙතැනදී යෙදෙන්න මං බලාපොරොත්තු වුණා. නමුත් දන් මට පෙනෙනවා අපේ සතුරා කටයුතු සියල්ල ඉහාම ඉහළින් සම්පාදනය කරලයි කියෙන්නේ. ඒ කොපමණද කිව්වොත්, එළිය වැටෙන ලෙස ලන්තැරුම දල්වා තබා ගැනීමත් අවදානම්."

මුලින්ම අප තීරණය කරන්න ඕන, අප හැංගෙන්නේ කොහේද කියලා. මේ අපරාධකාරයෝ ගිනිඅවි ඇදල අරගෙන වෙඩි තියන්න, කොයි මොහොතකවත් පසුබට වෙන්නෙ නෑ. ඒ බව අප මතක තබා ගත යුතුයි. කිසි දෙයක් නොදන මෙතැනට පැමිණෙන නිසා උන් ඉන්නේ තරමක් අවාසිදායක තත්ත්වයක. ඒ වුණත් අපි පරෙස්සම් විය යුතුයි. මම මේ විශාල ලෑලි පෙට්ටිය පිටුපස්සේ හැංගෙනවා. ඔබ හැමදෙකාමත් ඒ විධියට පෙට්ටි පිටුපසින් හැංගෙන්න. මං උන් දෙසට ආලෝකය ඊල්ල කළ වහාම, පැනලා අල්ලා ගමු. වොට්සන් උන් වෙඩිකියන්න හැදුවොත්, කිසිම අනුකම්පාවක් දක්වන්න ඒපා. වෙඩිකියන්න."

මගේ රිවෝල්වරය සාක්කුවෙන් එළියට ගෙන, එහි ආරක්ෂක අගුළු ලිහිල්කර වෙඩිතැබීමට සූදානම් කර ගනිමි. මිළඟට එය, මා සැහවුණු ලී පෙට්ටිය මත තැබුවේ, ඕනෑම මොහොතක අතට ගැනීමට හැකිවන අයුරෙනි. අප සියල්ලන් ගත අඳුරේ තබමින්, හෝමස් ලන්තැරුමේ විමිනිය ආවරණය කළේය.

මේ තරම් තිත්ත කප්පරකඩ මා මුහුණෙන් පළමුවැනි වතාව මෙයයි. කෙසේ වෙතත් ලන්කැරුමේ රත්වු ලෝහයෙන් නැහැණු ගඳ නාසයට දැනිණි. ඒ, පහතේ ආලෝකය ඕනෑම මොහොතක යළි ලබාගැනීමට හැකි බවට සලකාගත්තා. දරුණු කලබලයක් ඇතිවිය හැකියයි හැඟීමක් මගේ සිතේ ඇතිවී තිබිණ. ඒ නිසා මගේ සිරුරේම ස්නායු ආවේගශීලී තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. අප සැහවී සිටි සුරක්ෂිතාගාරය තුළින් නැහැණු භතත, පිරිණු වාතය නිසා සිතට දනුණේ අප්‍රසන්න ගතියකි.

"උන්ට පැනයන්න කියෙන්නේ එකම විධියයි." හෝම්ස් කෙදිරුවේය.

"ඒ ආපහු විල්සන්ගේ ගෙදරට ගිහි. එතැනින් සැක්සි කෝබර්ග් වතුරග්‍රයට පැන ගැනීමෙන්. මං ඔබෙන් ඉල්ලා සිටි දේ ඔබ ඉටුකරන්න ඇති කියලා මං විශ්වාස කරනවා ජෝන්ස්?"

"ඔව් මහත්මියයා. පොලීස් පරීක්ෂකවරයෙක් සහ පොලීස් හටයන් දෙදෙනෙක් ගෙදර ඉස්සරහ දොරටුව ලෙස රැඳෙව්වා."

"එහෙනම් ඔක්කොම සිදුරු වහලා දැන් අපට කියෙන්නේ තිශ්ශබ්දව බලාගෙන ඉන්නයි."

අපට ඉතා දිගු වේලාවක් බලාගෙන සිටීමට සිදුවූයේ යයි මට සිතිණ. මා සතු සටහන් පසුව පරීක්ෂා කිරීමේදී එය පැයකුත් කාලක් බව මට දකින්නට ලැබිණි. එහෙත් එදා මට දනුණේ මුළු රාත්‍රියම ගෙවී ගොස් ඇරුණු උදාවීමටත් ලංවී ඇත කියාය.

මගේ අත් කකුල් සම්පූර්ණයෙන්ම හිරිවැටී ඇති බවක් මට දැනිණි. ඊට හේතුව මා සිටි ඉරියව්ව හෝ තැන වෙනස් කිරීමට උත්සාහ නොකිරීමයි. මගේ මුළු සිරුරේම දිවගිය උදවේගකාරී හැඟීම නිසා ඉතා සිසුම් දේ පවා කතට ඇසිණි. මගේ සගයන් තිදෙනා හුස්මගත් හඬ පවා සවණට වැටිණි. තරබාරු ජෝන්ස්ගේ ගැමුරු හුස්ම ගැනීමේ හඬ, සිහින් මෙරිවෙදර්ගේ කෙටි, නොගැමුරු හඬ වෙන්ව හඳුනාගැනීමට පවා මට හැකියාව තිබිණ.

මා සැහවී සිටි තැන සිට, ලැලි පෙට්ටියට ඉහළින් සුරක්ෂිතාගාරයේ මැද පොළොව මට හොඳින් දකගැනීමට හැකියාව තිබිණි. එක්වරම ආලෝක දහරාවක් මගේ නෙත ගැටිණි.

මුලින් එය ගල් ඇතිරූ පොළොවෙන් උඩට මතු වූ ආලෝක කිරණක් පමණි. පසුව එය කහ පැහැති ආලෝක කදම්බයක් බවට පත්වූයේ කිසිදු ශබ්දයක් නොනඟමිනි. එක්වරම අපට දක්නට ලැබුණේ ගල් ඇතිරූ මහ පොළොවේ විවරයක් සෑදී ඇති බවයි. මොහොතකින් ඒ විවරය තුළින් සිහින් සුදුමැලි අතක් ඉහළට පැමිණියේය. ගැහැනියකගේ අතක් වැනි සිහින් අත පොළෝ මට්ටමෙන් ඉහළට පැමිණ ඇතිලී, ඒ මේ අතට දිගුවෙන ආකාරය අප දුටුවෙමු. මිළහට එය යළිත් පහළට ඇදගනු ලැබිණ. සියල්ල යළිත් නිහඩ විය. විවරයේ පමණක් කුණුමැදිරි එළියක් රැඳී තිබිණි.

ඒ මොහොතකට පමණි. එක්වරම ගලකට එල්ල වූ කුර්ගෙඩි සහරක හඬක් සමගම, පොළොවේ සවිකොට තිබූ ගලක් ගැළැවී පැත්ත පෙරළිණි. දත් විවරය සැහෙන තරම් විශාලය. ඒ තුළින් ඉහළට ලත්තූරුමක් ඔසවනු ලැබිණ. ඊටපසු කොළු ගැටයෙකුගේ වැනි කෙටිවූ මුහුණක් උඩට මතු විය. අතතුරුව විවරය දෙපස ගැට්ට දැතින් අල්ලාගත් ඔහු, ඉහළට එසවුණේය. හිණ මට්ටම දක්වාම විවරයෙන් එළියට ඇදුණු මේ තැනැත්තා, තම දණහිසක් ගැට්ටේ හිර කරගත්තේ පහළට රූවා නොයන විලසිනි. ඊළඟ මොහොතේ ඔහු විවරයේ පිටුපසට වී, තම සහයාට ඉහළට එමට උදව් කෙළේය. ඒ සහයා ද පළමුවැන්නා මෙන්ම කෙටිවූ, ප්‍රමාණයෙන් කුඩා පුද්ගලයෙකි. එහෙත් ඔහුගේ හිසකෙස් දීප්තිමත් රතු පැහැයක් ගත්බව අඩ අඳුරේ වුවද දකිය හැකි විය.

"ඔක්කොම හරි වගෙයි. කෝ නියතයි මලු ටිකයි? ඒව මොහොට දීල හිටපං. දෙයියනට ඔප්පු වෙච්චාවෝ! පැන ගනිං ආව්, පැනගනිං! මට එල්ලුම් ගස් යන්න සිද්ධවුණත්. . . !"

ඉදිරියට පැත්ත හෝමස් අමුත්තාගේ කම්ප කොලරයෙන් දැඩිව අල්ලා ගත්තේය. ඒ අතර අනෙකා විවරය තුළට රිංගා ගත්තේය. ඔහුගේ ඇඳුම ජෝන්ස්ගේ ග්‍රහණයට හසුවුණු නමුදු, එය ඉරි යන හඬ මට ඇසිණි. එළියට ආ රිච්මන්ඩ්ගේ ලත්තූරුමේ ආලෝකයෙන් බැබළිණි. එහෙත් හෝමස්ගේ ආයුධයෙන් හොරාගේ මැණික් කටුවට ප්‍රබල පහරක් එල්ල විය. ඔහු අත වූ රිච්මන්ඩ්ගේ ගල්පොළොව මත ඇද වැටිණි.

"දහලීමෙන් වැඩක් නෑ ජෝන් ක්ලේ. තමුසෙට මොන පිටියකින්වත් ගැළැවෙන්න ක්‍රමයක් නෑ" හෝමස් කීය.

"ඔව් මට පෙනෙනවා" අහෙනා පිළිතුරු දුන්නේ ගණනකට නැතිවය.

"මගේ මිත්‍රයා නම් බේරිලා ගියා. මට පෙනෙනවා උගේ කබායේ කැලි නම් තමුසෙලාට අනුවෙලා තියෙන බව."

"එයා ගියාට කමක් නෑ. ඒ මොකද අර පැත්තේ දොර ලහ පොලිසියේ තුන්දෙනෙක් බලාගෙන ඉන්නවා, එයාට පිළිගන්න."

"හැබැට? ඔබ වැඩේ බොහොම ක්‍රමානුකූලව සකස් කරල එහෙනම්? ඔබේ දක්ෂකම මා අගය කළ යුතුයි."

"ඇයි මමත් ඔබේ දක්ෂකම අගය කරන්න ඕන ක්ලේ." හෝම්ස් කීය.

"මේ රතු හිසඝනක් සංකල්පය ඉතාම අලුත් එකක්. ඒ වගේම සාර්ථක එකක්."

"තමුසෙගෙ යාච්චා තමුසෙට ඉක්මනටම දකින්න ලැබේවි. ඔහු මේ ගුහා ඇතුළේ පහළට රිංගලා යන්න මට වඩා දක්ෂ ඇති. ඒ වුණත් ඔහොම ඉන්නවකො මං උච්ච අල්ලගන්න තුරු" ජෝන්ස් කීය.

"මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා ඔබ අපිරිසිදු දෑත් වලින් මාව අල්ලන්න එපා කියල." අපේ සිරකරුවා පැවසුවේ ජෝන්ස් ඔහුගේ දෑත් වටා විලංගු තද කරද්දීයි.

"ඔහේලා දන්නේ නැතුව ඇති මගේ ඇඟේ දුවන්නේ රාජකීය රුධිරය බව. මාව අමතන කොට, "කරුණාකර" සහ "උතුමාණනි" යන වචන යොදන්න අමතක කරන්න එපා!" ජෝන් ක්ලේ කීය.

"බොහොම හොඳයි." ජෝන්ස් පැවසුවේ උපහාසාත්මක බැල්මක් හෙළමිනි.

"උතුමාණනි ඔබට කරුණාකර ඉහළ මාලයට යහපත් විය හැකිද? ඔබතුමන්ව පොලිස් ස්ථානයට ගෙනයෑමට කුලීරියක් කැඳවාගන්න තුරු?"

"අන්න එහෙම කථා කරන එක වඩාත් හොඳයි" ක්ලේ පැවසුවේ ශාන්ත දාන්ත ස්වරයෙනි.

අප තිදෙනාට හිස නමා ආචාර කළ ඔහු, ජෝන්ස්ගේ අත්අඩංගුවේ ඉහළ තට්ටුවට යෑමට පිටත්විය. අපි ඔවුන් පසුපස ගමන්ගත්තෙමු.

"මේ ඇත්තමයි හෝම්ස් මහත්මයා. මම දන්නේ නෑ බැංකුව ඔබට කොහොම ස්තුති කරන්නද කියල. අපි ඔබට පුද්ගලිකව විධියට ණය ගැනිමි. මගේ ජීවිත කාලය තුළ, බැංකු භාරකම් ගැන මං අහල තියෙන කථා බොහොමයි. එයින් බැංකුවක් මංකොල්ල කෑමට යෙදූ තියුණුම උත්සාහය මේක බවට කිසිම සැකයක් නෑ. ඔබ මේ සුක්ෂම උපායයන් හඳුනාගෙන, ඔවුන් පරාජය කරන්න සමත්වුණු හැටි අසුරුයි."

"ජෝන් ක්ලේ මහත්මයා සමඟ විසඳාගත යුතු මගේම ගැටලු එකක් හෝ දෙකක් තියෙනවා. මේක විසඳීම සම්බන්ධයෙන් මටත් මුදල් ටිකක් වියදම් වුණා. මං බලාපොරොත්තු වෙනවා බැංකුවෙන් ඒක මට ගෙවාපි කියල. ඒ ඇරුණාම නැග්ගත් ලෙස, මේ සුවිශේෂ ගැටලුව සාර්ථක ලෙස විසඳා ගන්න ලැබුණු එකම මදු."

පසුවදාට එළිවෙන පාන්දර අපි බේකර් විලියම් නිවහනේ අපේ අත්දැකීම පිළිබඳව කතාබහ කරමින් සිටියෙමු.

"ඔබට පෙනෙන්න ඇති තේදාවොම්සන්, අර රතු හිසකෙස් සංගමය කියල දැන්වීමක් පළකිරීමේ අරමුණ මොකක්ද කියල? ඔවුනට උවමනා වුණා, මේ ටිකක් මෝඩපහේ උකස් බඩු කාරයා දවසකට පැය කිහිපයක් ගෙදරින් ඉවත් කරල තියන්න. යොදා ගත් ක්‍රමය බොහොම විස්මයජනක එකක් බව ඇත්තයි. නමුත් ඒක හොඳින් සාර්ථක වුණා. මේ ක්‍රමය ක්ලේගේ අතිදක්ෂ මොළේට කල්පනා වෙන්න ඇත්තේ, විල්සන්ගේ හිසකෙස් වල වර්ණය දුටුවාමයි. සතියකට පවුම් හතරක් කියන්නේ හොඳ ඇමක්. පවුම් දහස් ගණනක් කොල්ලකන්න සැලසුම් කරන ඔවුනට පවුම් 32 ක් කියන්නේ සුළු දෙයක්. ඔවුන් පත්තරේට දැන්වීමක් දම්මා. එක තත්කඩයක් කාර්යාලයක් පවත්වාගෙන යනවා. අනෙක් තත්කඩයා විල්සන්ට රැකියාවට බැඳෙන්න පොළඹවා ගන්නවා. ඔවුන් දෙදෙනාම එකතුවෙලා, සතිය පුරාම විල්සන් ගෙදරින් පිටත්කර තබන්න සමත් වෙනවා. ඔහු කිව්වා තේද සේවකයා කැමතිවුණා කියල පඩියෙන් භාගයකට රැකියාවේ ඥයදෙන්න? එතකොට මම පැහැදිලිවම තේරුම් ගන්නා මේ පුද්ගලයා රැකියාව ලබාගන්නේ වෙන යම් අරමුණක් ඇතිව බව."

"ඒ වුණත් ඔහුගේ අරමුණ මොකක්ද කියල ඔබ තේරුම් ගත්තේ කොහොමද?"

"මේ මිනිසාගේ විශාසාරය බොහොම සුළු එකක්. ගෙදර කාන්තාවනුත් නෑ. මේ තරම් සියුම් විධියට සැලසුම් කරලා, මංකොල්ල කන්න තරම් වටිනා බඩුවක් විල්සන්ගේ ගෙදර ඇතියි කියලා හිතන්නත් අමාරුයි. ඒ මොකද ඔවුන් මේ-චැඩ්ට තරමක මුදලකුත් වියදම් කළා. එහෙනම් ඒක ගෙයින් පිටත් පිහිටි දෙයක් විය යුතුයි.

ඒක කුමක් විය හැකිද? ඊළඟට මට සිහිවුණේ සේවකයා ගායාරූප ශිල්පය සඳහා තිබුණු දඩ් ආශාව. ඒ මගින් ඔහුට නිතර, නිතර ගොඩනැගිල්ලේ අඩිතාලම පිහිටි බිම් මහලට යන්න අවකාශ සැලසුණා. මේ පැටළුණු ගැටලුව කෙළවර වන්නේ එතැනින්. ඊළඟට මං හොයල බැලුවා විල්සන්ගේ මේ අරුම පුදුම උදව්කාරයා ගැන තොරතුරු. එකකොටයි මට දනගන්න ලැබුණේ. මට සටන් කරන්න වෙලා කියෙන්නේ, මහ භයානකම, මිනීමරු අපරාධකාරයෙක් සමග බව. ඔහු බිම් මහලට වෙලා මොනවා හරි කරනවා. දවසකට පැය ගණනාවක් එතැන ගත කරනවා. ඒ ආකාරයෙන් ඔහු මාස ගණනාවක් ඒ වැඩේ යෙදෙනවා. එකකොට ඒ කුමක් සඳහා විය හැකිද? නිසැකව ඔහු එතැන සිට තවත් ගොඩනැගිල්ලකට උමඟක් භාරනවා විය යුතුයි.

අප එදා සැක්සි කෝබර්ග් චතුරශ්‍රයට යනවිට මම ඒ තරම් දුරට කාරණා උපකල්පනය කර තිබුණා, ඔබ පුදුමයට පත්වුණා නේද, සැරයටියෙන් මම පදික වේදිකාවට ඇණ බැලූ ආකාරයෙන්? මෑ පරීක්ෂා කරල බැලුවේ, උමඟ භාරා තිබෙන්නේ ඉදිරියටද පිටු පසට ද කියලා. උමඟ ඉදිරියට තිබුණේ නෑ. ඊළඟට මම සිනුව තාද කළා. මං බලාපොරොත්තු වුණු විධියට සේවකයාම දොර විවෘත කළා. මිට කලින් කීප වාරයක්ම මට ඔහුව එහෙන් මෙහෙන් දකින්න ලැබිල තියෙනවා. නමුත් අපි දෙන්නා මුහුණට මුහුණ හමුවෙලා නෑ. මං ඔහුගේ මුහුණ දිහා බැලුවේ යන්නමින් පමණයි. මට උවමනා වුණේ ඔහුගේ දණහිස් ප්‍රදේශය බලන්න. ඔබම සිටවා කලිසම් කකුලේ එම හරිය, කිළිටි වෙලා, ගෙවිලා, රළු ගැහිලා තිබුණු හැටි ගැන. ඒකෙන් පෙන්වන්නේ ඔහු පැය ගණනක් දණගත ගෙන උමඟ හැරීමේ කටයුතුවල නිරතවුණු වග. ඊළඟට මා විසින් කීරණය කළ යුතු තවත් කරුණක් තිබුණා. ඒ තමයි,

ඔවුන් උමග හාරන්නේ කුමන අරමුණකින්ද යන්න නිශ්චය කිරීම.

අර හන්දියෙන් හැරී ගියාම මට දකින්න ලැබුණේ මොකක්ද? සිටි සහ සබ්අර්බන් බැංකුවේ, කෝබර්ග් ශාඛාව තියෙන්නේ, විල්සන්ගේ ගෙදරට අල්ලපු වත්තේ බව. එතකොට මං තේරුම් ගන්නා, ගැටලුවට විසඳීම මං හොයාගෙන අවසන් බව. එදා සංගීත සන්ධ්‍යාව අවසන් වෙලා, ඔබ ගෙදර ගියාට පස්සේ මං කෙළින්ම ගියේ ස්කොට්ලන්ඩ් යාඩ් එකට. එතැනින් බැංකු අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ සභාපති ලෙට්. ඒකෙන් ලැබුණු ප්‍රතිඵල ඔබ දුටුවා."

"ඔබ කොහොමද දනගන්නේ බැංකුව බිඳීමේ උත්සාහය සෙනසුරාදා රාත්‍රියේම දරන බව?"

"ඔවුන් එදා රතු හිසකෙස් කාර්යාලය වහල දමීම නේ. ඒකෙන් මං තේරුම් ගන්නා, ජේබ්ස් විල්සන් තවදුරටත් ගෙදර රැඳී සිටීම ගැන ඔවුනට ප්‍රශ්නයක් නැතිබව. වෙනි වචනවලින් කියනවා නම්, උමග හැරීමේ කටයුතු දැන් අවසන් බව. දැන් ඔවුන් වහාම ක්‍රියාත්මක වියයුතු වෙනවා. ඒ මොකද, උමගක් හාරා ඇති බව අහම්බෙන් හොයාගන්න පුළුවනි. අනෙක සුරක්ෂිතාගාරයේ ගබඩා කර තිබෙන රත්කාසි තොගය, එතැනින් ඉවත්කරගෙන යන්න පුළුවනි. මේ වගේ බැංකු බිඳින වැඩට, සෙනසුරාදා අතික් හැම දවසකටම වඩා හොඳයි. ඒ මොකද ඔවුනට මංකොල්ල කාපු දේ අරගෙන පැනගන්න දවස් දෙකක්ම තියෙනවා. ඒ කාරණා හැම එකක්ම නිසා මං හිතුවා ඔවුන් එදා රැම පැමිණෙවි කියලා."

"තර්කානුකූලව ඔබ ඒ නිගමනයන්ට පැමිණි හැටි ඉතාම විශිෂ්ටයි. ඒක බොහොම දීර්ඝ සිදුවීම් දම්වැලක්. නමුත් හැම පුරුකක්ම, අනෙක් එක හා සම්මතව බැඳෙනවා." මේ විධියට ගැටලු විසඳාදීම මගින්, ඔබෙන් සමාජයට විශාල මෙහෙවරක් සිදුවෙනවා නේද?"

මම ඇසීම.

"ඔව්. බාගවෙලාවට ඔබ කියන විධියේ සමාජ මෙහෙවරක් සිදුවෙනවා වෙන්නක් පිළිවන්."

විහිසුණු අත්දැකීමක්

බිහිසුණු අත්දැකීමක්

සිත්ගන්නා සුළු කථාවක් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මම, රේලොක් හෝමිස් විසින් 1882 - 1890 කාලයේ කළ පරීක්ෂණ කියවා බැලීමි. එහෙත් මේ කාලයේ කර ඇති පරීක්ෂණ වලින් සිත් ඇදගන්නා එක් කථාවක් පමණක් තෝරා ගැනීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ. ඊට හේතුව, ඒ හැම එකක්ම එකකට එකක් නොදෙවෙනි, අභිරහස් හා ප්‍රාසන්නක පරීක්ෂණ වීමයි.

1887 වර්ෂයේ අප විසින් කෙරුණු පරීක්ෂණ රැසක සටහන් මා සතුව ඇත. මේ අතර පැරඩොල් කුටියේ වික්‍රමය, ලී බඩු කම්හලක බිම් මහලේ සුබෝපහෝගී සමාජශාලාවක් පවත්වාගෙන ගිය, පිටු සිඟන යාවකයින්ගේ සංගමයේ කථාන්තරය, සොරි ඇත්ඬසන් නම් බ්‍රිතාන්‍ය නෞකාව අතුරුදන් වූ සිද්ධිය, උගා දුපතේදී ශ්‍රියස් පැටර්සන් මුහුණදුන් අරුමසුදුම සිදුවීම, සහ කැම්බර්වෙල්හි විෂ යොදා කළ මිනීමැරීම වෙයි. අන්තිමට සඳහන් කළ පරීක්ෂණයේදී, මළ සිරුරේ අතේ බැඳ තිබූ ඔරලෝසුව වයින් කළ හෝමිස් එක් වැදගත් කරුණක් නිශ්චය කිරීමට සමත්විය. එනම් ඊට පැය දෙකකට පෙර මෙම ඔරලෝසුව වයින් කර ඇති බවයි. එහෙයින් මියගිය සුද්ගලයා නින්දට ගොස් ඇත්තේ මෙම කාලය තුළ දී බව සනාථ විය. මේ අභිරහස් මිනීමැරීම විසඳීමට හැකිවූයේ හෝමිස්ගේ ඒ විශිෂ්ට සොයාගැනීම නිසයි. මෙම කථා සියල්ලක්ම අනාගතයේ දිනෙක ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට මම බලාපොරොත්තු වෙමි. එහෙත් මා දැන් ඔබට විස්තර කිරීමට සූදානම් වන සිද්ධිය අනික් ඒවාට වඩා අතිශයින්ම විස්මයජනක එකක් යයි මට සිතේ. මෙය හා සම්බන්ධ වූණු කරුණු සමහරක් කිසි දිනෙක හෙළිකරගැනීමට අප සමත්වූයේ නැත. ඒවා කිසි දිනෙක පැහැදිලි කිරීමට හැකිවේද යන්න පවා අවිනිශ්චිතය.

ඒ සැප්තැම්බර් මාසයේ අවසන් දින කිහිපයයි. මහ වැහි රැගත් විෂුවය කුණාටු, දඩ් වේගයකින් ලත්වත් නගරය හරහා හමා යාමට පටන්ගෙන තිබිණි. දවස පුරාම ඇඳ හැරිණු මහ වැස්ස නිසා නිවාස තුළම කොටුවී සිටීමට ලත්වත් නගර වාසීන්ට සිදුවිය. හැන්දෑ කාලය ෧ වේදී කුණාටුව තව තවත් වේගයෙන් හමන්නට පටන් ගත්තේය. එයින් නැඟුණු නාදය කෙමෙන් කෙමෙන් උග්‍ර වූයේ, කුඩා දරුවකු හඬන, ඉකිබිඳින නාදය සිහිගන්වමිනි.

දවස පුරා පැවැති අයහපත් කාලගුණය නිසා මගේ මිත්‍රයා සිටියේ තරමක් කුරුස්සනා ගතියෙනි. මගේ බිරිඳ ඇගේ මෑණියන් දකුණට ගොස් සිටි නිසා, මම දින කිහිපයක් බේකර් විථියේ නිවහනේ නැවතීමට පැමිණ සිටියෙමි. හැන්දෑ යාමයේ මම ක්ලාක් රසල්ගේ රසවත් මුහුදු කථාන්තර පොතක් කියවීමට පටන්ගත්තෙමි. ඊළඟ ඇඳහැරිණු ධාරානිපාත වර්ෂාවේ හඬ, කථා පොතේ විස්තරවූ මහ මුහුදේ ප්‍රවණිත කුණාටුවක විස්තරය සමග හොඳින් මුසු වූ හිටක් පෙනිණ.

"අර! සිනුව නාද වුණා නේද?"

මා ඇසුවේ මගේ මිත්‍රයා දෙස බලමිනි.

"කවුද මේ මහ රෑ? බාගවෙලාවට ඔබේ මිත්‍රයෙක්ද දන්නෙ නෑ?" මම කීවෙමි.

"ඔබ හැරෙන්න මට වෙන මිත්‍රයෝ කවුරුවත් නෑ වොට්සන්. අමුත්තන්ට මෙහේ එන්න කියලා මං දෙබරියමක් කරන්නෙ නෑ."

"එහෙනම් ඔබේ අනුග්‍රාහකයෙක්ද දන්නෙ නෑ?"

"ඒ අනුග්‍රාහකයෙක් නම්, මොකක් හරි බරපතල ප්‍රශ්නයක් වෙන්න ඇති. මේ වගේ වැහි කුණාටු දවසක, මෙවැනි වෙලාවක මිනිහෙක් එළියට බහින එකක්-නෑ, එහෙම දෙයක් නොවෙයි නම්. හමුත් මට හිතෙනවා ඒ ගෙහිමී කාන්තාවගේ මිතුරියක් වෙන්න ඇති කියලා."

ජේලොක් හෝමිස්ගේ තීරණය වැරදි බව ඔප්පු විය. හිසිවෙකු අපේ පියගැට පෙළ හැගගෙන උඩුමහලට එන හඬක් අනතුරුව දොරට තට්ටු කරන හඬක් අසන්නට ලැබිණි. අමුත්තා

පැමිණ අසුන්ගත යුතු පුවටට, හොඳින් ආලෝකය ලැබෙන සේ පහත ඒ දෙසට හැරවූ හෝම්ස්, "ඇතුළට එන්න." යයි කීය.

කාමරයට ඇතුළුවූයේ අවුරුදු විසි දෙකක පමණ තරුණයෙකි, බැඳු බැල්මටම ඔහුගේ මුහුණෙන් වැදගත් පෙනුමක් දිස්විය. දිලියෙන වැහිකබාය හා කුඩය, කුරිරු කාලගුණයේ ස්වභාවය අපට කියාපෑවේය. පහතේ ආලෝකය ඔහුගේ මුහුණට වැටෙද්දී අමුත්තාගේ හැඟීම් මම පැහැදිලිව දුටුවෙමි. 'අතිශයින්ම සුදුමැලිවී තිබූ ඔහුගේ මුහුණත්, හිතියෙන් බරවූ ඔහුගේ දෑයත් කියා පෑවේ, ඔහු මුහුණදුන් තදබල කම්පනයක ලකුණුයි.'

"මං ඔබෙන් සමාව ආයුද සිටින්නවා මහත්මයා." ඔහු පැවසුවේ රත්වත් උපැස් යුගල දෑසට ලං කරගනිමිනි.

"මහත්මයා, මං විශ්වාස කරන්නවා, මගේ මේ හදිසි පැමිණීමෙන් ඔබට හිරිහැරයක් වූයේ නැතැ කියල. ඔබේ මේ උණුසුම් කාමරය තුළට, මං වැස්සයි කුණාටුවයි අරගෙන ආව එක ගැන කණගාටුයි."

"කෝ දෙන්න ඔබේ කුඩයයි වැහිකබායයි. මා ඒව මේ කොක්කෙ එල්ලා තබන්නම්. ඊක වෙලාවක් යද්දි වියළේවි. ඔබ ආවේ එංගලන්තයේ නිරිතදිග පැත්තෙන් බවයි මට පෙනෙන්නේ."

"ඔව්. හෝෂාම් සිට."

"ඔබේ සපත්තු වල ඉදිරි කොටසේ ඇති හුණු මිශ්‍ර මැටි ඒ ප්‍රදේශයට විශේෂයි."

"මං ආවේ ඔබෙන් උපදෙස් ලබාගන්න."

"ඒව බොහොම පහසුවෙන් දිය හැකියි."

"ඒ වගේම උදව්."

"ඒව නම් ඒ හැටිම පහසු නෑ."

"හෝම්ස් මහත්මයා. මට ඔබ ගැන අහන්න ලැබුණේ මේජර් ප්‍රෙන්ඩර්ගාස්ට්ගෙන්. ඔහු කිව්වා වැන්කර්විල් සමාජශාලාවේ ඇතිවූ ආන්දෝලනයකදී ඔබ ඔහුව බේරාගන්නා කියල."

"ආ ඔව්. කාඩ් ක්‍රීඩාවේදී ඔහු වංචා කරනවා කියල ඔහුට නිකරුණේ වෝදනා එල්ල වී තිබුණා."

"ඔහු කිව්වා ඔබට ඕනෑම ගැටලුවක් විසඳන්න පුළුවන් කියලා."

"ඔහු කියලා තියෙන්නේ හුඟක් වැඩ කරලා."

"ඒ වගේම ඔබ කිසිදිනක පරාජයට පත්වී නැහැයු."

"මං හතර වාරයක් පරාජයට පත්වී තිබෙනවා. තුන්වරක් පිරිමින් අතින්, එක් වරක් කාන්තාවක් අතින්."

"ඒ වුණත් ඔබ යෙදී තිබෙන පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාවේ හැටියට, සාර්ථක වී ඇති පරීක්ෂණ වල හැටියට, ඒ හතර මොකක්ද?"

"ඒකත් ඇත්ත. සාමාන්‍යයෙන් මං ජයග්‍රහණය කරල තියෙනවා."

"එහෙම නම් මගේ ගැටලුවෙදින් ඔබ සාර්ථක වේවි."

"මහත්මයා. මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා ඔය පුටුව ගිනි උදුනට ළං කරගෙන ඔබේ ගැටලුව මට විස්තර කරන්න කියලා."

"මේක කොහොමටවත් සාමාන්‍ය විධියේ ගැටලුවක් නෙමෙයි."

"මා ළඟට එන ඔක්කොම අසාමාන්‍ය ඒවා. මං තමයි අන්තිම ඇපැල් උසාවිය."

"ඒ වුණත් මහත්මයා, මගේ පවුලට මුහුණ පාන්න සිදුවුණු ශ්‍රී ලංකා මෙන්ම විස්මයජනක අත්දැකීම් වලින් පිරුණු මේ වගේ ප්‍රශ්නයක් ඔබට කවදාවත් ලැබුණා කියලා මම හිතන්නේ නෑ."

"ඔබ මගේ හිතේ දැඩි කුතුහලයක් ඇතිකරනවා. කරුණාකරල අත්‍යවශ්‍ය කරුණු සියල්ලම මුල ඉඳලම මට කියන්න. මට වැදගත් යයි හිතෙන කරුණු ගැන ප්‍රශ්න මං පසුව ඉදිරිපත් කරන්නම්."

පුටුව ගිනි උදුන දෙසට ළං කරගත් කරුණයා, ඔහුගේ තෙත් දෙපා ගිනිමැලය දෙසට දිගුකරගත්තේය.

"මගේ නම ජෝන් ඕපන්ෂෝ. මට තේරෙන හැටියට මගේ පොද්ගලික දේවල් නම් මේ සිදුවීමට අදාල නැහැ. මේක අපේ ආවුල් උරුමයට එන දෙයක්. ඒ නිසා මේ පිළිබඳව ඔබට පැහැදිලිව විස්තර කරන්න, මට විකක් කාලයේ ආපස්සට යන්න වෙනවා."

මගේ සියට පුත්තු දෙන්නෙක් හිටියා. ඒ මගේ මහත්තා එළියස් හා මගේ තාත්තා ජෝසප්. මගේ තාත්තට කොවෙන්ට්‍රි ප්‍රදේශයේ කුඩා කර්මාන්ත ශාලාවක් තිබුණා. බයිසිකල් නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු වෙද්දී, ඔහුගේ කර්මාන්ත ශාලාවේ කටයුතු සාර්ථක කරගැනීමට මගේ තාත්තට හැකිවුණා. ඕපන්ෂෝ නොකැඩෙන

ටයරය නම් ටයරය වෙළඳපොළට හඳුන්වා දුන්නේ ඔහුයි. එකට පේටන්ට් අයිතිවාසිකම් ලැබීම නිසා, තාත්තා විශාල ධනයක් උපයාගන්නා. ඒ නිසාම කර්මාන්ත ශාලාව විකුණා දමල, සැහෙන මුලදක් අතට ලැබෙන ආකාරයට විශ්‍රාම ගන්න ඔහුට හැකිවුණා.

මගේ මහත්තා එළියස්, කරුණ කාලයේදීමයි ඇමරිකාවට සංක්‍රමණය වෙලා තියෙන්නෙ. එහිදී ඔහු, ෆ්ලොරිඩාවේ ඉතා සාර්ථක වැවිලිකරුවකු වූ බවයි අපට අහන්න ලැබුණේ. ඇමරිකාවේ සිවිල් යුද්ධය පටන්ගත්තු වෙලාවේ, ඔහු යුද්ධ හමුදාවට බැඳිල තියෙනවා. මුලින් ජැක්සන්ගේ සේනාංකයක සටන් කළ ඔහු, පසුව හුඩ් යටතේ සේවය කරලා, කර්නල් තනතුර දක්වා උසස්වුණා. ආයුධ බිම තබලා ලී සෙනෙට්ස් සටන් අවසන් කරද්දී මගේ මහත්තා ආපහු ඔහුගේ චතුරයායට ගියා. තවත් අවුරුදු තුන හතරක් ඔහු වැවිලි කර්මාන්තයේ යෙදී හිටියලු.

1869 හෝ 1870 විතර මහත්තා ආපහු එංගලන්තයට ආවා. ඔහු සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයේ හෝෂාම් වලට නුදුරින් චතුරයායක් මිලට ගන්නා. මහත්තා ඇමරිකාවේදී විශාල ධනයක් උපයාගෙන තිබුණා. එම රට අත්හැරදමා ආපසු එන්න හේතුව ලෙස ඔහු කිව්වේ, නිග්‍රෝ ජාතිකයන් කෙරෙහි දක්වූ පිළිකුලත්, ඇමරිකානු ජනරජය මගින් නිග්‍රෝ ජාතිකයන්ට ඡන්ද බලය ලබාදීමත් යන කාරණා දෙකයි. ඔහු හරි අමුතු තාලේ පුද්ගලයෙක්. බොහොම සැරපරුසයි. ඒ වගේම හරිම තදින් කේන්ති යන කෙනෙක්. තරහා ගියාම ඔහු බොහොම නපුරු විධියටයි කථා කළේ. අනෙක් වෙලාවට කිසිවෙක් සමග කතාබහ කළේ නෑ. ඔහු ආමාප් ආශ්‍රය ප්‍රිය නොකළ කෙනෙක්. හෝෂාම් හි ජීවත්වුණු කාලය තුළදී ඔහු එක දවසක් වත් නගරයට අඩියක් තැබුව කියල මං හිතන්නෙ නෑ. ඔහුගේ ගේ වටේට මල් වත්තක් හා කුඹුරු දෙක තුනක් තිබුණා. ඔහු ව්‍යායාම් කටයුතුවල යෙදුණේ එතැනයි. ඒ වුණත් සමහර කාල වලට, ගෙදරින් එළියට නොබැහැ ඔහු සති-ගණන් කාමරය තුළටම වී සිටියා. මහත්තා අධික වශයෙන් මත්පැන් පානය කළා; දුම්පානය කළා. ඒ වුණත් ඒ කිසිම යහළුවෙක් සමග නෙමෙයි. ඔහුට තමන්ගේ සහෝදරයාව වත් උවමනා වුණේ නැහැ.

ඒ වුණට මහත්තාගේ සිතේ මා ගැන අකමැත්තක් තිබුණේ නෑ. ඇත්තෙන්ම ඔහුගේ සිතේ මා ගැන යම් ආදරයක් තිබුණා. ඒ

කාලේ මම වියස අවුරුදු දොළහක් පමණ වූ ලාබාල ළමයෙක්. මේ කියන අවුරුද්ද 1878 විය යුතුයි. එකකොට ඔහු ආපසු එංගලන්තයට ඇවිත් අවුරුදු අටක් හෝ නවයක් ගතවෙලා. මහජපා මගේ තාත්තාගෙන් අවසර ඉල්ලා හිටියා, මාව ඔහුගේ ගෙදර තවත්වාගන්න. ඔහු මට බොහොම කරුණාවන්ත බවක් දක්වුවා. මත්පැන් නොබී හිටි වෙලාවලට මහජපා මා සමග දාමී හෝ ඇක්ගුමොන් ක්‍රීඩාවේ යෙදුණා. ඔහු වෙනුවෙන් ඔහුගේ පණිවුඩ ගෙනයාමේ රාජකාරිය භාරකළේ මටයි. සේවකයන්ටත් වෙළෙන්දන්ටත් ඔහුගේ නියෝජිතයා වුණේ මම. ඒ නිසා මගේ වියස අවුරුදු දහසය වේද්දී ඔහුගේ ගෙදර හැම රාජකාරියක්ම කෙරුණේ මගේ අනුදක්‍රම යටතේ. ගෙදර ඔක්කොම යතුරු තිබුණේ මගේ භාරයේ. මට ගෙදර ඕනෑම තැනකට යන්න, කැමැති දෙයක් කරන්න අවසර තිබුණා. නමුත් ඒ ඔහුගේ පොද්ගලික නිහඩ ජීවිතයට බාධාවක් නොවෙන පිටියට. නමුත් මේ නිදහස ගෙදර එක් කාමරයක් සම්බන්ධයෙන් නම් මට ලැබුණේ නැහැ. ඒ තමයි ගෙදර අවුළුවේ තිබුණු ගබඩා කාමරය. ඒක කොයි වෙලෙන් යතුරු දමා වහලයි තිබුණේ. ඒකට ඇතුළුවෙන්න, ඔහු මට වත් වෙන කාටවත් අවසර දුන්නේ නෑ. ළමයෙකු හැටියට මට ඇතිවූ කුතුහලය හිසා, මං ඒ කාමරයේ යතුරු සිදුරෙන් බැලූ වාර අනන්තයි. ඒත් ඇතුළත තිබූ පරණ ට්‍රින්කපෙට්ටි හා එකට ගොඩගසා තිබූ පොදි රාශියක් හැරෙන්න වෙන කිසිවක් මං දුටුවේ නැහැ.

එක දවසක් මහජපා නමම ලියුමක් ආවා. ඒ 1883 මාර්තු මාසයේ දවසක්. පිටරටක මුද්දරයක් අලවා තිබූ ඒ ලියුම මේසය මත තබා තිබුණා. යාළුවෝ නොහිටි නිසා සාමාන්‍යයෙන් ඔහුට ලිපි කිසිවක් ලැබුණේ නැහැ. කළ යුතු ගෙවීම් ආදිය මුදලෙන්ම ගෙවූ නිසා තැපෑලෙන් බිල්පත් වත් ලැබුණේ නැහැ.

"ලියුම ඉන්දියාවෙන්" ඔහු ලියුම අතට ගනිමින් කීවා.

"තැපැල් මුද්‍රාව ඉන්දියාවේ පොන්ඞ්චේර් නගරයෙන්. මේක මොකක් කියල හිතන්නද?" ඇසූ ඔහු ලියුම විවෘත කළා.

ලියුම ඇතුළේ තිබී එක්වරම එළියට වැටුණේ වියළි ගිය දොඩම් ඇට පහක්. මට එක්වරම හිනාහියා. නමුත් ඔහුගේ මුහුණේ ඔහුටුණු හැඟීම දුටු මගේ හිතාව එහෙමම නැවතුණා. ඔහුගේ කට බාගෙට ඇරුණා. හිනිය පිළිබිඹු කරමින් දැස් ඉදිරියට තෙරා

ආවා. මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම සුදුමැලි වුණා. වෙවුලන අතින් ලියුම් කවරය අල්ලාගෙන ඔහු ඒ දිහා බලා හිටියා. ඔහුට කැගැසුණේ අපමණ භයකින් වගේ.

"කේ. කේ. කේ!..... දෙවියනේ! අනේ දෙවියනේ! මං කළ පාපකර්ම මගේ පස්සෙන් එළවනවා!"

"ඇයි මොකක්ද මහජපෙ?" මං ඇහුවා.

"මරණය!"

එහෙම කිව් ඔහු පුටුවෙන් නැගිට්වා. ඊළඟට ඔහු තමන්ගේ කාමරයට ගියේ එක වචනයක් වත් කථා නොකර. මේ කිසි දෙයක් තේරුම් ගන්න බැරිව මම හිතියෙන් බලාගෙන හිටියා.

ඊළඟට මම ලියුම් කවරය අතට අරගෙන පරීක්ෂා කර බැලුවා. කවරය ඇතුළත රතු පාටෙන් K. K. K. යනුවෙන් ලියා තිබුණා. අර වියළි ගිය දොඩම් ඇට හැරෙන්න වෙන කිසිවක් එහි තිබුණේ නැහැ. මහජපා මේ විටියට අධික හිතියට පත්වීමට හේතුව කුමක්ද? මම උදේ නේ මේසයෙන් නැගිටලා තරජපු පෙළ දිගේ උඩතට්ටුවට නගින්න පටන්ගත්තා. ඒ අතර උඩ ඉඳලා පහළට බහින මහජපා මට තරජපුවේදී හමුවුණා.

ඔහුගේ එක් අතක තිබුණා මලකාපු යතුරක්. අනෙක් අතේ තිබුණා පිත්තල වලින් තැනූ පෙට්ටියක්. එක හරියට අර මුදල් දමන්න පාවිච්චි කරන පෙට්ටි හැඩයේ, ඒ ප්‍රමාණයේ එකක්.

"උන්ට ඕනෙ දෙයක් කරපුවාවෙ. මං ඒවට භය නෑ. මට පුළුවන් උන්ට පරාජය කරන්න."

ඔහු කිව්වේ දිවරමින්.

"ජෝන්. මගේ කාමරේ උදුනේ ගින්නේ සුදානම් කරන්න කියලා මේර්ට කියන්න. ඒ ගමන්ම පණිවුඩයක් යවන්න, හෝෂාමිහි අර නීතිඥයා - ලොඩිහැම්ට එන්න කියලා."

මහජපා නියම කළ දේ මං ඒ හැටියටම ඉටුකළා. නීතිඥයා ආවට පස්සේ මාව ඒ කාමරයට කැඳවනු ලැබුවා. ගිනි උදුන ඉතා දීප්තිමත්ව දල්වෙමින් තිබුණා. කඩදාසි ගොඩක් ගින්නට දම්මාම වගේ සැහැල්ලු අළු, විශාල තොගයක් උදුනේ තිබුණා. ඒ අසලම තිබුණේ හිස් වූ පිත්තල පෙට්ටිය. ඒ පෙට්ටිය දිහා නිකමට බැලූ

Reading Purpose Only.. Not For Print.

193. "... ධනුගේ කට බාගෙට ඇරුණා. හිතිය පිළිබිඹු කරමින්
දෑස් එළියට නෙරා ආවා. ..."

මම, එය ඇතුළත ලියා තිබූ දෙය දකලා ඉමහත් විස්මයට පත්වුණා. එහි ලියා තිබුණේ උදේ ලියුම් කවරයේ දුටු පරිදි K. K. K. කියලයි. මහජපාට මට කීමට බොහෝ දේ තිබුණා.

"ජෝන් මං කැමතියි උඹ මගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රයේ සාක්ෂියට අත්සන් කරනවා දකින්න. මං මගේ සියලුම දේපොළ - එහි ඇති වාසි, අවාසි, ඔක්කොම එක්ක උමේ තාත්තගේ නමට ලිව්වා. කිසි සැකයක් නෑ. ඒක රිඳහව උරුම වෙන්නෙ උඹටයි. ඒක සතුටෙන් සාමදානයෙන් භුක්ති විඳින්න පුළුවන් නම් බොහොම හොඳයි. එහෙම භුක්ති විඳින්න ලැබෙන්නේ නැත්නම්, මං අවවාද කරන්නේ දීපත් ඒක උමේ පරම හතරට. මේ වගේ දෙපැත්ත කැපෙන ආයුධයක් වැනි වස්තුවක් උඹල නමට ලියන්න සිදුවීම ගැන මට කණගාටුයි. නමුත් ඉස්සරහට මොන මොන දේවල් සිද්ධවේද කියල මට කියන්න අමාරුයි. ඒ හින්දා මේ ෆෝඩිහැම් මහත්මයා පෙන්වන තැන අත්සන් කරපන්."

ඔවුන් කියූ විධියට මං ඒ නියමිත තැන අත්සන් කළා. නීතිඥයා ඒ ලියවිල්ල අරගෙන ගියා. මේ සිද්ධිය මගේ හිතේ තදින් කාවැදුණා. මේකෙ ඇති සැඟවුණු අර්ථය මොකක්ද කියලා මට තේරුම් ගන්න අපහසු වුණා. පැය ගණන් ඒ ගැන කල්පනා කළත් මොන අතකට පෙරළා බැලුවත්, මහජපා කිව් දේ වල අගක් මුලක් මට හිතාගන්නවත් බැරවුණා. ඒ වුණත් ඒ හා බැඳුණු යම්කිසි බේදජනක, හයානක බවක් ඇතිබව මට ඉවෙන් මෙන් වැටහුණා.

සති කිහිපයක් ගතවී ගියා. අර හිතට වඩ දුන් හැඟීම් ද ක්‍රමයෙන් ඒ සමග අඩුවුණා. අපේ දිනපතා ජීවිතයේ වෙනසක් කළහැකි කිසිම දෙයක් අමුතුවෙන් සිදුවුණේ නැහැ. ඒ වුණත් මහජපාගේ ගති පැවතුම්වල වෙනසක් මට දකින්න ලැබුණා. ඔහුගේ මත්පැන් බීම තවතවත් වැඩිවුණා. ඒ වගේම කෙනෙක් හමුවීම හෝ කතාබහ කිරීම ඔහු වඩවඩාත් මහහරින්න පටන්ගත්තා. දවසේ වැඩි කාලයක් ඔහු ගතකළේ, තමන්ගේ කාමරයට වෙලා දොර ඇතුළතින් යතුරු දමාගෙන. නමුත් සමහර වෙලාවලදී ඔහු මත්පැන් වලින් වේරවෙලා, පිස්තෝලයක් අතැතිව කාමරයෙන් එළියට ආවා. එහෙම ඇවිත් ගෙයින් එළියේ උදානයෙන් යළි ගේ ඇතුළත කෝපයෙන් කැගයමින් දුටු ඇවිද්දා. ඔහු

එහෙම වෙලාවට තමන් කිසි මිනිසෙකුට තබා යක්ෂයාටවත් හය හැකි බවත්, කුඩු කළ බැටළුවෙන් වගේ නිව්ටයෙන් නොවන බවත් කියමින් කැගැසුවා. මේ විධියට හිතට ආවේගයක් ඇවිත් කෝපයෙන් බැණ - අඩගැසුවත්, ඊළඟට ඔහු කළේ කාමරය තුළට වැදී දොරගුළු දමාගැනීමයි. මට ඒ වෙලාවට හිතුවේ මහජපාගේ හෘද සාක්ෂියෙන්ම එල්ල වන යම්කිසි බිහිසුණු හැඟීමක් ඉවසාගන්න බැරිව ඔහු එසේ කළා කියලයි. කොයිතරම් සීතල දවසක් වුණත් ඒ වගේ වෙලාවල ඔහුගේ මුහුණ-සුරා-ඛනදිය ගලාගියා.

එක දවසක් රැ. මේ විධියට කෝපයෙන් කැගයමින් බිමහිත් එළියට ගිය මහජපා ආසන ආවේ නෑ. අප ඔහු හොයන්න ගියා. වත්ත පහළ තිබුණු චතුර පිරුණු වළක වැටී ඔහු මියගොස් සිටියා. කිසිවෙකු ඔහුට තුවාලයක් සිදුකළ බවට හෝ පහරදීමක් කළ බවට සලකුණු තිබුණේ නෑ. නමුත් ඒ වළේ චතුර තිබුණේ අඩි දෙකක් ගැඹුරට පමණයි. මහජපාගේ පිස්සු චිකාර පිළිවෙළ ගැන දැනසිටීම නිසා, මරණ පරීක්ෂණයේදී තීරණය වුණේ එය සියදිවි භානිකරගැනීමක් ලෙසයි. නමුත් මරණය කියන වචනය ගැන පවා බියෙන් සිටී ඔහු, මෙවැනි දෙයක් කරගන්නා කියල මං විශ්වාස කළේ නැහැ. ඒක එතැනින් ඉවරවුණා. ඔහුගේ වතුයායත්, මැකුවේ ඔහුගේ ගිනුමේ තිබූ පවුම් 14,000 ක මුදලකුත් මගේ තාත්තාට හිමිවුණා."

"මොහොතක් ඉන්න." හෝමස් ඒ කථාවට බාධා කළේය.

"ඔබේ කථාන්තරය මං මෙතෙක් නොඇසූ එකක් බවට හැකයක් තෑ. මට අර දින වකවානු ආයෙමත් කියන්න. ඔබේ මහජපාට අර ලියුම ලැබුණු දිනයත්, ඔහුගේ මරණය සිදුවුණු දිනයත් මට කියන්න."

"ලියුම ලැබුණේ 1883 මාර්තු 10 වැනිදා. මරණය සිදුවුණේ ඊට සති හතකට පස්සේ-මැයි 2 වැනි දා රාත්‍රියේ."

"ස්තූතියි. දන් ආයෙමත් කථාව කියන්න."

"හෝෂාමිහි තිබුණු ඉඩම මගේ තාත්තාගේ භාරයට පත්වුණා. උඩ අවුටේ හැමදාම යතුරු දමා තිබුණු කාමරය ගැන මං තාත්තාට කිව්වා. ඒක පරීක්ෂා කර බැලීමට මං ඔහුට යෝජනා කළා.

අර මම කලින් කීවී පින්තල පෙට්ටිය එකෙ තිබුණා. නමුත් ඒ තුළ තිබූ ලියකියවිලි සියල්ල විනාශකර දමා ඇති බැව් අපට පෙනුණා. පෙට්ටියේ පියන ඇතුළත කඩදාසියෙන් ලේඛනයක් අලවා තිබුණා. එහිත් K. K. K. අකුරු ලියා තිබුණා. ඊට පහළින් තාමලේඛනය, ලියුම්, සිහිකිරීමේ සටහන් හා ලැබීම් යනුවෙන් සඳහන් කර තිබුණා. කර්නල් ඕපන්ෂෝ විසින් විනාශ කළ ලිපිලේඛන මෙවැනි ආකාරයේ ඒවා විය යුතු බව අපට සිතාගත හැකිවුණා. ඒ හැරෙන්න වෙනත් වැදගත් දෙයක් ඒ කාමරයේ තිබුණේ නැහැ. මහජපා ඇමරිකාවේ ගතකළ ජීවිතය පිළිබඳ තොරතුරු අඩංගු සටහන් පොත් කිහිපයක් සහ ලේඛන චලිත් ගැලැව් ගිය කඩදාසි කිහිපයක් ද එහි තිබුණා. සටහන් පොත් සමහරක අඩංගු වුණේ යුද්ධය සමයේ ඔහු ගෙවූ ජීවිතයයි. ඔහු නිර්භීත සොල්දාදුවෙක් ලෙස, තම යුතුකම් කොටස ඉටුකිරීම නිසා, කීර්තියට පත්වී තිබූ අයුරු අපට සිතාගැනීමට හැකිවුණා. අනෙකුත් ලියවිලි ඇමරිකාවේ දකුණු දිග ජනපද නැවත පිහිටුවීමට අදාළ දේශපාලන සටහන්. මේ කාර්යය සම්බන්ධයෙන් උතුරේ සිටි පරිපාලකයන් විසින් එවනු ලැබූ දේශපාලකයන්ට එරෙහිව මහජපා දක්වූ දඩ පිළිවෙත ගැන එහි සඳහන් වී තිබුණා.

මගේ තාත්තා හෝෂාමීහ් පදිංචියට ආවේ 1884 මුල හරියෙදියි. 85 ජනවාරි වනතුරු අපට කිසිම කරදරයක් ඇතිවුණේ නැ. අලුත් අවුරුදු දිනයට දින හතරකට පස්සේ අප දෙදෙනා උදේ නේ මේසයට වාඩිවී නේ බොමින් තිටියා, තාත්තා එක්වරම මහත් පුදුමයෙන් මෙන් කැගැසූ සැටි මට අහන්න ලැබුණා. මට දකින්න ලැබුණේ ඔහුට ලැබුණු ලියුමක් විවෘත කර ඒ කවරය එක් අතකත්, අනෙක් අතේ දොඩම් ඇට-පහකුත් ඇති සැටි. මහජපාට මෙවැනි ලියුමක් ලැබුණු බව ඒ දවස්වල මං තාත්තාට කිව්වම, ඔහුට ඒක මහා විහිළුවක් වුණා. නමුත් එවැන්නක් ඔහු නමටත් ලැබුණාම තාත්තා ගැටලුවකට මැදිවී හිනියට පත්වී ඇති බව මට දකින්න ලැබුණා.

"මොකක්ද ජෝන් මේ පිස්සු විකාරයේ තේරුම?"

ඔහු ඇසුවේ ගොත ගසමින්.

"ඒ K. K. K. එකෙන් ලියුමක්."

මං කිව්වේ ශෝකයෙන් බරවූ හදවතෙන්.

ඔහු ලියුම් කවරය පරීක්ෂා කර බැලුවා.

"ඔව් ඇත්ත තමයි. මේ ඒ අකුරු ලිපි තිබෙන්නේ. නමුත් මේ රට ඉහළින් ලියා තිබෙන්නේ මොකක්ද?"

"ලියවිලි සියල්ල සන්ධ්‍යාලය මත තබන්න."

"මොන ලියවිලිද? මොන සන්ධ්‍යාලයද?"

තාත්තා ඇසුවා.

"අපේ වත්ත පහළ උදානගේ තිබෙන සන්ධ්‍යාලය විය යුතුයි. වෙන එකක් නැහැනේ. ලියවිලි කියන එකෙන් ඔවුන් අදහස් කරන්න ඇත්තේ මහජන පුරස්සා විනාශ කළ ලියවිලි වෙන්න ඇති."

"පු:" තාත්තා කිව්වේ සිතට දෙබරයය උපදවා ගනිමින්.

"අපි ඉන්නේ නීතිය හරිහැටි ක්‍රියාත්මක කරන ශිලාචාර රටක. මේ වගේ පිස්සු විකාර වලට හයවෙලා ජීවත්වෙන්න බෑ කොහෙත්ද මේ එවල තියෙන්නේ?"

"ඩන්ඩ් වලින්." මං කැපැල් මුද්‍රාව බලා කිව්වා.

"කාගේ හරි මහ දරුණු තාලේ මෝඩ විහිථවක්. ඔය ලියවිලි ගැන මං දන්නේ කොහොමද? සන්ධ්‍යාල උඩ මොනවා තියන්නද? මං ඔය පිස්සු වැඩ ගණනකට ගන්නෙ නෑ."

"මට නම් හිතෙනවා පොලීසියට දනුම් දුන්නොත් හොඳයි කියලා." මං කිව්වා.

"එහෙම දනුම් දුන්නොත් පොලීසිය මට හිතාවේවි. කාටවත් කියන්න ඕන නෑ."

"එහෙනම් පොලීසියට කියන වැඩේ මං කරන්නම්. තාත්තා මට ඒකට ඉඩ දෙන්න."

"එපා. කොහොමටත් එපා. මේවා ගැන පොලීසි යන එක උඹට තහනම්. මේ විකාරයක් ගැන අහන ප්‍රශ්න වලට උත්තර දීලා මට ලැජ්ජාවට පත්වෙන්න බෑ."

තාත්තා සමග කවදුරටත් වාද කිරීමෙන් පලක් වුණේ නැහැ. ඔහු කොහොමටත් මුරණ්ඩු අදහස් තිබුණු කෙනෙක්. මං දවස ගත කළේ අනතුරක් ලෙස එනවා කියන පෙරනිමිති දකපු කෙනෙක් හැටියට.

මේ ලියුම ලැබීම තුන්වෙනි දවසේ තාත්තා ඔහුගේ පැරැණි මිතුරෙක් හමුවෙන්න ගියා. ඒ මිත්‍රයා පොට්ස්ඩවුන් කන්දේ බලකොටුව හාරව හිටි මේජර් ග්‍රිබොයි. තාත්තා එහෙම ගෙදරින් පිටවී යන එක ගැන මං සතුවට පත්වුණා. ඒ මොකද ඔහු ගෙදරින් ඇත්වුණාම, අන්තරායදායක බවෙනුත් ඇත්වෙනවා තේද කියලයි මට හිතුවේ. නමුත් ඒ සිතුවිලි සියල්ල සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදී ගියා. තාත්තා ගිහින් දෙවැනි දවසේ මට මේජර්වරයාගෙන් හදිසි විදුලිපුවතක් ලැබුණා. හැකි වහාම එහි පැමිණෙන මෙන් ඔහු ඉල්ලා තිබුණා. එම ප්‍රදේශයේ බහුලව තිබූ හුණුගල් භාරාගත් වළක වැටී හිස්කබලට තුවාල සිදුවීම නිසා තාත්තා හිටියේ සිහි විසඳවෙලා.

මා ඉක්මනින් තාත්තා ළඟට ගියත්, ඔහු සිහි නොලබාම මියගියා. අපට දැනගන්න ලැබුණේ ඉර බැහැගෙන යන හැන්ද වෙලාවේ තාත්තා ඇවිදින්න ගොස් ඇති බවත්, ඔහුට නුපුරුදු ප්‍රදේශයේදී, ආරක්ෂක වැටක් නොතිබුණු නිසා ඔහු හුණු වළකට ඇද වැටී ඇති බවත්. මේක හදිසි අනතුරක් නිසා සිදුවූ මරණයක් කියා නිගමනය කරන්න හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා පසුබට වුණේ නැහැ. තාත්තා මරණය කරා ළඟාවූ අන්දම ගැන කාරණා හැම එකක්ම මං හොඳා බැලුවා. ඊළඟට ඒවා සියුම්ව පරීක්ෂාකර බැලුවා. ඒ වුණත් කවුරුත් හෝ හිතාමතා මිනීමැරුමක් කර ඇති බව ඔප්පුවෙන, කිසිදු හේතුවක් මට හොයාගැනීමට හැකිවුණේ නැහැ. හිස්කබලේ වූ පිපිරීම හැරෙන්න ඔහුගේ ශරීරයේ වෙනත් කිසිදු තුවාලයක් තිබුණේ නැහැ. සැක කටයුතු අඩි සටහන් කිසිවක් නැහැ. ඔහු සතුව තිබූ මුදල් හෝ වෙනත් වටිනා දෙයක් පැහැරගැනීමේ අරමුණෙන් කළ දෙයකුත් නොවෙයි. පාරේ නාඳුනන අය ගැවසුණු බවට ආරංචියක් ලැබුණේත් නැහැ. නමුත් අමුතුවෙන් කියන්න අවශ්‍ය නැහැ. තාත්තාගේ මේ හදිසි මරණය ගැන මගේ හිතේ ලොකු සැකයක් ඇතිවුණා. මට හොඳටම විශ්වාසයි, යම්කිසි කුමන්ත්‍රණයක් මගින් ඔහු සැලසුම් සහගතව මරාදමුණු බවට.

දේපළ සියල්ල සහ අභාගය මට උරුම වුණේ ඔන්න ඔය විධියටයි. ඉතින් දේපළ සියල්ල විකුණා දමල නිදහස් නොවුණේ ඇයි කියල ඔබ මගෙන් අහව්. පිළිතුරු ලෙස මට කියන්න තියෙන්නේ එක් දෙයයි. මේ අවාසනාවන්ත සිදුවීම් මගේ මහජ්ජාගේ ජීවිතයට යම් ආකාරයකින් බැඳුණු සිදුවීම්. ඒ නිසා අන්තරායයන් ඔහුගේ

නිවසට පමණක් නෙමෙයි, අපේ නිවසටත් ගාපයක් වෙලයි තිබුණේ.

මගේ තාත්තා මියගියේ අසූපහේ ජනවාරි මාසෙ. එය අවසන් වෙලා දත් අවුරුදු දෙකකුත් මාස අටක් ගතවුණා. මේ කාලය තුළ මං හෝෂාමිහි සතුවත් ජීවත්වුණා. මේ බියකරු ගාපය අපේ පවුලේ ඒ පරම්පරාව සමගම ඉවත්වෙලා යන්න ඇති කියලා හිතමිනුයි මං හිටියේ. කරදර ඔක්කොම අවසන් කියලා මං හිත සනසාගන්නා කලින් වැඩියි. තාත්තාම මුහුණ දෙන්න වුණු විධියටම ඊයේ උදේ මගේ හිස මතට ඒ හෙණගෙඩිය පහත්වුණා."

තම ඇතුළු කබායේ සාක්කුවෙන්, පොඩි වූ ලියුම් කවරයක් ඉවතට ගත් තරුණයා එය විවෘත කොට මේසය දෙසට හැරවුයේය. එයින් පහතට වැටුණේ වියළි ගිය දොඩම් ඇට පහකි.

"ලියුම් කවරය මේකයි. තැපැල් මුද්‍රාව නැගෙනහිර ලත්ඛනයේ. ඇතුළත සටහන් කරලා තිබුණේ මගේ තාත්තාට එවූ පණිවුඩයමයි.

K. K. K. - ලියකියවිලි සන්ධ්‍යාලය මත තබන්න."

"ඉතින් ඔබ මොනවද කළේ?"

"මං මොකුත් කළේ නෑ."

"මොකුත් කළේ නෑ?"

"ඔබට මං ඇත්තම කියන්නමි. . . ." තරුණයා පැවසුවේ සුදුමැලි වූ කෙටිවූ දෑතින් මුහුණ වසාගනිමින්.

"මගේ හිතට දනුණා හරිම අසරණ භාවයක්. තමන්ට හිලගන්න සර්පයෙක්, උගේ දහර දිගහරිමින් බඩගාගෙන එනකොට අසරණ වෙලා ඉන්න භාවේකු වුණේ; මාව කැපවෙලා ඉන්නේ මොන විධියකින් වත් ගැළැවීමක් නෑති හයානක ඉරණමකට. කොයිතරම් කලින් දනගත්තත්, මගේ ජීවිතය ගලවාගන්න ඉඩක් නෑ."

"ඔහු ඔහු" හෝම්ස්ට කැගැසිණ.

"ඔබ් නොපමාව ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඕනෙ මනුස්සයෝ. තැත්නම් ඔබ ඉවරයි. දැඩි ශක්තියකින් ක්‍රියාත්මක වීමෙන් පමණයි මේ ඉරණමෙන් බේරෙන්න පුළුවන් වෙන්නේ. මේක බලාපොරොත්තු අත්හැර දීමට වෙලාවක් නෙමෙයි."

"මං පොලීසියට ගියා."

"ආහ?"

"ඔවුන් මගේ කථානාමය අනුගෙන හිටියේ සිනාමුසු මුහුණෙන්. මට හොඳටම විශ්වාසයි. ඔවුන් හිතන්නේ අපේ ගෙදරට ලැබුණු අර ලියුම් කාගේ හරි විහිඹ වැඩ කියලයි. ඊළඟට මහජපාගේත් තාත්තාගේත් මරණ, හදිසි මරණ පරීක්ෂක විසින් තීන්දු කළ විධියේ ඒවා කියල. මරණ වලත් ලියුම් වලත් කිසිම සම්බන්ධයක් නැතිලු."

"මන්ද බුද්ධික මෝඩයෝ" හෝම්ස් කෝපයෙන් කීවේ දැන් මීට මොළොවා ගනිමිනි.

"ඒ වුණත් ඔවුන් එක් පොලිස් භටයෙකු දන්නා මා සමඟ නිවසේ රැඳී සිටීමට."

"දන් ඔබ මේ රූ පිටත්ව එද්දී ඔහුට එක්කගෙනද ආවේ?"

"නැහැ. ඔහුට නියෝග ලැබීලා තියෙන්නෙ අපේ ගෙදරට වෙලා ඉන්නයි."

හෝම්ස්ගේ සිතේ මතු වූ දඩ් කෝපය ශබ්දයෙන් වරක් මීට මෙළවු දැන් වලින් පළ විය.

"ඇයි ඔබ මා හොයාගෙන මෙහෙම ආවේ. . . . එහෙම නෙමෙයි. . . . ඇයි ඔබ වහාම මාව හොයාගෙන ආවේ නැත්තේ?"

"මං ඔබ ගැන දැන හිටියේ නෑ මහත්මයා. මගේ කරදර ගැන මං මේජර් ප්‍රෙන්ඩගාස්ට්ට් කිව්වේ අදයි. ඔහුයි මට අවවාද කළේ වහාම ඇවිත් ඔබව හමුවෙන්න කියාල."

"ඔබට ලියුම් ලැබීලා දන් දවස් දෙකක් ගතවෙලා. අපි ක්‍රියාත්මක වෙන්න තිබුණේ මීට කලින්. ඔබ ළඟ වෙන මොකක්ම කාරණය තොරතුරු නැද්ද? මං අදහස් කරන්නෙ ඔබ අපට කියූ දේවල් වලට වඩා අමතර යමක්? අපට ප්‍රයෝජනවත් වියහැකි මොනවා හරි විස්තරයක්?"

"තවත් එක් දෙයක් තිඳුණවා." යයි පැවසූ මිපන්සෝ ඔහුගේ කබා යාන්තුවෙන් දුර්වර්ණ වූ නිල්පැහැති කඩදාසි කැබැල්ලක් ගත්තේය. ඔහු එය මේසය මත තබා දිගහැරියේය.

"මගේ මහත්තා අර ලියකියවිලි පුළුස්සා දමූ දවසේ, උදුනේ ඉතිරි වී තිබුණු කඩදාසි කෙළවර වල් මෙන්න මේ පාටයි. මේ කඩදාසිය මට ලැබුණේ ඔහුගේ කාමරයේ තිබිලා. මං හිතන්නේ මේක ඔහුගේ අනෙක් කඩදාසි සමග තිබිලා සුළඟින් ඉවතට ගසාගෙන ගිය එකක් වෙන්න ඇති. ඒ නිසා පුළුස්සා දමූ ලියුම් ගොඩට අහුනොවී මෙය ඉතිරි වෙන්න ඇති. දොඩම් ඇට ගැන තිබෙන සඳහන ඇරෙන්න, මේකෙන් අපට යම් අදහසක් ගන්න පුළුවන් කියල මං හිතන්නේ නෑ. මම හිතෙන්නේ මේක පොද්ගලික දිනපොතක පිටුවක් කියලයි. මේක තිබෙන අත්අකුරු නම් මගේ මහත්තාගේ. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ."

හෝමස් පහතේ ආලෝකය මේසය මතුවටට හැරෙව්වේය. අපි දෙදෙනාම ඒ දෙසට තෙත් පොළු කළෙමු. එක් දාරයක් කඩතොලු සහිතව ඉරි තිබුණු නිසා, එය පොතකින් ඉරා ගත් එකක් බව පැහැදිලිය.

1869 මාර්තු

- 4 වැනිදා - හඬසන් ආවා. තැන පැරැණි තැනමයි.
- 7 වැනිදා - දොඩම් ඇට යැව්වා. සාන්ත ඔගස්ටින්හි මැකෝලි, පැරාමෝ හා ජෝන් ස්වේන්ට.
- 9 වැනිදා - මැකෝලි ඉවත් කළා
- 10 වැනිදා - ජෝන් ස්වේන් ඉවත් කළා
- 12 වැනිදා - පැරාමෝ බැලීමට ගියා
සියල්ල හොඳින් සිදුවෙමින් ඇත.

"ඔබට ස්තූතියි" හෝමස් කීවේ කඩදාසිය නමා ආපසු තුරුණයාට භාරදෙමිනි.

"ඔබ දැන් මොනම හේතුවක් නිසාවත් එක මොහොතක් වත් ප්‍රමාද වෙන එක නරකයි. ඔබ මා සමග කිව් දේවල් සාකච්ඡා කිරීමටවත් අපට වේලාවක් තෑහැ. ඔබ වහාම ගෙදර ගොස් ක්‍රියාත්මක විය යුතුයි."

"මොනවද මං කළ යුත්තේ?"

"ඔබට කරන්න තියෙන්නේ එක් දෙයයි. එය වහාම කළ යුතුමයි. ඔබ මට දැන් පෙනවු කඩදාසිය අර පිත්තල පෙට්ටියට දමන්න. ඊළඟට ඔබේ මහජ්ජා විසින් අනෙක් ලියකියවිලි සියල්ල පිළිස්සූ බව සඳහන් කරලා ලියුමක් ලියන්න. කියන්න ඉතිරි වී තිබුණේ මේ කඩදාසිය පමණක් බව. ඊළඟට ඒ ලියුමත් පෙට්ටියට දමලා සන්ධ්‍යාලය මත තබන්න. මෙය වහාම කළ යුතු දෙයක්. ඔබට තේරුණද?"

"හොඳට තේරුණා."

"මේ වෙලාවේ පළිගැනීමක් හෝ එවැනි දෙයක් ගැන හිතන්න එපා. මං හිතන්නේ අප ඒ දෙය කළ යුත්තේ නීතියේ පිහිට ලබාගෙන. නමුත් අපට තියෙනවා දලක් වියන්න. ඔවුන්ගේ දල දැනටම වියා අවසන්. මුලින්ම අපේ අවධානය යොමුකරන්න ඕනෙ, ඔබේ ජීවිතය කෙරෙහි එල්ල වී ඇති අවදානම ඉවත් කිරීමටයි. අපේ ඊළඟ පියවර මේ අඛණ්ඩ හෙළිකරගැනීමට සහ අපරාධ කරුවන්ට නිසි දඩුවම් ලබාදීම."

"ඔබට බොහෝම ස්තූතියි මහත්මයා." තරුණයා පැවසීය.

"ඔබ මගේ කලකිරුණු ජීවිතයට අලුත් ජීවයක් සහ බලාපොරොත්තුවක් ලබාදුන්නා. මම ඔබ දුන් අවවාද ඒ හැටියෙන්ම පිළිපදින්නම්."

"එක මොහොතක් වත් පමාවෙන්න එපා. ඒ අතරම ඔබේ පරෙස්සම ගැනත් සැලකිලිමත් වෙන්න. ඔබ ඉන්නේ ඉතාම භයානක අත්තරායකට මුහුණ පාලා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ. ඔබ ආපහු යන්නේ කොහොමද?"

"මං වෝටලු දුම්රිය පොළෙන් දුම්රියක නැගිල යනවා."

"තවම රැ නවය වුණේ නෑහැ. පාරේ තවමත් සෙනග ඉඳිව්. ඒ නිසා මං විශ්වාස කරනවා, ඔබට යම් පමණකට ආරක්ෂාවක් තිබේවි කියලා. ඒ වුණත් ඔබට ඔබේ පරෙස්සම ගැන මීට වඩා කළයුතු දෙයකුත් නෑහැ."

"මා ළඟ ගිනි අවියක් තිබෙනවා."

"එක බොහෝම හොඳයි. ඔබේ කටයුත්ත පිළිබඳ පරීක්ෂණය මං හෙට උදයේම අරඹනවා."

"ඔබ හෝෂාමි වලට ආවාම මං එහේදි මුණ ගැහෙන්නම්?"

"නෑ. ඔබේ අහිරහස තියෙන්නේ ලන්ඩන් නුවර. මං ඒක හොයන්නේ මෙහේ ඉඳන්."

"එහෙම නම් මං දවසකින් හෝ දෙකකින් ඔබ හමුවෙන්න එන්නම්. ඔබ දුන් හැම අවිච්ඡාදයක්ම මං අකුරටම පිළිපදින්නම්."

අප දෙදෙනාටම අතට අත දුන් පේපර් මිපන්ෂෝ සමුගෙන පිටත්ව ගියේය. නිවසෙන් පිටත කුණකටුවේ චිලාග හඬත්, නොකඩවා ඇඳ හැලෙන වර්ෂාවේ හඬත් නොඅඩුව ඇසිණි.

ෂර්ලොක් හෝම්ස් මඳ වේලාවක් නිහඬව කල්පනා කරමින් සිටියේය. හිස පහළට නමාගත් ඔහුගේ, දෑස් යොමුවී තිබුණේ ගිනි උදුනේ රතු පැහැති ගිනිඅඟුරු දෙසටයි. මිලඟට පයිප්පය දල්වාගත් හෝම්ස්, හාන්සි පුටුවේ පිටුපසට හේත්තු වී දුම්වලලු නංවමින් කල්පනා කරන්නට පටන් ගත්තේය.

"මට හිතෙනවා වොට්සන්, අපට ලැබුණු පරීක්ෂණ වලින් එකක්වත් මේ තරම් අදහන වශේම ත්‍රාසජනක වුණේ නැහැ කියල?"

"ඔව්. බාග වේලාවට සිවිරහස් සලකුණ හැරුණාම."

"අන්න හරි. මේ පේපර් මිපන්ෂෝ කියන ඉලන්දාරියා ගමන් කරන්නේ ෂොල්ටෝලටත් වඩා බොහොම බිහිසුණු අන්තරායදායක පරිසරයක."

"මේ අපරාධ කුමන ආකාරයකින් පටන් අරගෙන සිදුවෙන ඒවද කියලා, නිශ්චිත නිගමනයකට එන්න ඔබට හැකිවුණාද?"

"මෙහි ස්වභාවය ගැන නම් මගේ හිතේ කිසිම ගැටලුවක් නෑ."

"එහෙනම් මොනවද මේ අපරාධ? කවුද K. K. K. කියන්නේ? ඔවුන් ඇයි මේ අවාසනාවන්ත පවුල ලුහුබැඳ එන්නේ?"

තම දෑත් පුටු ඇඳි මත තබාගෙන දෑස් පියාගත් හෝම්ස් මඳ වේලාවක් නිහඬව සිටියේය.

"ඔහුගේ වෘත්තියේ යෙදීමට අවශ්‍ය වන හැම තොරතුරක්ම සිහියේ තබාගැනීමට මිනිසෙකුට බැරිකමක් නෑ. මට ඒ දේ කරන්න හැකිවෙලා තියෙනවා. අපේ මිත්‍රත්වය පටන් ගත් දිනවල මගේ

දැනුවත් කමේ හා නොදැනුවත් කමේ සීමාවන් පිළිබඳව ඔබ සුක්ෂ්ම විග්‍රහයක් කළ බව මට මතකයි. එහෙම නේද වොට්සන්?"

"මව් ඒක බොහොම සුවිශේෂ වාර්තාවක්. දර්ශනය, තාරකා ශාස්ත්‍රය හා දේශපාලනය පිළිබඳ දැනුම බිත්දුවයි. උද්භිද විද්‍යාව පිළිබඳ දැනුම විවිධාකාරයි. හුගර්හ විද්‍යාව ගැන කිව්වොත්, ලන්ඩනයෙන් සැතපුම් පනහක් ඇතුළත පශේ ස්වභාවය අනුව මඩ පැල්ලම් විශ්ලේෂණය කිරීමට ඇති දැනුම විශිෂ්ටයි. රසායන විද්‍යාව ගැන දැනුම අක්‍රමවත්. කාය ව්‍යවච්ඡේද විද්‍යාව ගැන දැනුම අවිධිමත්. භයානක අපරාධ හා සියලු ආකාරයේ සුවිශේෂ සිදුවීම් ගැන දැනුම අති විශිෂ්ටයි. උසස්ම ගණයේ වයලීන වාදකයෙක්, බොක්සි-ක්‍රිඩකයෙක්, කඩු සටන් ශිල්පයේ අතිදක්ෂයෙක්. ඒ වගේම කොකේන් සහ දුම්කොළ විෂ තමන්ගේ ශරීරයට ඇතුළුකර ගැනීම සඳහා ඇති දක්ෂතාවය අද්විතීයයි!"

මගේ අවසන් වැකියට හෝම්ස්ට සිතාපහළ විය.

"හොඳයි. එදාත් මං ඔබට කිව්ව වගේ මිනිහෙකුගේ මොළය කියන කුඩා කුටියේ ගබඩා කර තබාගන්න පුළුවන්, ඔහුට අත්‍යවශ්‍ය එදිනෙදා පාවිච්චි කෙරෙන දැනුම තමාණයි. අනෙක් සෑම දෙයක්ම ඔහු තමන්ගේ ගබඩා කාමරයේ, ඒ කියන්නේ පුස්තකාලයේ ගබඩා කරගත යුතුයි. එතකොට අවශ්‍ය වූ වෙලාවට ප්‍රයෝජනයට ගන්න පුළුවනි. අපට මේ රාත්‍රියේ ලැබිල තියෙන ගැටලුවත් ඒ වගේ එකක්. අපට ඇති සමහන් හැම එකක්ම ප්‍රයෝජනයට ගෙන ගැටලුවට අදාල දැනුම තර කරගත යුතුයි.

වොට්සන්. ඔබ සිටින තැනම රාක්කයේ ඇමරිකානු විශ්වකෝෂය තැන්පත් කරල තියෙනවා. කරුණාකරල එහි K අකුර යටතේ තිබෙන පොත මට දෙන්න. ස්තූතියි. දන් අපි බලමු ලැබී ඇති කරුණු අනුව ගන්න පුළුවන් නිගමනයන් මොනවද කියල.

මූලිකම අපි වැඩිපුර හිතා බැලිය යුතු කාරණය තමා, කර්නල් ඕපන්ෂෝ ඇමරිකාවෙන් පිටවෙලා ආපහු එ-ගලන්තයට ආවේ ඇයි කියන එක. මට තමා හිතෙන්නේ ඒකට මොනවා හරි බරපතල කාරණයක් හේතු වෙන්න ඇති කියලයි. මේ වයසට ආව මිනිස්සු දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ තමන් පවත්වාගෙන ආ ජීවන

රටාව, එක්වරම, නිකරුණේ වෙනස් කරන්නේ නෑ. බොහොම සනිපදායක ෆ්ලොරිඩා ප්‍රාන්තය අත්හැර දමල, එංගලන්තයේ පාච් ගමක ජීවත්වෙන්න ආවෙ ඇයි? එංගලන්තයට ආවට පස්සෙ, ඔහු කිසිම කෙනෙකු සමග ආශ්‍රයට නොයා, තනිවමයි ජීවිතය ගත කළේ. ඒකෙන්ම පෙනෙනවා ඔහු යම්කිසි දෙයක් හෝ පුද්ගලයෙකු ගැන හයෙන් ජීවත්වුණු බව. ඒ අනුව අපේ භාවිතය සඳහා අපි එහෙම උපකල්පනය කරමු. කර්නල් ඕපන්සෝ ඇමරිකාවෙන් පිටමං කළේ යම්කිසි දෙයකට හෝ පුද්ගලයෙකුට තිබුණු හය. ඔහු හය වුණේ කුමකටද? ඒක අපට තීරණය කරන්න හැකි වෙන්නේ ඔහුටත්, අනෙක් අයටත් ලැබුණු අර බිහිසුණු ලියුම් ගැන සලකා බැලීමෙන්. ඒවල තැපැල් මුද්‍රාව වැදී තිබුණු තැන් ගැන ඔබට මතකද වොට්සන්?"

"පළමුවැනි ලියුම ඉන්දියාවේ පොන්ඩිචේරියෙන්. දෙවැන්න ස්කොට්ලන්තයේ ඩන්ඩ් වලින්. තුන්වැන්න ලන්ඩනයෙන්."

"ඔව්. නැගෙනහිර ලන්ඩනයෙන්. මේකෙන් ඔබට ගතහැකි තිගමනය කුමක්ද?"

"මේ හැම එකක්ම වරායන්. මොලියුම්-ලියු පුද්ගලයා නැවක යාත්‍රා කළ කෙනෙක්."

"විශිෂ්ටයි වොට්සන්. ඔන්න අපට ඉක්මනින්ම හෝඩුවාවක් ලැබුණා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ. ඔහු නැවක යාත්‍රා කළ කෙනෙක්. ඊළඟට අපි තවත් කරුණක් ගැන සලකා බලමු. පොන්ඩිචේරියෙන් ලියුම ආවට පස්සේ, මරණය සිදුවුණේ සති හතක් ගතවෙලා. ඩන්ඩියෙන් ලියුම ආවට පස්සේ, මරණය වුණේ දින තුනකින් හෝ හතරකින්. ඒකෙන් ඔබට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මොකක්ද?"

"ඔහුට ගමන් කිරීමට සිදුවුණු දුර ප්‍රමාණය?"

"එහෙම නම් ලියුමටත් එම දුරම ඒමට තිබුණා නොවැ?"

"මට හිතාගන්න අමාරුයි."

"මේකට අදාල මිනිසා හෝ මිනිසුන් ගමන් කරන යාත්‍රාව රුවල් නැවක් විය යුතුයි. මට පෙනෙන හැටියට, ඔවුන් යම්කිසි ප්‍රහාරයක් එල්ල කරන්න කලින්, අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥාවක් එවනවා. ඔබට පෙනෙනවා නේද ඩන්ඩ් නගරයෙන් එවූ ලියුමට

පස්සේ ප්‍රහාරය එල්ල වුණේ කොයි තරම් ඉක්මනින්ද කියලා? ඔවුන් පොන්ඩිවෙරියේ සිට ආවේ දුම්තැටිකින් නම්, ලියුම් මෙහෙට ලැබෙද්දීම ඔවුනටත් එන්න තිබුණා. ඒ මොකද තැපැල්මලු ගෙනයන දුම්තැටි වේගයටම ඔවුනටත් ගමන් කළ හැකි නිසා. නමුත් ඔවුනට එකට යනි හතක් ගතවුණා. මං හිතන්නේ ඒ සති හතෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ, තැපැල් මලු ගෙනයන දුම්තැටි සහ ඔවුන්ගේ රුවල්තැටි, වේගයේ වෙනස."

"ඔව්, වෙනත් පුළුවන්."

"විය යුතුයි. දන් ඔබට පෙනෙනවාද ඕපන්ෂෝ තරුණයාට පරෙස්සම් වෙන්න කියලා මං කියූ එකට හේතුව? ලියුම් එවූ පුද්ගලයන්ගේ ගමනට ගතවූ කාලය අවසන් වුණු ගමන් මාරාන්තික ප්‍රහාරය එල්ල වුණා. නමුත් අන්තිම ලියුම් ආවේ ලන්ඩනයෙන්. ඒ හින්දා ප්‍රහාරය ප්‍රමාද වේවි කියල අපට හිතන්න බෑ."

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ! මොකක්ද මේ අනුකම්පා විරහිත ලුහුබැඳීමේ කේරුම?"

"ඕපන්ෂෝ සහවාගෙන තිබූ ලියකියවිලි, රුවල් තැටි යාත්‍රා කරන පුද්ගලයාට හෝ පුද්ගලයන්ට අත්‍යවශ්‍ය ඒවා. මං හිතන්නේ මේතැන එක්කෙනෙකුට වැඩි ගණනක් ඉන්න බවට සැකයක් නෑ. හදිසි මරණ පරීක්ෂකයන් නොමඟ යවන විධියේ මිනීමැරුම් දෙකක්ම කරන්න, තනි පුද්ගලයෙකුට හැකියාවක් නෑ. මේතැන ඔය වැඩකටයුතු වලට සෑහෙන ගණනක් සම්බන්ධයි. උන් බොහොම අධිෂ්ඨානයෙන් වැඩ කරන, මුදල්, මිනිස්සු හෝ අනෙක් සම්පත් වලින් අඩුවක් නැති පිරිසක්. ඔවුන් කවුරු වුණත්, මේ ඉල්ලා සිටින ලියකියවිලි, උන් කාටත් අත්‍යවශ්‍ය වැදගත් ඒවා. එතකොට ඔබට පෙනෙනවා ඇති K K K කියන්නේ එක් පුද්ගලයෙකුගේ නමක මුල අකුරු නොවන බව. ඒක එක්තරා කල්ලියක් හඳුන්වන කෙටි නමක්."

"මොකක්ද මේ කල්ලිය?"

"ඔබ කු ක්ලක්ස් ක්ලෑන් කල්ලිය ගැන කවදාවත් අහල නැද්ද?"

"කවදාවත් අහල නෑ."

හෝම්ස් ඔහු අතටගත් ඇමරිකානු විශ්වකෝෂයේ K අකුරින් වූ වෙළුම් පෙරළුවේය.

තු ක්ලක්ස් ක්ලෑන් (K. K. K)

මෙම නම සාදාගෙන ඇත්තේ රයිෆලයක් වෙඩි නැඟීම සඳහා සූදානම් කරගනිද්දී එයින් නැගෙන හඬ අනුවයි. මෙය ඇමරිකාවේ පැවැත්වුණු සිවිල් යුද්ධයෙන් පසුව සැදුණු මිනීමරු සංවිධානයකි. දකුණු දිග ජනපද වල, ජනරජයක් වෙනුවෙන් හමුදාවට බැඳී සටන් කළ, පසුව ඉන් ඉල්ලා අස්වූ යුද සෙබළුන් විසින් ඇතිකරගත් බිහිසුණු කල්ලියකි. පසුව මෙහි ශාඛා වෙනෙසි, ලුස්සානා, උතුරු හා දකුණු කැරොලයිනා, ජෝර්ජියා හා ෆ්ලොරිඩා යන ජනපදවලට ද පැතිර ගියේය.

එහි බලය යොදාගන්නා ලද්දේ දේශපාලන අරමුණු මුදුන්පත්කර ගැනීම සඳහාය. ඔවුන්ගේ එක් ප්‍රධාන කටයුත්තක් වූයේ කළු (නිග්‍රෝ) ජන්ද දායකයින් බියවද්දා, ඡන්දය දීමට ඉදිරිපත් වෙද්දී පළවා හැරීමත්, හැකි අවස්ථාවල මරාදැමීමත්ය. ඔවුන්ගේ දේශපාලන අදහස් වලට විරුද්ධ වූ සුදු ජාතිකයන්ට ද මේ ඉරණම මී අත්විය. මොවුන් විසින් යම් බිහිසුණු ක්‍රියාවක් සිදුකිරීමට පෙර, එම අදාළ පුද්ගලයාට අනතුරු ඇඟවීමක් දන්වා යැවීම සිරිතක් විය. එම අවස්ථා වලදී ඔක් කොළ හිහිපයක්, කොමඩු හෝ දොඩම් ඇට කිහිපයක් යැවීම සිදුකරන ලදී. අන්තරාය පිළිබඳ මෙම ඇඟවීම ලැබුණු වහාම, අදාළ තැනැත්තා එක්කෝ ඔහුගේ දේශපාලන අදහස් වෙනස් කළ බව විවෘතව ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුය. නැතිනම් එම ප්‍රදේශයෙන් පැන යායුතුය. එම දෙකම නොකොට, නිර්හයව තර්ජනයට මුහුණදීමට උත්සාහ කළහොත් මරණය ඔහු වෙත ඇතිවාරයයෙන්ම ළඟාවෙනු ඇත. බොහෝවිට මෙම මරණය සිදුවන්නේ කිසිවිටෙකත් බලාපොරොත්තු නොවූ අදහන ආකාරයකිනි. මෙම මිනීමරු කල්ලිය කොතරම් භූමානුකූල ලෙස සංවිධානය කර තිබුණේ ද, ඔවුන්ගේ අපරාධ කොතරම් සියුම් ලෙස සිදු කළේ ද යත්, ඔවුන්ගේ ඉලක්ක බවට පත්වූ පුද්ගලයෙකු කිසි විටෙකත් දිවි ගලවාගත් බවට වාර්තාවී නොමැත. එමෙන්ම අදාළ පුද්ගලයාගේ මරණය සිදුකළේ කවුරුත් විසින්ද යන්න සොයාගැනීමට හැකියාවක් නොතිබිණ. එක්සත් ජනපද රජයෙන් හා මහජන සංවිධාන වලින් මෙම මිනීමරු කල්ලිය විනාශ කිරීමට කොපමණ උත්සාහ දැරුවත්, ඔවුන්ගේ මැර ප්‍රහාර අසීමිත ලෙස වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත් 1869 දී K K K කල්ලිය එක්වරම බිඳ වැටිණි. ඉන්පසු ඉදහිට, තැන් තැන් වල පමණක් සිද්ධීන් කිහිපයක් වාර්තා විය."

"ඔබට පෙනෙනවා නේද වොට්සන්. . . ." හෝම්ස් කීවේ පොත මේසය උඩින් තබමිනි.

"K K K කල්ලිය හදිසියේම බිඳ වැටුණෙත්, කර්නල් ඕපන්ෂෝ වැදගත් ලියකියවිලිත් සමග ඇමරිකාවෙන් අතුරුදන් වුණෙත් එකම කාලයක. බොහොම වෙලාවට - කල්ලියේ බිඳ වැටීමට හේතුවුණේ ඔහුගේ ඒ අතුරුදන්වීම වෙන්න පුළුවන්. ඕපන්ෂෝලගෙ පරම්පරාව සමගම බද්ධ වෙරයෙන් පිරිසක් සිටීමේ පුද්ගලයක් නෑ. දන් ඔබට තේරුම් ගන්න පුළුවන් නේද ඔවුන් මොනවද මේ හොයන්නෙ, ඇයි ඒවා හොයන්නේ කියලා. ඕපන්ෂෝ තරුණයා දුටු අර පිත්තල පෙට්ටියේ ඇතුළු පැත්තේ ලේබලයේ සඳහන්ව තිබුණේ මොකක්ද? නාමලේඛනය, සිහිකිරීම් සුටහන්, දින පොත්, ලැබීම් ආදිය. එතකොට K K K ව්‍යාපාරයේ මුල් අවධියේ සිටම ඒකට සම්බන්ධ අයගේ නාම ලේඛනය හා විස්තරත්, ඔවුන් කළ වැඩකටයුතු ගැන තොරතුරුත් කර්නල් ලහ තියෙන්න ඇති. අර ගැලැව් ගොස් තිබී අපට දකින්න ලැබුණු පිටුවෙන් ඔවුන්ගේ කටයුතු ගැන පැහැදිලිව සටහන් වී තිබුණා. එක්සත් ජනපදයේ දකුණුදිග ප්‍රාන්තවල, සමහරක් අයගේ K K K වැඩකටයුතු ගැන තොරතුරු ඒ ලියවිලි වල ඇති. ඒ නිසා ඒවා හොයාගන්නා තුරු තිත්ද නොයන අයත් ඇති සැකයක් නැතුවම."

"අර අප දුටුව පිටුවෙන් තිබුණා. . . ."

"ඒක අපට බලාපොරොත්තු වියහැකි ආකාරයේම එකක්. මගේ මතකය නිවැරදි නම් එහි තිබුණේ මෙහෙමයි. A ට B ට හා C ට දොඩම් ඇට යැව්වා. ඒ කියන්නේ ඔවුනට අනතුරු ඇඟවීම් යැව්වා. ඊට පස්සේ කිහිපතැනකම තිබුණා, A හා B ඉවත් කළා. ඊටත් පස්සේ C හමුවෙන්න ගියා. (ඒකෙන් අදහස් කරන්නේ මං හිතන හැටියට ඔවුනට බේදජනක ඉරණම් අත්වුණු බව. එහෙනම් වොට්සන් මට කියන්න තියෙන්නේ මේ අන්ධකාර ගැටලුවට ආලෝකය විකක් ලබාදෙන්න අපට හැකිවේවි කියලයි. මේ අතරේ ඕපන්ෂෝ තරුණයාගෙ ගැලවීමට කළ හැකි එකම දේ නම්, මා ඔහුට දුන් උපදෙස් අනුව ක්‍රියාකිරීමයි. අද රැට මේ ගැන, අපට මීට වඩා කළ හැකි දේයක් නෑ. වෙන කටාකරන්න දෙයකුත් නෑ. මගේ ඔය වයලිනය දෙන්න. අයහපත් කාලගුණයයි. ඊටත් වඩා

අයහපත් බවට පත්වුණු අපේ මිනිස්සුන්ගේ ස්වභාවයයි, පැය හාගයකට අමතක කරන්න පුළුවන්ද බලමු."

පසුදා උදේ වන විට වැස්ස තුරළු වී ගියේය. ලන්ඩන් නගරය වසා පැවැති අඳුරු මීයුම් තුළින් යන්නමින් හිරු එළිය වැටෙන්නට පටන්ගෙන තිබිණි. මා එහි යද්දී ෂර්ලොක් හෝම්ස් උදේ ආහාරය ගනිමින් සිටියේය.

"ඔබ එන තෙක් කොහිටියාට මට සමාවෙන්න වොට්සන්. මේ ඕපන්ෂෝ තරුණයාගේ ගැටලුව ගැන මං අද දවසම ගත කරන්නයි බලාපොරොත්තු වෙන්නේ. අද බොහොම වැඩ අධික කලබලකාරී දවසක් වේවි."

"ඔබ මොනවද කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"ඒ ඔක්කොම තීරණය වෙන්නේ, මං මුලින්ම කරන විමසීම් වලට ලැබෙන පිළිතුරු අනුවයි. අන්නිමට මට හෝෂාම් වලටත් යන්න වෙයි වගේ."

"ඔබ වැඩකටයුතු හෝෂාම් වලින් අරඹන්න අදහස් කරන්නේ නැද්ද?"

"නෑ. මං වැඩ පටන්ගන්නේ ලන්ඩනයෙන්. සිතුව නාදකරන්න වොට්සන්. සේවිකාව කෝපි අරගෙන ඒවි."

එතෙක් මම මේසය උඩ තිබු, තවමත් විවෘත නොකළ පුවත්පතේ මුල්පිටුව දෙස තෙත් යොමු කළෙමි. එහි තිබූ ප්‍රවෘත්තියක සිරස්තලය දුටු මගේ හඳවන හිරිවැටී ගියේය.

"හෝම්ස්! වැඩක් නෑ. ඔබ ප්‍රමාද වැඩියි!"

"ආ?" ඔහු ඇසුවේ අතට ගත් කෝපි කෝප්පය ආපසු තබමිනි.

"මගේ හිතේ ඔය භය තිබුණා. කොහොමද ඒක සිද්ධවෙලා තියෙන්නේ?" හෝම්ස් ඇසුවේ නිවුණු ස්වරයෙනි. එහෙත් ඔහු දඩ් කලකිරීමකට පත්වූ බව මට පැහැදිලි විය. ප්‍රවෘත්තියේ වූ ඕපන්ෂෝ නම නිසයි මගේ අවධානය ඊට යොමු වූයේ.

210. "හොමය, ඔබ ප්‍රමාද වැඩිවි!"

වෝටලු පාළම අසල බේදජනක සිදුවීමක්

ඊයේ රාත්‍රී නවයන් දහයන් අතර වෝටලු පාළම අසල රාජකාරියේ යෙදී සිටි එච් අංශයේ පොලිස් නිලධාරී කුක් මහතාට, කිසිවෙකු උදව් ඉල්ලා කැඟසන හඬක් හා වතුරට ඇද වැටෙන හඬක් ඇසී තිබේ. රාත්‍රිය කුණාටු සහිත අන්ධකාර එකක් වූ බැවින්, මඟ යන්නන් කිහිප දෙනෙකු සිවියන් දිවී ගළවා ගැනීමකට ඉඩ ලැබී නැත. අනතුර ගැන වහාම දැනුම් දෙන ලදී. පොලිස් බෝට්ටු අංශයේ උදව්වෙන් මළසිරුර සොයාගැනීමට හැකිවී ඇත. ඔහුගේ සාක්කුවේ තිබූ ලියුම් කවරයකින් හඳුනාගත් පරිදි, මේ තරුණ මහතා හෝෂාමිහි ජෝන් ඔපන්ෂෝ නම් තැනැත්තෙකි.

වෝටලු දුම්රියපොළෙන් පිටත්වෙන අවසන් දුම්රිය අල්ලා ගැනීම සඳහා ඔහු වේගයෙන් ගමන් කරන්නට ඇතැයි ද, පය පැටළී යාම නිසා ගඟට ඇද වැටෙන්නට ඇතැයි ද විශ්වාස කෙරේ. ඔහුගේ සිරුරේ තුවාල කිසිවක් නොතිබුණු අතර, මෙම තරුණයා අවාසනාවන්ත ඉරණමකට ගොදුරු වී ඇති බැව් පැහැදිලිය. ගඟ දෙපස ඇති ආරක්ෂක වැට නිසි ආකාරයෙන් නොමැති වීමෙන් මේ බේදජනක මරණය සිදුවී ඇති බවට සැකයක් නැත. මෙයට වගකිවයුත්තන්ගේ අවධානය යොමු කිරීම වටී."

අපි මිනිත්තු කිහිපයක් නිහඬව සිටියෙමු. ජීවිතයේ කිසිදාක මා නොදුටු අයුරින් ෂර්ලොක් හෝම්ස් කම්පාවටත්, කලකිරීමටත් පත්ව සිටියේය.

"මේක මගේ ආත්මාහිමානයට ඇතිවූ විශාල කැළලක් වොටියන්."

හෝම්ස් පැවසුවේ මද වේලාවකට පසුවයි.

"මේක සුළු සිද්ධියක් බව ඇත්තයි. නමුත් මගේ කීර්ති නාමයට මහ මදිකමක්. දන් ඉතින් මේක මගේ පෞද්ගලික කටයුත්තක් බවට පත්වෙනවා. දේව පිහිටෙන් මං නොමැරී හිටියොත්, මං මේ කල්ලිය කොහොම හරි අල්ලා ගන්නවා. මං ළඟට උදව් ඉල්ලාගෙන ආව මනුෂ්‍යයා. . . . දෙවියනේ! මං ඒ මනුෂ්‍යයාට යැව්වේ මරණය කරා තේද"

පුටුවෙන් නැගී සිටීමෙන් ඕනෑයා දැඩි ශෝකයකින් කාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදීමට පටන් ගත්තේය.

"මුං මහා කපටි යක්ෂයෝ රැළක්. මුං කොහොමද මේ අභිංසක මිනිහව වැරදි පාරකට රචවාගෙන ගියේ? පාළමේ හුඟක් සෙනඟ ගමන් කරන්න ඇති. මේ තරම් වැහි දවසක් වුණු නැව්, උන්ට ඕනෙ පිළිවෙළට. හොඳයි බලන්න වොට්සන්, කවුද මේකෙන් අන්තිමට දිනන්නේ කියල. මට 'යන්න' වෙලාව හරි."

"පොලීසියටද?"

"නැ. මගේ පොලීසියත් මම මයි. මං දල වියන්නම්. ඒක වියල ඉවර වුණාම පුළුවනි. මට ඕනෙ කරන මැස්සන්ට අල්ලගන්න, ඊට කලින් නෙමෙයි."

එදා දවසම මගේ වෙද වෘත්තියේ කටයුතු නිසා මට අවිවේකී දිනයක් විය. මා නැවත වරක් බේකර් විරියට යනවිට රැ බෝවී තිබිණි. හෝම්ස් ඒ වනවිටත් ආපසු පැමිණ සිටියේ නැත. ඔහු ආපසු එද්දී රාත්‍රී දහයට පමණක් තිබිණ. මගේ ඕනෑයා දැඩි වෙහෙසකට පත්ව සුදුමැලි වී සිටි අයුරු මට දකින්නට ලැබිණි. සයිඩ්බෝර්ග්ස් වෙත ගිය ඔහු පාන් ගෙඩිය එළියට ගෙන, එයින් කැල්ලක් කඩා ගිල දමමේ, වතුර උගුරු කිහිපයක් බොමිනි.

"ඔබට හොඳටම බඩගිනි වගෙයි?"

මම ඇසිමි.

"උදේ කෑමට පස්සේ කිසිදෙයක් කෑවේ නැ. කෑම ගැනීමත් මට අමතක වුණා."

"කොහොමද වැඩ කටයුතු සාර්ථක වුණාද?"

"ඔව්. සැහෙන තරම්."

"හෝඩුවාවක් ලැබුණාද?"

"උන් දුන් මගේ අකේ ඉන්න ගණනයි." ඕපන්ෂෝප් තරුණයාට කළ අපරාධයට මං පළිය ගන්නවා. ඇයි වොට්සන් උන් අතින් මිනිස්සුන්ට දඬුවම් කරනවානෙ. උන්ගෙ ඒ දඬුවම ම අපි උන්ට දෙමු."

"මොකක්ද ඔබ එයින් අදහස් කරන්නෙ?"

ආහාර දමා තිබූ රාත්තයෙන් හෝම්ස් දොඩම් ගෙඩියක් අතට ගත්තේය. ඔහු එය කැබලිවලට කඩා ඉන් දොඩම් ඇට කිහිපයක් ඉවතට ගත්තේය. මීළඟට ලියුම් කවරයක් ගෙන එහි අලවන කොටස ඇතුළේ

S. H. ගෙන් J. C. ට යයි ලියා දොඩම් ඇට පහක් ඇතුළට දමා ඇලවීවේය. ඉන්පසු පිටත

කපිතන් ජේම්ස් කැල්හුන්,

ලෝන් ස්ටාර් නොකාව,

සැවැන්නා

ජෝජියා

යනුවෙන් ලියුවේය.

"නැව් වරායට ඇතුළුවෙනකොට මේ ලියුම එහි ගිහිත් තියෙවි."

හෝම්ස් කීවේ සතුටෙනි.

"උඟ් මේක දක්කාම රැට නින්ද යන එකක් නෑ. ඕපන්ෂෝට මරණයට ඉස්සර වෙලා දනුණු වේදනාව ඔහුටත් දැනෙවි."

"කවුද මේ කපිතාන් කැල්හුන් කියන්නේ?"

"ඒ තමයි කල්ලියේ නායකයා. මං අනික් උන් වත් අල්ලා ගන්නවා. නමුත් ඉස්සර වෙලා නායකයව්"

"ඔබ කොහොමද මොවුන් ගැන තොරතුරු හොයාගත්තේ?"

"හෝම්ස් සාක්කුවෙන් විශාල කඩදාසියක් එළියට ඇද්දේය. එය පිරෙන සේ දින වකවානු හා නම් රාශියක් සටහන් කොට තිබිණ.

"මං මුළු දවසක්ම ඒකම ගතකළා. ප්ලොයිඩ්ස් නාවික කටයුතු කාර්යාලයේ, නැව් වල යෑම් ඊම් ගැන පූර්ණ පොත් ලිපි ලේඛන අවුස්සා බලමින් කරුණු රැස්කළා.

83 අවුරුද්දේ ජනවාරියේ-හෝ පෙබරවාරියේ පොන්ඩ්වේර් වරායට හොවු නැව් මොනවාද කියලයි මුලින්ම බැලුවේ. නැව් නිස්භයක් තිබුණා. මෙයින් මගේ අවධානය එක්වරම යොමුවුණේ "ලෝන් ස්ටාර්" නැවට. ඒක ලන්ඩනයේ නිෂ්පාදිත නැවක් ලෙස සඳහන් වුණාට ඒකට මුලින් දීල තිබිල තියෙන්නේ ඇමරිකාවේ ජනපදයක නමක්."

"ටෙක්සාස් වෙතින් ඇති?"

"මට ඒක හරියටම විශ්වාස නැ. කොහොම වුණත් මට හිතුවේ මේක ඇමරිකාවේ එකක් කියලයි."

"ඊට පස්සේ?"

"ඊළඟට මං බැලුවා ඩන්ඩ් වරායට නැව් පැමිණීම ගැන විස්තර. 85 අවුරුද්දේ ජනවාරියේදී "ලෝන් ස්ටාර්" නැව් ඩන්ඩියට ඇවිත් තියෙනවා. මගේ සැකය නිවැරදි බව එයින් තහවුරු වුණා. ඊළඟට මං හොයා බැලුවා ලන්ඩන් වරායේ දත් නැගුරුම්ලා තිබෙන නැව් පිළිබඳව.

"ලෝන්ස්ටාර්" ලන්ඩනයට සේන්ද්‍ර වෙලා තියෙන්නේ ගිය සතියේ. ඒ ගමන මම ගියා වරායේ ඇල්බට් තටාකාංගයට. අද උදේ පාන්දරම බාදියත් එක්ක නැව් පිටත්වෙලා ගිහිං, සැවැන්නා බලා ආපහු ගමනේ. මං ග්‍රේවිස්එන්ඩ් තොටුපොළට විදුලි පුවතක් යැව්වා. නැව් පැය කිහිපයකට කලින් එතැන පහුකර ගියාලු. සුළං හමන්නේ නැගෙනහිර දිශාවට නිසා, ඔවුන් දත් ගුඩ්වින් පහුකරලා, වයිට් දූපතට කිට්ටු කරල ඇති."

"ඔබ මොකක්ද උන්ට කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"කොහොම හරි උන්ව අල්ලා ගන්නවා. මුළු නැවටම ඉන්නේ ඇමරිකන් ජාතිකයෝ තුන්දෙනයි. ඒ අර කැල්හුන් සහ තවත් නාවික නිලධාරයන් දෙදෙනෙක්. අනික් අය ඔක්කොම ජර්මන් සහ පින්ලන්ත ජාතිකයෝ. අර ඔන්දෙනා ඊයේ රාත්‍රි නැවේ ඉඳල නැති බවත් මං හොයාගත්තා. ඒක මං දනගත්තේ නැවට බඩු පටවපු සේවකයින්ගෙන්. එයාලගෙ රුවල් නැව් සැවැන්නා වලට යන්න කලින්, තැපැල් ගෙතියන දුම්තැවෙන් යන මේ ලියුම සැවැන්නා වෙත යනවා. ඊළඟට මං විදුලි පුවතක් යවනවා අසවල් මහත්වරු තුන්දෙනා, මිනීමැරීමේ චෝදනාවට මෙහේට අවශ්‍යයි කියලා."

ඉතාම සුක්ෂ්ම අයුරින් සැලසුම් කරන කටයුත්තක් වුවද බලාපොරොත්තු නොවන ලෙස අසාර්ථක වීමට ඉඩ ඇත. හෝම්ස් විසින් යවන ලද දොඩම් ඇට, ඕපන්ෂෝ මිනීමරුවනට කිසිදාක නො ලැබිණ. ඒ අවුරුද්දේ අත්ලාන්තික් සාගරය හරහා හමාගිය විෂුවය කුණාටු, ඉතාම දරුණු, ප්‍රබල මෙන්ම දීර්ඝ කාලයක් පැවතුණු ඒවා විය. "ලෝන් ස්ටාර්" නැව් සැවැන්නා වරායට

සේන්ද්‍ර වූ බවට තොරතුරු ලැබෙන තෙක් අපි බොහෝ කාලයක් බලා සිටියෙමු. අත්ලත්තික් සාගරය මැදදේ, විනාශ වූණු නැවකින් කැඩීගිය කුම්භයක් පාවෙමින් තිබූ බව අපට අසන්නට ලැබිණ. නාවිකයන් විසින් දුටු ඒ කුම්භයෙහි "L.S" යන අකුරු කැටයම් කොට තිබූ බව දකින්නට ලැබී ඇත. "ලෝන් ස්ටාර්" නැවට අත්වූ ඉරණම ගැන අපට අසන්නට ලැබුණේ එපමණකි.

බොස්කෝම්බ් නිමිනයේ බේද්‍යවාචකය

බොස්කෝම්බ් නිමිනයේ බේදවාචකය

එදින මම බිරිඳ සමග උදේ ආහාරය ගනිමින් සිටියෙමි. සේවිකාව අප වෙත විදුලි පුවතක් රැගෙන ආවාය. එය මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගෙනි.

"දින කිහිපයක තිවාඩුවක්, ගත හැකිද? බොස්කෝම්බ් නිමිනයේ බේදවාචකය ගැන බටහිර එංගලන්තයෙන් මේ දැන් විදුලිපුවතක් ලැබුණා. ඔබටත් මා සමග ආ හැකි නම් සතුටක්. එහි නැවුම් වාතය හා සුන්දර දර්ශන අනර්ඝයි. පැඩිංටන් දුම්රිය පොළෙන් එකොළහයි කාලට පිටත්වෙමි."

"මොකද ඔයා කියන්නේ? යනවිද?" මගේ බිරිඳ ඇසුවාය.

"අනේ මං දන්නේ නෑ මොනවා කියන්නද කියල. සුළු ශල්‍යකම් ආචාර්ය බලාගෙන ඉන්න මගේ රෝගීන්ගේ නාමලේඛනයක් සැහෙන්න දිගයි."

"ආ. . . . ඔයාගේ ප්‍රතිකාර වැඩේ නම් ඇන්ස්ටර්දර් කරාවි. රස්සාවටම කැපවෙලා මහන්සිවෙලා වෙන්න ඇති; ඔයාගේ වූහුණ මෑතක ඉඳන් හරියට සුදුමැලියි. දිගින් දිගටම රෝගීන් බැලීමෙන් ඇතිවූ තෙහෙට්ටුව නැතිවෙන්නත් එක්ක, ඔයා මේ ගමන ගිහින් එන්න. ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාගේ පරීක්ෂණ ගැන ඔයා හැමදාමත් හරි-ආශාවක් දක්වනවා නේ."

"ඒ පරීක්ෂණ ටල යෙදෙන්න ගිහින් මට අත්වුණු වාසිය පෙනි පෙනි තියෙද්දිම මං කොහොමද හෝම්ස්ට බෑ කියන්නේ. එහෙම කළොත් මං හරි අකෘතඥ පුද්ගලයෙක් වෙච්චි. . . . ඒ වුණත් මේ ගමන යනවි, නමුත් මං වහාම ගමන්බඩු සුදානම් කරගත යුතුයි. ඒ වැඩේට මට තව ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ පැය හයයි."

මම පිළිතුරු දුනිමි.

ඇල්ගනිස්ථානයේ මා ගෙවූ කඳවුරු ජීවිතය නිසා, ගමනක් පිටත්වී යාම සඳහා ඉතා ඉක්මනින් සූදානම් වීමට මට පුහුණුවක් ලැබී තිබිණි. මගේ අවශ්‍යතාවයන් ලෙස සූදානම් කරගැනීමට තිබුණේ සුළු සුළු දේවල් කිහිපයක් පමණි. එහෙයින් පැය හාගයක් යාමටත් පෙර, කුඩා බැගයක් ද රැගෙන මම අශ්වකර්තයෙන් පැඩිංටන් දුම්රියපොළ වෙත ගමන් කළෙමි.

ෂර්ලොක් හෝම්ස් දුම්රියපොළේ ඉහළ පහළ යක්මන් කරමින් සිටියේය. ඔහු හැඳූ සිටි දිගු ගමන්කලාය නිසා, කොහොමටත් කෙටිවූ සිරුර, වඩාත් දුසට හා කෙටිවූවට දිස්විය. හෝම්ස්ගේ හිසේ රෙදි වලින් කැනු හිස්වැස්මක් ද විය.

"ඔබ ආ එක හරිම හොඳයි වොට්සන්. සම්පූර්ණ විශ්වාසය තබන්න පුළුවන් කෙනෙක් මා සමග යන එක, මං තනියම යනවට වඩා සැහෙන වෙනසක්. එකැනට ගියාම පොලීසියෙන් නම් උදව් වගේම අදහසින් ලැබේවි. එක්කො ඒවායින් කිසිම ප්‍රයෝජනයක් ඇත්තේ නෑ. එහෙමත් නැත්නම් ඒ අදහස් හැම එකක්ම, ඔවුන් මේ දිනා බලන දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලල දෙන ඒවා. මං දුම්රියට ප්‍රවේශපත්‍ර අරගෙන එන්නම්. අර කෙළවරේ අයුත් දෙක අපට තියාගන්න."

එම දුම්රිය මැදිරියේ ගමන් කිරීමට සිටියේ අප දෙදෙනා පමණකි. හෝම්ස් පුවත්පත් රාශියක් ගෙනැවිත් තිබිණි. ඔහු සමහර පුවත්පත් පිටු, අතුරක් නෑර කියව්වේය. තවත් විටෙක පිටු පෙරළා බලා, යම් යම් දේ සටහන් කරගත්තේය. මෙසේ ඔහු පුවත්පත් සියල්ලම සුක්ෂ්ම සෝදිසියකට ලක්කළේය. අනතුරුව දැස් පියාගෙන කල්පනා කළේ භාවනාවක යෙදෙන අයුරෙනි. මේ සියල්ල දක්නට ලැබුණේ අපේ දුම්රිය, රෙඩ් නගරයට ළඟාවනතුරු පමණකි. අප රෙඩ් පසු කරද්දී, පුවත්පත් පිටු රාශියක්ම එකට එකතුකොට විශාල බෝලයක් සෑදූ ඔහු, එය දුම්රිය කවුළුව තුළින් ඉවතට වීසි කළේය.

"මේ සිද්ධිය ගැන ඔබට මොනවා හරි අහන්න ලැබුණද වොට්සන්?"

"මේ ගැන එක චිච්චනයක් වත් මං දන්නේ නෑ. මට දවස් ගණනකින් පුවත්පතක් කියවන්න ලැබුණේ නෑ."

"ලන්ඩනයේ පුවත්පත් වල නම් ඒ තරම් සම්පූර්ණ විස්තරයක් තිබුණේ නැ. මං මේ හැම පත්තරයක්ම පෙරළමින් බැලුවේ අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රධාන කරුණු වික ග්‍රහණය කරගන්න පුළුවන්ද කියලයි. පෙනෙන්න තියෙන කරුණු වල හැටියට, මේක තේරුම් ගන්න අමාරු, ඒත් බොහොම සරල සිදුවීමක්."

"ඒක හරි පරස්පර විරෝධී කියමනක් නේ."

"නමුත් සත්‍යය ඒකයි. යම්කිසි අපරාධයක් කිසි අරමුණක් නැති එකක් වුණාම ඒක විසඳන්න අමාරුයි. නමුත් මෙතැනදී නම් මිනීමැරුමට ලක්වූ පුද්ගලයාගේ පුතාට විරුද්ධව බරපතල ලෙස චෝදනා සහ සාක්ෂි එල්ල වෙලා තියෙනවා."

"එහෙනම් මිනීමැරුමකුත් සිද්ධවෙලා."

"එහෙම වෙලා කියලයි කියන්නේ. නමුත් මේක පොද්ගලිකවම මගේ ඇස් දෙකෙන් දකලා තීරණය කරන තුරු, අනික් අය කියන පළියට මං විශ්වාසයට ගන්නෙ නැ. මං මේක තේරුම් අරගෙන තියෙන විධියට, සිදුවෙලා තියෙන්නේ මොකක්ද කියලා මං ඔබට කියන්නම්"

බොස්කෝම්බ් නිමිතය කියන්නේ හෙරිටේජයර් ප්‍රාන්තයේ, රොස් නගරයට නුදුරින් පිහිටි දිස්ත්‍රික්කයක්. මේ ප්‍රදේශයේ ඉන්න ලොකුම ඉඩම්හිමී වැවිලිකරුවා තමයි, සෝන් ටර්නර්. ඔහු එංගලන්තයේ සිට ඕස්ට්‍රේලියාව වෙත ගිහිත්, එහිදී මුදල් සම්භාරයක් උපයාගෙන, ආපසු තමන්ගේ රටට ආ කෙනෙක්. ඔහුට අයිති හෘදර්ලි නම් එක් ගොවිපොළක් වාල්ස් මැකාති නම් කෙනෙකුට බද්දට දී තිබුණා. මේ මැකාති මහත්මයාත් ඕස්ට්‍රේලියාවේ රැකියාව කර පැමිණි කෙනෙක්. පිටරට වල රැකියා කරද්දී දනහැඳින ගෙන ඉඳපු මිනිස්සු, තමන්ගේ රටට ආවට පස්සෙ, එකම පළාතක අසල්වාසීන් ලෙස පදිංචිවීමේ පුද්ගලයන් නැහැ. මේ අතරින් වඩාත් ධනවත් පුද්ගලයා සෝන් ටර්නර් වගෙයි පෙනෙන්නේ. ඒ මොකද වාල්ස් මැකාතිට තමන්ගේ දෙපොළ බදු දෙන්න තරම් ටර්නර්ට හැකියාවක් තිබුණු නිසා. මේ කොහොම වුණත් දෙදෙනා අතර තිබුණේ හුඟක් සමීප හිතවත්කමක් බවයි ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙලා තියෙන්නේ. ඔවුන් දෙදෙනා එකට ආශ්‍රය කරන හැටි, නිතර නිතර දකින්න ලැබුණු දෙයක්.

මැකාතිට ඉන්නවා එක පුතෙක්, වයස අවුරුදු දහඅටක ඉලන්දාරයෙක්. ටර්නර්ට ඉන්නේ එකම දියණියක් පමණයි. ඇයත් මේ වයසේම තරුණියක්. ටර්නර් සහ මැකාති දෙදෙනාගේම බිරිත්දැවරු මියගිහිත්. මේ දෙගොල්ලෝම ඒ පළාතේ ඉන්න අනෙක් ඉංග්‍රීසි ජාතික පවුල් සමග වැඩි ආශ්‍රයකට ගිහිත් නොමැති බවයි අනන්ත ලැබුණේ. කොහොම වුණත් මැකාති පියා සහ පුතා අශ්වරේස් ක්‍රීඩා ප්‍රිය කළ අයෙකු. ඒ පළාතට නුදුරු අශ්වරේස් පිටි වල ඔවුන්ව නිතර නිතර දකින්න ලැබිල තියෙනවා. මැකාති නිවසේ සේවකයන් දෙදෙනෙක් ඉන්නවා, මිනිහෙක් සහ ගැහැනු ළමයෙක්. ටර්නර්ට තමා ලොකු සේවක ඔවුල්ලක් ඉන්නවා. අඩුම ගණනේ හයදෙනෙක් වත්. පවුල් දෙක ගැන මට දනගන්න ලැබුණු තොරතුරු එපමණයි.

ප්‍රති මාසේ 3 වැනි දා, ඒ කියන්නේ පහුගිය සඳුදා හවස තුනට පමණ, වාල්ස් මැකාති, හාදර්ලි ගොවිපොළේ ඔහුගේ නිවසෙන් පිටත්වෙලා ආවා. ඔහු මේ හවස් වරුවේ පයින් ඇවිදගෙන ගියේ බොස්කෝම්බ් ජලාශය දෙසටයි. බොස්කෝම්බ් ජලාශය කියන්නේ, කඳු ප්‍රදේශ වල සිට බොස්කෝම්බ් නිම්නය හරහා ගලා බහින ඔයක්, පුළුල්ව විහිද යෑමෙන් සෑදුණු, කුඩා වැවක් වැනි එකක්. මැකාති උදේ වරුව ගතකරල තිබුණේ රොස් නගරයේ. ඒ ඔහුගේ සේවකයාත් සමග. කලින් යොදාගත් වැදගත් වැඩක් තමන්ට හවස තුනට ඇති බව, මැකාති තමන්ගේ සේවකයා සමග පවසලා තියෙනවා. ඒ නිසාමයි ඔවුන් රොස් නගරයේ ඉඳල ඉක්මනින් ආපහු ඇවිත් තියෙන්නේ. ඊළඟට මේතන මේ කලින් යොදාගත් හමු වීමට, බොස්කෝම්බ් ජලාශය අසලට ගිය වාල්ස් මැකාති පණපිටිත් ආපහු ආවේ නෑ.

හාදර්ලි ගොවිපොළේ තිබෙන ගෙදර ඉඳලා බොස්කෝම්බ් ජලාශයට දුර හැතැක්ම කාලයි. මෙම දුර ප්‍රමාණය ඔහු ඇවිදගෙන ගිය හැටි දෙදෙනෙක් දක තිබෙනවා. මෙයින් එක් අයෙක්, තම සඳහන් කර නැති වයසක ගැහැනු කෙනෙක්. අනෙක් තැනැත්තා විලියම් ක්‍රිඩර් තමා අයෙක්. ජෝන් ටර්නර්ට අයත් වතුයායේ වල් සතුන් හා පක්ෂීන් දඩයම් කිරීම සඳහා දඩබ්මක් වෙන්කර තියෙනවා. විලියම් ක්‍රිඩර් තමා ටර්නර්ගේ මේ දඩබ්ම භාර සේවකයා. මේ සාක්ෂිකරුවන් දෙදෙනාම දිවිරා කියා හිටිනවා මැකාති ගමන්

කළේ තනියම බව. මීට අමතරව විලියම් ක්‍රවිඩර් කියා හිටිනවා, වාල්ස් මැකානි ගිහි. මිනිත්තු කිහිපයක් ගතවුණාට පස්සේ, ඔහුගේ පුත්‍රයා වන ජේම්ස් මැකානි කුටස්කුටස් අතේ ඇතිව ඒ පැත්තට යනවා තමන් දුටු බව. ක්‍රවිඩර් කියන හැටියට, වයසක මැකානි මේ වෙනකොට ඉන්න ඇත්තේ පුතාට පෙනෙන තෙක් මානෙ වගේ. ක්‍රවිඩර් මේ ගැන වැඩිදුර යමක් හිතුවේ නැහැ. බේදජනක සිදුවීම ගැන හැන්දෑවේ ආරංචි වුණාමයි ඔහුට අර කාරණය මතක් වුණේ.

විලියම් ක්‍රවිඩර්ගේ දර්ශන පථයෙන් මැකානි පියපුතු දෙදෙනා නොපෙනී ගියාට පස්සෙන් ඔවුන් දුටු අය ඉන්නවා. බොස්කෝම්බ් ජලාශය අවට, සැහෙන්න සත්ව ගහකොළ වැවුණු තරමක කැලෑරොදක් තියෙනවා. මේ කැලෑවේ, කැලෑමල් කැඩීමට ඔය කියන ටෙලාවේ ගැහැනු ළමයෙක් පැමිණියා. අවුරුදු දහහතරක් වයසැති ඇය තමයි පේනේස් මොරාන්. මේ ගැහැනු ළමයා බොස්කෝම්බ් වතුයායේ දඩබ්බේ පිහිටි විවේකාගාරය භාරකරුගේ දුවණිය. ඇයටත් යමක් දකින්න ලැබිල තියෙනවා.

ඇය සාක්කි දෙමින් කියා හිටියා ජලාශයට කිට්ටුවෙන්, එහෙත් කැලෑ රොද අවසන් වෙන හරියේදී ඇයට අසන්නට ලැබුණු කතාබහක් ගැන. මැකානි මහත්මයාත් ඔහුගේ පුතාත් දෙදෙනා, බොහොම සැර වචන වලින් බහින්නස් වුණාලු. වයස්ගත මැකානි ඉතාම තපුරු වචන වලින් තම පුතාට බැණ වැදුණු හැටිත්, එවිට පුතා, තම පියාට පහරදීමට මෙන් අත ඉහළට එසවූ හැටිත් ඇය දක තිබෙනවා. මෙම සන්ධුවේ බිහිසුණු බවෙන් බියට පත්වුණු පේනේස්, ආපහු තමන්ගේ ගෙදරට දිව ගියා. ගෙදර ගිය ඇය, ඇගේ මවට කිව්වාලු බොස්කෝම්බ් ජලාශය අසල මැකානි පියපුතු දෙදෙනා සන්ධු වෙමින් සිටිනා බවත්, කොයි මොහොතේ හෝ ඔවුන් ගුටි ඇණ ගැනීමට ඉඩ ඇති බවත්. ඇයට ඒ කථාව කියල ඉවර කරන්න හම්බ වුණේ නැහැ, මැකානි තරුණයා ඔවුන්ගේ නිවසට දුව ආවා.

"කෝ මොරාන් ඉන්නවද? ඔහුට ඉක්මනට කථා කරන්න. මගේ තාත්තට තුවාල වෙලා ජලාශය අසල වැටිල ඉන්නවා. මට හිතෙන්නේ ඔහු මියගිහිත්. මට මොරාන්ගේ උදව් උවමනායි."

කැළැඹීමට පත්වේලා හිටී තරුණයා එහෙම කිව්වා. ඔහුගේ අතේ තුවක්කුව වත් හිස්වැස්මක් වත් තිබුණේ නැහැ. තරුණ මැකාතියේ දකුණු අතේ හා කම්ප අතේ අලුත් ලේ තැවරී ඇති බව මොරාන් පවුලේ අය දුටුවා. තරුණයා පසුපස ගිය ඔවුනට දකින්න ලැබුණේ මහලු මැකාතියේ මළසිරුර. එය ජලාශය අසල තණබිමේ වැටී තිබුණා. මේ මරණයට හේතුව ඔහුගේ හිසට සිදු වී තිබුණු බරපතල තුවාල බව බැලූ බැල්මටම පෙනුණා. මේ තුවාල, බර, මොට ආයුධයකින් කළ ඒවා බවයි පෙනුණේ. තරුණ මැකාතියේ තුවක්කුවේ මීටෙන් වුණත් කළ හැකි ඒවා. මේ ආයුධය මළසිරුරට පියවර කිහිපයක් දුරින් තණබිම මත තිබෙනු කාටත් දකින්න ලැබුණා. මෙම සාක්ෂි යමතේ තරුණ ජේම්ස් මැකාති පොලීසිය මගින් අත්අඩංගුවට ගැනුණා. පසුව කරන ලද මරණ පරීක්ෂණයේදී මෙය සිතාමතා කළ මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බවට තීරණය වුණා. බදාදා මේ විත්තිකරුවා රොස්-නගරයේ මහේස්ත්‍රාත් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවා. නඩුව එතැනින් ඉහළ උසාවියට තබා තිබෙනවා. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේදීත්, මහේස්ත්‍රාත් උසාවියේදීත් දතගන්නට ලැබුණේ ඒ දරුණුයි.

"මේ වගේ පැහැදිලි ලෙසම විත්තිකාරයාට විරුද්ධව සාක්ෂි තියෙන සිද්ධියක් ගැන මට මතක් කරන්නත් අමාරුයි. වක්‍රව ලැබෙන සාක්ෂි වලින් අපරාධකාරයෙක්ව පෙන්නාදීම සිදුකරනවා නම්, ඒක බොහොම අගේට මෙතැනදී සිදුවෙනවා." මම කීවෙමි.

"වක්‍රව ලැබෙන එහෙමත් නැත්නම් පරිවේණීය සාක්ෂි කියන ඒවා බොහොම මායාකාරී සාක්ෂි ලෙස හඳුන්වන්න පුළුවන් වොට්සන්."

හෝම්ස් පැවසුවේ කල්පනාකාරී වෙමිනි.

"බැලූ බැල්මට ඒකෙන් පැහැදිලිව කියන්නේ අසවල් කරුණ කියලා ඔබට හිතෙන්න පුළුවනි. නමුත් ඔබේ දෘෂ්ටි කෝණය විකක් වෙනස් කරලා බලන්න වොට්සන්. එකකොට ඔබට පෙනේවි අර බොහොම පැහැදිලියි කිව් සාක්ෂි යොමුවෙන්නෙ වෙනත් දිසාවකට බව. මේ තියෙන තත්ත්වය උඩ නම් මේ තරුණයා මුහුණපාලා ඉන්නේ භයානක ඉරණමකට. ඒක අපි පිළිගන්න ඕන. ඒ කියන්නේ ඔහු මිනීමරුවා බවට සාක්ෂි වලින් පැහැදිලිවම ඔප්පු වෙනවා. ඔහුට ගැළැවීමක් ඇති බවක් පෙනෙන තෙක්

223. "... මවුනට දකින්නට ලැබුණේ මහලු මැකානිගේ මළසිරුර!"

මානසය වත් නැහැ. අපරාධකාරයා බොහොම වෙලාවට ඔහු වෙන්නත් පිළිවත්.

නමුත් ඔබ දන්නවාද වොට්සන්. අසල්වැසියන් ගණනාවක්ම ඉන්නවා මේ තරුණයා අභියාචකයා කියල වශ්වාස කරන අය. එයින් එක් අයෙක්, අර ඉඩම්හිම ටර්නර්ගේ දියණිය. මේ අපරාධය ගැන තවදුරටත් පරීක්ෂා කිරීමට ලෙස්ට්‍රේඩ්ට භාරදීම නියෝගෙන් ටර්නර් මෙනෙවිය විසිනුයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් මේක මහා ප්‍රභේදිකාවක් වුණා. ඉතින් මිනිසා පරීක්ෂණය මට භාර කළා. ඔබට මතක නේද ලෙස්ට්‍රේඩ්? අර ලෝහිත පරීක්ෂණයේදීත් අපට උදව්වුණේ. උදේ කෑම දිරවාගන්න විවේකයක් වත් භොගෙන, මැදිවියේ මහත්වරු දෙන්නෙකුට, පැයට හතරක්ම පතහක වේගයෙන් බස්නාහිර දෙසට දුම්රියෙන් ගමන් කරන්න පිදුවෙලා නියෝගෙන ඒක නිසා නේ."

"මට නම් අවංකව කියන්න පුළුවන් මේ ටිකයි හෝම්ස්. විත්තිකාරයාට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂි කොයිතරම් පැහැදිලි කිව්වොත්, ඔහුට මේකෙන් ගැඹුරින්ම ඇත්තෙන් නෑ. ඉතින් ඔබට ලිහන්න ගැටලුවකුත් නෑ. ඒ නිසා ඔබට මෙතැනින් ලබාගතහැකි, යම්කිසි කීර්තිනාමයක් හෝ ගෞරවයකුත් නෑ. මං කියන්නේ බොරුද?"

"ඔය පැහැදිලිවම පෙනෙන සාක්ෂි තරම් කෙනෙකු නොමග යවන්න පුළුවන් වෙන්න දෙයක් නෑ." හෝම්ස් කීවේ සිනාසෙමිනි.

"ඒ ඇරුණාම බාග වෙලාවට අපටත් බොහොම පැහැදිලි සාක්ෂි අහම්බෙන් හම්බවෙන්න පුළුවනි. ඒවා සම්හරව්ව ලෙස්ට්‍රේඩ්ට පැහැදිලිව නොපෙනුණු සාක්ෂි වෙන්නත් පිළිවත්. ඔබ හොඳින් දන්නවා වොට්සන්, මං යොදාගන්න සම්හර ක්‍රම ලෙස්ට්‍රේඩ්ට යොදාගන්න නිසා තේරුම්ගන්නත් බැරි බව. එකකොට එවැනි ක්‍රමයක් මගින් ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ උපකල්පන එහෙම පිටින්ම පුපුරුවා හරින්න මට හැකිවෙන්න ඉඩකියෙනවා. මං මෙහෙම කියන්නෙ බොරු පුරසාරම් කර්වාක් හැටියට නොවන බව ඔබ දන්නවා. මං හොඳ උදාහරණයක් කියන්නම් වොට්සන්. මං කවදාවත් ඔබේ ගෙදරට ඇවිත් නෑ. නමුත් ඔබේ ඒ ගෙදර, නිදන කාමරයේ ජනේලය නියෝගෙන් දකුණු පැත්තේ. නමුත් ඒ තරම් පැහැදිලිවම නිශ්චය කළ හැකි කරුණක් ලෙස්ට්‍රේඩ්ට හොයාගන්න පුළුවන් වේවි කියල ඔබ හිතනවද?"

"දෙයියෝ සාක්කි! ජනේලය තියෙන්නෙ දකුණු පැත්තෙ බව ඔබ හොයා ගත්තෙ කොහොමද හෝමස්?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. මං ඔබේ පිළිවෙළ හොඳින් හඳුනනවා. යුද්ධකමුදාවේ ගතකළ ජීවිතය නිසා බොහෝම පිරිසිදුවට පිළිවෙළට ඉන්නට ඔබ සිරිත් විරිත් ඉගෙන ගත්තා; ඒවා ඔබ තිසි ලෙස ඉටුකරන බව මං හොඳින් දන්නවා. ඔබ හැමදාම උදේට ධූළි කපනවා. අවුරුද්දේ මේ කාලයට ඔබ ධූළි කපන්නේ ඉර එළියේ ආධාරයෙන්. ඔබේ මුහුණේ ධූළි බැම සාර්ථකව ඉටුකෙරිලද යන්න ගැන හොඳින් බැලුවොත්, නිරික්ෂණය කරන්න පුළුවන් මොනවද? ඔබේ මුහුණේ වම් පැත්තේ ඉහළට යන්න යන්න වෙනසක් පෙනෙනවා. මොකක්ද මේ වෙනස? මුහුණේ දකුණු පැත්තේ හොඳ සිතිවුට, සියුම්ව සිටින සේ ධූළි බාල. නමුත් වම් පැත්තේ එහෙම නැහැ. ඒකෙන් අපට පැහැදිලිවම තේරුම්ගන්න පුළුවනි, මුහුණේ දකුණු පැත්තට හොඳින් එළිය ලැබෙනවා; වම් පැත්තට එහෙම නැහැ. මුහුණේ දෙපැත්තටම එක සමානව ආලෝකය ලැබුණෙත්, ඔබ එක් පැත්තක් වැඩිසෑනත්, අනෙක් පැත්ත අඩුවෙනත් ධූළි බාවිද? ඔබ වගේ බොහෝම ක්‍රමානුකූලව වැඩකරන කෙනෙක් ගැන මට එහෙම හිතන්නවත් බෑ. ඒකෙන් ගත හැකි නිගමනය, කාමරයේ දකුණු පැත්තේ ජනේලය ඇති බව. මං මේ සුළු උදාහරණයක් අරගෙන පෙන්වුවා පමණයි.

මගේ වෘත්තීය සම්පූර්ණයෙන්ම රැඳී තියෙන්නේ ඔන්න ඔය නිරීක්ෂණය සහ නිගමනය යන දෙක උඩ. මේ පරීක්ෂණයේදීත් ඒක බොහෝම ප්‍රයෝජනවත් වෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඉත්තේවෙස්ට් විහාගයේදී සුළු කරුණක් හෝ දෙකක් කියැවී තිබෙනවා. ඒවා ගැනත් හොඳින් හොයා බලන්න වටිනවා."

"ඒ කරුණු මොනවාද?"

"මැකාති තරුණයා සිද්ධිය වුණු විහාම හිරහාරයට අරගෙන නැහැ. ඒක කරල තියෙන්නේ ඔහු ආපසු හැරද්ලි ගොවිපොළට ආවට පස්සෙ. ඒ වෙලාවේ පොලිස් පරීක්ෂකයා කිව්වලු,

"මහත්මයා. මේ මිනීමැරුම සම්බන්ධයෙන් අපට ඔබව අත්අඩංගුවට ගන්න සිද්ධවෙනවා" කියල.

"ඒක අහල මං පුදුමයට පත්වෙන්නෙ නෑ. මට අත්වෙන්න තියෙන ඉරණම ඒක තමයි." තරුණයා පිළිතුරු දුන්නාලු.

තරුණයා අපරාධකාරයා බවට මරණ පරීක්ෂකයාගේ පූර්වයේ කාගෙ හරි හිතේ සැකයක් තිබුණා කියල හිතමු. තරුණයාගේ අර කථාව ඇහුවාම ඒ සැකයත් ඉවත්වෙලා යනවා."

"ඒක පාපෝච්චාරණයක් නේ." මම කීවෙමි.

"නැහැ වොට්සත්. අර කථාව කියල ඉවරවෙලා තරුණයා කිව්වලු මේ මරණය ගැන තමා සම්පූර්ණයෙන්ම නිර්දෝෂයි, තමා අහිංසකයෙක් කියල."

"සිදුවෙලා තියෙන දේවල් වල හැටියට, පැහැදිලි සාක්ෂි වල හැටියට, කාටද පුළුවන් ඒ කථාව විශ්වාස කරන්න?" මම ඇසිමි.

"එහෙම කියන්නත් එපා. මේ අන්ධකාර කළු වලාකුළේ, මට පෙනෙන එකම රිදී රේඛාවත් ඒක විතරයි. අපි මොහොතකට හිතමු තරුණ මැකානි අහිංසකයෙක් කියල. ඒ වුණත් ඔහු තමන්ට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂිවල බරපතලකම තේරුම් ගන්න බැරි අදානයෙක් නොවෙයි. ඔහු අත්අඩංගුවට ගත්තු වෙලාවේ පුදුමවුණු බවක් පෙන්නුවා නම්, නැත්නම් බලවත් ලෙස කෝපයට පත්වුණු බවක් පෙන්නුවා නම්, මගේ හිතේ ලොකු සැකයක් ඇතිවෙන්න ඉඩ තිබුණා. ඒ මොකද ඒ විධියට පුදුමයක් හෝ තරහක් ඇතිවීම එවැනි වෙලාවක ස්වාභාවිකයි. ඒ නිසාම වංචනික පුද්ගලයෙක් ඒ වෙලාවේ ඒ අයුරින් රහපාන්න ඉඩ තියෙනවා. ඔබට පැහැදිලිද ම? මේ කියන කාරණය? ඔහු මුහුණපා ඇති තත්ත්වය පිළිබඳව හරි හැටි තේරුම් අරගෙන, අවංකව එය පිළිගැනීම කාරණය දෙකක් නිසා වෙන්න පුළුවනි. එක්කෝ ඔහු අහිංසකයෙක්. එහෙමත් නැත්නම් තමන්ගේ සිතේ ඇතිවන ආවේග දඩ් ලෙස පාලනය කරගන්න පුළුවන් කෙනෙක්.

"මට අත්වෙන ඉරණම මික නමයි!" කියා ඔහු කිව්වා නේද?

තාත්කාලීනව මළසිරුර අසල ඔහු සිටි බවත්, අර පුංචි ගැහැණු ළමයාගේ සාක්ෂියත් තරුණයාට විරුද්ධ ප්‍රබල සාක්ෂි. ඒක තේරුම් ගත් නිසා අර වගේ කථාවක් ඔහු කිව් එක ස්වාභාවිකයි. මෙතැනදී ඔහු කටයුතු කර ඇති පිළිවෙළෙහුත්, කථා කළ වචන වලිනුත් මොකක් ද හිතාගන්න පුළුවන්? මට නම් හිතෙන්නේ ඔහු අහිංසකයෙක් මිස අපරාධකාරයෙක් නොවේ කියන එකයි."

"මේ තරමට පැහැදිලි කමක්, කියුණු බවක් නැති සාක්ෂි මග පවා මිනිස්සු එල්ලුම් ගස් ගිහිං කියෙනවා."

මා කීවේ හෝම්ස්ගේ අදහසට එකඟ නොවෙමිනි.

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත. අහිංසක මිනිස්සු අනන්තවත් තමන් නොකළ වරදට එල්ලුම් ගස් ගිහිං කියෙනවා."

"මේ සිද්ධිය ගැන තරුණයා මොනවද කරල කියෙන ප්‍රකාශ?"

"කණගාටුයි කියන්න. ඔහුගේ ඒ ප්‍රකාශයෙන් ඔහුට ඒ තරම් වාසියක් සැලසෙන්නේ නෑ. තරුණයාට පාක්ෂික ආධාරකාරයෝ ඒකෙන් අධෝරයයට පත්වෙනවා. යම්කිසි වැදගත් කමක් කියෙන තරුණක් දෙකක් ඒකෙ නැත්තෙමි නෑ. මේ පත්තරේ කියෙනවා ඔහුගේ සාක්ෂිය ඔබම කියවා බලන්න."

තමා ලඟ ඉතිරි කරගෙන තිබූ පුවත්පත් කිහිපයෙන්, හෝර්ටඩ්සයර් ප්‍රදේශයේ පළවන ප්‍රාදේශීය පුවත්පතක් හෝම්ස් තෝරාගත්තේය. අවාසනාවත්ත තරුණයා දුන් කට උත්තරය එහි සඳහන්ව තිබිණි. දුම්රිය අසුනේ කෙළවරවී මම එය ඉතා සැලකිල්ලෙන් කියවීමට පටන්ගතිමි. එහි සඳහන්ව තිබුණේ මෙසේය.

". . . . මියගිය තැනැත්තාගේ පුත්‍රයා වන ජේම්ස් මැකාති අනතුරුව සාක්ෂියට කැඳවන ලදී.

"මම ගෙදරින් පිටවෙලා බ්‍රිස්ටල් නගරයට ගිහිං, එහේ දවස් තුනක් ගතකරලා ගෙදර ආවේ පහුගිය සඳුදා. ඒ කියන්නේ තුන්වැනිදා. මං ගෙදර එනකොට තාත්තා ගෙදර හිටියේ නැහැ. තාත්තා, ජෝන් කොබ් නම් අශ්වයින් බලාගන්නා සේවකයා සමඟ රොස් නගරයට ගිය බව සේවිකාව මට දැනුම් දුන්නා. මං ආපහු ඇවිත් වැඩිවේලා යන්න කලින්, තාත්තාගේ අශ්වකරත්තයේ රෝදවල ගබ්දය මට ගෙයින් එළියේ ඇහුණා. මං ජනේලයෙන් එබී බැලුවා. තාත්තා කරත්තයෙන් බැහැලා බොහොම ඉක්මනින් මිදුලෙන් ඉවතට යන හැටි මං දුටුවා. ඔහු ගියේ කොයි දිසාවටද යන්න මට හිතාගන්න බැරිවුණා.

රිට් පස්සේ මම මගේ තුවක්කුවක් අතට අරගෙන, බොස්කෝම්බ් ජලාශය දෙසට ඇවිදගෙන ගියා. මගේ අරමුණ වුණේ ජලාශය එහා පැත්තේ හාවුන් ගැටසෙන මණ්ඩියෙන් හාවෙකු

දඩයම් කර ගැනීමයි. මං එහෙම යද්දී දඩබීම භාරකරු, විලියම් ක්‍රිඩර් මට දකින්න ලැබුණු බව ඇත්තයි. නමුත් මං තාත්තව ලුහුබැඳ ගියා කියල ඔහු හිතුව නම් ඒක වැරදියි. තාත්තා මට ඉදිරියෙන් ගමන් කළ බවක් මං දනහිටියේ නෑ.

මං ජලාශයට යාර සියයක් පමණ දුරින් සිටියදී, මට ඇහුණා තාත්තා "කුර්" කියා ශබ්දයක් නඟනවා. මේක සාමාන්‍යයෙන් තාත්තා සහ මා අතර තිබුණු සංඥාවක්. ඉතින් මං ඉක්මන් කරලා ඉදිරියට දිවගියා. මට දකින්න ලැබුණා තාත්තා ජලාශය අසල හිටගෙන ඉන්නා හැටි. මං එහි සිටි බව දකලා ඔහු පුදුමයට පත්වුණු බව පෙනුණා. ඊළඟට ඔහු මට විකක් සැරෙන් කථාකරලා ඇහුවා, මං මොකක්ද එතැන කරන්නේ කියලා. අප දෙදෙනා අතර ඇතිවුණු කතාබහ බොහොම දුරදිග ගියා. උණුසුම් වචන හුවමාරුවක් ඇතිවුණා. තව විකෙන් ඔහු මට පහර දෙන්න වුණත් ඉඩ තිබුණා. ඒ මොකද මගේ තාත්තා බොහොම දරුණු විධියට කේන්ති යන කෙනෙක්. ඔහුගේ කෝපය ඔහුටම පාලනය කරගන්න බැරිතරමට උත්සන්න වුණා. ඒක දක්කාම මං තීරණය කළා වහාම එතැනින් පිටවී යන්න.

මං ආවේ හාදර්ලි ගොවිපොළ දිහාවට. මට යන්න ලැබුණේ යාර 150ක පමණ දුරක් පමණයි. මහා විලාප හඩක් මා පිටුපසින් අහන්න ලැබුණා. හැකි වේගයෙන් මං ආපහු දිවගියා. මට දකින්න ලැබුණේ මගේ තාත්තා අවසන් හුස්ම හෙළමින් සිටි ආකාරය. ඔහුගේ හිසට බරපතල තුවාල සිදුවී තිබුණා. මගේ තුවක්කුව පැත්තකට දමලා මං තාත්තව දැකින් ඔසවා ගත්තා. නමුත් ඔහු මියගියා. ඔහු මියගියේ මගේ දෑතේ. මිනිත්තු කිහිපයක් මං ඔහු අසලින් දණගසා ගෙන හිටියා. කිට්ටුවම තිබුණේ දඩබීමේ විවේකාගාරය භාරකරුගේ නිවස. ඔවුන්ගෙන් හැකි උදව්වක් ලබාගන්නා අරමුණෙන් මා එහි දිව ගියා.

තාත්තාගේ විලාපය ඇහිලා, මං ආපහු දුවගෙන එද්දී ඔහු අසල කිසිවෙක් ඉන්නා බවක් මං දක්කේ නෑහැ. ඔහුගේ හිසට මේ තරම් දරුණු තුවාල සිදුවුණේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්නත් අමාරුයි. තාත්තා මිනිසුන් අතර ඒ තරම් ජනප්‍රිය කෙනෙක් නෙමෙයි. ඒ මොකද ඔහු හිතේ ඒ තරම් කරුණාවක් නොතිබුණු, අනෙක් අය නුරුස්සනා කෙනෙක්. ඒ වුණත් මං දන්න තරමින් ඔහුට විරුද්ධව

ක්‍රියාත්මක වූ හතරන් හිටියේ නෑ. මේ ගැන වෙනත් කිසිම දෙයක් මා දන්නේ නෑ."

මරණ පරීක්ෂක : මියයන්න කලින් ඔබේ තාත්තා ඔබට මොකුත් කිව්වද?

සාක්ෂිකරු : ඔහු මොනවාදෝ වචන කිහිපයක් තොල් මැතිරුවා. ඔහු කියූ දෙයින් මට පැහැදිලිව ඇසුණේ "රට" හෝ "රට්" යන බේදය පමණයි.

ම. ප. : ඔබ එයින් තේරුම් ගන්නේ මොකක්ද?

සා : ඒකෙන් මට මොකුත්ම තේරුම් ගන්න බැරිවුණා. මං හිතන්නේ ඔහු මරුවිකල්ලෙන් මොනවා හරි දොඩවන්න ඇති."

ම. ප. : ඔබත් ඔබේ පියාත් අතර බහිත්බස්වීමක් ඇතිවුණු බව කිව්වා නේ. ඒ මොකක් සම්බන්ධයෙන්ද?

සා : මං ඊට පිළිතුරු දෙන්න කැමැති නැහැ.

ම. ප. : එයට පිළිතුරු දෙන්න කියා ඔබට බලකිරීමට මට සිදුවෙනවා.

සා : එය ඔබට කීමට මට හැකියාවක් නැහැ. එය මේ බේදජනක සිද්ධියට සම්බන්ධ එකක් නොවන බවට මං සහතික වෙන්නම්.

ම. ප. : එය තීරණය කළ හැක්කේ උසාවියටයි. ඔබ ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු දෙන එක මඟ හැරියා. එයින් ඉදිරියේදී ඔබට බලවත් අවාසියක් ඇතිවෙන බව ඔබට අමුතුවෙන් කිවුණු නැහැ.

සා : ඒ වුණත් එය හෙළිකිරීම මං ප්‍රතික්ෂේප කරනවා.

ම. ප. : ඔබ කිව් "කුර්" කියන සංඥාව, ඔබත් ඔබේ තාත්තාත් අතර භාවිත වූ එකක්ද?

සා : ඇත්තෙන්ම ඔව්.

ම. ප. : ඔබ බ්‍රිස්ටල් නගරයේ ඉඳල ආපසු ගෙදර ආ බව ඔබේ තාත්තා දැන හිටියේ නැහැ. ඔබ

ජලාශය පැත්තට ආ බව වත් තාත්තා දන හිටියේ නැහැ. ඉතින් ඔහු කොහොමද ඔබ කැඳවීමට "තුර්" කියල සංඥාවක් කළේ?

සා

: (කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට නොහැකිව අවුල් වූ මතසකිත්) —

ඒක මටත් තේරුම් ගන්න බෑ.

ජූර් සහිකයෙක්

: තාත්තාගේ විලාපය අහලා ඔබ එතැනට දුවගෙන ආවා. ඒ වෙලාවේ මරණීය තුවාල ලැබූ තාත්තා අසල, සැක කටයුතු යමක් ඔබට දකින්නට ලැබුණේ නැද්ද?

සා

: විශ්වාසයට කියන්න අමාරුයි.

ම. ප.

: ඒ කියන්නේ?

සා

: මම මහත් කැළැඹීමකට පත්වෙලයි හිටියේ. මේ වෙලාවේ එතැනට දුව එද්දී වෙනත් කිසිදෙයක් නෙමෙයි, තාත්තා විතරයි මගේ හිතට ආවේ. ඒ වුණත් මං ඉදිරියට දුව එද්දී. . . . මං ඉදිරියට එද්දී මගේ වම් අත පැත්තේ යම්කිසි දෙයක් බිමවැටී තිබුණා වගේ මට යන්නමට මතකයි. ඒකෙ පාට අළුපාට වගෙයි, මට යන්නමට මතක. එක්කෝ මොනවා හරි ආකාරයක කබායක්. එහෙමත් නැත්නම් අර ස්කොට්ලන්ත ජාතිකයන් අඳින ලෝම සායක් වැනි රෙද්දක් විය හැකියි. තාත්තා ළඟ බිම දණගෙන ගෙන ඉඳලා නැගිට්ටාට පස්සේ, එය එතැන තිබුණේ නෑ.

ම. ප.

: ඔබ කියන්නේ උදව් ඉල්ලාගෙන ඔබ මොරාන්ගේ ගෙදරට යන්න කලින් එය අතුරුදන්වුණා කියලද?

සා

: ඔව්. ඒක එතැන තිබුණේ නෑ.

ම. ප.

: හරියටම ඒ මොකක්ද කියලා ඔබට කියන්න අපහසුද?"

- සා : අපහසුයි. නමුත් මට හිතුවා එහෙම දෙයක් තිබුණා කියලා
- ම. ප. : ඔය කියන දෙය තිබුණේ මැකාති මහත්මයාගේ සිරුරට කොපමණ ඇතින්ද?
- සා : යාර දහයක් දොළහක් ඇතින්.
- ම. ප. : ඒ කියන්නේ කැලෑරොද කෙළවර වන තැන සිට කොපමණ දුරකින්ද?
- සා : ඒ තරම්ම දුරකින්.
- ම. ප. : ඒක කවුරු හරි ඉවත් කළා නම් ඒ, ඔබ ඊට යාර දහයක් කුදුරින් සිටියදී?
- සා : ඔව්. නමුත් මං ඒ පැත්තට පිටුපස හරවාගෙනයි හිටියෙ.

මැකාති තරුණයාගෙන් හරස් පුශ්න ඇසීම මෙතැනින් අවසන් වී තිබිණි. මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව පිළිබඳව පුවත්පතේ සඳහන්ව තිබූ දේ මම දිගටම කියවා බැලීම්.

"මරණ පරීක්ෂකවරයා, විභාගය අවසන් කරමින් කළ කථාව මැකාති තරුණයාට බොහොම අවාසියි. වයසක මැකාති තමන්ගේ පුතාට ඉන්නා බව වත් නොදන, ඔහුට සංඥා කරා කීම සැක උපදවන කථාවක්. ඊළඟට ඔහු තාත්තා සමග බහින්බස් වුණේ මොකකටද කියන එක හෙළිකිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම. ඊට පස්සේ තාත්තා මියයද්දී පුතාට කිව් තේරුමක් නැති වවන. මේ හැම දෙයකින්ම මරණ පරීක්ෂක කියන විටියට සැකය එල්ල වෙන්නේ පුත්‍රයාට."

හෝම්ස් සිනාසුණේ සුවපහසු ආසනය මත දිගහැරෙමිනි.

"මේ ඉලන්දාරියාට වාසි සහගත කාරණා කිහිපයක් තිබෙනවා. ඔබත්, මරණ පරීක්ෂකයාත් දෙදෙනාම ඒ කාරණා ටික මතුකරලා පෙන්වන්න සැහෙන මහත්සියක් දරනවා. එහෙම නේද වොට්සන්?"

දත් බලන්න, මැකාති තරුණයා බොරු කාරණාවක් ගොතන්න ඉතාම අදක්ෂයෙක් බවටත්, ඊළඟට දක්ෂයෙක් බවටත් ඔබ ඔහුට මාරුවෙන් මාරුවට පත්කරනවා. අදක්ෂයෙක් වෙන්නේ, තාත්තා

හා ඔහු අතර වුණු බිහිත්බය වීම මොකක්ද කියන එක ගැන බොරුවක් ගොතල කියන්න ඔහුගේ ඇති අදක්ෂකම. ඒ වෙනුවට ඒක ප්‍රතික්ෂේප කරලා ඔහු ජූරියේ සැකයට භාජනය වෙනවා.

රිට් පස්සේ ඔබ කියනවා ඔහු බොරු ගෙනීමේ හරිම දක්ෂයෙක් කියල. මියයන මනුස්සයා "රිට්" ඒ කියන්නේ මියෙකු ගැන සඳහන් කළ බවටත්, එක්වරක් පෙනිලා රිළහට නොපෙනී ගිය රෙද්දක් ගැන කළ ප්‍රකාශ? නැහැ මිත්‍රයා. මම මේ සිද්ධිය ගැන බලන්නේ වෙනත් දෘෂ්ටි කෝණයකින්. මේ තරුණයා ගේ ප්‍රකාශය ඇත්තක් කියල හිතාගෙන, මං ඒ මත උපකල්පන ගොඩනගනවා. රිට්පස්සේ අපි බලමු ඒ උපකල්පන වලින් අප යොමුවෙන්නේ කොහේද කියලා. සිද්ධිය වූ තැනට යනතුරු වෙත මොකක් කපා එපා වොට්සත්. මිනිත්තු විස්සක් ගතවෙද්දී අපට ස්විත්ඛන් වලට ළඟාවෙන්න පුළුවන් වේවි. එහෙදී අපි දවල් කෑම කාල ඉදිමු."

ස්විත්ඛන් දුම්රිය පොළෙන් බැස රොස් නගරය දක්වා සැහෙන දුරක් ගමන්කිරීමට අපට සිදුවිය. දර්ශනීය ස්ට්‍රෝඩ් මිටියාවන හරහා ගොස්, අලංකාර සෙවත් තදිය හරහා වැටුණු පාළමෙන් එතෙර වී, රොස් නගරයට සේන්ද්‍ර වෙද්දී සවස හතර පමණ වී තිබිණි. උගුටු ඇස් දෙකක් තිබූ කෙටිටු මිනිසෙක් අප එනතුරු දුම්රිය පොළේ වේදිකාවේ බලා සිටියේය. දුඹුරු පැහැති පිටකබයක් හැඳසිටි ඔහු, අපේ මිත්‍ර ලෙස්ට්‍රේඩ් බව හඳුනාගැනීමට මට අපහසු නොවීය. අශ්වකරත්තයකින් අපි හෙරිෆඩ් ආම්ස් නම් හෝටලය වෙත ගමන් කළෙමු. ඒ වනවිටත් ලෙස්ට්‍රේඩ් අප වෙනුවෙන් හෝටලයේ කාමරයක් වෙන්කර තිබිණි.

"මිනීමැරුම සිදුවූ තැනට යන්න මං අශ්වකරත්තයක් කුලියට ගත්තා."

ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ අපට තේ පැන් පිළිගැන්වෙන අතරතුරයි.

"මං දන්නවා තේ හෝම්ස් මහත්මයා අප්‍රමාණ ශක්තියකින් වැඩකරන කෙනෙක් බව. ඔය මරණය සිදුවුණු තැනට යන්න බැරවුණොත්, ඔබ සැහීමට පත් නොවෙන බව මං හොඳින්ම දන්නවා."

"ඔබේ ක්‍රියාමාර්ගය හරි බුද්ධිමත් ලෙස්ට්‍රේඩ්. ඒ වගේම ප්‍රකාශය මගේ සිතට සතුට උපදවන එකක්. ඒ වුණත් හැම

එකක්ම රඳාපවතින්නේ වාසුපීඩන මානසේ සටහන් වන පීඩනය මත." හෝමිස් කිය.

ලෙස්ට්‍රේඩ් ඒ කථාවෙන් විමතියට පත්වූ බව පෙනිණ.

"ඒ කථාව මට මොකුත් තේරුම් ගන්න බෑ?"

"වාසුපීඩන මානසේ සටහන් වෙන පාඨාංකය කියද? 29 යි. ඒ කියන්නේ අද තිදින් හමන සුළඟක් නැහැ. අහසේ එක චලාකුළක් වත් නැහැ. ගම්බද හෝටලයක සාමාන්‍යයෙන් දකින්න ලැබෙන සෝපාවකට වඩා, මේක සුවපහසුයි. ඒ තත්ත්වය උඩ මං හිතන්නේ නෑ අද හැන්දෑවේ මං ඔය අශ්වකරත්තය පාවිච්චියට ගනිවි කියල."

ලෙස්ට්‍රේඩ් මහ හඬින් සිනාසුණේය. "කිසි සැකයක් නෑ. ඔබ පුවත්පත් වල පළ වූ වාර්තා කියවුලා නිගමනයකට එන්න ඇති. මේ අපරාධය ගැන හැම දෙයක්ම පැහැදිලියි. වඩාත් හොඳින් පරීක්ෂා කර බලන්න බලන්න, කිසි අවුලක් නැති දෙයක් බව පැහැදිලි වෙනවා. ඒ ඔක්කොමේ හරි. ඒ වුණත් කාන්තාවකගේ ඉල්ලීම මම කොහොමද අහක දාන්නේ? නිකං ඉල්ලා හිටිනවා නෙමෙයි තේ. ඇයට හොඳටම විශ්වාසයි මේ තරුණයා අභිසකයෙක් කියල. ඇය හෝමිස් මහත්මයා ගැන අහලා තියෙනවා. ඇය මට කිව්වේ මෙහෙමයි.

"මං කැමතියි මේක ෂර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයා ලවා පරීක්ෂා කරවා බලල ඔහුගේ අදහස් දැනගන්න."

"මෙනෙවිය. මේ අපරාධය ගැන මං ගැඹුරටම අධ්‍යයනය කරලා, පැහැදිලි නිගමනයකට ඇවිල්ලයි ඉන්නෙ. ෂර්ලොක් හෝමිස් මහත්තය ආවත්, මං කළොට වැඩි දෙයක් මෙනෙත කරන්නෙ කොහොමද?"

මං එහෙම කිව්වාට ඇය ඒකට සවන් දෙන්නෙ නෑ. ෂර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයා කැඳවන්න කියල ඇය නැවත නැවතත් මට කරදර කළා. අහා! මේ මතක් කරන කොටම එන්නෙ ඇගේ අශ්වකරත්තය නේද?"

ඔහුගේ කථාව අවසන් අවදිම තරුණ කාන්තාවක් අප සිටි තැනට පැමිණියාය. මා දක ඇති ඉතාමත් සුන්දර සුවතියන් අතර ඇයට ද විශේෂ තැනක් හිමිවන බව කිවුණුය. කෙසේ වෙතත්

කැලැඹීමට පත්වී සිටීම නිසා ඇගේ රූප ගෝභාවේ යම්කිසි අඩුවීමක් සිදුවී ඇතැයි මට සිතීම.

"ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා!"

ඇයට කැගැසීම, ඊළඟට ඇය අප දෙදෙනා දෙස මාරුවෙන් මාරුවට බැලුවාය. බුද්ධිමත් ගැහැනියක යතු තීක්ෂණ හුවමාරු මෙන් ඇය මගේ මිත්‍රයා හඳුනාගත්තාය.

"ඔබ මෙහි පැමිණීම ගැන මට හරිම සන්තෝෂයී මහත්මයා. මං මේ විශේෂ ගමනක් මෙහේට ආවේ ඔබට ඒ බව කියන්නයි. මං හොඳටම දන්නවා ජේම්ස් ඔය අපරාධය කළේ නැහැ. මං ඒක හොඳාකාරවම දන්නවා. ඒ නිසා එම කරුණ මතක තබාගෙනම ඔබේ වැඩ පටන්ගන්න කියල මං ඉල්ලා හිටිනවා. ඔහු ගැන නම් ඔබේ හිතේ කිසිම සැකයක් තියාගන්න එපා. පුංචි ළමයි කාලෙ ඉඳලම අපි එකිනෙකා හොඳින් අඳුනනවා. මං දන්නවා ජේම්ස්ගේ දුර්වලකම්, වැරැදි මොනවද කියලා. ඒව ගැන මං තරම් දන්න වෙන කිසිකෙනෙක් නැ. ඒ වුණත් ඔහු හරිම අහිංසක කෙනෙක්. ඔහුට තියෙන්නෙ මැස්සෙකුට වත් හිංසාවක් කරන්න පුළුවන් හදවතක් නෙමෙයි. ජේම්ස්ගේ පිළිවෙළ හොඳින් දන්න මිනෙම කෙනෙකුට හිතේවි, ඔහුට මේ වගේ චෝදනාවක් කිරීම මොන තරම් අපරාධයක් ද කියල."

"ටර්නර් මෙනෙවිය. මං විශ්වාස කරනවා අපට ඔහුව නිදහස් කරගන්න හැකිවේවි කියල. ඒ ගැන මට පුළුවන් හැම දෙයක්ම මං කරන්නම්. මා ගැන විශ්වාසය තබන්න."

හෝම්ස් කීවේය.

"ඒ වුණට පුවත්පත් වල පිළවුණු මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව ඔබට කියවන්න ලැබුණද මහත්මයා? මොකක් හරි අවසන් තීරණයකට එන්න ඔබට හැකියාව ලැබුණද? මේ සාක්ෂිවල මොනවා හරි අඩුපාඩු ඔබට දකින්න ලැබුණේ නැද්ද? ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයා. ඔබට හිතෙන්නෙ නැද්ද ඔහු අහිංසකයි කියල?"

"මං හිතන්නේ බොහොම දුරට ඔහු අහිංසකයෙක් වගෙයි."

"අන්න බලන්න!" ඇය උස් හඬින් කැගැහුවේ ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙස බලමිනි.

ඔර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා කියූ දේ ඇහුණා නේද? හෝම්ස් මහත්මයා කියන දෙයින් අපේ හිතේ යම් බලාපොරොත්තුවක් ඇති කරගන්න පුළුවනි."

ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙවුර හකුළා තමා ඊට එකඟ නොවන බව ප්‍රකාශ කළේය.

"කණගාටුයි කියන්න. අවසන් තීරණ වලට එන්න මගේ ඕනෑම බොහොම කලබල වෙනවා වැඩියි."

"නමුත් ඔහු නිවැරදියි. මං හොඳටම දන්නවා හෝම්ස් මහත්මයා නිවැරදියි! ජේම්ස් කොහොමටවත් මේ අපරාධය කළේ නෑ."

මහත්මයා. ඔහු තමන්ගේ තාත්තා එක්ක සන්ඩ්‍රිවුණු කාරණය මරණ පරීක්ෂකට හෙළි කළේ නෑහැ නේද? ඔහු එහෙම හෙළි නොකළේ මං එතැනට සම්බන්ධ නිසා."

"ඔබ සම්බන්ධ නිසා? ඒ කොහොමද?"

"දන් මේ කාරණා කවුරුටත් මං හංගාගෙන සිටීම සුදුසු නෑහැ. මේ ඒකට කාලය නෙමෙයි. මං ඔබට ඔක්කොම කියන්නම්. ජේම්ස් සහ ඔහුගේ තාත්තා අතර බහිත්බස්වීමක් වුණේ මා ගැන. ඔවුනට බැරිවුණා මා ගැන එකඟතාවයකට එන්න. වයසක මැකාති මහත්මයාට උවමනාව තිබුණේ ජේම්ස් සහ මා අතර විවාහය සිදුවෙනවා දකින්න. ඒ වුණට අපි දෙන්නා එකිනෙකාට ආදරය කළේ එක පවුලක සහෝදර සහෝදරියන් වගේ. ඔහු ලාබාලයි. ඒ නිසා ඔහුට ජීවිතය ගැන අත්දැකීම් තිබුණේ ඉතාම ස්වල්පයයි. ඉතින් පුදුමයක් නෑහැ. මෙවැනි දෙයක් කරන්න ඔහුට මේ වන තුරුත් හිතිල තිබුණෙ නෑහැ. ඒ නිසා ඒ දෙන්නා අතර සන්ඩු ඇතිවුණා. මේකත් එයින් එකක්. මට ඒ ගැන සැකයක් නෑ."

"එතකොට ඔබේ තාත්තා? එහෙම විවාහයකට ඔහුත් කැමැත්තක් දක්වුවාද?"

හෝම්ස් ඇසීය.

"නෑහැ. ඔහුගෙන් ඊට කැමැත්තක් තිබුණේ නෑහැ. මැකාති මහත්මයාට හැරෙන්න වෙන කිසිකෙනෙකුට එහෙම උවමනාවක් තිබුණේ නෑහැ." පැවසූ ඇයගේ මුහුණ ලැජ්ජාවෙන් රතු විය. ඒ

දඩි විමසිල්ලෙන් හෝම්ස් තම දෙනෙත් ඇය වෙත යොමු කරගෙන සිටි අයුරු දුටු විටයි.

"මේ තොරතුරු අපට ලබා දුන්නාට මං ඔබට කෘතඥ වෙනවා ටර්නර් මෙනෙවිය. හෙට ඔබේ නිවසට ආවොත් මට ඔබේ පියා හමුවෙන්න පුළුවන්ද?"

"මං දන්නෙ නෑ වෛදවරයා ඔබට එයට ඉඩදේවිද කියලා."

"වෛදවරයා?"

"ඔව්. ඇයි ඔබට අහන්න ලැබුණේ නැද්ද? මගේ තාත්තා අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ බොහොම දුර්වලව ජීවත්වෙන කෙනෙක්. මේ සිද්ධිය නිසා ඔහු දැඩි කම්පනයකට පත්වෙලයි ඉන්නේ. දන් ඔහුට ඇඳෙන් නැතිවිත්ත බැහැ. විලෝස් දොස්තර මහත්මයා තමයි ඔහුට ප්‍රතිකාර කරන්නේ. ඔහු කියන්නේ තාත්තාගේ ස්නායු දඩි කම්පනයකට පත්වීම නිසා ආබාධිත තත්ත්වයකට පත්වී ඇති බවයි. මගේ තාත්තා ඕස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ ඉන්න කාලේ ඉඳන් දන හැඳින සිටි එකම මිත්‍රයා, මැකානි මහත්මයා."

"අහා! වික්ටෝරියා? ඒක හරිම වැදගත්."

"ඔව් ආකර ප්‍රදේශවල."

"අන්න හරි. මං හිතන්නේ රත්රන් ආකර වෙන්න ඇති. ටර්නර් මහත්මයා ඔහුගේ මුදල් උපයාගන්න ඇත්තේ රත්රන් ඉල්ලම් වලින්?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්."

"බොහොම ස්තුතියි ටර්නර් මෙනෙවිය. ඔබ මට ලබාදුන් තොරතුරු හුඟක්ම ප්‍රයෝජනවත්."

"හොඳයි. එහෙනම් ඔබට කරන්න හැකිවුණේ මොනවද කියලා හෙට මාව හමුවුණොම කියන්න. ඔබ ජේම්ස් හමුවෙන්න රක්ෂිත බන්ධනාගාරයට යනව නේද? අනේ ඔහුට කියන්න හෝම්ස් මහත්මයා. කියන්න ඔහු අහිංසකයෙක් බව මං දන්නවා කියලා."

"ඇත්තෙන්ම මං එය දනුම් දෙන්නම් ටර්නර් මෙනෙවිය."

"මං ඉක්මනට ගෙදර යන්න ඕන හෝම්ස් මහත්මයා. ඒ මොකද තාත්තාගෙ අසනීපය බොහොම බරපතලයි. මං ඔහුගෙන් ඇත්වෙලා හිටියොත් තාත්තාට ඒකට හරියට හිතට අමාරුයි."

ඔබට මේ ප්‍රශ්නය විසඳා ගැනීමට දෙවියන්ගේ ආධාරයත් ලැබේවා කියල මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා. ආයුබෝවන්."

නාමරයට ඇතුළුවූ වේගයෙන්ම ඇය පිටවී ගියාය. ඇගේ අශ්වකර්තයේ රෝදවලින් නැඟුණු සබ්දය මොහොතකින් අපට අසන්නට ලැබිණි.

"මට ඔබ ගැන ලැජ්ජාත් හිතෙනවා හෝම්ස් මහත්මයා." ලෙස්ට්‍රේඩ් පැවසුවේ තරමක් උඩුකුලිලාවෙනි.

"කඩකරන්න වෙන බව දන දෑතම ඇයි අර ගැහැනු ළමයට අනවශ්‍ය වීඩියට බලාපොරොත්තු දුන්නෝ? මං ඕනෙවට වඩා හිත උණුවෙන කෙනෙක් නෙමෙයි. ඒ වුණත් මේ වීඩියට බලාපොරොත්තු ඇතිකරගන්න ඉඩදීම හරි හුදුරු වූයකි."

"මට හිතෙනවා ලෙස්ට්‍රේඩ් ජේම්ස් ඔෆ්ෆානි නිදහස් කරගන්න මාර්ගයක්, මට සොයාගන්න හැකිවේවි කියල. ඔහුව හිරගෙදරදී හමුවෙන්න ඔබට අවසර පත්‍ර තියෙනවද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඔව්. ඒ වුණත් ඒ ඔබටත් මටත් පමණයි."

"එහෙම නම්, මං එළියට නොයන්න ගත්තු තීරණය දන් වෙනස් කරන්න සිද්ධ වෙනවා. හෙර්ලඩ් වෙත ගිහිං අද රැම ඔහුව දකින්න අපට වෙලා ඇතිවේවි නේද?"

"ඕනෙ තරම් ඇති."

"එහෙම නම් අපි යමු. වොට්සන් ඔබට නම් ටිකක් කම්මැලි හිතේවි. ඒ වුණත් මට එහේ ගතකරන්න වෙන්නෙ පැය කිහිපයක් පමණයි."

මම ඔවුන් දෙදෙනා සමග දුම්රියපොළ දක්වා ඇවිද ගියෙමි. ඒ කුඩා නගරයේ වීථි වල ඇවිදීමත් මද වේලාවක් ගතකොට, මම ආපසු හෝටලයට පැමිණියෙමි.

සෝපාවේ, වැනිල් කවකවා-පොතක් කියවීමට ගත්තත්, එය මගේ සිත ඇදගැනීමට සමත් නොවීය. මගේ සිතට නැවත නැවතත් මතුවී ආවේ, මේ අපරාධය හා බැඳුණු සිදුවීම්ය. මම පොත ඉවතට විසිකර දමුවෙමි.

මේ අවාසනාවන්ත තරුණයා පැවසූ සාක්ෂිය අකුරක් තැර සම්පූර්ණ සත්‍යයමයි සිතුවොත් අප එන්නේ කොතැනටද? ඔහු

පියාගෙන් ඇත්වී ගිය මොහොතේ සිට, විලාප හඬ ඇසුණු මොහොත දක්වා ඉතාම කෙටි කාලය තුළ මහල්ලා වේදජනක ලෙස මරණයට පත්වූයේ කෙසේද? ඔහු ලැබූ තුවාල වල හැටි මගේ වෛද විද්‍යාත්මක දැනුමෙන් තක්සේරු කර බැලිය යුතුය. එවිට මට ගැනීමට හැකිවන නිගමනය කුමක්ද යන්න, ගැටලුව විසඳීමට වැදගත්වනු නොඅනුමානය. මම සිනුවි නාදකොට් හෝටල් සේවකයා කැඳවීම.

"පහුගිය දින කීපයේ මේ ප්‍රාන්තයේ පළවූ පුවත්පත් මට ගෙනැවිත් දෙන්න පුළුවන්ද?"

"ඔව් මහත්මයා." කියූ සේවකයා ඒවා මට නොපමාව ලබාදුන්නේය. මට අවශ්‍යව තිබූ තොරතුරු පුවත්පත් වල පළවී තිබිණ.

"අධිකරණ ගලප වෛද්‍යවරයාගේ නිරීක්ෂණ මෙසේයි :

හිසේ වම් පාර්ශ්වික කපාල අස්ථියේ පිටුපස තුනෙන් එකක කොටස සහ අපර්කපාල අස්ථියේ වම් පැත්තේ අඩක් පමණ සම්පූර්ණයෙන්ම කැබලි වී යනසේ බිඳී ගොස් ඇත. මෙය මොට ආයුධයකින් එල්ල වූ ප්‍රබල ප්‍රහාරයක් නිසා සිදුවූ එකක් යයි කිවහැක.

මේ විස්තර කර ඇති පෙදෙය, මම මගේ හිසේ අතගා බැලීමි. පැහැදිලි ලෙසම මේ පහර එල්ල වී ඇත්තේ පිටුපසිනි, මෙය තරුණ ජේම්ස්ගේ වාසියට හේතුවක් විය හැකි යාක්ෂ්‍යයකි. ඒ කුමක්නිසා ද යත්, ඔහු පියා සමඟ සණ්ඩු සරුවල් වෙද්දී සිටින්නට ඇත්තේ මුහුණට මුහුණ බලාගෙනයි. එහෙත් මෙයින් විත්තිකාරයාට සම්පූර්ණ වාසියක් සැලසෙන්නේ නැත. පහර එල්ල වීමට පෙර මහලු මැකානි ආපසු හැරුණා විය හැකියි. කෙසේ වෙතත් මෙය හෝම්ස්ගේ අවධානය ලක් කළ යුතු කරුණකි.

මීළඟට අප සිතාබැලිය යුත්තේ, අවසන් හුස්ම හෙළමින් සිටි පුද්ගලයාගේ මුවෙන් නිකුත් වූ "රට්" හෝ "ඊට්" යන වචනයටයි. මෙහි තේරුම කුමක්ද? එය මරුවිකල්ලෙන් කළ දෙඩවීමක් යයි සිතිය නොහැක. හිසට එල්ල වූ පහරකින් එක්වරම මියයන කෙනෙකුගේ සිහිවිකල් වීමක් සිදුනොවේ. මෙය නිසැකවම තමාට ඒ ඉරණම අත්වූ හැටි තේරුම් කරදීමට මැකානි කළ උත්සාහයක් විය යුතුය. නමුත් එම වචනයෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? ඒ

ප්‍රභේදිකාව විසඳිය හැකි ආකාරයක් මම මගේ සිතට වධ දෙමින් කල්පනා කළෙමි.

අනතුරුව අපේ අවධානය යොමු කළ යුත්තේ, තරුණ මැකාති විසින් දැක ඇති අළු පැහැති රෙද්ද ගැනයි. මෙය ඇත්තක්ද? එසේ නම් මිනීමරුවා අතින් ඔහුගේ ඇඳුමේ යම් කොටසක් ප්‍රහාරය එල්ල කිරීමේදී බිම වැටුණා වීමට ඉඩ ඇත. සමහර විට ඒ මිනීමරුවා හැද ආ කබායක් වුවද විය හැක. පැනයදී ඇදවැටුණු කබාය, ඔහු ආපසු පැමිණ ගෙනගියා විය යුතුය. තරුණයා මළසිරුරට පියවර කිහිපයක් නුදුරෙන්, පිටුපස හරවාගෙන දණගසා හොඳ සිටියදී, ආපසු ඇවිත් කබාය ගෙන ගියේ නම්, මේ මිනීමරුවා ඉතා නිර්භය කෙනෙකු විය යුතුය. මෙය, වියහැකි මෙන්ම විය නොහැකි කාරණා රැසක් එකට පැටවුණු පුද්ගලාකාර අභිරහසක් නොවේද? ලෙස්ට්‍රේඩ් ගෙන තිබූ නිගමනය ගැන, මා පුද්ගලයෙකු වශයෙන් නැත. එහෙත් හර්ලොක් හෝම්ස් සතු, යමක් විනිවිද දැකීමේ හැකියාව ගැන මගේ දැඩි විශ්වාසයක් තිබේ. තරුණ මැකාති අතිසකයෙක් බව සනාථ කරන සාක්ෂි රැසක් යොදාගැනීමට හෝම්ස් සමත්වෙනවා නිසැකයි.

මගේ මිත්‍රයා ආපසු පැමිණෙන විට බොහෝ ප්‍රමාද වී තිබේ. ඔහු ආවේ තනිවමයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් බොස්කෝම්බ්හි තානායමක ලැගුම් ගත් බව හෝම්ස් කීය.

"අද රැට නොවැස්සොත් අපට ලොකු පිහිටක් වොට්සන්. ඒ මොකද ජලාශය අවට තණබිම, සියුම්ව පරීක්ෂා කිරීමට මම බලාපොරොත්තු වෙනවා. ඒක කරන්න ඉස්සර වෙලා මහ වැස්සක් කඩාහැරුණොත් අපට කිසිදෙයක් බලාගන්න බැරුව යනවා."

"ඉතින් ඇයි ඔබ ගිය වෙලාවේම ඒක කළේ නැත්තේ?"

"ඒ වගේ සියුම් පරීක්ෂණයක යෙදෙන්න සුදුසු ශාරීරික තත්ත්වයක මං හිටියේ නැ වොට්සන්. එවැනි කටයුත්තක යෙදෙන්න නම් ඇතට බොහොම සුවදායක, සංවේදී ඉන්ද්‍රියයන් ඉහළම තත්ත්වයක තිබෙන අවස්ථාවක් විය යුතුයි. දීර්ඝ දුම්රිය ගමනකින් ඇතිවුණු වෙහෙස මහත්සිය නිසා මේ කටයුත්තේ යෙදෙන්න මං කැමැති වුණේ නැහැ. ඒ වෙනුවට මං මැකාති තරුණයා හමුවෙන්න ගියා."

"මොනවද ඔබට ඔහුගෙන් දනගන්න ලැබුණේ?"

"කිසිවක් නැ."

"සිද්ධිය තවත් පැහැදිලි වෙන යමක් කියන්න ඔහුට හැකිවුණේ නැද්ද?"

"කිසිවක් නැ. මට පරික්ෂිතයා, මේක කළ පුද්ගලයා කවුද කියලා ජේම්ස් මැකාති හොඳින් දන්නවා; නමුත් තරුණයා හඳුන්වන්නේ ඒ අපරාධය කළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තිය අපට වසන් කරන්නයි. නමුත් දන් මට විශ්වාසයි. මේක කළේ කවුද කියන එක ගැන ඔහුත් අනෙක් අය වගේම ප්‍රභේදිකාවකට මැදිවෙලා. පෙනුමෙන් ඔහු බොහොම කඩවසම්. මට හිතෙන හැටියට කරුණාබර හඳවනක් ඇත්තෙක්. නමුත් තීක්ෂණ බුද්ධියක් ඇත්තෙක් කියලා මට කියන්න අමාරුයි." හෝම්ස් කීය.

"ඔහුගේ රුචිකත්වය ගැන නම් මට තේරුම් ගන්න හරි අමාරුයි." මම කීවෙමි. "බලන්න මේ තරම් ලස්සන හුරුබුහුටි ටර්නර් මෙනෙවිය වගේ කරුණියක් සම්භව විවාහ වෙන්න, ඔහු කැමැත්තක් නොදක්වන එක?"

"මතැන කියෙනවා වොට්සන්, හරි කණ්ඩායමක් කථාවක්. මේ ඉලන්දාරියා අවුරුදු දෙකකට වගේ ඉස්සර, ටර්නර් මෙනෙවිය ගැන පිස්සු වැටිලා වගේ ආදරයෙන් ඉඳලා තියෙනවා. ඒ කාලෙදි ඇය, ඔහුව හරිහැටි අඳුනාගෙන, ඉඳලත් නැහැ. ඒ මොකද ටර්නර් මෙනෙවිය අවුරුදු පහක පමණ කාලයක් මෙහෙන් ඇත පළාතක, කාන්තා විද්‍යාලයක තේවායිකාගාරයේ නැවතී ඉගෙනුම ලබලා තියෙනවා. ඒ අතරේ මේ මෝඩයා මොකක්ද කරගෙන තියෙන්නේ? බ්‍රිස්ටල් නගරයේ තැබුරුමක බිම් අල්ලන වේටර්වරියකට අහුවෙලා. ඒ මදිවට ඔහු විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයකට ගිහිං, ඇය එක්ක නිත්‍යානුකූලව විවාහක් වෙලා. කිසිකෙනෙක් ඒ ගැන එක වචනයක් දන්නෙ නැ. ඉතින් ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්ද වොට්සන්, ඇතිවී තිබෙන තත්ත්වය? ඕනෑම පරිත්‍යාගයක් කරලා ඔහු විවාහ වෙන්න කැමැත්තෙන් හිටි කරුණිය පෙනෙන්න ඉන්නවා. තාත්තාත් ඔහුට දසවඩ දෙනවා මේක කරගන්න කියලා. නමුත් එහෙම විවාහයක් කොහොමවත් කරන්න බැරිබව ඔහු විතරයි දන්නේ. ඉතින් මිනිසෙකුට පිස්සු හැඳෙනවා නේද?"

එදා ජලාශය ළඟදී, ටර්නර් මෙනෙවියට විවාහ යෝජනාවක් කළ යුතුයි කියලා තාත්තා තර්ජනය කළායු. ඒ වෙලාවේ තරුණයා, අන්න අර පිස්සුවෙන් වගේ තමයි දැන් ඔසවාගෙන තාත්තා එක්ක මහ සන්ධුවක් වෙලා තියෙන්නෙ. අනෙක් අතට, තමන් කරගෙන තිබුණු විවාහය ගැන තාත්තාට දුනුමී දෙන්න, තරුණ ජේම්ස්ට හැකියාවක් නෑ. ඒ මොකද ඔහුට කිසිම රැකියාවක් හෝ ආදායම් මාර්ගයක් නෑ. ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම යැපුණේ තාත්තාගෙ පිහිටෙන්. තාත්තා බොහොම සැරපරුෂ, තද හිතක් තිබූ කෙනෙක්. බීම හලක සේවිකාවක් හිතුවතේට විවාහ කරගත් බව මහලු මැකාතිට ආරංචි වුණා නම්, ඔහු ජේම්ස්ට ගෙදරින් ආන්නා දමනවා. මේ බව පුතා දනහිටියා. ජේම්ස් බ්‍රිස්ටල් නගරයට ගිහිං දින තුනක් ගතකොට තිබුණේ ඔහුගේ බිරිඳත් සමගයි. තාත්තා දනගෙන හිටියේ තැහැ පුතා ගියේ කොහේද කියලා. අන්න ඒ කාරණාව හොඳට මතක තියාගන්න වොට්සන්. ඒක හරිම වැදගත්.

රිළඟට තවත් එකක්. හැම කථා වලාකුළකම රිදී රේඛාවක් තියෙනවා කියනවා නේ. මිනීමැරීමේ චෝදනාව එල්ල වීමෙන් තරුණ මැකාතිට පොඩි වාසියක් වුණා. අර බීමහල් සේවිකාව - ජේම්ස්ගේ බිරිඳ, පත්තරවලින් දනගන්නා තම සැමියාට මිනීමැරීමේ චෝදනාවක් එල්ල වී ඇති වග. ඒ අනුව ඔහු වරදකරු වෙලා, කොයි මොහොතේ හෝ තරුණයා එල්ලුම් ගහට නියම වීමට ඉඩ ඇති බව ඇයට වැටහුණා. ඒ ගැනි මොකද කළේ වහාම තරුණයාගෙන් අයිත්වුණා. ඇය ජේම්ස්ට මෙහෙම ලියා දන්නුවලු.

"තමුසෙන් එක්ක මගේ ඇති සම්බන්ධය මෙතනින් ඉවරයි. මං දනටමත් කසාද බැඳලා. මගේ ස්වාමිපුරුෂයා බර්මියුඩා වරායේ සේවකයෙක්. ඔහේ එක්ක මින් ඉදිරියට මගේ කිසිම බැඳීමක් නෑ."

මං හිතන්නේ මේ තරම් දවසක් හිතෙන් අප්‍රමාණ විධියට දුක් විඳිපු මැකාති තරුණයාට ඒ ආරංචියෙන් ලොකු සැනසීමක් ලැබිලා."

"හොඳයි තරුණයා අහිංසක නම් කවුද මේ අපරාධය සිදු කළේ?"

"අහා! කවුද? කවුද මේ අපරාධය සිදු කළේ? අන්න ඒක තමා ප්‍රශ්නය. වොට්සන් මං කැමතියි ඉතාම වැදගත් කාරණා

දෙකකට ඔබේ අවධානය යොමු කරන්නවා නම්. පළමුවැනි එක මේ මියගිය තැනැත්තා බොස්කෝම්බ් ජලාශය ලෙදී කවුරු හරි හමුවෙන්න කල්තබා සුදානමක් කරගෙන හිටියා. ඒ තැනැත්තා ඔහුගේ පුතා වෙන්න බෑ. ඒ මොකද පුතා දවස් තුනක් තිස්සේ ගෙදරින් පිටත ගිහින් හිටියේ. ඔහු ආපහු එන්නේ කවදද කොයි වෙලාවද කියන එක වත්, තාත්තා දැනගෙන හිටියේ නෑ. දෙවැනි කරුණ අහගන්න. පුතා මේ ජලාශය පැත්තට ආවද කියල කිසිම දෙයක් නොදන්න මහලු මැකාති, “කුර්” කියල සංඥාවක් කරන හඩක් ඇහුණා. මේ අපරාධය විසඳීම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන කාරණය දෙක ඒවායි. හරි. දැන් ඉතින් මේ අපරාධයට සම්බන්ධ හැම කරුණක්ම හෙට වෙනතුරු පැත්තකින් තියමු. අපි හින් යොමු කරමු වෙනත් දෙයකට. කථා කරමු මෙරිඩන් ගැන. . . .”

හෝම්ස් අපේක්ෂා කළ මෙයම එදා රාත්‍රියේ වර්ෂාවක් නොතිබිණි. පසුවදා හොඳින් හිරු පැයු දීප්තිමත් දවසක් විය. උදේ නවය වෙද්දී ලෙස්ට්‍රේඩ් අශ්වකර්මයකින් හෝටලයට පැමිණියේය. හෘද්‍රි ගොවිපොළට හා බොස්කෝම්බ් ජලාශය දෙසට යාමේ අරමුණෙන් අපි එතැනින් පිටත්වීමු.

“තවත් කණගාටුදායක ආරංචියක් ලැබුණා.” ලෙස්ට්‍රේඩ් කථාව ඇරඹුවේය.

“අර ටර්නර් මෙනෙවියගේ පියා - වයස්ගත ටර්නර් මහත්මයා, බොහොම බරපතල ලෙස රෝගාතුර වෙලාලු. ඔහුගේ ජීවිතය බේරාගැනීමට හැකිවේවි කියල වෛද්‍යවරුන්ගේ විශ්වාසයක් නැහැ.”

“බොහොම වයස්ගත කෙනෙක් මං හිතන්නේ?” හෝම්ස් ඇසීය.

“වයස අවුරුදු හැටක් විතර. විදේශ රටක ජීවත්වෙලා, මුහුණපාන්න වුණු දුෂ්කර ජීවිතය නිසා ඔහු ස්වභාවයෙන්ම දුර්වල සිරුරක් තියෙන කෙනෙක්. මෑතක සිට සෞඛ්‍ය තත්ත්වය වඩාත් නරක අතට හැරිල බවයි අහන්න ලැබුණේ. මේ අපරාධය ඔහුගේ හිතට දරාගන්න බැරි පහරක් වුණා. ඔහු මැකාති මහත්මයාගේ පරණම මිත්‍රයෙක්. ඒ නිසා මැකාති මහත්මයාට බොහොම උදව් උපකාර කරල තියෙනවා. ගොවිපොළ පවත්වාගෙන ගිහින් ආදායමක් ලබාගන්න කියල, හෘද්‍රි ගොවිපොළ ඔහු මැකාතිට දීල තියෙන්නෙ කිසිම බද්දක් අයකර නොගෙන.”

"හැබැ? ඒක අහන්නක් ආයු වුනේම පුදුම හිතෙන දෙයක්!"
හෝමස් කිය.

"ඇත්තෙන්ම ඔව්! ටර්නර් මහත්මයා මැකානිට සියදහස් වාරයක් උච්චාරලා ඇතිලු. ටර්නර්, මැකානිට දක්වූ කරුණාව ගැන, මේ පැත්තේ හැමෝම කථාකරනවා මට අහන්න ලැබුණා."

"ඇත්තට?" හෝමස් ඇසීය.

"ඔබට මෙතැන මොකුත් අමුත්තක් පෙනෙන්නේ නැද්ද ලෙස්ට්‍රේඩ්? තමන්ගෙම කියල කිසිම දෙයක් නැති මැකානි, ටර්නර්ගෙන් සියලුම උච්ච උපකාර ලබාගෙන ජීවත්වෙනවා. එහෙම ජීවත්වෙන ගමන්, තමන්ගේ පුතාට ටර්නර්ගේ දුටු විවාහ කර දෙන්න කියලත් ඉල්ලා හිටිනවා. මේක හරිම අකාරුණික දෙයක් වගෙයි නේද? ඒ මොකද ටර්නර්ගේ දුටුම අපට කිව්වා ඇගේ පියා මේ විවාහයට අකැමැති බව. එහෙම තිබේද්දී, ටර්නර්ගේ ලක්ෂ ගණනක දේපොළ හැම දෙයක්ම උරුම වෙන දුටු, තමන්ගේ පුතාට බන්දල දෙන්න කියල මැකානි කරන ඉල්ලීම? මේකෙන් ඔබට ගතහැකි නිගමනය මොකක්ද ලෙස්ට්‍රේඩ්?"

"ඔහෝ! ඔන්න එහෙනම් අපි තීර්ක්ෂණය කිරීමේ යහ නිගමන ගැනීමේ අවස්ථාවටත් ආවා."

ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ මා දෙය බලා එක් ඇයක් වසමින් ඉහිකරමිනි.

"හෝමස් මහත්මයා, මං දැන් ඉන්නේ මේ ලැබීල තියෙන සාක්ෂි ටික එකට ගලපගන්න වත්, සකස් කරගන්නවත් බැරිව. තීර්ක්ෂණය, නිගමනය, උපකල්පනය පස්සේ එළවගෙන යන්න මට කොහොමටවත් හැකියාවක් නෑ."

"ඔබේ කථාව සම්පූර්ණ ඇත්ත."

හෝමස් කීවේ බැරෑරුම් ස්වරයෙනි.

"සාක්ෂි ටික එකට ගලපා ගැනීම හරි දුෂ්කර වැඩක්."

"ඒ කොහොමවුණත් හෝමස් මහත්මයා ඔබට හොයාගන්න බැරිවුණු එක් වැදගත් කාරණයක් මං හොයාගත්තා."

"මොකක්ද ඒ?"

"වයස්ගත මැකානි මැරුම් කෑවේ තරුණ මැකානි අතින්. ඊට විරුද්ධ උපකල්පන තියෙනවා නම් ඒ හැම එකක්ම හිතේ මවාගත් සිහින."

"කිසිවක් නොවේනෙත ඔහු මිදුමට වඩා, සිතේ මවාගත් සිහින අලංකාරයි හේද ලෙස්ට්‍රේඩ්? මට වැද්දීමක් නොවෙයි නම් මේ අපේ වම් පැත්තෙන් දිස්වෙන්නේ කාදර්ලි ගොවිපොළ වෙන්න ඇති?"

"ඔව්. එය නමා."

එය ඉතා විශාල බිම් ප්‍රමාණයක විහිදුණු තට්ටු දෙකේ ගොඩනැගිල්ලක් විය. අප පැහැති බිත්ති, කහ පැහැති පුස් හා පැල්ලම් වලින් වැසී තිබිණි. අපි දොරටු තට්ටු කළෙමු. සේවිකාවක් පැමිණ දොර විවෘත කළාය. ලෙස්ට්‍රේඩ් හඳුනාගත් ඇය, අපට අවශ්‍ය දේ නොපමාව සැපයීමට ඉදිරිපත් වූවාය.

"මට උවමනායි වයසක මැකාති මහත්මයා මරණය සිදුවෙන වෙලේ හැඳසිටි සපත්තු කුට්ටම, සහ ජේම්ස් මැකාති මහත්මයා එදා හැඳසිටි සපත්තු."

ඇය නිවස තුළින් සපත්තු කුට්ටම් දෙකක් ගෙන ආවාය.

"ලොකු මහත්තයා ඒ අවලාවේ පැළඳගෙන හිටියේ මේ සපත්තු කුට්ටම. ජේම්ස් මහත්මයා හැඳ සිටියේ ඔහු සාමාන්‍යයෙන් ඉවත යන විට පළඳින සපත්තු. ඒක දන් නිවසේ තැහැ."

"හොඳයි. එහෙනම් ඔහුගේ වෙනත් සපත්තු කුට්ටමක් මට දෙන්න."

අවශ්‍ය ඒවා ලැබුණු පසු, එකම සපත්තුව තුන් හතකින් හෝ අටකින් නොයෙක් ආකාරයෙන් මැන බැලූ හෝම්ස් සැහීමට පත්විය.

"එහෙනම් අපි මිදුලටත් ගිහිං, ඊට පස්සේ බොස්කෝම්බ් ජලාශය පැත්තට යමු."

තමාට ඉව ඇල්ලිය හැකි වැදගත් යමක් ලැබුණු පසු, ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ ස්වභාවය තරමක් වේනස්වීම සාමාන්‍ය සිරිතයි. බේකර් විචියේ සැප පුටුවකට වී පයිප්පය උරමින්, තර්කානුකූලව නිගමන වලට එළඹෙන විනිතකයා මෙවිට දක්නට ලැබෙන්නේ නැත. මෙවිට ඔහුගේ මුහුණ තදින් රත්පැහැ වෙයි. ඇස්බැමි දෙක එකට ලංවන්නේ කප් ඉරිකැලි දෙකක හැඩය ගනිමිනි. දෑස් දීප්තිමත් වේ. ඔහු දෙතොල් එකට තදකරගෙන, මුහුණ පහතට නමා ගනී. මෙවැනි අවස්ථාවල ඔහුගේ බෙල්ලේ ලේ නහර එළියට ඉලිප්පි, මතුරි

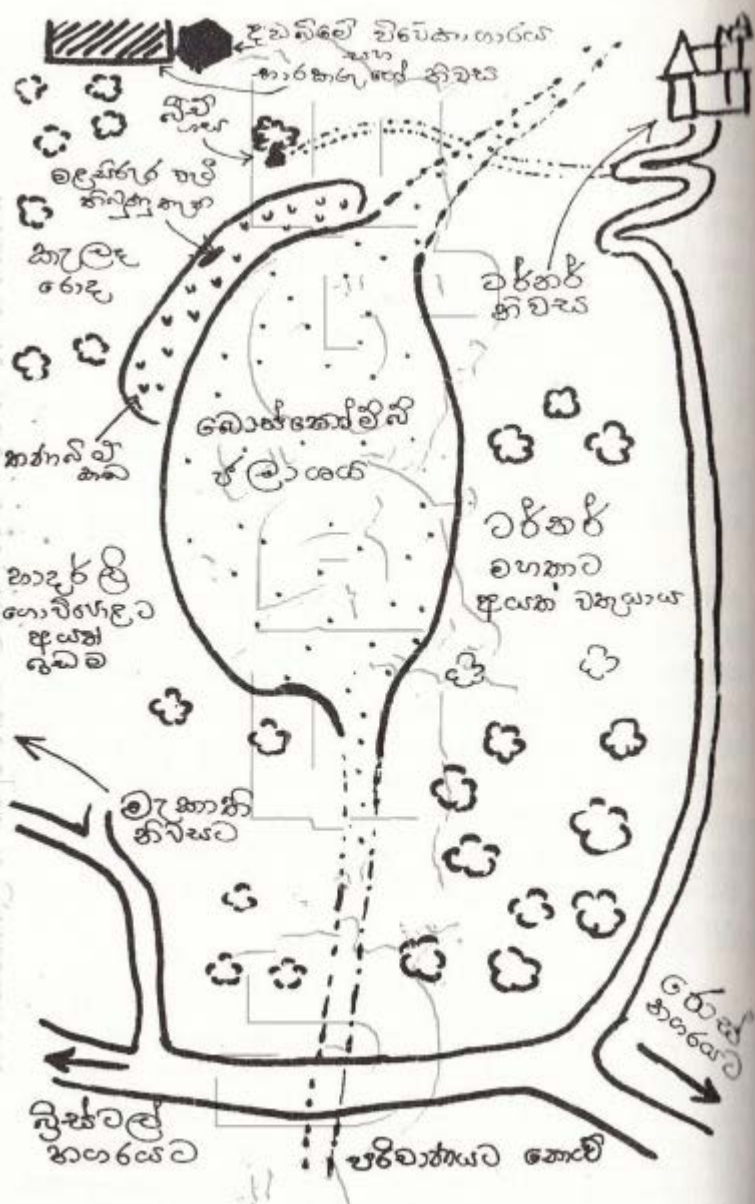
පෙනෙන හැටි, මා හොඳින් දකිනු ලැබූ දෙයකි. ගොදුරක් ලුහුබැඳ
යන සුනඛයෙකුගේ මෙන් තාස්සුඩු විශාල කරගන්නා ඔහු, වේගයෙන්
හුස්ම ඉහළ පහළ හෙළන්නට පටන් ගනී. මෙවැනි වෙලාවලදී අප
කිසිවෙකු කරන ප්‍රකාශයක් හෝ අසන ප්‍රශ්නයක් හෝමිස්ගේ
කනට නම් වැටෙන්නේ නැත. යම් විදියකින් එය ඔහුගේ අවධානය
බිඳින තාලේ එකක් වුවහොත්? එවිට නම් කෝපාච්ඡය කැගැසීමක්
හෝමිස්ගෙන් පිළිතුරු වශයෙන් ලැබෙනු ඇත!

තණබිම්, ලඳු කැලෑ මැදින් වැටුණු අඩිපාර දිගේ හෝමිස්
ඉදිරියට ගමන් කළේය. ගමන ඉක්මන්ය. එහෙත් ඔහු නිහඬය. ඒ
ගමන් කළේ බොස්කෝම්බ් ජලාශය දෙසටයි. ජලාශයෙන් ගලා ආ
දිය සිරාව නිසා වටේට පිහිටි තණබිම, දියෙන් පෙහුණු මඩ සහිත
වගුරු බිම් පෙදෙසක් බවට පත්වී තිබේ. අඩි පාරේත්, ඒ දෙපස
වූ කෙටි තණකොළ සහිත ඉවුරු වලත් අඩි සටහන් රාශියක්
සලකුණු වී ඇති අයුරු මම දුටුවෙමි.

හෘද්දි ගොවිපොළේ සිටම හෝමිස් ඉදිරියට ගමන් කළේ,
තම දෙතෙත් පා සටහන් වෙත යොමු කරගෙනයි. මඩ බිම් පෙදෙසට
ළං වෙද්දී ඔහු තම අවධානය වඩාත් තීව්‍ර කළේය. විටෙක වේගවත්
ගමනින් ඉදිරියට ගිය ඔහු විටෙක නැවතුණේය. වරක් ඔහු අඩි
පාරෙන් ඉවත් වී තණ කොළෙන් වැසුණු පෙදෙසේ ඉදිරියට ගියේය.
ලෙස්ට්‍රේඩ් සහ මම අපේ මිත්‍රයා පසුපස ගියෙමු. හෝමිස් ඉදිරියට
තැබූ සෑම පියවරක්ම, කළ ක්‍රියාවක්ම මා නිරීක්ෂණය කළේ දඩි
ආශාවකින්; එමෙන්ම උනන්දුවකින්. ඔහුගේ ඒ සෑම ක්‍රියාවක්ම
යොමු වී ඇත්තේ, නිශ්චිත අරමුණකට ළඟාවීමට බව මම දන
සිටියෙමි. එහෙත් ලෙස්ට්‍රේඩ් ඉදිරියට ගමන් කළේ තරමක් උදාසීන
ආකල්පයකිනි.

බොස්කෝම්බ් ජලාශය පළලින් අඩි පනහක් පමණ වූ වැවක්
වැනි ස්ථානයක් විය. එහි ඉවුර වටකරමින් පත් ගස් වලින් වැසුණු
තීරයකි. ජලාශය පිහිටා තිබුණේ එක් පසෙකින් හෘද්දි ගොවිපොළට
අයත් ඉඩමටත්, අනෙක් පැත්තෙන් ටර්නර් මහතාට අයත් වතුයායටත්
මායිම්වන අයුරෙනි. ජලාශයේ ඇත කෙළවර, කැලෑරොදකින් වැසී
තිබේ. කැලෑ රොදේ පිහිටි ගස් වලට ඉහළින් ටර්නර් මහතාගේ
මන්දිරයේ රතු පැහැති වහළ අපට දකුණුනිමට හැකිවිය. ජලාශයෙන්
එහා හෘද්දි ගොවිපොළ පැත්තට වන්නට පිහිටි කැලෑරොද

Reading Purpose Only. Not For Print.

246. බොස්තෝම්බි ජලාශය අවට පෙදෙසේ දළ සිතියමක්.

තරමක් සතට වැටී තිබිණි. මෙම කැලෑරොදටත්, ජලාශයේ ඉවුරටත් අතර පියවර විස්සක් පමණ පළල තණබිම් තීරුවක් විය.

"හෝම්ස් මහත්මයා, මළසිරුර වැටී තිබුණේ මෙන්න මෙතැනයි." ලෙස්ට්‍රේඩ් අපට පෙන්වා දුන්නේය.

මඩ සහිත ගතිය නිසා පොළොව කොතරම් මෘදු වී ද යත්, මැකාති බිම ඇද වැටීම නිසා ඇතිවුණු සලකුණු එහි පැහැදිලිව දකිය හැකිවිය. කිහිප දෙනෙකුගේ පා වලට පැහැණු තණබිමෙන් හෝම්ස්ට නම් කරුණු රාශියක් අවබෝධ කරගැනීමට හැකිවූවා විය යුතුය. ඔහුගේ නොඉවසිලිමත් මුහුණෙන් හා දිළුලන දෑසින් මම ඒ බව වටහා ගතිමි. තණබිම් කඩ වටා හෝම්ස් කිහිපවරක් දිව ගියේ ඉව අල්ලන සුනඛයෙකු වීලසිනි. අවසානයේ ඔහු පොලිස් නිලධරයා දෙසට හැරුණේය.

"ලෙස්ට්‍රේඩ් මොකටද මේ ජලාශයට බැස්සේ?"

"මං රේක්කයක් අරගෙන චතුරට බැහැල, සියුම්ව පරීක්ෂා කරල බැලුවා. මට හිතූණා මිනීමැරීමට යොදාගත් ආයුධය හෝ වෙනත් යමක් එහි තිබේවි කියලා. ඒ වුණත් ඔබ කොහොමද. . . ."

"ආ, ආ අර ඇතුළු පැත්තට ඇඹරුණු ඔබේ වම් කකුලේ සටහන පොළොවේ හැම තැනකම වැදිලා. ඒක හොයාගන්න පුළුවනි උතුර මියෙකුට වුණත්. අයියෝ! සිද්ධිය වුණු ඉක්මනින් මෙතැනට ඇවිත් මට මේ තණබිම පරීක්ෂා කරල බලන්න ලැබුණා නම් මොන තරම් පහසුවක් වෙනවද. දන් මෙතැන මීහරක් රංචුවක් ඇවිත් පොළොව සීසාල ගියා වගේ. අඩි සටහන් ඔක්කොම විනාස වෙන්න ගිහිං. විවේකාශාරය භාරකරුගේ සෙනග ඇවිත් තැබූ ලකුණු තමා මේ තියෙන්නේ. මළසිරුරේ ඉඳන් අඩි 6 ක් 8 ක් දුරට තිබුණු සලකුණු ඔවුන්ගේ පා සටහන් වලින් වැසී ගිහිත්. නමුත්. . . . මේ තියෙන්නේ. . . . එකම පුද්ගලයාගේ දෙපා වලින් ඇතිවුණු පා සටහන් පේළි තුනක්."

කුඩා දේ විශාල කොට බලන කාවය අතටගත් හෝම්ස්, වැහිකබාය බිම අතුරා ඒ මත වැතිරුණේය. මීළඟට තම මුහුණ පොළොවටම ළං කරගත් ඔහු, කාවයේ ආධාරයෙන් ඒ පා සටහන් තවදුරටත් පරීක්ෂා කිරීමට පටන්ගත්තේය. ඔහු දිගින් දිගටම යමක් මුමුනුනු මට යන්නමින් ඇසිණ. ඒ අපට පැවසූ දෙයක් නොව තමාටම කියාගත් දෙයක් ලෙස මම තේරුම් ගතිමි.

"මේ තියෙන්නේ මැකාති තරුණයාගේ අඩි සලකුණු. ඔහු දෙපාරක් මෙතැනට ඇවිද ආ ලකුණු තියෙනවා. එක සැරයක් ඔහු ඇවිත් තියෙන්නේ වේගයෙන් දුවගෙන බව කිව හැකියි. සපත්තු අඩියේ ඉදිරි කොටස මඩ පොළොවට හැරීලා වගේ. විදුලි හරිය බිමට වැදී නැති තරමයි. ඔහු දී තිබුණු සාක්ෂිය ඒකෙන් තහවුරු වෙනවා.

ඔහුගේ පියා බිම වැටී සිටී හැටි දක්කාම මැකාති තරුණයා ඉදිරියට දුවගෙන ඇවිත් තියෙනවා. එතකොට මේ තියෙන්නේ වයසක මැකාති ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් හිටී අඩි සලකුණු. එහෙම නම් මේ සලකුණු මොකක්ද? ආ. . . . ඒ තුවක්කු මිට බිමට වැදුණු ලකුණ. පියාගේ කථාවට සවන් දෙමින් තරුණ මැකාති හිටියේ තුවක්කු මිට බිම කබාගෙන. ඊළඟට මේ මොකක්ද? හා! හා! මේ මොනවද? සපත්තුවේ පා ඇහිලි කොටස පමණක් බිමට වදින සේ ඉදිරියට ආ ලකුණු. මේ බ්ලිස් සපත්තුවේ ඉදිරි කොටස හතරැස්; තරමක් අසාමාන්‍ය ආකාරයක එකක්. ඔන්න ඒ අඩිසටහන් ඉදිරියට ආවා. ආපසු ගියා, කවත් සැරයක් ආවා. ඒ බිම වැටී තිබුණු පිට කබාය අරගන්න. හොඳයි අපි දන් බලමු. ඒ අඩි සටහන් මෙහෙට ආවෙ කොහෙන්ද කියලා?"

අඩි සටහන් දෙසම තෙත් යොමු කරගෙන හෝම්ස් තණබිමේ ඉහළ පහළ දිව්වේය. ඒ අඩි සටහන් විටෙක නොපෙනී ගිය අතර, විටෙක යළි දිස්විය. තණබිමකඩ අවසන් කොට ඉදිරියට ගිය හෝම්ස්, මිළඟට පිටිසුණේ කැලැරොදටයි. එයට ඇතුළුවී මද දුරක් ගිය ඔහු යෝධ බිච් ගසක් සෙවණේ නැවතුණේය. හෝම්ස් පසුපස ගිය අපි ද එතැනට ළඟාවීමු. එය, මේ කැලැරොදේ පිහිටි විශාලම වෘක්ෂයයි. ගසේ මුලට සමීප පෙදෙස සියුම් පරික්ෂාවකට ලක්කිරීමකට මගේ මිත්‍රයා පටන් ගත්තේය. යළිත් වරක් මුනින් අතට බිම වැතිරුණු ඔහු, කාඩය ද ඇසට ළං කරගෙන විමසිලිමත් විය. එය අවසන් වුණේ හෝම්ස්ගේ මුවෙන් නැඟුණු ජයග්‍රාහී හඬකිනි.

ඉන්පසු මගේ මිත්‍රයා සැහෙන වේලාවක් එතැන පරික්ෂාවට ලක් කළේය. ගස් වලින් වැටී තිබුණ වියළිණු කොළ එකින් එක ගෙන ඒවා දෙපැත්තම පෙරළා බලා සොදිසි කළ හෝම්ස්, කුඩා කෝටු කැබැලි එකතුකොට ඒවා ද පරික්ෂාවට ලක් කළේය. මිළඟට

ඔහු බිම තිබුණු දුට්ටි වැනි ද්‍රව්‍යයක් ලියුම් කවරයකට එකතු කර ගත්තේය. අනතුරුව බිට් ගසේ කඳ වටේටම කාවයේ ආධාරයෙන් පරීක්ෂා කර බැලුවේය. ඔහු ගසට නුදුරින් පාසි වැටී තිබුණු තැනක වූ උල් සහිත තුඩක් තිබූ ගලක් අතට ගෙන සොදිසි කර බලා, එය තම සාක්කුවට දමා ගත්තේය. අවසානයේ කැලැරොද මැදින් වැටී තිබුණු අභිපාර පරීක්ෂා කරමින් ඉදිරි ගමන ඇරඹුවේය. මිළඟට අප පැමිණියේ මහා මාර්ගය වෙතටයි. එතැනදී පා සටහන් සියල්ල අතුරුදන් විය.

"මේක හරිම සිත්ගන්නා සුළු පරීක්ෂණයක්." හෝමස් කීවේ යළිත් සාමාන්‍ය තත්ත්වයකට පත්වෙමිනි.

"මේ දකුණු පැත්තේ තිබෙන අර්ථාට නිවස, මං හිතන්නේ දඩබිමේ විවේකාගාරය භාරකරුගේ නිවාසය වන්න ඇති. මං කැමතියි ගිහිල්ල, ඒ මනුෂ්‍යයා, මොරාන් එක්ක වචනයක් දෙකක් කථාකරල එන්න. ඒ ගමන් පොඩි ලියුම් කැබැල්ලකුත් ලියාගන්න පුළුවනි. ඒවා අවසන් කළාට සස්සේ අපට දවල් කෑම සඳහා යන්න පුළුවනි. වොට්සන්, ලෙස්ට්‍රේඩ් ගිහිං අශ්වකර්ත්තයට නගින්න. මං ඉක්මනට එනවා."

හෝමස් ආපසු පැමිණ අශ්වකර්ත්තය පිටවී යාමට තවත් මිනිත්තු දහයක් ගතවිය. අපි රොස් නගරය බලා ගමන් ගත්තෙමු. බිට් ගස යටදී ඔහු අහුලා ගත් ගල තවමත් හෝමස් අතේ තිබිණ.

"මෙන්න මේක ගැන විස්තර අහන්න ඔබ කැමැති වේවි ලෙස්ට්‍රේඩ්."

හෝමස් පැවසුවේ ගල ලෙස්ට්‍රේඩ්ට පෙන්වමිනි.

"මිනීමැරුම සඳහා යොදාගත් ආයුධය මේකයි."

"මට නම් ඒ බවට කිසිම ලකුණක් මේකෙ පෙනෙන්න නෑ."

"කිසිම ලකුණක් නෑ."

"එහෙනම් ඔබ කොහොමද දන්නෙ ආයුධය මේකයි කියලා?"

"මේ ගල තිබුණු තැන, යටින් තණකොළ හැඳෙමින් තිබූ තැනක්. ගල එතැනට වැටිල තියෙන්නේ දින කිහිපයකට කලින්. මේක කාලෙක පිට තිබී, ඉවත්කරගනිපු තැනක්, ගත යට කොහෙවත් නෑ. මැකානිගේ හිසේ තිබූ තුවාල වල හැඩයට හා ප්‍රමාණයට මේ

ගලේ තිබෙන තුඩු තුලටම ගැළපෙනවා. වෙනත් කිසිම ආයුධයක් කිසිම සලකුණක් නෑ.

"එතකොට මිනීමරුවා?"

"ඔහු උස පුද්ගලයෙක්. වමත් කාර්යෙක්. දකුණු කකුල ටිකක් නොන්ඩි ගහමින් ඇවිදින කෙනෙක්. පළඳින සපත්තු - දඩයමේ යන්න පළඳින වර්ගයේ සනකම් අඩියක් යහිත බුට්ස් සපත්තු. ඔහුගේ පිට කබාය අළු පැහැති එකක්. දුම්බොත්තෙක්. ඒ සඳහා යොදාගත්තේ ඉන්දියානු සුරුවිටු. ඒක දුරන්තේ හෝල්ඩරයකට සවිකරලයි. ඔහුගේ සාක්කුවේ ඇති මුවහත නොමැති, මොට වූ පැනපිහියක්. තවත් හුඟක් කාරණා තියෙනවා. නමුත් අපේ සෝදිසිය සඳහා උදව් කරගන්න, මේ කාරණා ටික ඇති."

ලෙස්ට්‍රේඩ් හඬනගා සිනාපුණේය.

"මට තමි කියන්න තියෙන්නේ උපකල්පන මගින් කරන ඔය සොයාගැනීම් ගැන මට තවමත් සැකයි කියන එකයි. සිද්ධාන්ත බොහොම අතර්ඝ ඒවා වෙන්හ පුළුවනි. නමුත් අපට කටයුතු කරන්න වෙන චිත්තාන්ත පූර් සභාවල තත්ත්වය ඊට වෙනස්. ඔවුන් බොහොම ගැඹුරට හිතාබලන අය. පැහැදිලිව පෙනෙන සාක්ෂියක් නැතිව ඔවුනට කිසිවක් ඒත්තු ගන්වන්න බෑ."

"හොඳයි. කවුරුත් තමන්ගේ බුද්ධි මට්ටමට අනුකූලව ක්‍රියා කළ යුතුයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් ඔබ ඔබේ ක්‍රමයට කටයුතු කරන්න. මං මගේ ක්‍රමය අනුගමනය කරන්නම්. අද හවස්වරුව මට බොහොම අවිචේකි එකක් වෙනවා. බොහොම වේලාවට හැන්දෑවේ දුම්රියෙන් මට ලත්ඩනයට යන්න සිදුවෙන්නත් පුළුවනි."

"එතකොට ඔබේ පරීක්ෂණය සම්පූර්ණ නොකොට අත්හිටවලාද යන්නේ?"

"නැහැ. සම්පූර්ණ කර අවසන්."

"ඒ වුණට මෙතැන තියෙන අහිරහස?"

"විසඳුවා."

"කවුද එහෙනම් අපරාධකාරයා?"

"මං අර කිව්ව. මහත්මයා."

"ඉතින් කවුද ඒ මිනිසා?"

"එක හොයාගන්න එක එව්වුරු අමාරු වෙන්න බෑ ලෙස්ට්‍රේඩ්. මේ අවට ඒ තරම් විශාල ජනගහනයක් නෑ නේද?"

ලෙස්ට්‍රේඩ් තම දෙවුර හසුරුවා, හෝමස් ගේ නොපැහැදිලි ප්‍රකාශය ගැන අවිනිශ්චිත බවක් පළකළේය.

"මං බොහොම ප්‍රායෝගිකව වැඩ කරන මිනිසෙක් හෝමස් මහත්මයා. එක කඩුලක් නොන්ඩිගහන, විමක්කාරයා කවුද කියල මට ගම පුරා ඇවිද ඇවිද හොයන්න බෑ. මං එහෙම කළොත් ස්කොට්ලන්ඩියාඩ් එකේ මගේ සගයෝ හිතුවෙලා මැරේවි."

"බොහොම හොඳයි" හෝමස් කීවේ කිසිදු කැළැඹිමකින් තොරවයි.

"මං ඔබට අවස්ථාවක් සලසා දුන්නා. මෙන්න අපි ඔබේ නවාතැනටත් ආවා. එහෙනම් ආයුබෝවන්. මං ලන්ඩනය බලා පිටත්වෙන්න කලින් ඔබට පණිවුඩයක් එවන්නම්."

ලෙස්ට්‍රේඩ් ඔහුගේ නවාතැන අසලදී අශ්වකර්තයෙන් බැස ගියේය. අප ලැගුම්ගත් කෝටලය දක්වා අපි දිගටම පැමිණියෙමු. අපේ දහවල් ආහාරය සුදානම්ව තිබිණ. හෝමස් සිටියේ දඩ නිහඩ බවකිනි. ඔහු කල්පනාවක් වෙලී සිටියේ විසඳීමට අසිරු ගැටලුවකට මුහුණදුන් පුද්ගලයෙකු විලසිනි.

"මේ අහන්න වොට්සන්" ඔහු කථාව පටන් ගත්තේ සේවකයා කෑම මේසය අස්කරගෙන ගිය පසුයි.

"මෙහෙත් වාඩ්වෙලා ඉඳගෙන, මං කියන දේට මොහොතක් කන්දෙන්න. මට කියෙනවා ඔබට කියන්න දිග කථාවක්. එතැනින් එහාට ගන්න ඕනෙ මොන වගේ පියවරක්ද කියන එක මට තේරෙන්නෙ නෑ. මේ ගැන ඔබට උපදෙස්ක් දිය හැකි නම්, මං එක ඉතාමත් අගේකොට සලකනවා."

"කියන්න, මං අහගෙන ඉන්නම්."

"මැකාති තරුණයාගේ සාක්ෂියට සවන් දෙද්දී ඉතාම වැදගත් කාරණා දෙකක්, අපි දෙන්නටම වැටහුණා. ඒ වුණත් ඒ කාරණා දෙක ඔබට පෙනී ගියේ, තරුණයාට විරුද්ධ සාක්ෂි හැටියට; නමුත් මට පෙනී ගියේ ඒවා තරුණයා නිර්දෝෂ යයි හඟවන සාක්ෂි ලෙස. එහෙම නේද?"

"ඔව්."

"මෙයින් පළමුවෙනි එක වූණේ, තමාට දකින්න කලින්, තමන්ගේ තාත්තා අර "කුර්" කියන රහස් සංඥාව කළ එක. දෙවැනි එක ඔහු මිය යද්දී "රට්" ගනුවෙන් කිව් විවනය. මැරෙන්න පණ අදිමින් සිටි මහලු මැකානි වචන කිහිපයක්ම තොල් මැතිරුවා. තමුත් ඔහුගේ පුතාගේ කතාව හරි හැටි වැටුණේ "රට්" යන විවනය විතරයි. අපේ පර්යේෂණාත්මක ඉදිරිගමන අපි දන් මේ කාරණා දෙකෙන් අරඹමු. අපි මුලින්ම හිතමු මේ ඉලන්දාරියා කියන කථාව අකුරක් නෑර සම්පූර්ණ සත්‍යයක් කියලා."

"එතකොට "කුර්" එක?"

"පැහැදිලිවම එක මහලු මැකානි තම පුතා වෙනුවෙන් කළ සංඥාවක් වෙන්න බෑ. මේ වෙලාවේ මහලු මැකානිගේ හිතේ තිබුණේ පුතා ඇත්තේ බ්‍රිස්ටල් නගරයේ කියලයි. පුතා ආපහු ඇවිත්, තාත්තා කියන දේ ඇහෙන තෙක් මානෙක සිටීම, සම්පූර්ණයෙන්ම අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක්. එහෙම නම් "කුර්" කියන සංඥාව තිකුත් කළේ කාටද? පැහැදිලිවම වෙනත් කෙනෙකුට. කවුද ඒ පුද්ගලයා? ඒ තමයි වයසක මැකානි-කැලෑරොද්දී හමුවීමට කල්තබා වෙලාවක් යොදාගෙන සිටි පුද්ගලයා. මේ "කුර්" කියන ශබ්දය ඕස්ට්‍රේලියානු ආරේ ශබ්ද නැගීමක්. ඒක ඕස්ට්‍රේලියානු ජාතිකයන් අතර හුවමාරු වෙත සංඥා ශබ්දයක්. එතකොට අනිවාර්යයෙන්ම අපේ හිතට හැගීමක් ඇතුළුවෙනවා, ජලාශය අසලදී මැකානි මේ හමුවෙන්න හිටි පුද්ගලයා, කාලයක් ඕස්ට්‍රේලියාවේ වාසය කළ කෙනෙක් යන්න."

"එතකොට අර "රට්" කියන විවනය?"

හෝමස් තම සාක්කුවෙන් තමා තිබූ විශාල කඩදාසියක් එළියට ගත්තේය. ඊළඟට ඔහු එය මේසය මත දිග හැරියේය.

"මේ තියෙන්නේ ඕස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ සිතියමක්. මං ඊයේ රාත්‍රි බ්‍රිස්ටල් වලට විදුලි පුවතක් යවලා මේක ගෙන්වා ගත්තේ. වොට්සන් කියන්න බලන්න මම මේ පෙන්වන තැන තිබෙන විවනය මොකක්ද කියලා."

මගේ මිත්‍රයා සිතියමට දබරාලල තබා තහංගය තමන් පෙන්වීය.

"ඇරට්" මම කියෙව්වෙමි.

"මේක මොකක්ද?"

"බැලරටි."

"හරියට හරි. මැකානි කියූ වචනය ඒකයි. නමුත් ඔහුගේ පුතාට ඇහුණේ වචනයේ අන්තිම ස්වරය පමණයි. මහලු මැකානි උත්සාහ කළේ, තමාට මරණීය භූමිල සිදුකළ පුද්ගලයාගේ නම පුතාට හෙළිකරන්නයි. බැලරටිහි අසවලා යනුවෙන්."

"ඒක හරි අපුරුයි!" මම කීවෙමි.

"ඔව්. හරිම පැහැදිලියි. දන් ඔබට ජෛනෙනවා නේද මිත්‍රයා, අප සොයා යා යුතු කෙළවරය බොහොම පටු ඒකක් වන අයුරින් මං සීමා කළා. පුකාගේ සාක්ෂිය ඇත්ත නම්, අලු පැහැති පිටකබායක් හිමිව තිබීම තුන්වැනි වැදගත් කරුණ. කිසිදෙයක් නොපැහැදිලි තැනක ඉඳලා දන් අපි ඇවිත් තියෙනවා, හොයා ගත යුත්තේ කාටද කියන පැහැදිලි තැනකට. ඔහු කවුරු වුණත්, අළු පැහැති පිටකබායක් හිමි, ඕස්ට්‍රේලියාවේ බැලරටි ග්‍රාමයෙන් ආ කෙනෙක්."

"සත්තකින්ම ඔව්."

"රිළහට ඒ තැනැත්තාට මේ පළාත තමන්ගේ ගම වගේ හුරු පුරුදුයි. පහසුවෙන් මේ අධිවියට යන්න එන්න පුළුවනි. බොස්කෝම්බ් ජලාශය පැත්තට ඇතුළුවෙන්න පුළුවන්; හාදර්ලි ගොවිපොළෙන්; එහෙමත් තැන්නම් වතුයායෙන් පමණයි. පිටස්තරයෙකුට, මෙහි ඒම අපහසුයි."

"ඒකත් හරි."

"රිළහට අප පැමිණෙන්නවා අද අප කළ ගවේෂණාත්මක වාර්තාවට. පොළොව හොඳින් පරීක්ෂා කිරීමෙන් මට හැකිවුණා බොහොම සියුම් සාක්ෂි කිහිපයක් හොයාගන්න. ඒවා තමයි අපරාධකාරයා හඳුනාගත හැකි ඔහුගේ පෞද්ගලික තොරතුරු කිහිපයක්. ඒවා මං දුන්නා අර මෝඩයා ලෙස්ට්‍රේඩ්ට. . . ."

"නමුත් ඔබ කොහොමද ඒවා හොයාගත්තේ?"

"මං යොදාගන්න ක්‍රම මොනවද කියල ඔබ දන්නවානේ වොට්සන්. ඉතාම සියුම්, නොවැදගත් යයි හිතෙන දේ නිරීක්ෂණය කිරීමයි එතැන රහස්."

"මට හිතාගන්න පුළුවනි ඔබ අපරාධකාරයාගේ උස නිගමනය කරන්න ඇත්තෙ කොහොමද කියලා. ඔහුගේ පියවර දෙකක් අතර දුරෙන්, ඔබ උස ගැන දළ වශයෙන් නිගමනයකට එන්න ඇති. ඔහුගේ බුට්ස් සපත්තු ගැනත් ඔබ අධීක්ෂණය වලින් දකින්න ඇති."

"ඔව්. ඒවා විශේෂ බුට්ස් සපත්තු වර්ගයක්."

"ඒ වුණත් කොර ගසමින් ඇවිදිත් බව කිව්වේ කොහොමද?"

"ඔහුගේ දකුණු සපත්තුවෙන් වැදුණු පා සටහන, වම් සපත්තුවෙන් වැදුණු සටහන තරම් පැහැදිලි නෑ. ඔහු දකුණු කකුලට වැඩි බරක් යොදන්නේ නෑ. ඇයි? දකුණු කකුලේ කොර ගතියක්, නොන්ඩි ගතියක් ඇති නිසා."

"ඔහු වමන්කාරයෙක් බව කිව්වේ කොහොමද?"

"ඇයි වොට්සන්, අධිකරණ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා ඉන්ක්වෙස්ට් විභාගයේදී දී තිබුණු සාක්ෂියෙන් ඔබත් යම් තරමක විමතියකට පත්වුණා නේ. පහර එල්ල කර තිබුණේ පිටුපසින්; ඒ වගේම බොහොම ළඟ ඉදන්, නමුත් එය වැදී තිබුණේ හිසේ වම්පසට. අපරාධකාරයා වමන්කාරයෙක් නොවෙයි නම් එහෙම වෙන්නේ කොහොමද? තාත්තයි පුතයි අතරේ ආරවුල ඇතිවෙන චෙලාවේ අපරාධකාරයා අර යෝධ බිට් ගසට මුවාවෙලා බලාගෙන ඉඳල තියෙනවා. ඔහු දුම්වැටියක් දල්වාගෙන ඉඳල තියෙනවා. මට හමුවුණා ඔහුගේ සුරුවටුවේ අළු. දුම්වැටි වර්ග වල අළු පිළිබඳව මා සතු විශේෂඥ දනුම නිසා, මට කීමට පුළුවනි ඒ ඉන්දියන් සුරුවටුවක අළු බව. ඔබ දන්නවා මං මේ අංශය ගැන තරමක අවධානයක් යොමුකර ඇති බව. මං ඒ ගැන ලියූ කුඩා පොතේ විස්තර කර තිබෙනවා, පයිප්ප, සුරුවටු හා සිගරට් වර්ග 140 ක අළු පිළිබඳව. අළු ටික හමුවුණාම මං හොයා බැලුවා සුරුවටු කොටය ගැන. ඔහු ඒක විසිකර තිබේ, ගහමුල පාසි වැව් තිබුණු තැනකින් මට ඒක හමුවුණා. ඒක ඉන්දියානු සුරුවටුවක්. නමුත් මේ වර්ගය ඔහු ලබන්නේ රොටර්ඩුම්හි."

"රිඟෙට් සුරුවටුව හෝල්ඩරයට සවිකර උරන බව?"

"සුරුවටුවේ කෙළවර දත්වලින් සපා නොමැති බව මට පෙනී ගියා. ඒ කියන්නේ ඔහු හෝල්ඩරයක් පාවිච්චි කර තිබෙනවා."

සුරුවුවුවේ කෙළවර කළේත් කඩා ඉවත්කර නැහැ; පිහියකින් කපා තිබෙනවා. නමුත් ඒ කැපුම් පාරේ හැටියට පැහැදිලියි පිහියේ මුඛතක් නැති බව.”

“හෝමස්, ඔබ මේ අපරාධය කළ පුද්ගලයා වටා දලක් වියා හමාරයි. දැන් නම් ඔහුට ඒකෙන් ගැළවීමක් නැහැ. එපමණක් නොවෙයි. ඔබ අභියාචනා කරන්නේ ජීවිතයක් බේරාගන්නා. ඒක හරියට අලුගෝසුවා ඔහුගේ ‘තොණ්ඩුව කරුණයාගේ ගෙලේ හිරකරලා එල්ලද්දී, කඩය කපා ඔහුව ගෙවාගන්නා වගෙයි. සාක්ෂි යොමුවන්නේ කොයි දිශාවටද කියල මට හිතාගන්න පුළුවනි. සැකයක් නෑ අපරාධකාරයා නමයි. . . .”

“... සෝන් ටර්නර් මහත්මයා.” යයි කැහැසු හෝටලයේ සේවකයා අපේ දොර විවෘත කොට අමුත්තෙකු ඇතුළට කැඳවාගෙන ආවේය.

කාමරයට ඇතුළු වූ පුද්ගලයා අසුරු පෙනුමක් තිබූ අයෙකි. කකුලක් කොර ගසමින් හෙමිත්, හෙමිත් ඇවිදගෙන ආ විලසින් ඔහු අබල දුබල පුද්ගලයෙකු බව පෙනිණ. ඒ වයස් ගතවීම හා ලෙඩරෝග නිසා විය යුතුය. එහෙත් ඔහුගේ අත් පා වලින් සිරුරේ ශක්තියත්, රළු වැටී තිබුණු මුහුණෙන් පළවූ හැඟීම් වලින් විත්ත ශක්තියත් මැනවින් පෙනිණි. ඔහුගේ පැසුණු හිසකෙස්, ගොරෝසු රැවුළ හා ඉහළට වැටී තිබුණු ඇඟිබෑම පෞරුෂත්වය විදහා දක්වයි. එහෙත් මේ අමුත්තාගේ මුහුණ තදින්ම සුදුමැලි වී තිබූ අතර නාස්පුටු අසල නිල් පැහැ ගැන්වී තිබිණ. මේ තැනැත්තා මාරාන්තික නිදන්ගත රෝගයක ග්‍රහණයට හසුවී, ජීවිතයේ අවසානය කරා ළංවෙමින් සිටිනා බව එයින් මම වටහා ගතිමි.

“මය සෝපාවේ වාඩිවෙන්න මහත්මයා. මා එවූ ලියුම් කැල්ල ඔබට ලැබෙන්න ඇති?”

“ඔව්. මොරාත් මට ඒක ගෙනැවිත් දුන්නා. ඔබ කියලා තිබුණා, අපකීර්තිය ගෙනෙන මහා ආන්දෝලනයක් වළක්වන්න මා හමුවන්න කැමතියි කියල?”

“මං ඔබේ නිවසට ආවා නම්, මිනිස්සු නොයෙක් ඕපාදූප කථාකරන්න පටන්ගනිව් කියල මට හිතුණා.”

හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය.

256. "... හෝටලයේ සේවකයා දොර විවෘත කොට අමුත්තෙකු ඇතුළට කැඳවාගෙන ආවේය.

"මාව හමුවෙන්න මින කිව්වේ මොකටද?" යයි ඇසුවත් ටර්නර් මහතාගේ මුහුණේ සලකුණු වී තිබුණේ පරාජයයි.

"ඔව්. මැකාති සිද්ධිය ගැන හැම දෙයක්ම මං දන්නවා."

මහල්ලා දැන් වලින් තම මුහුණ වසාගත්තේය.

"දෙවියන් වහන්සේ මට පිහිටවන සේක්වා!" ඔහුට උස් හඬින් කියැවිණි.

"ඒ වුණත් අර ඉලන්දාරියට අනතුරක් වෙන්න ගියා නම්, මං ඒකට ඉඩඅරින්නේ නෑ මහත්මයා. දෙයියම්පා! මං එහෙමම් උසාවියට ගිහින් හැමදේම හෙළිකරනවා."

"ඔබ එහෙම කියනවා අහන්නත් මට සතුටුයි." හෝම්ස් කීය.

"මගේ කෙල්ල නියා නෙමෙයි නම් මෙළහකට මං ඇත්ත හෙළිකරලා මහත්මයා. මිනීමරුවක් හැටියට මාව හිරහාරයට ගත්තොත් මගේ පුංචි කෙල්ලගෙ පසුව පැළිල මැරෙයි."

"ඒ තත්ත්වයට එන්න අපි ඉඩහරින්නෙ නෑ." හෝම්ස් කීය.

"මොනවා?"

"මම රහස් පරීක්ෂකයෙක් වුණත් රජයෙන් පත්කෙරුණු නිල ලත් කෙනෙක් නෙමෙයි. මාව මෙහෙට ගෙන්නුවේ ඔබේ දුවණිය. ඇයගේ ඉල්ලීම මතයි මං කටයුතු කරන්නේ. ඒ වුණත් අප මැකාති තරුණයා නිදහස් කරගත යුතුයි."

"මම මරණාසන්න මිනිහෙක් මහත්මයා. මං දියවැඩියාව නිසා අවුරුදු ගණනාවක් නිස්සේ රෝගීව සිටින කෙනෙක්. මගේ වෛද්‍යවරයා කීවේ මං තව මාසයක් ජීවත්වේද කියන එකත් සැක සහිතයි කියල. ඒ වුණත් මං කැමතියි, ඒ ටික කාලෙට හරි හිරගෙදරට නොගිහින් මගේ වහළ යට මැරෙන්න."

හෝම්ස් භාන්සිපුටුවෙන් නැගිට ගොස් මේසය අසල අසුන්ගත්තේය. කඩදාසි කිහිපයක් හා පෑනක් අතට ගත් ඔහු ලිවීමට සූදානම් විය.

"ටර්නර් මහත්මයා. අපට ඇත්ත කියන්න. මං හැම දෙයක්ම ලියාගන්නම්. ඊට පස්සේ ඔබ ඊට යටින් අත්සන් කරන්න. මේ වොට්සන් මහත්මයා ඒකේ සාක්ෂියට අත්සන් කරාවි. මැකාති තරුණයාට අධිකරණයෙන් දඬුවම් නියම වුණොත්, ඔහු බේරා

ගන්න වෙන කළ හැකි කිසිම දෙයක් නොමැති නම් පමණක්, අපි ඔබේ පාපෝච්චාරණය ඉදිරිපත් කරනවා. මං ඔබට පොරොන්දු වෙන්නම් අප මේක යොදා ගන්නේ එය අනාවැකියාව වුණොත් පමණක් බව."

"ඒක බොහොම හොඳයි. ඒ වුණත් මෙතැන ප්‍රශ්නය නියෙන්නේ නඩුව මහාධිකරණයේ අහන්න පටන් ගන්නා තුරු මං ජීවත් වේද කියන එකයි. ඒ හීන්දා මං හැන ප්‍රශ්නයක් නැහැ. මට උච්චතා ඇලිස්ට මේකෙන් ඇතිවෙන කම්පනය වළක්වාගන්නයි. මං ඔබට හැමදෙයක්ම පැහැදිලි කරලා කියන්නම්. ඒක සිදුවෙන්න බොහොම කාලයක් ගියා. නමුත් කියන්න එව්වර වෙලාවක් යන එකක් නෑ.

හෝමිස් මහත්මිය. මේ මැරුණු මැකාති මොන විදියේ කෙනෙක්ද කියා ඔබ දන්නේ නෑ. ඔහු තමයි නියම යක්ෂයා - යක්ෂයා මිනිස් ස්වරූපයෙන් නැවත ඉපදීම. ඒ ටික ඔබට විශ්වාසයටම කියන්න මට පුළුවනි. මං පාරථනා කරනවා ඒ වගේ මිනිහෙකුගේ ග්‍රහණයට ඔබ අනුනොවෙන්න, ඔබට දෙවියන්ගේ පිහිට ලැබෙන්න කියල. මේ පනුගිය අවුරුදු විස්ස තුළ මං ඔහුගේ ග්‍රහණයට හිරවෙලයි හිටියේ. උෟ මගේ ජීවිතය විනාශ කළා. මං උෟට අනුවුණේ කොහොමද කියලා මං ඔබට කියන්නම්.

මේක සිදුවුණේ 1860 ගණන්වල මුල හරියේ. තැන, ඔස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ, රත්තරන් ඉල්ලම් භාරන ප්‍රදේශ. ඒ කාලෙ මං තරුණ ගැටයෙක්. කිසිදේකට හය නැති, ක්ෂණිකව තීරණ ගන්නා, හරි දේ මොකක්ද, වැරදි දේ මොකක්ද කියලා නොහඳුනන තරුණයෙක්. මං තරක යාළුවන්ගේ ආශ්‍රයට වැටුණා. මත්පැන් වලට ඇබ්බැහි වුණා. රන් ඉල්ලම් ගැරිමෙන් සැහෙන මුදලක් හොයාගන්නත් බැරිවුණා. ඒ වැඩ අසාර්ථක වුණාම අපි කැලේ පැන්නා. ඊට පස්සේ අපි මං පහරන පල්හොරුන් බවට පත්වුණා. අපේ කල්ලියේ හයදෙනෙක් හිටියා. අපි බොහොම නිදහසේ මංකොල්ල කමින් ජීවත්වුණා. සමහර වෙලාවට අපි ප්‍රවාහණයට සූදානම්ව රත්තරන් ඉල්ලම් ගබඩාකරපු තැන් හොයාගෙන ගිහින්, ඒවා මංකොල්ල කළා. එහෙමත් නැත්නම්, පතල් වලින් ඉල්ලම් අරගෙන ගිය අශ්වකරත්ත නවත්වා කොල්ලකළා. මාව හැඳින්වුණේ බැලරට්හි මැරවර ජැක් නමින්. අපේ කට්ටියට මිනිස්සු කිව්වේ බැලරට්හි කොල්ල කල්ලිය කියලයි.

එක දවසක් බැලරට් සිට මෙල්බෝන් දක්වා, රත්රන් ඉල්ලම් රැගත් අශ්වකරත්ත ගණනාවක් එක්වරම එන බව ආරංචිවුණා. අපි කැලේ සැඟවිලා ඉඳලා උන්ට පහර දුන්නා. අශ්වකරත්තවල ආරක්ෂාවට අවිආයුධ ගත් හමුදා හටයින් හයදෙනෙක් යොදා තිබුණා. අපේ කට්ටියෙන් හයදෙනයි. අපි උන්ට පහරදුන්නා විතරයි, ඔවුන්ගෙනුත් දරුණු ප්‍රතිප්‍රහාර එල්ලවුණා. කියුණු සටනකට පස්සේ උන් ගෙනගිය කරත්ත හතරකම රන් ඉල්ලම් කොල්ලකාගන්න අපි සමත්වුණා. ඒත් අපේ අයගෙන් තුන්දෙනෙක් සටනේදී එතැනම මියගියා. එක කරත්තයක රියැදුරාගෙ හිසට පිස්තෝලය එල්ල කරලා, උෟ මරාදමන්න හදලත් මං නිකං හිටියා. ඒ තමයි මේ මිනිසා මැකාති. එදා මං උෟ කොකා ගැස්සුවේ නැත්තේ ඇයිද කියල මට හිතාගන්න බැ. මගේ මුහුණුවර හැමදෙයක්ම මතක කියාගන්න වගේ, උෟ මං දිහා එදා බලා හිටපු හැටි, මට තවමත් මතකයි.

ඒ රත්තරන් තොගය අරගෙන පැන ගනිපු අපි විශාල ධනවතුන් බවට පත්වුණා. ඊට පස්සේ කිසිවෙකුට අහුනොව් අපි එංගලන්තයට පැන ආවා. කාගේවත් සැකයට භාජනය නොව් මෙහේ පදිංචි වෙලා ජීවත්වෙන්න අපට හැකියාව ලැබුණා. මගේ අනෙක් මිත්‍රයන් දෙදෙනාගෙන් සමුගෙන, අපරාධ වලට සම්බන්ධ නොව්, වැදගත් ජීවිතයක් ගෙවන්න මං තීරණය කළා. ඒ කාලේ විකිණීමට තිබුණු මේ ඉඩම මං මිලයට ගත්තා. මං මේ මුදල් උපයා ගත්තේ වැරැදි පිළිවෙළකටයි. ඒ පව් ගෙවෙන්න මේ මුදල් වලින් යහපත් වැඩකටයුතු මොනවා හරි කරන්නත් මං අරමුණු කරගත්තා. ඊට පස්සෙයි මම විවාහ වුණේ.

මගේ පුංචි දුව ඇලිස් ඉපදුණාට පස්සේ, තරුණ කාලයේදීම මගේ බිරිඳ මියගියා. ඇලිස් පුංචි කාලේ ඉඳන් හැදුණේ වැඩුණේ හොඳ ගතිගුණ ඇති දරුවෙක් හැටියට, ඇගේ පුංචි අත් වලින් මාව ගෙන ගියේ නිවැරදි පාරකට, හොඳ දේවල්වලට. මීට කලින් කිසිවිටියකින් මාව එවැනි මහකට යොමු වී තිබුණේ නෑ. වෙනත් වචන වලින් කියතොත් මං මගේ ජීවිතයේ අලුත් පිටුවක් පෙරළුවා. පහුගිය කාලේ පව් මකාදමන්න මං හැකි තරමින් හොඳ කටයුතු වල යෙදුණා. මේ හැමදෙයක්ම හොඳින් සිදුවෙන යඳ්දී තමයි මං මැකාතිගේ ග්‍රහණයට හසුවුණේ.

මං මගේ මුදල් ආයෝජන වැඩක් සඳහා එක දවසක් ලන්ඩන් නගරයට ගියා. මට රිජන්ට් විලියම්ස් මේ මිනිහට හමුවුණා. ඉරුණු කබායක් ඇඳගෙන, කැඩිගිය පාවහන් පැළඳගෙන ඔහු හිටියේ අන්තිම දුගියෙක් විධියට.

"මින්ත අපි ආයෙමත් හමුවුණා ජැක්."

ඔහු කිව්වේ මගේ අතින් අල්ලාගෙන.

"මගේ පවුලේ ඉන්නේ මායි පුතයි චිතරයි. අපි ඔබේ පවුලේ අය වගේ හිතවත්ව ඉන්නම්. ඔබට කියෙන්නේ අපට ජීවත්වෙන්න ඉඩ සලස්වන එක විකරයි. එහෙම නොකොළොත්? ඔබ දන්නවනේ, එංගලන්තය කියන්නේ බොහොම හොඳට නීතිය ආරක්ෂා කරන රටක්. පොලිස් ආරක්ෂකයන් ගෙන්වාගන්න යන්නම් ගබ්බෙට කැහැනුවොත් ඇති."

ඉතින් උන් මං ජීවත්වුණු ප්‍රදේශයේ පදිංචියට ආවා. උන්නේ මට කිසිම ගැලපීමක් තිබුණේ නෑ. මගේ වතුයායේ හොඳම කොටසක කිසිම බද්දක් නොදෙවා ජීවත්වුණා. මගේ හිතට කිසිම සැනසීමක්, සාමයක් තිබුණේ නෑ. මට කිසිම දේකට නිදහසක් තිබුණේ නෑ. මැකාති උගේ කපටි සිතුවත් රඳවාගෙන මා ගිහිම හිටියා.

ඇලිස් වයසින් වැඩෙද්දී මැකාතියේ කෙරාටිකකමත්, කුර්ලකමත් එන්න එන්නම වැඩිවුණා. ඒ මොකද මගේ ලැජ්ජාසහගත අතීතය, පොලීසිය දනගන්නවාටත් වඩා, මගේ දුටු දනගන්නවාට මං අකමැති බව ඔහු තේරුම් ගත්තා. ඔහුට උවමනා වුණේ මොනවද ඒ හැම දෙයක්ම, අඩුවක් පාඩුවක් නැතුව ඔහු මගෙන් ගත්තා. උගෙන් වැඩිපුර පුෂ්ති නොඅසාම මං ඒ දේවල් උංට දුන්නා. සල්ලි, ගෙවල්, ඉඩම් ඒ හැම දෙයක්ම. අන්තිමට උං මගෙන් ඉල්ලුවා මට දෙන්න බැරි දෙයක්. ඒ මගේ දුටු ඇලිස්.

ඔබට තේරෙනවා, මේ කාලය වෙත කොට ඔහුගේ පුතාත් මගේ දුවත් දෙදෙනාම වයසින් වැඩිලා. මේ අසනීප තත්ත්වය නිසා මං දුර්වලව හිටි බවත් ප්‍රකට කරුණක්. ඉතින් ඔහුට හොඳ අදහසක් පහළ වුණා. කිසිම කරදරයක් නැතිව මගේ මුළු සේසතම ඔහුගේ පුතාට අයිතිවෙන යෝජනාවක්. මං ඒකට කැමැතිවුණේ නෑ. උගේ කාලකණ්ණි පරපුර, මගේ පරපුර එක්ක මිශ්‍ර කරගන්න

261. ". . . . ඔහුගේ පුත් ඉවත්ව යනතුරු ගහක් යටට වෙලා
සුරුවලුවක් උරමින් හිටියා."

මං කොහොමටත් කැමැති වුණේ නෑ. මේ ඉලන්දාරියා ගැන මගේ හිතේ අකමැත්තක් තිබුණා නෙමෙයි. නමුත් උගේ ඇඟේ දුවන්නෙන් උගේ තාත්තගෙ ලේ. ඒ කාරණාවම මට ඇති මේ විවාහයට විරුද්ධ වෙන්න. ඉතින් මං ඒකට විරුද්ධ වුණා. මගේ රහස්‍ය හෙළිකරන බවට මැකාති තර්ජනය කළා. ඔහුට කළ හැකි තරකම දේ කරන්න ඉඩහරින්න මං හිතාගන්නා. ගෙවල් දෙකට අතර මැද ජලාශය හරියෙදි අපි හමුවෙන්න තීරණය කළේ ඒ ගැන වැඩිදුර කථාකරගන්න අදහසිනුයි.

මං එතැනට යද්දී, මැකාති ඔහුගේ පුතා සමග කතාබහක යෙදිලා හිටියා. ඉතින් මං ගහක් යටට වෙලා ඔහුගේ පුතා ඉවත්ව යනතුරු සුරුවිටුවක් උරමින් හිටියා. මැකාති කියූ දේවල් මගේ කනට වැටෙද්දී, මගේ හිතට නැඟුණේ ඔහු කෙරෙහි දඩ වෙරයක්, දවේෂයක්. මගේ දුටු පාර අයිනෙ ඉන්න හිඟන ගැහැනියක් කියල හිතල, ඇය කියන කිසිදෙයක් ශුණන් නොගෙන, ඇයව බඳින්න කැමැති වෙයං කියල මැකාති ඔහුගේ පුතාට තර්ජනය කළා.

මං මේ තරම් ආදරයෙන් රැක බලාගත් වස්තුවක්, මේ නිවයාගේ ග්‍රහණයට හසුවෙලා විනාශවෙන්න යනහැටි දක්කාම මං පිස්සු වැටුණා මහත්මයා. ඔහුගේ ග්‍රහණයෙන් මට ගැළවීමක් නැද්ද? මං දැන් කොහොමටත් විනාශයට පත්වුණු, මරණාසන්න මිනිහෙක්. මගේ සිහිකල්පනාව හොඳයි. අතපය ශක්තිමත්. ඒ වුණත් මං දන්නවා මගේ ඉරණම, මට ජීවත්වෙන්න ඉතිරිවෙලා තියෙන්නේ තව දවස් කිහිපයක් පමණයි. ඒ වුණත් මගේ කෙල්ලගේ අනාගතය වෙනුවෙන් මා යමක් කළ යුතුයි. මගේ ලැජ්ජාසහගත අතීතය යටපත් කරල දමන්න, මගේ ආදරණීය දුවගේ අනාගතය ආරක්ෂා කරන්න, මේ විනාශකාරී කට සදහටම වසා දමිය යුතුයි කියල මට හිතුණා. ඒ නිසා මං ඒ දේ කළා හෝම්ස් මහත්මයා. මං ඒ ගැන කම්පා වෙන්නෙ නෑ. තවත් සැරයක් හරි මං ඒ දේ කරනවා. මං ඒ කාලෙ ජීවත්වුණේ අපරාධකාරයෙක් හැටියට. ඒත් ඒකට හරියන්න මං මැරෙන්නෙ විරයෙක් වගේ. අර නිවයාගේ දලේ පැටළිලා මං අවුරුදු විස්සක් දුක්විත්දා. මගේ කෙල්ලටත් ඒ දලේ පැටළෙන්න ඉඩතියන්න, මට කොහොමටත් හැකියාවක් තිබුණෙ නෑ. මං ඔහුට පහර එල්ල කළේ, විෂ සහිත දරුණු සර්පයෙකුට පහර දෙන තරම් සැහැල්ලුවෙන්. ඔහුගේ විලාපය ඇහිලා, ඔහුගේ

පුතා දුටු ආවා. නමුත් ඊට කලින් කැලෑරොදේ හැංගෙන මට හැකිවුණා. නමුත් මගේ අතින් වැටුණු මගේ පිටකබාය ගන්න තවත් වාරයක් එතැනට යන්න මට සිදුවුණා. ඇත්ත කථාන්තරය ඒකයි මහත්වරුනි."

"ඔබේ ක්‍රියාවේ සාධාරණත්වය ගැන නිශ්චය කිරීම මට අයිති කටයුත්තක් නෙමෙයි."

හෝමස් පැට්‍රස්ට් වයස්ගත් පුද්ගලයා තම පාපෝච්චාරණයට අත්සන් තබද්දීය.

"මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා ඔය වගේ තත්ත්වයකට මුහුණ පාන්න අපට නොලැබේවා කියල."

"මමත් එහෙම ප්‍රාර්ථනා කරනවා මහත්මයා. දන් ඔබ මොකක්ද කරන්න හදන්නෙ?"

"ඔබේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ගැන සලකලා මං කිසිම දෙයක් කරන්නෙ නෑ මහත්මයා. මං දන්නවා මහාධිකරණයට වඩා වෙනත් උසාවියකට ලෙදීම ඔබට යන්න සිදුවෙන බව. ඔබේ ක්‍රියාවලට උත්තර දෙන්න සිදුවෙන්නෙ එතැනදී. ඔබේ පාපෝච්චාරණය මා ලෙස ආරක්ෂා සහිතව තබාගන්නවා. තරුණ මැකානි එල්ලුම්ගහට නියම වුණොත්, ඔහු බේරාගැනීම සඳහා මං මේක පාවිච්චි කරනවා? එහෙම නැතිවුණොත් මේක යළිත් මිනිස් ඇසකට දකින්න ලැබෙන්නෙ නෑ. ඔබ පණපිටින් හිටියත් මියගියත් ඒ රහස අප ලෙස ආරක්ෂා වෙනවා."

"එහෙනම් ඔබට ආයුබෝවන් මහත්මයා. කවදා හරි ඔබේ මරණ මංවකයේදී මා ගැන සිහිකරන්න. මරණාසන්නව ඉන්න මගේ හිතට ඔබ දුන් සැනසීම සිහිවුණාම ඔබේ හිතට ලොකු සැහැල්ලුවක් ඇතිවේවි. සැනසිලිදායක මරණයකට යන්න ඔබට ඒකම ඇතිවේවි."

එසේ පවසා අපෙන් සමුගත් ජෝන් ටර්නර් මහතා, වෙවුලමින්, ඉතා අපහසුවෙන් අපේ කාමරයෙන් ඉවත්වී ගියේය.

"දෙවියෝ අප ආරක්ෂා කරන්නවා!"

හෝමස් පැට්‍රස්ට් සැහෙන වේලාවක් නිහඬව කල්පනා කිරීමෙන් පසුවයි.

"මේ වගේ අසරණ අභියාචනා මිනිසුන් සමගම දෙවිය මොකද මේ වගේ සෙල්ලම් කරන්නේ?" හෝම්ස්ගේ මුවෙන් පිටවිය.

මෑකාති සාතන නඩුව මහාධිකරණයේදී විභාගයට ගැනිණ. විත්තියේ නීතිඥයා වෙත හෝම්ස් ලබාදුන් තොරතුරු රාශියක් අනුව, නීතිඥයා විසින් හරස් ප්‍රශ්න හා විරෝධතා රැසක් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ අනුව ජේම්ස් මෑකාති සම්පූර්ණයෙන්ම නිදහස් විය.

මහලු ටර්නර් අප හමුවී කළ කතාබහෙන් මාස හතකට පසු මියගියේය. ඔවුන්ගේ ජීවිත වටා පැවැති අඳුරු අතීතය කෙසේ වුවත්, ඒ පිළිබඳ නොදනම, ජේම්ස් මෑකාති හා ඇලිස් ටර්නර් සතුටින් අතිතත ගැනීමට ඉඩ ඇතැයි මම විශ්වාස කරමි.

නිමි

සිංහායක් !

අහිරහස් මිනීමැරුම් සහ අදහන ගැටලු විද්‍යානුකූලව විසඳූ සුප්‍රකට රහස් පරීක්ෂක ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ සුවිශේෂ පරීක්ෂණ කයක් ඇතුළත් ග්‍රන්ථය

අසංසිච්ඡිත පරිවර්තනය
චන්දන මෙන්ඩිස්

මෙම ග්‍රන්ථයට පහත සඳහන් කරු අඩංගුය.

ඩිලැක් මෝගල් මංකොල්ලය
ඇබ්‍රහැමි බේදවාචකය
මංජුසාවේ අහිරහස
විෂොජ්ජ්ගේටි මැණික් හොරකම
සිංහායක් !
අදහන ආගන්තුකයා

ඩිලැක් මෝගල් මංකොල්ලය

"බාප්පා දීර්ඝ කාලයක් දකුණු අප්‍රිකාවේ ගතකරලා, හදිසියේම ආපත්‍ර එංගලන්තයට ආවා. ඒකට හේතුවුණේ දකුණු අප්‍රිකාවේ ඇරැඹුණු බෝවර යුද්ධයයි."

"දෙසියයේ සාක්කි! අන්න උෟ තමයි! උෟ තමයි මිනීමරු එකා. උෟ තමයි මැරවරයා. දෙවියනේ! උෟත් ඇවිත්ද? උෟට අහුවුණොත් මං ඉවරයි. දෙවියන් වහන්ස, මේ පව්කාරයාට කමා කළ මැනව්! මේ පව්කාරයාගේ ජීවිතය බේරාගත මැනව්!"

"උෟ මහා නපුරු කපටි එකෙක්" ඔහු කීවේ. "මං හුස්ම ගන්නා හැම වාරයක් පාසාම මට උෟ මහත් වෙනවා. ඔගේ ඉළ ඇට තුනක් කඩා දැමීමා. කකුලේ ඇටකටු පොඩිකළා. තව ටිකෙන් දොස්තරලා මගේ කකුල කපනවා. ඒ ඔක්කොම කළේ උෟ තමයි. මේ සැරේ උෟට අහුවුණොත් නම් ඕකා මාව මරාවි. ඒකෙ ආයෙ දෙකක් නෑ."

"ජෝන් කොහොමටවත් කොංග්‍රෙටන් දුම්රිය පොළේ බිහින්න එපා. ඔය එන දුම්රියේම තවත් ඉදිරියට යන්න. ඊළඟ දුම්රියපොළ ස්ටේෂන් බ්‍රිජ්. එතැනදී දුම්රියෙන් බිහින්න. මං අශ්වකර්ත්තය එවන්නේ එතැනටයි."

ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ වික්‍රමාන්විත පරික්ෂණ 1 THE ADVENTURES OF SHERLOCK HOLMS

ඉන්ද්‍රභිල මාණික්‍යය

"උඹේ උඹේ පාත්තයෙකි ගැන කතාව මට දැන් තිත්ත වෙලා.....
 මං පුර්විකා කරනවා තොයි සිත්තෙකි යන්නෙට බිලිවෙලා
 සිතලා.....
 කරදර කරන්න ආවොත් ලියනවා බල්ලුවා!"

උමං දුම්රියේ අතිරහස් මරණය

"අනුමානකතූමා මේ කරම් කලබල වෙලා ඉන්නවා මං කවිදුවත්
 දැකල නෑ. නාවික හමුදා මුලස්ථානය අතින් පැස්ත පෙරවණු මී
 වදායත් වගේ කැළඹිලා! ෂර්ලොක් ඔබේ අනෙක් පරික්ෂණ අනුකට
 වයිකරන්න..... හොයන්න මේ තරුණයා මිය ගියේ කොහොමද?"

බිහිසුණු අත්දැකීමක්

.....මුහුණේ කර බාගෙට ඇරුණා, මිනිසා පිළිබිඹු කරමින් දැක්
 ඉදිරියට තෙරා ආවා, මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම සුදුසිලි වුණා,
 ඔහුට කහකැසුණේ අප්‍රමාණ
 තැනකින්.
 "කේ. කේ. කේ |.... දෙවියනේ |
 අනේ දෙවියනේ | මං කල
 පාපකර්ම මගේ පස්සෙන්
 විලුවනවා"
 "ඇයි මොකක් ද?"
 "මරණය !!"

අයිරිස් ඇඩ්ලර්

එක්වරම හෝමස් විලාප තැනමින්
 බිම ඇද වැටුණේය. ඔහුගේ පිහුණ
 පුරා ලේ ගලා යන්නට පටන් ගත්
 හැටි මම දුටුවෙමි, පිරිසක් කුලාල
 වී ඇද වැටුණු හෝමස්ට උදව්
 සිරිමට ඉදිරිපත් විය.
 "මිය අතිංසක මතත්මයාට හුඟක්
 කුලාල ද?"
 "ඔහු පැරිලා!"
 "නෑ නෑ! තවම යන්නම් පණ
 ගියෙනවා!"

සහ

බොස්කෝම්බ් හිමිහරේ
 චේද්‍රවාචකය

රතු හිසකෙස් හැටිලුව

චන්දන මෙන්ඩිස්ගේ පරිවර්තනයකි

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

